

Jaarstukken

2025

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	2
Algemeen.....	4
Bestuurlijke hoofdlijnen	4
Financiële hoofdlijnen	6
Leeswijzer.....	9
JAARVERSLAG	11
Programma's	12
0.Bestuur en ondersteuning	13
1.Veiligheid	33
2.Verkeer, vervoer en waterstaat	38
3.Economie	46
4.Onderwijs	53
5.Sport, cultuur en recreatie	57
6.Sociaal domein	71
7.Volksgezondheid en duurzaamheid	87
8.Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	100
Paragrafen	111
Lokale heffingen	112
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	121
Onderhoud kapitaalgoederen	133
Financiering	142
Bedrijfsvoering.....	150
Verbonden partijen	161
Grondbeleid	179
Openbaarheidsparagraaf	187
Bijlagen jaarverslag.....	190
Kerngegevens	190
JAARREKENING	191
Financiën.....	192
Resultaat.....	193
Overzicht van baten en lasten	197
Toelichting op overzicht Baten en Lasten per programma	198
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	213
Overzicht van algemene dekkingsmiddelen	213
Overzicht van incidentele baten en lasten	215
Rechtmatigheid	219
Wet Normering Topinkomens (WNT).....	221
Balans en de toelichting	223
Bijlagen gecontroleerde jaarrekening	261
Overzicht van baten en lasten per taakveld	262
Investeringsoverzicht	270
Overzicht reserves	313
Overzicht voorzieningen	314
Overzicht langlopende geldleningen	315
Overzicht grondexploitaties	316
Single information, Single audit (SiSa)	317
Overige gegevens	358

Controleverklaring accountant	359
-------------------------------------	-----

ALGEMEEN

BESTUURLIJKE HOOFDLIJNEN

Met het jaarverslag 2025 leggen wij verantwoording af over de uitvoering van onze bestuurlijke en financiële opgaven in het afgelopen jaar. Deze jaarrekening vormt tevens de laatste integrale verantwoording van het college in de bestuursperiode 2022–2026. Daarmee markeert dit document niet alleen de afronding van het begrotingsjaar, maar ook het moment waarop we terugblikken op wat we in de afgelopen jaren hebben gerealiseerd. We kijken ook vast vooruit naar de uitdagingen in de komende periode en de activiteiten die we zijn gestart, maar nog niet hebben afgerond.

In de tweede voortgangsrapportage 2025 hebben wij u inzicht gegeven in de realisatie van de meerjarenbegroting 2025–2028. Uit de tussentijdse evaluatie van het collegeprogramma bleek dat wij overwegend op koers liggen. Het merendeel van de doelen uit het coalitieakkoord en collegeprogramma is conform planning uitgevoerd. Een deel van de resultaten is echter als 'oranje' of 'rood' aangemerkt, waarvoor aanvullende inspanningen noodzakelijk blijven. Met deze jaarrekening brengen wij de resterende opgaven in beeld en leggen wij vast wat is afgerond, wat doorloopt en welke keuzes richting de nieuwe bestuursperiode nodig zijn.

Ook in 2025 bleef de financiële druk op gemeenten aanzienlijk. Hoewel het Rijk tijdelijke verlichting heeft geboden tot en met 2027, ontbreekt nog altijd een structurele oplossing voor de ravijnjaren, waardoor het fundamentele financiële risico naar 2028 is verplaatst. De middelen voor inflatiecorrectie en jeugdzorg blijven daarbij structureel ontoereikend.

Internationale spanningen en geopolitieke ontwikkelingen zorgden voor voortdurende volatiliteit op de energie- en grondstoffenmarkt, waardoor kosten voor bouw, energie en dienstverlening hoog bleven. Gemeenten ondervinden structurele knelpunten op het gebied van woningbouw, stikstof, opvang en netcapaciteit.

De bestuurlijke context werd verder bemoeilijkt door de val van het kabinet Schoof I in 2025, waarmee cruciale dossiers zoals stikstof, energie, migratie, jeugd en wonen voorlopig zijn vertraagd of in afwachting van nieuw landelijk beleid. Gemeenten opereren hierdoor noodgedwongen in een context van politieke instabiliteit, terwijl de opgaven onverminderd groot zijn. Zevenaar blijft actief deelnemen aan landelijke en regionale overleggen en zet zich via de VNG stevig in voor betere bestuurlijke en financiële verhoudingen met het Rijk.

In 2025 bood Zevenaar opnieuw structurele opvang aan Oekraïense ontheemden. De eerder ingerichte opvanglocaties zijn het afgelopen jaar volledig benut, en de gemeente heeft – ondanks schaarste in de woningvoorraad – vrijwel volledig voldaan aan de taakstelling voor de huisvesting van statushouders en nareizigers. De druk op de sociale woningvoorraad blijft echter groot, mede door regionale vraag en beperkte uitbreidingsruimte.

De wooncrisis vormt nog steeds een van onze grootste uitdagingen. In 2025 hebben wij verdere stappen gezet in het uitvoeren van de Woonzorgvisie, het actualiseren van prestatieafspraken met corporaties, het stimuleren van doorstroming en het benutten van de bestaande voorraad. Ook is gewerkt aan de uitwerking van de Omgevingsvisie Zevenaar 2040, in nauwe samenwerking met inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners.

De positieve uitspraak van de Raad van State eind 2024 over de doortrekking van de A15 en de verbreding van de A12 kreeg in 2025 vervolg in regionale afstemming en planvorming. Deze ontwikkeling is van strategisch belang voor de regio en specifiek voor Zevenaar, met directe positieve effecten op:

- bereikbaarheid en verkeersveiligheid;
- de economische ontwikkeling van 7Poort II;
- de verdere doorgroei van de Fashion Outlet;
- de regionale mobiliteitsstructuur.

Een belangrijke ontwikkeling in 2025 was de intensivering van de Liemerse samenwerking, waarin Zevenaar, Doesburg, Duiven en Westervoort gezamenlijk optrekken. Er werd in 2025 verkend of een gemeentelijke herindeling wenselijk en haalbaar is. Deze verkenning heeft impact op onze organisatie, werkwijze en toekomstige bestuurlijke structuur. Inmiddels is het principe besluit genomen en bereiden wij ons actief voor op het herindelingsontwerp.

Deze samenwerking versterkt de positie van de Liemers en vergroot de gezamenlijke slagkracht van de deelnemende gemeenten.

Ondanks externe onzekerheden blijft onze organisatie in beweging. In 2025 hebben wij geïnvesteerd in het versterken van onze interne beheersing, onze strategische slagkracht en het ontwikkelen van een wendbare en toekomstbestendige organisatie. Dit zal is steeds beter in staat stellen om tijdig te reageren op risico's en nieuwe ontwikkelingen.

In dit jaarverslag treft u opnieuw de rechtmatigheidsverantwoording aan. Hiermee legt het college zelf verantwoording af over de financiële rechtmatigheid. Dit draagt bij aan transparantie, bestuurlijke betrouwbaarheid en continue verbetering van onze interne processen.

Afronding van een bestuursperiode

Met deze laatste jaarrekening van de collegeperiode 2022–2026 sluiten wij een intensieve en uitdagende bestuursperiode af. Ondanks landelijke instabiliteit, financiële druk en maatschappelijke complexiteit heeft Zevenaar belangrijke stappen gezet op het gebied van wonen, opvang, mobiliteit, economie, organisatieontwikkeling en regionale samenwerking.

Wij dragen met deze jaarrekening een stevig fundament over aan de volgende bestuursperiode. Wij blijven in de resterende maanden scherp op de uitvoering van onze taken en op de risico's die onze financiële en maatschappelijke positie beïnvloeden. Uw raad blijft hierbij een essentiële rol vervullen als kadersteller en toezichthouder.

FINANCIËLE HOOFDLIJNEN

Inleiding

Resultaat

(-/- is een nadeel, + is een voordeel)

De jaarstukken 2025 sluiten met een voordelig resultaat van € 3.130.835. Het geraamde nadelige resultaat na wijziging is € 1.308.641. Ten opzichte van de begroting na wijziging is dus sprake van een voordelig verschil van € 4.439.476.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
Baten	180.563	213.254	194.483	-18.770
Lasten	181.466	214.562	191.352	23.210
Resultaat 2025	-902	-1.309	3.131	4.439

Toelichting op hoofdlijnen

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
Bestuur en ondersteuning	95.713	97.258	101.134	3.877
Veiligheid	-4.708	-4.821	-4.755	66
Verkeer, vervoer en waterstaat	-7.543	-7.303	-7.257	46
Economie	-556	-632	-4.973	-4.341
Onderwijs	-5.170	-5.183	-4.920	263
Sport, cultuur en recreatie	-10.887	-11.417	-11.777	-359
Sociaal domein	-62.647	-64.359	-61.848	2.511
Volksgesondheid en milieu	-2.872	-2.452	-2.311	141
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-2.231	-2.399	-163	2.236
Resultaat 2025	-902	-1.309	3.131	4.439

De oorzaken van het verschil van € 4.439.476 liggen voornamelijk bij 4 programma's. Hieronder is van deze 4 programma's aangegeven wat de grootste verschillen zijn.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Voorziening wethouders

Er heeft in 2025 een incidenteel hogere dotatie aan de pensioenvoorziening wethouders plaatsgevonden. Door de komst van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) worden de pensioenaanspraken van (voormalig) politieke ambtsdragers op 1 januari 2028 collectief overgedragen van de eigen gemeentelijke regeling (Appa) naar het pensioenfonds ABP. Per saldo is een eenmalige extra toevoeging van totaal € 2.251.000 noodzakelijk om de overstap naar het ABP volledig af te dekken.

Doorbelasting overhead

Tot en met 2024 werd bij grondexploitaties alleen overhead toegerekend aan personeel in dienst. Met ingang van 2025 wordt bij de grondexploitaties ook over de inhuurkosten overhead toegerekend. Deze andere toerekening heeft een negatief effect op de incidentele opbrengsten van de grondexploitaties, maar heeft een structureel positief effect op het begrotingssaldo van de gemeente. In 2025 een voordeel van € 1.222.000. Deze werkwijze is in lijn met de financiële verordening (artikel 17 lid 1).

Algemene uitkering

In de september- en decembercirculaire is in totaal € 3.347.000 meer aan algemene uitkering ontvangen.

Programma 3 Economie

Grondexploitaties

Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. De resultaten van deze jaarlijkse actualisatie zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025. In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar-Oost Bedrijven bepaald op € 8.590.000 (netto contante waarde, peildatum 1 januari 2026). Ten opzichte van het voorgaande jaar betekent dit een verslechtering van € 4.354.000 NCW. De belangrijkste factoren voor de verslechtering zijn dat door de vertraging van het Tracébesluit Via15 de uitvoering wordt uitgesteld met extra plankosten tot gevolg (circa € 0,6 miljoen). Daarnaast vallen de plankosten hoger uit dan eerder begroot. Dit komt omdat vanaf 2025, conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar, ook overhead over de inhuurkosten doorbelast wordt (circa € 1,3 miljoen). De civieltechnische werken vallen op basis van een nieuwe civieltechnische raming € 895.000 hoger uit dan eerder begroot.

Programma 6 Sociaal domein

Binnen het sociaal domein hebben we ongeveer € 2,5 miljoen minder uitgegeven dan begroot. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken kort toe. Bij het minimeleidend is een voordeel van € 268.000 ontstaan. Dit komt doordat we de collectieve zorgverzekering hebben aangepast en minder hebben uitgegeven aan de alleenverdienersregeling en bijzondere bijstand. Het Rijk heeft het definitieve BUIG-budget voor 2025 verhoogd. Hierdoor ontvangen we ongeveer € 615.000 meer dan eerder gedacht. Voor de Wmo zien we een voordeel van ongeveer € 580.000. Dit wordt vooral veroorzaakt door lagere kosten voor woningaanpassingen en hulpmiddelen. Bij de jeugdzorg ontstaat per saldo een voordeel van € 600.000. Het positieve resultaat op dit programma wordt mede verklaard door het gericht werken vanuit de visie sociaal domein én de maatregelen vanuit het project Financieel Gezonde Toekomst. In die lijn is een forse daling van kosten op jeugdzorg met verblijf te constateren. De volgende stap is om de kosten voor ambulante jeugdhulp niet verder te laten stijgen om zodoende de ingeboekte besparingen in de meerjarenbegroting te gaan realiseren.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Grondexploitaties

De grondexploitaties voor de woningbouw laten in totaal een voordeel van € 1,2 miljoen zien op de verliesvoorziening. De belangrijkste redenen hiervoor zijn de vrijval van de geprognosticeerde kosten voor woonrijp maken en een bijstelling van de geprognosticeerde grondopbrengsten. Hier staan hogere geprognosticeerde plankosten tegenover.

Omgevingsvergunningen en toezicht

Er is in 2025 € 448.000 meer aan leges ontvangen. Dit kan verklaard worden doordat in het vierde kwartaal 2025 meer omgevingsvergunningen voor grote projecten zijn vergund dan eerder verwacht.

Realisatiestimulans

Op 5 november 2025 heeft het Rijk de regeling realisatiestimulans vastgesteld. Het doel hiervan is om lokale woningbouw te versterken en onrendabele projecten haalbaar te maken in heel Nederland. In de vorm van een Spuk-uitkering ontvangen gemeenten € 7.000 per betaalbare woning waarvan de bouw start tussen 1 januari 2025 en 31 december 2029. In de begroting was hier nog geen rekening mee gehouden. Dit geeft een voordeel van € 721.000.

De overige 4 programma's geven samen een voordeel van € 157.000 welke we hier niet verder toelichten. Voor een uitgebreidere toelichting op alle verschillen groter dan € 100.000, verwijzen we u naar de betreffende programma's of naar de toelichting onder het overzicht van baten en lasten.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's die zich binnen onze gemeente kunnen manifesteren. De weerstandscapaciteit zijn de middelen en de mogelijkheden waarover een gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de benodigde weerstandscapaciteit (risico's) afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{34.405.000}{7.506.000} = 4,85$$

De berekende ratio duidt op een uitstekend weerstandsvermogen om de risico's af te dekken.

LEESWIJZER

Inleiding

Door de jaarstukken leggen wij als college verantwoording af aan uw raad over het gevoerde beleid. Tevens zijn deze jaarstukken een instrument om uw raad te ondersteunen bij de kaderstellende en controlerende taken. De jaarstukken hebben wij ingericht op basis van de voorschriften (Besluit Begroting en Verantwoording hierna BBV). Verder hebben wij nadrukkelijk gekeken naar de informatieve waarde voor u als raad. De komende jaren willen wij hierin in overleg met u nog verdere stappen zetten.

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag is opgebouwd uit de verschillende programma's en de paragrafen. In de programma's presenteren wij ons gemeentelijke beleid op hoofdlijnen. De paragrafen richten zich op het beleid ten aanzien van relevante beheersaspecten, zoals de bedrijfsvoering, het weerstandsvermogen, onze kapitaalgoederen en de lokale heffingen. De financiële jaarrekening gaat vooral in op de financiële positie van onze gemeente.

Programma's

Bij de programma's komen de zogenaamde 3 W-vragen terug:

1. Wat wilden we bereiken?
2. Wat hebben we gedaan?
3. Wat heeft het gekost?

Op programmaniveau hebben wij ook de vastgestelde beleidskaders opgenomen. U kunt deze digitaal direct openen. Hiermee hebt u per programma het meest relevante vastgestelde beleid direct beschikbaar.

Per programma maken wij onze doelstellingen (Wat wilden we bereiken?) inzichtelijk. Hierbij presenteren wij u ook de verplichte beleidsindicatoren vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording.

Bij het onderdeel 'Wat hebben we gedaan?' staan de activiteiten die wij in 2019 in het kader van autonome ontwikkelingen, actualisatie van bestaand en nieuw beleid uitgevoerd hebben. Over onze reguliere taken informeren wij u alleen indien hier aanleiding voor is. Bij deze jaarstukken leggen wij hier verantwoording over af.

De kleuren bij de stand van zaken betekenen het volgende:

Lichtgrijs	de activiteit is nog niet gestart, dit past binnen de vastgestelde planning.
Groen	de activiteit loopt op schema binnen de gestelde kaders (beleidsdoel/resultaat, tijdsplanning en financieel).
Oranje	de activiteit dreigt óf qua beleidsdoel/resultaat óf qua tijdsplanning óf financieel uit de pas te gaan lopen, bijsturing is noodzakelijk.
Rood	de activiteit loopt uit de pas, dit geldt voor 1 of meer indicatoren (beleidsdoel/resultaat, tijdsplanning en financieel). Corrigerende maatregelen zijn noodzakelijk.
Donkergrijs	de activiteit is afgerond en wij stellen voor deze af te sluiten.

Wij presenteren ook op hoofdlijnen informatie over de verbonden partijen die een bijdrage hebben geleverd aan de uitvoering van ons beleid. Uitvoerige informatie over de verbonden partijen is opgenomen in de betreffende paragraaf.

Per programma presenteren wij ook financiële informatie (Wat heeft het gekost?). Hier hebben we de ontwikkelingen aangegeven en de toelichting op deze ontwikkelingen. Op grond van de voorschriften (BBV) presenteren wij de financiële informatie ook op taakvelden. Indien van toepassing bieden wij u ook inzicht in

de incidentele baten en lasten per programma. Hetzelfde geldt voor de mutaties in de reserves en voorzieningen per programma. Bedragen zijn afgerond op € 1.000. Hierdoor kunnen verschillen voorkomen.

JAARVERSLAG

PROGRAMMA'S

o.BESTUUR EN ONDERSTEUNING

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden bestuur, gemeentelijke organisatie, dienstverlening en belastingen.

Wat willen we bereiken?

Wij stellen in ons handelen goede dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties centraal. We willen meer gebruik maken van digitalisering om dienstverlening te verbeteren en zetten daarbij ook in op het versimpelen en digitaal toegankelijk maken van onze dienstverlening. We nemen onze inwoners serieus en betrekken hen actief bij het maken van ons beleid en de uitvoering.

Door vanuit respect, gelijkwaardigheid en transparantie te denken en te doen, zorgen we voor een goede basis voor de organisatie van morgen. We werken daarom ook aan strategisch personeelsbeleid.

De financiën van onze gemeente zijn op orde en dat willen we zo houden.

Ontwikkelingen

Bestuurlijke samenwerking

In 2025 is een belangrijke stap gezet richting een mogelijke nieuwe Liemerse gemeente. Na afronding van de verkenningsfase hebben de gemeenteraden van Zevenaar, Doesburg, Duiven en Westervoort begin 2026 in principe ingestemd met een gemeentelijke herindeling per 1 januari 2029, waarmee de colleges opdracht kregen een gezamenlijk herindelingsontwerp op te stellen. Dit ontwerp gaat onder meer in op de visie op de nieuwe gemeente, de naam, de grenzen en de financiële effecten, en wordt samen met inwoners, ondernemers en partners ontwikkeld. Ook zijn gezamenlijke uitgangspunten vastgesteld als kader voor dit proces en wordt gewerkt aan personele waarborgen voor medewerkers. Het herindelingsontwerp wordt naar verwachting in het najaar van 2026 aan de raden voorgelegd, gevolgd door het herindelingsadvies uiterlijk op 1 april 2027.

Organisatie in Ontwikkeling

In 2025 werkten we verder aan de doorontwikkeling van de organisatie. Daarbij lag de nadruk op het versterken van onze robuustheid en wendbaarheid, zodat we taken voortkomend uit veranderende wet- en regelgeving, politieke besluiten of organisatorische keuzes effectief en efficiënt kunnen organiseren en uitvoeren. In 2025 is de detailstructuur vastgesteld. Daarmee is de hoofdstructuur nader uitgewerkt en is het organisatorische deel van de organisatie in ontwikkeling afgerond en de basis gelegd voor het tweejarige programma Organisatie in Ontwikkeling. Dat programma richt zich met name op leiderschap en integraal samenwerken met als doel: een organisatie met professionals die klaar is voor de toekomst, ook in het licht van een mogelijke bestuurlijke herindeling.

Digitalisering van de organisatie

In 2025 is stevig geïnvesteerd in de verdere digitalisering van de organisatie. De I&A-visie en -strategie vormde hiervoor een belangrijk kader. Binnen de bedrijfsvoering is gewerkt aan het versterken en centraliseren van functioneel beheer en zijn informatiemanagers gestart om de domeinen beter te ondersteunen bij de ontwikkeling van hun informatievoorziening. Daarnaast is in 2025 een nieuwe, moderne manier van werken met M365 ingevoerd. Deze beweging wordt in 2026 voortgezet met de modernisering van de werkplek en het onderbrengen van meer applicaties in de cloud, waardoor de organisatie wendbaarder wordt en beter kan aansluiten op landelijke ontwikkelingen. Ook zijn beleidskaders en werkafspraken aangescherpt om de samenwerking met interne afdelingen en externe partners verder te verbeteren. Met deze stappen wordt toegewerkt naar een robuuste, samenhangende en toekomstbestendige informatievoorziening die de organisatie in staat stelt om dienstverlening en bedrijfsvoering verder te moderniseren en optimaliseren.

De Visie op Dienstverlening Samen Sterker (2024–2028) sluit hierop aan. Door snelle ontwikkelingen in digitalisering en AI positioneren we ons als slimme volger en investeren we continu in meten, weten en verbeteren. Deze digitale basis is essentieel om onze dienstverlening verder te laten groeien.

Beleidskaders

- Visie op dienstverlening 2024-2028
- Inkoopbeleid 2025
- Collegeprogramma 2022-2026 (2022)
- Financiële verordening gemeente Zevenaar 2025 (artikel 212 Gemeentewet)
- Verordening controle financieel beheer en organisatie (artikel 213 Gemeentewet) 2023
- Nota Verbonden partijen
- Nota reserves en voorzieningen 2018
- Nota activerings- en afschrijvingsbeleid 2024
- Beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen 2023
- Nota garantiebeleid 2023
- Normen- en toetsingskader 2023
- Verordening Rekenkamer 2023
- Verordening op de raadscommissies (3e wijziging, 2023)
- Datastrategie 2023-2025
- I&A-visie en -strategie 2023-2025 "Beter samen"

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

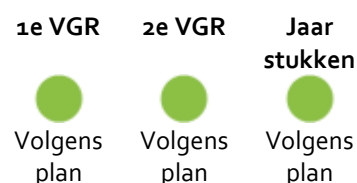
o.1 Verbeteren van de dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen

o.1.2 Wij breiden onze online dienstverlening uit

2022-2026

Inwoners kunnen zoveel mogelijk zaken digitaal en online regelen. Betrouwbaarheid en veiligheid staan daarbij voorop. We ondersteunen inwoners die minder digitaal vaardig zijn bij hun aanvraag. Persoonlijk contact blijft mogelijk. We bouwen digitale formulieren die waar nodig in te vullen zijn met DigiD, e-Herkenning of e-IDas. We implementeren de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV). Deze wet geeft inwoners het recht om hun zaken met de gemeente digitaal te regelen.

Stand van zaken

De implementatie van de WMEBV op de onderdelen die vereist zijn, is in 2025 nagenoeg afgerond. Ontwikkeling van digitale dienstverlening, in de vorm van het maken van e-formulieren, zetten we door op basis van de behoefte en signalen van inwoners onder meer naar aanleiding van inwonerstevredenheidsonderzoek. We verkenden eerste stappen naar een 'mijn-omgeving'. Alle websites en webapplicaties zijn in 2025 onderzocht op toegankelijkheid en daar waar nodig, voerden we verbeteringen door. Dienstverlening digitaliseert, echter maatwerk voor inwoners die digitaal minder vaardig zijn, blijft mogelijk.

o.1.3 Wij communiceren in begrijpelijke taal

2022-e.v.

Dat alle inwoners onze brieven, e-mails en de informatie op onze websites kunnen begrijpen vinden wij belangrijk. Documenten die online gedeeld worden zijn begrijpelijk geschreven. We trainen medewerkers hierin wanneer ze in dienst komen. We zorgen ervoor dat iedereen, ook bezoekers met een beperking, onze websites goed kunnen gebruiken omdat deze voldoen aan de meest recente richtlijnen voor digitale toegankelijkheid.

Stand van zaken

plan volgens plan volgens plan

Door prioritering van taken in primaire processen organisatiebreed is er op dit moment onvoldoende tijd beschikbaar om goed met dit onderwerp aan de slag te gaan.

In 2025 is er vanuit bestaande en geplande procesverbeteringen ingezet op het toepassen van heldere taal in onze communicatie richting inwoners. We hebben niet organisatiebreed, maar proces- en inhoudelijk gericht stappen gezet en bijgedragen aan het doel om in begrijpelijke, heldere taal te communiceren.

Voorstel raad

Vanuit bestaande en geplande procesverbeteringen zetten we organisatiebreed in op het toepassen van heldere taal in digitale en schriftelijke communicatie richting inwoners. Zodat we alsnog stappen zetten die bijdragen aan het doel om in begrijpelijke naar taal te communiceren.

o.1.4 Wij maken onze processen klantgericht 2024-2026

Contact met de gemeente is prettig, open en duidelijk. We denken in oplossingen en vragen inwoners met ons mee te denken. We verplaatsen ons in de inwoner door 'klantreizen' te maken. In een klantreis interviewen we inwoners over hoe zij de contactmomenten met de gemeente hebben ervaren. We gebruiken de ervaringen van inwoners om onze werkprocessen klantgericht in te richten.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Na een succesvolle implementatie in 2025 bij team Wmo, gaan we in 2026 aan de slag met een proces binnen het fysiek domein. We zetten ons in om de expertise voor het verbeteren van processen aan de hand van de Lean methodiek in huis via (en in samenwerking met) de Zevenaar Academie op te bouwen. Daarnaast verzorgen we procesbegeleiding bij overige processen die geoptimaliseerd worden binnen het Sociaal Domein.

o.2 Stimuleren van betrokkenheid van inwoners, ondernemers en instellingen

o.2.1 Wij coördineren participatie 2023-2026

Participatie gaat over op welke manieren inwoners mogen meedenken en meepraten over onderwerpen en beleid in de gemeente. Participatie is een belangrijk thema voor onze bestuursperiode. Participatie is een rode draad in het coalitieakkoord en in dit collegeprogramma, maar ook onderwerp op de raadsagenda. In verschillende resultaten in dit collegeprogramma is participatie concreet benoemd, onder andere bij energietransitie (7.2.1), ruimtelijke plannen en wonen (8.2.3), invoering van de omgevingswet (8.2.2) en openbare ruimte (5.6.5 en 8.2.3).

Wij brengen de verschillende initiatieven op het gebied van participatie samen in een uniforme werkwijze door hiervoor een programma participatie in te richten. We stellen hiervoor een toolbox samen. De middelen en methodes uit deze toolbox helpen medewerkers en inwoners om op een effectieve manier participatie in te zetten. We stellen een tijdelijke programmamanager aan om dit te realiseren.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Niet volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Er is sinds juni 2025 een participatieadviseur in dienst van de gemeente. Het herijkte participatiebeleid, *Het Participatiekompas*, is eind 2025 vastgesteld en omvat duidelijke richtlijnen over hoe en wanneer inwoners worden betrokken bij uitvoering- en beleidsprocessen.

Aan de hand van het vastgestelde participatiekompas geven we, in samenwerking met o.a. inwoners en maatschappelijke partners, verdere invulling aan participatie in de gemeente. In 2026 informeren wij u nog over de participatieverordening.

o.3 Optimaliseren van bestuurlijk ambtelijk samenspel

o.3.1 Wij werken aan verbetering van de (organisatie)cultuur

Doorlopend

Het verbeteren van de bestuurlijke en ambtelijke werk- en omgangsvormen richt zich op verschillende dimensies. In de eerste plaats raakt dit het functioneren van de raad zelf. Daarnaast gaat het om de betrekkingen tussen het college en de raad. Verder is er het samenspel tussen het bestuur en de ambtelijke organisatie en tenslotte het samenspel met de samenleving. Van belang is dat men op een respectvolle manier met elkaar omgaat met ruimte voor eenieders mening en standpunt. Het debat wordt op een goede en toegankelijke manier gevoerd, het besluitvormingsproces is helder en duidelijk en men gunt elkaar een succes.

Raad en college moeten vanuit een duidelijke taakverdeling werken met een heldere rolverdeling in termen van opdrachtgever- en opdrachtnemersrol. Het college ondersteunt de raad bij het nemen van uitvoerbare besluiten en voert deze besluiten uit. Rolzuiverheid, verantwoording, evalueren en leren moeten structureel onderdeel zijn van het samenspel tussen raad en college.

De ambtelijke organisatie ondersteunt het college (en de raad) vanuit een integrale werkwijze en fungeert als antennefunctie voor het bestuur. Zij informeert het bestuur over belangrijke opgaven en urgente ontwikkelingen in de samenleving. In de doorontwikkeling van de ambtelijke organisatie hebben we de uitdaging om onze organisatie hierop nog beter in te richten en onze medewerkers daarvoor de goede uitrusting te geven.

Voor een goed samenspel met de samenleving is het van belang om samen op te trekken en zuiver te zijn over rolverdeling, taken en verantwoordelijkheden. Rond concrete maatschappelijke opgaven organiseren we samenwerking en bundelen we de krachten. Participatie vormt een rode draad in de aanpak van de ambities uit dit collegeprogramma.

Het verbeteren van de bestuurlijke en ambtelijke werk- en omgangsvormen is een proces van lange adem. Een allesomvattende aanpak is er eigenlijk niet. De bereidheid om te willen veranderen en het inzicht in de mogelijkheden en kansen om elkaar te versterken en te helpen, zijn de eerste stappen naar een verbeterde samenwerking. In de raadgeenda wordt de verdere aanpak uitgewerkt.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Volgens plan

De gemeenteraad, ambtelijke organisatie en het college hebben in 2025 gezamenlijk gewerkt aan de verbetering van bestuurlijke en ambtelijke werk- en omgangsvormen. De ingezette weg op de politieke beeldvorming en de bijpassende vergadersystematiek zijn doorgezet. Deze beeldvormende vergaderingen bieden de ruimte om verschillende perspectieven met elkaar uit te wisselen en mogelijk ook inzichten uit de samenleving op te halen. De beeldvormende vergadering werd door meer dialoog in plaats van eenzijdig zenden een effectieve manier om ook participatie toe te kunnen passen. De stappen en ontwikkelingen op het vlak van organisatie- en bestuurscultuur maakten het mogelijk om in gezamenlijkheid te spreken over grote onderwerpen, zoals de mogelijke gemeentelijke herindeling met Doesburg, Duiven en Westervoort en toekomstbestendige financiën (Financieel Gezonde Toekomst). Aan de hand van deze ontwikkelingen is er bij de Kadernota 2026-2029 gesproken over de maatregelen Financieel Gezonde Toekomst. De pilot om te werken met een separate commissievergadering Kadernota heeft eraan bijgedragen dat er sprake is van een integrale behandeling van de onderdelen en bijbehorende voorstellen.

Er is in 2025 gewerkt aan de structurele versterking van decentrale volksvertegenwoordiging en de ondersteuning hiervan. Daartoe is het functieboek van de griffie geactualiseerd en ook is de ambtsinstructie voor de griffier 2025 vastgesteld door de gemeenteraad. Met beide documenten wordt richting gegeven aan de strategie voor (de verdere professionalisering van) een stevige ondersteuning van het gemeentebestuur. Tenslotte heeft er onder raads- en commissieleden en de leden van het college van Burgemeester en Wethouders een evaluatie plaatsgevonden over de raadsperiode 2022-2026. Hieruit is een aantal

aanbevelingen en adviezen gekomen, ter verbetering van onder andere de bestuurlijk-ambtelijke samenwerking.

Het onderdeel 'optimaliseren van bestuurlijk ambtelijk samenspel' is over 2025 volgens plan verlopen en het werken aan de verbetering van de (organisatie)cultuur is een doorlopend proces. De status van deze doelstelling wordt daarom op gerealiseerd gezet.

o.4 Verbeteren van de bedrijfsvoering (betere sturing en beheersing van processen) als ondersteuning aan het realiseren van taken en doelen van de gemeente

o.4.1 Wij verbeteren onze interne beheersing

Doorlopend

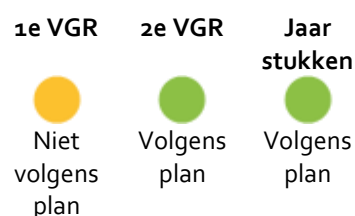
Een goede interne beheersing is de basis voor een transparante en betrouwbare gemeente, die zijn doelstelling weet te realiseren en verantwoord omgaat met de middelen die zij beheert. We willen een (digitaal) toegankelijke, betrouwbare organisatie zijn waarbij veiligheid en zorg voor onze inwoners voorop staat. Om dit te kunnen realiseren moet de interne beheersing van onze bedrijfsvoeringsprocessen op orde zijn.

Wij zijn verantwoordelijk voor het in kaart brengen van de risico's en moeten daar adequate maatregelen voor inrichten. Hiervoor is concernbreed aandacht, ook waar het gaat om de beschikbare capaciteit om de uitvoering van de bestuurlijke ambities te realiseren vanuit alle domeinen (fysiek, sociaal en bedrijfsvoering). Dit is een belangrijke randvoorwaarde voor het behalen van de doelen in het coalitieakkoord en dit collegeprogramma.

Wij leggen verantwoording af aan de raad over de kwaliteit van de interne beheersing in de paragraaf bedrijfsvoering van de documenten uit de planning en controlcyclus. Daar gaan we in op de kwaliteit van de interne beheersing met specifieke aandacht voor onderwerpen als rechtmatigheid, privacy en informatieveiligheid. Met name ook de verwachte toename van het aantal cyberincidenten de komende jaren, vereist dat cybersecurity integraal onderdeel moet zijn binnen onze processen. We blijven dan ook investeren in het veilig inrichten van onze bedrijfsvoeringsprocessen en zorgen voor bewustwording bij onze medewerkers.

Ter ondersteuning hiervan starten we met de doorontwikkeling van meetlatten en (beleids)indicatoren om de effectiviteit van beleid beter te kunnen meten.

Stand van zaken

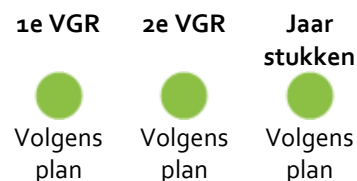
In 2025 hebben wij verschillende stappen gezet in de verbetering van de interne beheersing. Er zijn stappen gezet in een betere inrichting in de structuur, wat de mogelijkheid geeft om de andere aspecten van hard -en softcontrols te verbeteren. Daarnaast zijn concrete stappen gezet op (fraude) risicomanagement en prestatieakkoordverklaring. Met het zelfstandig uitvoeren van inkoop en aanbesteding wordt de rol en positie van inkoop verstevigd.

o.4.10 Wij herijken het Integraal Accommodatiebeleid 2020-2040

2025-2026

De raad heeft eind 2020 het Integraal Accommodatieplan (IAP) voor gemeentelijk vastgoed vastgesteld. Dit is een strategisch plan dat aangeeft welke gemeentelijke accommodaties wij willen behouden en welke wij op termijn willen afstoten. Ook geeft het plan aan voor welke maatschappelijke doelgroepen wij in principe huisvesting aanbieden en voor welke functies. De beleidskaders worden elke vier jaar opnieuw onder de loep genomen om rekeningen te kunnen houden met actuele ontwikkelingen en inzichten. Specifieke aandachtspunten bij de herijking van het IAP zijn verduurzaming en het beoordelen of leegstaande gemeentelijke panden een nieuwe functie kunnen krijgen in de buurt, wijk of het dorp bij voorkeur in combinatie met wonen.

Stand van zaken

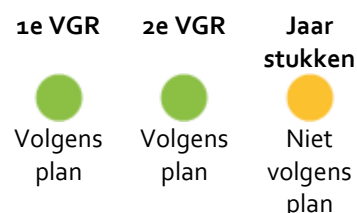
Wij werken aan de herijking van het Integraal Accommodatieplan (IAP). Aansluitend aan de verkiezingen in maart 2026 is er de mogelijkheid voor de nieuwe raad om nog bij te sturen. Oplevering van het nieuwe IAP staat gepland voor Q4 2026.

o.4.2 Wij herijken het inkoopbeleid en positioneren de inkoopfunctie

2023-2025

Om de lokale economie te stimuleren, zetten we in op het gebruik van lokale producten. Dit geldt ook voor lokale diensten. In verband met de complexiteit van inkoop en aanbesteding en de toenemende aandacht vanuit rechtmatigheid is het noodzakelijk om voor dit onderwerp vol aandacht te hebben. Dit thema – en ook social return en duurzaamheid - komt nadrukkelijk aan bod bij het herijken van ons inkoopbeleid. Tevens positioneren we de inkoopfunctie zodanig dat deze past bij de huidige ambitie van de organisatie en het bestuur.

Stand van zaken

Bij de besluitvorming over de detailstructuur van de organisatie is in maart 2025 besloten tot centralisatie van inkoop, contractmanagement en contractbeheer. Voor de verdere uitwerking en te komen tot professionalisering is een business case geschreven. De uitwerking en invulling zal in 2026 plaatsvinden. In juni 2025 is het Inkoopbeleid van de gemeente Zevenaar vastgesteld. Hiermee sluit de inkoopfunctie steeds meer aan bij de ambitie van de organisatie en bestuur om doelmatig en rechtmatig in te kopen.

Voorstel raad

Wij stellen voor om het jaar gereed aan te passen naar 2026 en hiervan kennis te nemen.

o.4.3 Wij groeien verder als aantrekkelijke werkgever

2022-2026

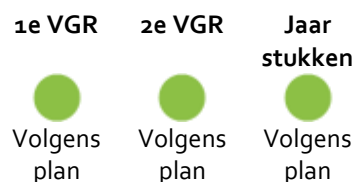
Er is sprake van een aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt. We willen ook nu in staat blijven om (nieuwe) medewerkers aan te trekken, te boeien, te binden en te behouden. We vinden het belangrijk dat alle medewerkers volledig zichzelf kunnen zijn, dat iedereen erbij hoort en dat iedereen dat ook zo voelt. Daarin geven we zelf het goede voorbeeld.

Wij nemen maatregelen die zijn gericht op het faciliteren van groei in de professionele en persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers. Daarnaast richten we ons op het kunnen bieden van moderne marktconforme arbeidsvoorwaardelijke ontwikkelingen en aandacht voor diversiteit en inclusiviteit. Deze maatregelen vragen om een meer centrale aanpak.

We investeren in centrale regievoering op werving en selectie, het opleiden en begeleiden van medewerkers en de aanpassing van de arbeidsvoorwaarden. Dit heeft een tweeledig doel. Allereerst richten we ons op ontwikkeling en behoud van onze huidige medewerkers. Daarnaast willen we ook een gezonde instroom in ons personeelsbestand. We zien landelijk dat medewerkers steeds meer betekenisvol werk zoeken. Als gemeente kunnen we dit gezien onze maatschappelijke taak zeker bieden.

Door de krapte op de arbeidsmarkt is het aantrekken van ervaren senior medewerkers steeds uitdagender. We willen door het inzetten van traineeships, stages en ontwikkelfuncties als werkgever aantrekkelijker worden voor de jongere generatie. We investeren daarbij in opleiding en begeleiding van deze doelgroep naar senior medewerkers.

Stand van zaken

De aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt stelt Zevenaar voor grote uitdagingen bij het binden, boeien en laten groeien van medewerkers. Om ook in de toekomst een wendbare en vitale organisatie te blijven, werken wij aan een samenhangende arbeidsmarktstrategie. Deze strategie is gericht op het versterken van onze positie als aantrekkelijke werkgever, met aandacht voor professionele ontwikkeling en moderne arbeidsvoorwaarden.

Wij hebben de centrale regie versterkt op het gebied van werving en selectie door inzet van onze recruiter. Daarnaast investeren wij in het opleiden en begeleiden van medewerkers en in het actualiseren van arbeidsvoorwaarden. Daarmee streven wij enerzijds naar behoud en verdere ontwikkeling van onze huidige medewerkers, en anderzijds naar een gezonde instroom van nieuwe collega's. Traineeships en stages spelen hierbij een belangrijke rol, omdat we daarmee jong talent aantrekken en begeleiden richting seniorposities.

Een goede uitvoering van de nieuwe cao (2025–2027) draagt bij aan een gezonde, aantrekkelijke en toekomstbestendige organisatie, waarin medewerkers zich gewaardeerd en ondersteund voelen.

Tot slot erkennen wij dat deze ambities kunnen leiden tot hogere kosten, onder andere voor arbodienstverlening, opleiding en arbeidsvoorwaarden. Deze investeringen zijn noodzakelijk om onze maatschappelijke opgaven ook in de toekomst met voldoende en goed toegeruste medewerkers te kunnen blijven realiseren.

0.4.4 Wij voeren een strategisch personeelsbeleid

2023-2024

Het uitgangspunt hierbij is dat er aansluiting is op de visie en missie van de organisatie. Het doel van het strategisch personeelsbeleid is om ondersteunend te zijn aan het realiseren van doelstellingen (beleidsmatig en organisatorisch) door adequate inzet van personeel en organisatie. Het stapsgewijs toewerken naar een vernieuwd strategisch personeelsbeleid stelt ons in staat om in te spelen op veranderingen in de toekomst. Na de herindeling in 2018 zijn we vooral bezig geweest met consolideren en de basis van de organisatie op orde brengen. We willen nu meer gaan kijken naar veranderingen in de samenleving, maatschappelijke opgaven, nieuwe taken en de arbeidsmarkt. We brengen op basis daarvan kansen en uitdagingen in beeld.

Door dit anticiperend inzicht kunnen we tijdig interventies in gang zetten om de organisatie wendbaar te houden. Bijvoorbeeld door:

- Arbeidsmarktcommunicatie.
- Doorontwikkeling van de Zevenaar Academie.
- Beleid voor duurzame inzetbaarheid.
- Verhogen van digitale vaardigheden.
- Datagedreven werken.
- Digitalisering, automatisering en robotisering.
- Aanpassing van arbeidsvoorwaarden.
- Aansluiting beschikbare formatie t.o.v. uitvoeringsvraag borgen (m.n. binnen fysiek en sociaal domein).

Een onderdeel van het strategisch personeelsbeleid is het opmaken van een strategische personeelsplanning. Op basis van de opgedane inzichten inventariseren we welke competenties noodzakelijk zijn om de doelstellingen en ambities van bestuur en organisatie te realiseren. We brengen kwantitatief en kwalitatief in beeld wat de huidige situatie is en waar we naar toe willen groeien. Wij houden daarbij rekening met de te verwachten competenties als gevolg van de ambities zoals deze in het coalitieakkoord zijn opgenomen. Wij sturen op het (verplicht) ontwikkelen en bijhouden van (dienstverlenings)competenties, schriftelijke en mondelinge communicatie en vakinhoudelijke kennis en competenties.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

In 2025 is de personele detailinrichting afgerond, onderdeel van Organisatie in Ontwikkeling. Dit geeft op domeinniveau een beeld van het personeelsbestand.

Aansluitend hierop starten we met een organisatie brede kwalitatieve en kwantitatieve analyse van het personeelsbestand. Deze uitkomsten gaan ons meer inzicht geven in waar de organisatie goed is toegerust en waar aandacht nodig is om capaciteit en expertise verder te versterken. Deze analyse is een bredere verkenning naar de mate waarin onze organisatie toegerust is om huidige en toekomstige opgaven adequaat te kunnen ondersteunen. Met deze analyse zetten we in 2026 een volgende stap in de doorontwikkeling van het strategisch personeelsbeleid, als het gaat om het verder ontwikkelen en aanscherpen hiervan.

Voorstel raad

De detailinrichting van de domeinen is eind 2025 afgerond. Op basis van de definitieve domeinplannen en organisatiestructuur vindt de kwalitatieve analyse van ons personeelsbestand plaats. De verwachting is dat we starten in het eerste halfjaar van 2026.

o.4.6 Wij verbeteren onze datahuishouding en datagedreven werken in Zevenaar

2022-2026

Het tempo van de digitale transitie is ook binnen onze organisatie de laatste tijd versneld. We willen daarmee meer en beter inspelen op digitale ontwikkelingen in de maatschappij en economie. Als meest nabije overheid hebben we de zorg voor inwoners die zich minder of niet redden in dit digitale tijdperk. Daarnaast zijn we scherp op privacy en informatieveiligheid. Dit is het fundament voor onze kijk op het gebied van digitalisering. We willen de veranderkracht van digitalisering verder te benutten.

Het ontwikkelen van een datastrategie is een prioriteit. In deze strategie worden onder andere datamanagement, governance, beveiliging en bewustwording (bijvoorbeeld rondom het werken met algoritmen) aangestipt. We werken toe naar het kunnen analyseren van trends met data om vooruit te kunnen kijken. Daarvoor moet eerst de basis op orde zijn. Die basis wordt gelegd in deze collegeperiode. We voeren diverse experimenten uit. Bij succesvolle resultaten rollen we deze verder uit.

Aan het einde van de collegeperiode is het goed kunnen analyseren van data ter beoordeling van beleid steeds vaker een dagelijkse gang van zaken. Het verbreedt onze kennis uit en over onze omgeving. We halen data uit onze systemen en tonen deze in verschillende dashboards. Bijvoorbeeld op het gebied van bereikbaarheid, wachttijden en doorlooptijden van onze dienstverlening. Het dashboard maakt zichtbaar waar we met de dienstverlening staan en waar verbeterkansen liggen. Op basis hiervan stellen we doelen voor verdere verbetering.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2025 hebben we belangrijke stappen gezet in de uitvoering van onze datastrategie. Daarbij stonden de twee ambities – leren van en met data en datagedreven werken systematischer aanpakken – centraal. Met een gedetailleerde uitwerking van de datastrategie in de vorm van een routekaart is het systematisch organiseren van datagedreven processen verder geconcretiseerd. Zo hebben we in 2025 één centraal datawarehouse ingericht, waarin data uniform en gestructureerd wordt opgeslagen. Dit vormt een essentiële basis voor het realiseren van een meer volwassen en betrouwbare informatievoorziening. Daarnaast hebben we de eerste stappen gezet in de Liemerse datasamenwerking, waarin we de datarollen en expertises hebben gebundeld. Door deze samenwerking is actielijn 1.2 uit de datastrategie – het versterken van de datacommunity – verbreed naar een Liemers niveau. Hiermee stimuleren we actief het leren van en met data, doordat kennisdeling, gezamenlijke ontwikkeling en intergemeentelijke samenwerking structureel worden versterkt.

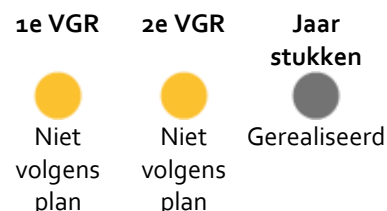
o.4.7 Wij verbeteren het functioneel beheer in de informatievoorziening

2022-2025

Inwoners moeten zoveel mogelijk zaken digitaal, online kunnen regelen. Betrouwbaarheid en veiligheid staan daarbij voorop. Voor wie dit lastig is, blijft persoonlijk contact mogelijk.

Digitalisering van onze dienstverlening en een efficiënt werkende gemeente vragen om goed georganiseerde informatievoorziening. Maar informatievoorziening is meer dan dat, want het is ook een randvoorwaarde voor het behalen van maatschappelijke doelen. De realisatie van de digitale transformatie van de gemeente Zevenaar gaat gepaard met een goede centraal georganiseerde informatievoorziening op het gebied van het functioneel beheer van de gemeentelijke applicaties.

Stand van zaken

De verdere professionalisering van het functioneel beheer verloopt naar tevredenheid. Het lopende ontwikkeltraject heeft in 2025 een vervolg gekregen. In dit kader is een extra functioneel beheerder aangenomen, waardoor meer applicaties en medewerkers kunnen worden ondersteund met de juiste kennis en expertise. Daarnaast is gewerkt aan verdere kennisontwikkeling en het versterken van procesmatig werken.

Per 1 januari 2026 is een centraal team Functioneel Beheer gevormd, samengesteld uit de functioneel beheerders die al binnen de organisatie actief waren. Met dit team pakken we de verdere ontwikkelingen van een professioneel en dienstverlenend functioneel beheer voor de gemeente Zevenaar structureel in de lijn op.

Voorstel raad

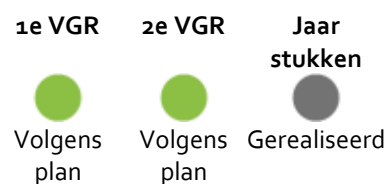
Dit is een continue proces. We stellen voor dit resultaat af te sluiten.

o.4.8 Wij verbeteren het (digitaal) documentenbeheer

2022-2025

Onze manier van werken willen we blijven verbeteren. Belangrijk element daarbij is dat we goed zorg hebben voor de (digitale) documenten die we in huis hebben. We werken systematisch aan het verder op orde en in control brengen van het (digitaal) informatiebeheer. Dit doen we tijdens deze bestuursperiode op basis van een informatiebeheerplan (2023) en met een kwaliteitssysteem informatiebeheer. Belangrijk onderdeel is de zorg voor informatie in vakapplicaties. Daarnaast bereiden we ons voor en sluiten we aan op een e-depot, waarin het opslaan van informatie en het garanderen van de houdbaarheid van deze digitale informatie voor langere tijd is ingericht.

Stand van zaken

In 2025 verbeterden wij aantoonbaar ons (digitaal) documentenbeheer en versterkten we het fundament voor archiveren by design. We implementeerden informatiebeheerplannen bij meerdere teams en voerden op basis van de nulmeting gerichte verbetermaatregelen door. Ook actualiseerden we het beleidskader, waaronder het Besluit informatiebeheer, in lijn met de komende nieuwe Archiefwet (2027).

Daarnaast ontwikkelden we een vernietigingsprocedure voor de kernapplicaties. Daarmee zorgen we ervoor dat we informatie tijdig, aantoonbaar en rechtmatig vernietigen en voorkomen we dat data onbeheerd achterblijft.

Tot slot droegen we voor het eerst gedigitaliseerd archief over aan het collectiebeheersysteem (CBS) van het SALD: de bouwvergunningen van de voormalige gemeente Angerlo.

Voorstel raad

Dit is een continue proces. We stellen voor dit resultaat af te sluiten.

o.4.9 Wij voeren de Wet open overheid (Woo) uit

2022-2027

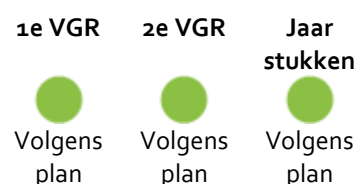
Een open cultuur vinden wij belangrijk, we willen duidelijk zijn in wat we doen en waarom.

De invoering van de Wet open overheid faciliteert dit:

- We voeren een analyse uit om te bepalen wat de impact is van de Woo op de gehele organisatie.
- We stellen een strategie op voor het uitvoeren van de Woo, waarin onder andere ambitieniveau, communicatiewijze (intern en extern) en participatie aan bod komen.
- Wij voeren actieve openbaarmaking in (het online publiceren van minstens de 11 aangewezen informatiecategorieën: wet- en regelgeving, organisatiegegevens, raadsstukken, bestuursstukken, stukken van adviescolleges, convenanten, jaarplannen en -verslagen, Wob/Woo-verzoeken, onderzoeken, beschikkingen, klachten). Hierbij houden we de landelijke planning aan.

De aanpak richt zich daarnaast op de gemeentelijke systemen (o.a. aanschaf van software), cultuur (o.a. trainen medewerkers) en het op orde brengen van de informatiehuishouding (o.a. vastleggen van meta-gegevens bij te bewaren documenten).

Stand van zaken

Wij maken inmiddels alle klachtoordelen openbaar en lopen daarmee vooruit op de landelijke planning. De invoering van nieuwe documentcategorieën vindt landelijk plaats in tranches; de tweede tranche is opnieuw uitgesteld. Ondanks dit uitstel blijven wij investeren in het verbeteren van onze systemen en processen en in de voorbereiding op toekomstige openbaarmakingsverplichtingen.

De pilot met het informatiebeheerplan is succesvol afgerond. Inmiddels werken we organisatiebreed met informatiebeheerplannen (IBP's), die we per team invoeren. Zo krijgt ieder team inzicht in het eigen informatiebeheer en kan het op basis van een nulmeting gerichte verbeteracties uitvoeren.

Een uitgebreide toelichting op de behandeling van Woo-verzoeken (passief openbaar maken van documenten) en de verbetering van onze informatiehuishouding is te vinden in de openbaarheidsparagraaf.

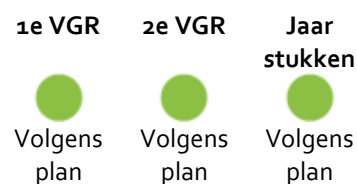
o.5 Zorgen voor een betrouwbare en een houdbare financiële huishouding

o.5.1 Wij voeren de planning- en controlcyclus uit

2022-2026

In ons financieel beleid is het uitgangspunt: een structureel en reëel sluitende (meerjaren)begroting en voldoende weerstandsvermogen. Wij geven uitvoering aan de planning- en controlcyclus (P&C-cyclus) door het opstellen van een kadernota, begroting, voortgangsrapportages en jaarstukken. De beschikbare middelen zijn integraal afgewogen bij de kadernota en de begroting. We blijven de P&C-cyclus doorontwikkelen.

Stand van zaken

De planning- en controlcyclus bestaat uit de kadernota, meerjarenbegroting, twee voortgangsrapportages en de jaarrekening. Met deze cyclus houden wij als gemeente inzicht in hoeverre onze doelstellingen zijn bereikt en welke (financiële) middelen daarbij nodig zijn. Op deze manier beheersen wij het beleid en de bedrijfsvoering van onze gemeente. Wij hebben de planning- en controlcyclus volgens plan doorlopen. Alle documenten zijn door de raad vastgesteld. Wij hebben deze raadsperiode steeds een reëel sluitende (meerjaren)begroting gerealiseerd.

De raad heeft als uitgangspunt vanuit het traject "Financieel Gezonde Toekomst" besloten dat 2026 én 2029 structureel en reëel sluitend moesten zijn. In het kader van de "Financieel Gezonde Toekomst" zijn in de kadernota 2026-2029 daarom diverse maatregelen opgenomen. Deze financieel technische, beleidsmatige en inkomstenverhogende maatregelen hebben geleid tot een sluitende meerjarenbegroting die in 2026 (begrotingsjaar), 2027 en 2029 (laatste jaar meerjarenraming) een structureel sluitend saldo liet zien.

Vanaf de 1e Voortgangsrapportage 2025 zijn er wijzigingen aangebracht in de opmaak en de opzet van het raadsvoorstel en -besluit.

VERBONDEN PARTIJEN

		Bedragen x € 1.000
Naam	Openbaar belang en doel	Bijdrage 2025
Gemeenschappelijke regeling		
Euregio Rijn-Waal	De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten.	12
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is de opvolger van de regio Arnhem-Nijmegen en is op 1 januari 2021 van start gegaan. De regio staat voor de uitdaging hoe om te gaan met groei van wonen, werken en mobiliteit, zodat wij een balans kunnen vinden tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit.	412
Samenwerking De Liemers	Samenwerking De Liemers is een samenwerkingsverband van Liemerse gemeenten op gebied van ICT, inkoop en werk en inkomen.	7.948
Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg	Het Streekarchivariaat heeft als doel het beheren van de archiefbescheiden van de deelnemende gemeenten conform de Archiefwet 1995.	243
Vennootschap		
Alliander NV	De primaire taak van Alliander is het onderhouden en beheren van de elektriciteits- en gas(distributie)netten in het verzorgingsgebied. Deze taken zijn wettelijk bepaald omdat de maatschappij sterk afhankelijk is van een betrouwbare aanvoer van (duurzame) energie.	0
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank financiert sinds 1914 de publieke sector. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.	0
Leisurelands BV	Het doel is het publiekstoegankelijk houden van recreatievoorzieningen en -plassen. Het recreatiegebied Rhederlaag is ondergebracht in Leisurelands BV. Bij het deelnemen aan een verbonden partij staat de vraag centraal of dit de meest geëigende vorm is om de doelstelling van de gemeente (het publieke belang) te realiseren. De gemeente ziet de instandhouding van recreatieplassen als een publiek belang. Het aandeelhouderschap in Leisurelands BV is een middel om invloed te houden op het realiseren van en het laagdrempelig toegankelijk houden van recreatieplassen in Zevenaar en omgeving.	0
Vitens NV	Waarborgen van de kwaliteit en levering van drinkwater.	0

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
------	-------------	------------	----------	-------------------	--------------------	---------

Apparaatskosten (in € per inwoner)

882,00 967,00 85,00

De beleidsindicatoren van dit programma (apparaatskosten, bezetting, externe inhuur, formatie en overhead) zijn niet opgenomen op waarstaatjegemeente.nl. Daarom zijn niet alle waardes gevuld.

De apparaatskosten zijn becijferd door een totaalstelling van salarissen, inhuur, P&O, Huisvesting, Intern Beheer en I&A. Wordt uitgedrukt in € per inwoner.

Bezetting (aantal Fte per 1.000 inwoners)

7,53 8,02 0,49

De bezetting per 31-12-2025 bedraagt 360,98 fte. Uitgedrukt per 1.000 inwoners is dat 8,02.

De bezetting met eigen medewerkers is de afgelopen jaren (2022-2025) toegenomen. Dit houdt verband met uitbreiding van de formatie, gehonoreerd in eerdere meerjarenbegrotingen.

Externe inhuur (kosten in % totale loonsom en inhuur externen)

30,00 26,00 4,00

Het gaat hier om het bedrag van de totale inhuur als % van de loonsom. De inhuur is inclusief inhuur ten laste van projecten, GREX, investeringen en inclusief inhuur wegens ziekte. De externe inhuur is als gevolg van inhuur op projecten en vacatures in de reguliere formatie hoger dan ons streefcijfer. In de huidige krappe arbeidsmarkt blijft het een uitdaging om personeel aan te trekken. Om het werk toch gedaan te krijgen, zijn we genoodzaakt externe inhuur in te zetten. Kijkend naar de totale uitgaven is in 2025 vergeleken met 2024 minder uitgegeven aan inhuur derden. Het percentage is gedaald van 34% naar 26%. Totale inhuur in 2025: € 9.898.000. Totale inhuur in 2024: € 11.501.000.

Formatie (aantal Fte per 1.000 inwoners)

8,30 8,81 0,51

De vastgestelde formatie per 31-12-2025 inclusief de RDL is 396,23 fte. In deze indicator wordt de formatie uitgerekend per 1.000 inwoners. Afhankelijk van veranderingen en ontwikkelingen in het takenpakket van gemeenten in de nabije toekomst kan deze indicator wijzigen.

Overhead (in % van totale lasten)

9,85 8,94 0,91

Het totaal van de loonkosten, kosten van ICT, P&O, facilitaire zaken, huisvesting en overige overhead wordt uitgedrukt in een % van de totale lasten. De berekening van overhead sluit aan bij het taakveld 0.4 overhead.

De gevolgen van diverse organisatorische en externe ontwikkelingen zoals datasturing, informatisering & automatisering, gehonoreerde uitbreiding van formatie en organisatieontwikkeling zijn meegenomen in de overhead.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
Baten	124.048	125.312	129.429	4.117
Lasten	28.787	28.787	28.779	7
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	95.262	96.525	100.649	4.124
Mutaties reserves				
Baten	451	5.651	5.403	-248
Lasten	0	4.918	4.918	0
Totaal mutaties reserves	451	733	485	-248
Gerealiseerd resultaat	95.713	97.258	101.134	3.877

Verschillenanalyse

o. Bestuur en ondersteuning

o.1 Bestuur - Pensioenvoorziening wethouders

Lasten -2.251.000 N I

Door de komst van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) worden de pensioenaanspraken van (voormalig) politieke ambtsdragers op 1 januari 2028 collectief overgedragen van de eigen gemeentelijke regeling (Appa) naar het pensioenfonds ABP. Deze transitie heeft financiële consequenties tot gevolg. Om de pensioenverplichtingen over te dragen, moet de gemeente een afkoopsom (overdrachtswaarde) aan het ABP betalen. Omdat het ABP werkt met een andere systematiek en dekkingsgraad dan de huidige gemeentelijke voorziening, valt deze inkoopsum hoger uit dan de huidige waarde van onze voorziening. Voorheen kwamen pensioenbetalingen voor wethouders die vóór 2012 uit dienst traden direct ten laste van de begroting. Om de overdracht naar het ABP in 2028 mogelijk te maken, moeten alle lopende en toekomstige verplichtingen — dus ook die van vóór 2012 — nu volledig in de overdrachtswaarde worden opgenomen. De rekenrente over 2025 was marginaal hoger dan in 2024. Dit heeft de benodigde dotatie iets verlaagd. Per saldo is een eenmalige extra toevoeging van totaal € 2.251.000 noodzakelijk om de overstap naar het ABP volledig af te dekken. De jaarlijkse raming van € 70.000 voor directe pensioenbetalingen vervalt vanaf 2028, aangezien het ABP vanaf dat moment de uitvoering en betaling volledig overneemt. Dit levert een structurele besparing op, die wij verwerken in de 1e voortgangsrapportage 2026.

o.2 Burgerzaken - Paspoorten en rijbewijzen

Baten -153.000 N I

In 2025 is begroot op basis van het aantal verlopen documenten (bron: RViG). Er zijn minder documenten aangevraagd, zodat de baten € 153.000 minder zijn dan begroot. Ook de uitgaven voor de paspoorten en rijbewijzen zijn lager dan begroot. Het gaat hier om een bedrag van € 86.000. Omdat bij een verschil onder de € 100.000 niet wordt gerapporteerd, is dit niet zichtbaar bij de uitgaven. De jaarlijkse cijfers kunnen fluctueren, echter de verhoogde vraag naar reisdocumenten houdt aan tot en met 2028. Per saldo valt deze post € 67.000 negatief uit.

0.4 Overhead - Advieskosten	Lasten	140.000	V	I
Het budget dat bedoeld was voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording is uiteindelijk niet besteed. Wij hebben de meeste voorbereidende werkzaamheden zelf kunnen uitvoeren. Daarnaast was budget beschikbaar voor het project Financieel Gezonde Toekomst (FGT); hiervoor geldt ook dat het project met interne capaciteit is opgepakt. We melden een voordeel van € 140.000.				
0.4 Overhead - Budgetten P&O	Lasten	-100.000	N	I
Op enkele budgetten in de bedrijfsvoering waren we genoodzaakt meer uit te geven. Het gaat om het ARBO-budget, loopbaanadviezen en outplacement. Dit houdt ook verband met de dynamiek waarin de organisatie zich momenteel bevindt.				
0.4 Overhead - Doorbelasting overhead	Lasten	1.222.000	V	I
In de financiële verordening van de gemeente Zevenaar is bepaald dat overheadkosten worden toegerekend aan de kostprijs van een activum. Bij de salariskosten werd hier al rekening mee gehouden, maar met ingang van 2025 wordt bij de grondexploitatie in lijn met de financiële verordening (artikel 17 lid 1) ook over de inhuurkosten overhead toegerekend. In verband met de fiscale openningsbalans 2024 moest dit al in het boekjaar 2025 verwerkt worden. Dit was nog niet voorzien in de 2e VGR 2025. Voor 2025 is het overheadpercentage bepaald op 80% (overeenkomstig de kaders en uitgangspunten in de meerjarenbegroting 2025-2028). Een voordeel in 2025 van € 1.222.000.				
0.4 Overhead - Extern juridisch advies	Lasten	-100.000	N	I
Het budget was in 2025 niet toereikend. De hogere kosten hebben betrekking op langlopende grote dossiers. Vanwege de complexiteit van deze dossiers zijn we genoodzaakt extern juridisch advies bij onze huisadvocaat in te zetten op dossiers zoals de raadsenquête en regievoering veelschrijvers. Daarnaast zijn de kosten van bezwaar en beroep toegenomen.				
0.4 Overhead - HRM personeelsinformatiesysteem	Lasten	60.000	V	I
Voor de aanbesteding en implementatie van het personeelsinformatiesysteem was € 95.000 begroot. Door vertraging in het project is hiervan in 2025 € 35.000 uitgegeven. Totaal voordeel € 60.000. Dit bedrag vragen we opnieuw aan voor 2026 via de 1e voortgangsrapportage.				
0.4 Overhead - Materieel openbare werken	Lasten	138.000	V	I
De lasten zijn in totaal € 138.000 lager dan begroot. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een voordelig resultaat van € 285.000 als gevolg van doorbelasting op materieel (€ 216.000), lagere brandstofkosten (€ 48.000) en diverse overige kosten die lager zijn (€ 21.000). Anderzijds door een nadelig resultaat van € 147.000. Deze hogere lasten bestaan uit een lagere bijdrage van de RDL voor de brandstofkosten (€ 56.000), hogere lasten voor belastingen en verzekeringen mede als gevolg van gestegen premies (€ 30.000), hogere onderhoudskosten en leasekosten (€ 41.000), en diverse overige gestegen lasten (€ 20.000). Totaal voordeel van € 138.000.				

0.4 Overhead - Personeelslasten en inhuur	Lasten	453.000	V	I
Op dit programma is ten opzichte van de bijgeraamde begroting een voordeel ontstaan van € 453.000. Het saldo van de personeelslasten en inhuurbudgetten betreft alle afdelingen van de ambtelijke organisatie, inclusief inhuur wegens ziekte. Daarnaast is de raming voor overwerk bij Openbare Werken slechts voor een deel nodig geweest. Op de andere programma's zijn ten laste van de inhuurbudgetten hogere lasten verantwoord met een nadeel als gevolg. De totale analyse van personeelslasten en inhuur van alle programma's samen komt uit op een voordeel van € 162.000. Deze vindt u bij de analyse van de personeelslasten in het onderdeel Financiën.				
0.4 Overhead - Voorzieningen voor personeel	Lasten	186.000	V	I
De voorziening sociaal plan was bedoeld om kosten op te vangen die ontstaan na de organisatieontwikkeling. Er worden in dit kader geen kosten meer verwacht. De voorziening valt vrij ten gunste van het resultaat voor een bedrag van € 125.000. Op basis van het saldo van verlofsparen opgebouwd door medewerkers per 31-12-2025 laten we de voorziening voor verlofsparen vrijvallen voor een bedrag van € 61.000. In totaal een voordeel van € 186.000.				
0.4 Overhead - Vergoeding voor personeel	Baten	144.000	V	I
In verschillende teams van de organisatie is personeel tijdelijk gedetacheerd of uitgeleend naar andere overheidsorganisaties, vaak een gemeenschappelijke regeling of andere gemeente. Daarnaast is een specifieke uitkering ontvangen van het Rijk voor de uitvoering van het Integraal Zorgakkoord. (IZA). Voor een deel zijn deze inkomsten niet geraamd waardoor een voordeel is ontstaan. De inkomsten worden gedurende het jaar steeds ingezet als dekking voor inhuur derden binnen onze eigen organisatie.				
0.8 Overige baten en lasten - Dekking loon- en prijsindexatie	Lasten	160.000	V	I
Van de uitkering uit het gemeentefonds was voor 2025 een bedrag van € 1.278.000 beschikbaar voor indexatie. Dit kwam nog aanvullend naar voren in de septembercirculaire 2024 en de meicirculaire 2025. Van dit bedrag is € 1.118.000 ingezet voor nog te verwerken indexatie 2025 van de zorgkosten Wmo en jeugd. In de 2e VGR 2025 is abusievelijk verzuimd om het resterende bedrag van € 160.000 vrij te laten vallen. Een voordeel van € 160.000.				
0.10 Onttrekkingen reserves - Algemene reserve	Baten	-248.000	N	I
Aan de algemene reserve is minder onttrokken voor de kosten voor de invoering van de Omgevingswet. Een nadeel van € 84.000 op dit programma. De geraamde onttrekking in verband met onderhoud gebouwen voor een bedrag van € 66.000 heeft niet plaats gevonden. Dit geldt ook voor de onttrekking ten behoeve van sloop Nieuwe Komstraat Lobith en de projectleider Financieel Gezonde Toekomst (FGT). In totaal melden we lagere onttrekkingen voor een bedrag van € 248.000 (nadeel).				
0.11 Resultaat van de rekening	Lasten	-1.309.000	N	I
Het begrote, negatieve resultaat na wijziging komt binnen dit programma als een nadelig verschil naar voren.				
0.61 OZB-woningen - Belasting op eigendom woningen	Baten	210.000	V	I
Over 2025 realiseren we een meeropbrengst van de OZB voor woningen van € 210.000. Dit komt doordat de inschatting van de WOZ-waardeontwikkeling lager was dan de uiteindelijke gerealiseerde waardeontwikkeling.				

0.62 OZB niet-woningen - Belasting op eigendom en gebruik bedrijven In 2025 verantwoorden we ten opzichte van de begroting een hogere opbrengst van de OZB voor niet-woningen van € 195.000. De daadwerkelijke WOZ-waarden van niet-woningen blijken hoger te zijn dan eerder geraamd.	Baten	195.000	V	I
---	-------	---------	---	---

0.63 Parkeerbelasting - Opbrengsten parkeren De opbrengsten van parkeren zijn in totaal € 151.000 hoger dan begroot. Het onderdeel parkeergelden (straatparkeren) is € 74.000 hoger dan begroot. Dit komt deels doordat de invoering van het 2e uur gratis parkeren vanaf juni 2025 is vervallen en het koopgedrag van mensen. Dit heeft geleid tot een hogere opbrengst parkeergelden. Samen met een hogere opbrengst parkeervergunningen (€ 67.000) en een hogere opbrengst parkeerboetes (€ 10.000) leveren de parkeeropbrengsten een voordeel op van € 151.000.	Baten	151.000	V	I
--	-------	---------	---	---

0.7 Algemene uitkering - September- en decembercirculaire In de begroting 2025 zijn de uitkeringen uit het gemeentefonds verwerkt tot en met de meicirculaire 2025. In deze jaarrekening verantwoorden wij de mutaties uit de september- en decembercirculaire 2025. Over beide circulaire's hebben wij u met een raadsinformatiebrief geïnformeerd. Hieronder geven wij daar een samenvatting van.	Baten	3.347.000	V	I
--	-------	-----------	---	---

In de september- en decembercirculaire is in totaal € 3.347.000 meer aan algemene uitkering ontvangen. Hieronder de specificatie:

- + / + € 2.654.000 taakmutaties
- + / + € 444.000 hoeveelheidsverschillen
- + / + € 195.000 afrekeningen voorgaande jaren
- + / + € 308.000 teveel ontvangen maatstaf huishoudens met laag inkomen boven drempel
- / - € 258.000 voorschot BTW-compensatiefonds onder het plafond

Hieronder volgt een uitsplitsing van de taakmutaties:

- € 2.044.000 hervormingsagenda jeugd 2023 en 2023
- € 149.000 vervroegde tweede kamer verkiezingen 2025
- € 121.000 Wet versterking regie volkshuisvesting
- € 101.000 participatie
- € 239.000 overige kleinere taakmutaties
- Totaal € 2.654.000

0.9 Vennootschapsbelasting (VPB) Door een extern adviesbureau is een voorlopige berekening gemaakt van het belastbare bedrag voor de vennootschapsbelasting. De verwachting is dat het belastbare bedrag over 2025 negatief uit zal vallen. Hierdoor kunnen we de last van de vennootschapsbelasting die we in 2024 hebben opgenomen in de jaarrekening volledig verrekenen. Dit levert in 2025 een voordeel op van € 146.000.	Lasten	146.000	V	I
---	--------	---------	---	---

Programma o - Bestuur en ondersteuning - Overige verschillen Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (bedragen < € 100.000) die wij verder niet toelichten.	Lasten	177.000	V	I
--	--------	---------	---	---

Incidentele baten en lasten

Beleid(skaders)

Voor wat betreft de invulling van het begrip 'incidenteel' volgen wij de notitie incidentele Baten en Lasten van de commissie BBV en de handreiking structurele en incidentele baten en lasten van de gezamenlijke

provincies. In onderstaande tabel presenteren wij een totaaloverzicht. Conform het advies van de commissie BBV hanteren wij voor het afzonderlijk bepalen en opnemen van incidentele baten en lasten in het overzicht een grensbedrag van € 250.000. Dit grensbedrag is vastgelegd in de financiële verordening gemeente Zevenaar 2025.

Toelichting bij het hanteren van het grensbedrag:

Volgens het BBV zijn alle onttrekkingen aan reserves incidenteel. In het overzicht incidentele baten en lasten moeten daarom alle onttrekkingen aan reserves worden vermeld, ongeacht de hoogte van het bedrag. Daarnaast hanteren wij bij het gebruik van de reserves over een periode van meerdere jaren het totaal van alle begrotingsjaren. Als dit boven de € 250.000 komt dan wordt het bedrag opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten. Daardoor vermeldt het overzicht in afzonderlijke jaren ook bedragen onder € 250.000.

Toelichting incidentele lasten en baten

Structurele baten en lasten zijn in elk geval die baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting zijn opgenomen. Omdat de gemeente structurele taken uitvoert, zijn structurele baten en lasten de regel. Incidentele lasten zijn de uitzondering. De toezichthouder houdt bij het beoordelen van de incidentele baten en lasten de volgende volgorde aan:

- Aard van de raming (soort of eigenschap van een begrotingspost)
- Einddatum (duidelijk en onvoorwaardelijk)
- De materiële beïnvloeding (voldoende omvang)

Hulpmiddel voor het invullen van het begrip incidenteel is: baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De aard van de raming (soort of eigenschap van een begrotingspost) gaat echter altijd boven het hulpmiddel.

De in het overzicht opgenomen incidentele lasten en baten betreffen middelen die naar de aard van de post een eenmalig karakter hebben en waarbij een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum vastligt.

Voorbeelden van incidentele posten zijn:

- implementatiekosten;
- verkopen van bezit;
- alle mutaties van grondexploitatie.

		<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroet
Programma o. Bestuur en ondersteuning			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	206	293
Lasten			
Pensioenvoorziening wethouders	In verband met gewijzigde regelgeving moet er een aanvulling plaatsvinden op de voorziening voor (voormalig) wethouders.	2.257	72
Totaal programma o		-2.051	221

Reserves en voorzieningen

Algemene reserve(s)					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9000	Algemene reserve	38.867	1.715	3.934	36.648
De algemene reserve is een buffer om onverwachte tegenvallers en fluctuaties in de exploitatie op te kunnen vangen. Daarnaast is de algemene reserve bedoeld als dekking voor risico's. Het gedeelte van de algemene reserve dat niet nodig is als bufferfunctie of voor het afdekken van risico's is vrij aanwendbaar voor bestuurlijke ambities.					
Totaal algemene reserve(s)		38.867	1.715	3.934	36.648

Specificatie toevoegingen Algemene Reserve:

Resultaatbestemming jaarstukken 2024; Vrijval BR Tijdelijk energiefonds (voorheen Noodfonds)	1.191
Terugvloeien BR Woningbouw naar AR	524
Totaal toevoegingen	1.715

Specificatie onttrekkingen Algemene Reserve:

Onttrekking restant resultaat jaarstukken 2024 na resultaatbestemming	3.728
Invoering omgevingswet	130
Overige onttrekkingen kleiner dan € 100.000	76
Totale onttrekkingen	3.934

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9047	Onderhoud gebouwen	66	0	0	66
In 2017 is het restant van de voorziening onderhoud gebouwen Rijnwaarden overgeboekt naar de bestemmingsreserve onderhoud gemeentegebouwen, omdat er voor groot onderhoud gebouwen geen actueel onderhoudsplan meer was.					
De reserve is bedoeld voor groot onderhoud van de gebouwen van de voormalige gemeente Rijnwaarden. Na vaststelling van een nieuw onderhoudsplan kan deze reserve vervallen.					
Toevoeging In 2025 heeft er geen storting in de reserve plaatsgevonden.					
Onttrekking In 2025 heeft er geen onttrekking aan de reserve plaatsgevonden.					
Totaal bestemmingsreserves		66	0	0	66

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9007	Werkzaamheden gemeentehuis	492	0	13	479
De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.					
9027	Balansverkorting	125	0	5	120

In een bezuinigingsronde in 2011 van de gemeente Rijnwaarden is structurele budgettaire ruimte gecreëerd door het afboeken van investeringen (balansverkorting), waardoor de afschrijvingslasten vervielen. Voor investeringen met een economisch nut moet dit volgens de BBV-regels bruto verantwoord worden door tegenover de investering een zelfde bedrag aan reserves te vormen.

9040	Verbouw nieuwbouw gemeentehuis	936	0	81	856
------	--------------------------------	-----	---	----	-----

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

9067	Vervanging hardware werkplekken	276	0	92	184
------	---------------------------------	-----	---	----	-----

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in hardware werkplekken.

9068	Vervanging hardware werkplekken 2022	24	0	12	12
------	--------------------------------------	----	---	----	----

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in hardware werkplekken 2022.

9069	Vervanging hardware werkplekken 2023	300	0	82	219
------	--------------------------------------	-----	---	----	-----

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering vervanging hardware werkplekken 2023.

9070	Vervanging hardware werkplekken 2024	252	0	0	252
------	--------------------------------------	-----	---	---	-----

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering vervanging hardware werkplekken 2024.

9071	Vervanging hardware werkplekken 2025	192	0	0	192
------	--------------------------------------	-----	---	---	-----

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering vervanging hardware werkplekken 2025.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten	2.598	0	284	2.314
---	-------	---	-----	-------

Voorzieningen

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
--------	------	------------	------------	-------------	-----------

8002	Pensioenen wethouders	2.483	2.251	111	4.623
------	-----------------------	-------	-------	-----	-------

Voor de huidige en voormalige wethouders van de (voormalige) gemeente Zevenaar en de voormalige gemeente Rijnwaarden die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, is een voorziening gevormd. Eén van de grondslagen die gehanteerd wordt bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening is de zogenaamde rekenrente, welke gebaseerd is op de marktrente.

Toevoeging Door de komst van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) worden de pensioenaanspraken van (voormalig) wethouders op 1 januari 2028 collectief overgedragen van de eigen gemeentelijke regeling (Appa) naar het pensioenfonds ABP. Een aanvulling van de voorziening met € 2.251.000 is noodzakelijk.

Onttrekking Vanwege betaalde pensioenuitkeringen is in 2025 een bedrag van € 111.000 aan de voorziening onttrokken.

8004	Onderhoud gebouwen	2.138	684	655	2.167
------	--------------------	-------	-----	-----	-------

Deze voorziening is bedoeld voor de egalisatie van kosten van groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen conform het meerjarenonderhoudsplan.

Toevoeging Dit is de jaarlijkse dotatie.

Onttrekking De uitgaven in 2024 zijn ten laste van de voorziening gebracht. Het gaat om een bedrag van € 655.000.

8013	Wachtgelden wethouders	80	5	85	0
-------------	-------------------------------	-----------	----------	-----------	----------

Na het aftreden van burgemeester en wethouders hebben bestuurders recht op een wachtgelduitkering. Hiertoe is bij de jaarrekening 2017 een voorziening gevormd. Om aan de verplichtingen te kunnen voldoen, wordt jaarlijks bij de 2e Voortgangsrapportage bekeken of een aanvulling nodig is in de voorziening.

Toevoeging De voorziening loopt op €0. Er zijn geen wachtgeldverplichtingen meer van wethouders uit de bestuursperiode 2018-2022. Bij de vorming van een nieuw college in 2026 doen wij voor de niet-terugkerende wethouders een nieuwe storting in de voorziening.

8014	Verlofsparen	306	0	61	245
-------------	---------------------	------------	----------	-----------	------------

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning. De bovenwettelijke vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw kennen, vormen wij hier een voorziening voor.

Onttrekking Op basis van het saldo van verlofsparen opgebouwd door medewerkers per 31-12-2025 laten we de voorziening vrijvallen voor een bedrag van € 61.000.

8015	Voorziening regeling vervroegde uitkering (RVU)	192	214	125	281
-------------	--	------------	------------	------------	------------

Voorziening voor de regeling vervroegde uitkering (RVU). Van medewerkers waarmee een overeenkomst is afgesloten, wordt het benodigde bedrag in de voorziening gestort.

Toevoeging Op grond van de RVU-regeling nemen medewerkers ontslag en volgt er een (maandelijke) ontslagvergoeding die de ex-medewerker in staat stelt om te overbruggen tot aan de AOW-leeftijd. In 2025 is met een aantal medewerkers een overeenkomst voor vervroegde uittreding afgesloten. Het benodigde bedrag € 214.000 voor de komende jaren is in de voorziening gestort.

Onttrekking De uitgekeerde RVU- bedragen in 2025 zijn ten laste van de voorziening gebracht.

8016	Sociaal plan	125	0	125	0
-------------	---------------------	------------	----------	------------	----------

Voorziening voor de kosten die betrekking hebben op het sociaal plan en de organisatieontwikkeling.

Onttrekking De voorziening sociaal plan was bedoeld om kosten op te vangen die ontstaan na de organisatieontwikkeling. Er worden geen kosten meer verwacht. De voorziening valt vrij ten gunste van het resultaat voor een bedrag van € 125.000.

Totaal voorzieningen	5.324	3.155	1.163	7.315
-----------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

1. VEILIGHEID

Omschrijving

Dit programma gaat over brandweerzorg, crisisbeheersing en integrale veiligheid.

Wat willen we bereiken?

We zetten ons in voor een veilige en leefbare samenleving. Samen met onze inwoners werken we aan een omgeving waarin iedereen zich veilig voelt. Thuis, op straat, in het dorp of de stad én in het buitengebied.

Ontwikkelingen

Subsidie OOV op Orde

In 2025 hebben we gebruik mogen maken van een subsidie van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (het CCV). Hiermee hebben we op het gebied van Zorg en Veiligheid de volgende stap kunnen zetten, het inrichten van de PGA (persoonsgerichte aanpak). Door middel van de subsidie hebben we de samenwerking en gegevensuitwisseling formeel geregeld in drie convenanten. Het tekenmoment was op 20 november in Zevenaar.

Schietincident Pannerden en Zevenaar

In de nacht van 14 februari 2025 zijn we opgeschrikt door meerdere schietincidenten in onze gemeente. De burgemeester heeft twee woningen in onze gemeente direct gesloten en in mei zijn de woningen weer open gegaan. Als gemeente zijn we in het kader van zorgplicht verantwoordelijk voor de tijdelijke huisvesting van de (op dat moment ingeschreven) bewoners waarvan de woning was gesloten. Hiertoe hebben we als gemeente opvangkosten gemaakt.

Rhederlaagse Meren

Om het project Rhederlaagse Meren uit te kunnen voeren heeft u in 2024 budget beschikbaar gesteld voor de inzet van extra capaciteit vanuit OOV. Het project heeft in 2025 lange tijd on hold gestaan. Dit kwam onder andere door onduidelijkheid over de vervolgaanpak vanwege de uitspraken van de rechtbank. Die waren in ons nadeel. Daarbij is door het recreatiepark hoger beroep ingesteld bij de Raad van State. We verwachten dat het project Rhederlaagse Meren in de loop van 2026 meer prioriteit gaat krijgen.

Beleidskaders

- Integrale Veiligheidsagenda 2023-2026
- Beleidsregels drugshandel op straat gemeente Zevenaar 2024
- Handhavingsbeleid permanente bewoning recreatieverblijven (2023)

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

1. Veiligheid

We zetten ons in voor een veilige en leefbare samenleving. Samen met onze inwoners werken we aan een omgeving waarin iedereen zich veilig voelt. Thuis, op straat, in het dorp of de stad én in het buitengebied.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

1.1 Bestrijden van ernstige overlast en criminaliteit

1.1.1 Wij voorkomen dat jongeren overlast op straat veroorzaken en treden op tegen van overlast gevende en/of criminele jeugdgroepen

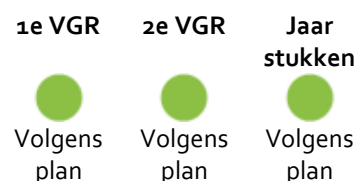
2022-2026

We zetten in op preventief jongerenwerk buiten de organisatie (outreaching) in Zevenaar. Dit jongerenwerk houdt in dat de jongerenwerkers ondersteuning bieden binnen de leefwereld van de jongeren. In 2022 start een pilot jongerenwerk op straat. Dit wordt in 2023 geëvalueerd. Bij preventief beleid kijken we ook naar maatregelen om te voorkomen dat jongeren overlast veroorzaken. Voldoende speel- en sportvoorzieningen en locaties voor het organiseren van activiteiten voor jongeren kunnen preventief werken en overlast elders beperken of voorkomen.

Voor de aanpak van overlast veroorzakende en/of criminele jeugdgroepen werken we samen met betrokken partijen op basis van het in 2022 afgesproken convenant. Gezien de ontwikkeling van de problematiek met overlast veroorzaakt door jeugdigen in onze gemeente willen we, naast het outreachend jongerenwerk, de inzet van jeugdboa's onderzoeken. Een jeugdboa richt zich specifiek op jeugdigen en de daarbij horende overlast. De inzet van een jeugdboa gaat een stap verder dan het jongerenwerk en kan een repressief karakter aannemen. De jeugdboa kan handhavend optreden. In 2023 start een pilot met de inzet van jeugdboa's.

Belangrijk hierbij is dat we deze problematiek vanuit inhoud en bestuurlijk-ambtelijke inzet integraal benaderen vanuit beide prevalentie belangen: zorg voor onze jongeren en zorg voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid.

Stand van zaken

Aanpak overlastgevende en criminele jeugd

Het afgelopen jaar hebben we geen geprioriteerde jeugdgroep gehad in Zevenaar. Het blijft moeilijk om te kunnen handelen wanneer we zien dat een jongere afglijdt. Het delen van signalen tussen samenwerkende partijen is spannend. Het convenant is afgesloten en getekend eind 2025, daarmee gaan we de samenwerking verstevigen. Er staat duidelijk beschreven wat welke partij mag. De overlegtafels zijn georganiseerd en met de partijen proberen we vroeg te signaleren en zo nog meer aan de voorkant te komen.

1.1.2 Wij zetten in op het terugdringen van meldingen van personen met verward gedrag en betere begeleiding naar passende hulp

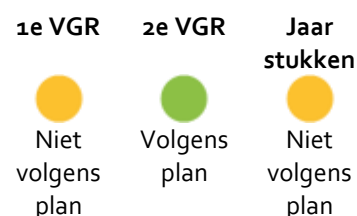
2022-2025

Er kan sprake zijn van ordeverstoring verward gedrag bij bepaalde ziektebeelden, verslavingsproblematiek of andere onderliggende psychosociale problemen. De verbinding tussen zorg en veiligheid is van cruciaal belang voor het integraal bieden van ondersteuning voor kwetsbare inwoners met multiproblematiek en begeleiding naar passende hulp.

We beschrijven onze integrale aanpak op het gebied van preventie en dienstverlening in een lokaal plan kwetsbare inwoners. Dit doen we samen met maatschappelijke partners, ervaringsdeskundigen en (vertegenwoordigers van) inwoners. Lokaal richten we ons op voorzieningen als respijtzorg en tijdelijke opvang. We werken daarbij via de lijn: voorkomen en signaleren – dienstverlening – toezicht en handhaving.

Regionale voorzieningen gelden als vangnet. Veiligheid en handhaving is het sluitstuk van de keten. We werken samen met de politie indien er sprake is van verstoring van de openbare orde en veiligheid, maar ook wanneer er sprake is van zorgvragen die door politie geconstateerd worden. Vanuit deze samenwerking zorgen we voor een zorgvuldige en adequate hulpverlening bij huiselijk geweld en overlast gevende personen.

Stand van zaken

In 2025 is de pilot wijk-GGD voortgezet. De wijk-GGD krijgt meldingen binnen vanuit de politie rondom mensen met onbegrepen gedrag. De wijk-GGD triageert of de inwoner al bij een zorgaanbieder bekend is en zet de melding naar hen door. Wanneer een inwoner nog niet bekend is bij een zorgaanbieder gaat de wijk-GGD bij de inwoner langs om te bespreken welke zorg het best passend is. De wijk-GGD heeft korte lijnen met de drie procesregisseurs Zorg en Veiligheid binnen de gemeente.

Voorstel raad

Het jaar gered van dit resultaat staat op 2025. Wij stellen voor om dit aan te passen in 2026 om u te kunnen blijven informeren.

1.1.3 Wij vergroten en bewaken de veiligheid en leefbaarheid in alle kernen

2022-e.v.

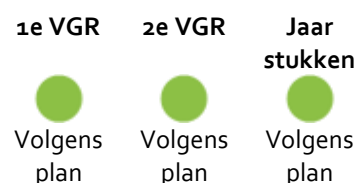
Samen met onze inwoners werken we aan een omgeving waarin iedereen zich veilig voelt. Thuis en op straat, in het dorp en de stad én in het buitengebied. We werken hiervoor samen met partners vanuit het werkveld, zoals de politie en partners vanuit het RIEC-verband. Het RIEC is het Regionale Informatie- en Expertise Centrum dat zich richt op bestrijding van ondermijnende criminaliteit.

We zorgen voor een veilige en prettig leefbare gemeente. Hierbij hebben we een aantal speerpunten:

- De inzet van cameratoezicht zien we als laatste inzetmiddel, we willen dit dus zo min mogelijk inzetten. Tijdelijke inzet van camera's kan een overweging zijn.
- We continueren de inzet van het kernteam ondermijning. We zetten in op kleinschalige controles met interne collega's, waar nodig aangevuld met onze partners uit het RIEC-verband.
- We geven uitvoering aan Uitvoeringsplan Ondermijning 2022-2023.
- We geven opvolging aan de aanbevelingen uit Weerbaarheidsscan (2022) van het RIEC.

Regionaal, vanuit het RIEC, maar ook door de Provincie Gelderland wordt geïnvesteerd in de aanpak van ondermijning op verschillende vlakken. Willen we hiervan profiteren dan is nu het moment om hieraan deel te nemen. Zo zijn we gestart met Ariadne (aanpak vakantieparken). Er is een Districtelijk ondermijningsteam ingesteld dat kan ondersteunen bij integrale controles en is er een platform veilig ondernemen actief, dat zich specifiek richt op het buitengebied.

Stand van zaken

Kernteam ondermijning

We zijn nog steeds erg trots op de samenwerking binnen het kernteam ondermijning. In 2025 zijn er 9 controles geweest, waarbij 60 panden zijn gecontroleerd. Daarnaast zijn er zeker 100 panden preventief aangelopen. De samenwerking met onze partners verloopt goed.

Training Zevenaar Academie

Naast bewoners en bedrijven willen we ook onze collega's bewust maken van de gevaren van ondermijnende criminaliteit. In 2025 zijn 4 trainingen gegeven. In de training gaan we in op het herkennen van signalen van de georganiseerde criminaliteit in de publieke ruimte en dit is een succes onder onze collega's. In 2025 zijn er de eerste trainingen geweest rond het thema Zorg en Veiligheid. Aan collega's geven we training over de AVE-methode; aanpak voorkoming van escalatie.

VERBONDEN PARTIJEN

Naam		Openbaar belang en doel	Bedragen x € 1.000
			Bijdrage 2025
Gemeenschappelijke regeling			
Veiligheids- en Gezondheidsregio Midden-Gelderland (VGGM)	De VGGM behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van brandweer, regionale ambulancevoorziening en GGD voor de vijftien gemeenten in de regio Gelderland-Midden.		5.182

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
------	-------------	------------	----------	-------------------	--------------------	---------

Diefstal uit woningen (aantal per 1.000 inwoners)

2025	1,10	0,70	0,50	0,70	0,20
------	------	------	------	------	------

We zitten met de diefstallen laag in Zevenaar ten opzichte van het Gelders gemiddelde. Samen met de buurtwhatsappgroepen, politie en gezamenlijke acties proberen we inwoners te waarschuwen voor inbraken.

Drugsdelicten: drugsvervaardiging, -handel en -bezit (aantal per 10.000 inwoners)

2025	7,01	5,53	6,31	5,53	0,78
------	------	------	------	------	------

Dit is een KPI die aansluit bij de prioritering uit de Integrale Veiligheidsagenda (2023-2026). Het is geen verplichte BBV-indicator. Het vervaardigen, handelen en bezitten van drugs is strafbaar gesteld als misdrijf. Het aantal door de politie geregistreerde drugsdelicten in Zevenaar ligt onder het Gelders gemiddelde. We zetten met onze preventieve ondermijningsaanpak in op het voorkomen van onder meer drugsdelicten, maar in ons gebied is het zeker een probleem. De investeringen die we doen om de ondermijnende criminaliteit tegen te gaan heeft mogelijk gezorgd voor een daling van het aantal drugsdelicten.

Geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)

2024	3,50	3,10	2,30	3,10	0,80
------	------	------	------	------	------

Zevenaar scoort onder het Gelders gemiddelde. We blijven sturen op een verdere daling van het aantal geweldsmisdrijven.

Politieregistraties overlast door verward persoon (aantal per 10.000 inwoners)

2025	86,93	40,47	35,00	40,47	5,47
------	-------	-------	-------	-------	------

Dit is een KPI die aansluit bij de prioritering uit de Integrale Veiligheidsagenda (2023-2026). Het is geen verplichte BBV-indicator. Het aantal politieregistraties van overlast met verwarde personen is een nieuw opgenomen beleidsindicator. In 2024 en 2025 kwam Zevenaar ver onder het Gelders gemiddelde, een mooie prestatie.

Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag (aantal per 1.000 inwoners)

2025	4,90	3,20	3,30	3,20	0,10
------	------	------	------	------	------

We scoren onder het Gelders gemiddelde en gaan voor een verdere afname. Overigens is de indicator "Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte" gewijzigd in "Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag".

Verwijzingen Halt (aantal per 10.000 jongeren)

2025	9,00	6,00	9,00	6,00	3,00
------	------	------	------	------	------

De verwijzingen naar Halt waren in 2024 nog boven het Gelders gemiddelde. Deze zijn in 2025 gedaald. Minder jongeren kregen een doorverwijzing naar Halt. Mogelijk is dit een effect van de verbeterde samenwerking in het zorg- en veiligheidsdomein, zodat we jongeren eerder en beter in beeld krijgen.

Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)

2025	1,60	1,00	0,80	1,00	0,20
------	------	------	------	------	------

In 2025 zagen we een toename in het cijfer van winkeldiefstallen. We blijven wel onder het Gelders gemiddelde.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
Baten	133	177	193	16
Lasten	4.841	4.998	4.948	50
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-4.708	-4.821	-4.755	66

Mutaties reserves

Baten

Lasten

Totaal mutaties reserves				
Gerealiseerd resultaat	-4.708	-4.821	-4.755	66

Verschillenanalyse

1. Veiligheid

Programma 1 Veiligheid - Overige verschillen

Lasten 66.000 V I

De afwijkingen binnen dit programma bestaan uit diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 1. Veiligheid			

Voor dit programma zijn geen incidentele baten en/of lasten

Totaal programma 1		0	0
---------------------------	--	----------	----------

2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

Omschrijving

Dit programma gaat over verkeer en vervoer (wegen, openbare verlichting e.d.), parkeren en openbaar vervoer.

Wat willen we bereiken?

Wij willen dat de gemeente Zevenaar voor elke inwoner en bezoeker goed bereikbaar is. Of je nu wandelt of jezelf met de fiets, auto of het openbaar vervoer verplaatst. Dit moet voor iedereen comfortabel en veilig zijn. Hierbij hebben we oog voor verkeersgedrag, de inrichting van de infrastructuur en het verkeersveiligheidsgevoel van inwoners.

Ontwikkelingen

Project ViA15: doortrekken A15 en verbreden A12

In juli 2025 is het aannemerscontract tussen Rijkswaterstaat en GelreGroen geactualiseerd. Het Rijk heeft budget toegevoegd aan het project zodat het gerealiseerd kan worden. Vanaf het najaar van 2025 heeft GelreGroen de voorbereidingen getroffen voor de uitvoering van het project vanaf januari 2026. In januari 2026 zijn de voorbereidende werkzaamheden van start gegaan (kappen van bomen, verleggen kabels & leidingen, etc.). In het derde kwartaal 2026 wordt gestart met de op- en afrit Zevenaar Oost en de verbredingen van de A12 en de A15. Vanuit de gemeente is de projectorganisatie opgestart.

Vervanging VRI's Doesburgseweg

Daarnaast speelt nog dat de huidige VRI's op de kruising Doesburgseweg/Ringbaan/Noordeinde zijn vier jaar technisch afgeschreven en dringend aan vervanging toe zijn. Uitstel is vanuit oogpunt van veiligheid niet meer acceptabel. Na asfaltwerkzaamheden in 2024 zijn medio 2025 de VRI-armaturen vervangen.

Beleidskaders

- Omgevingsvisie (2025)
- Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (2022)
- Gemeentelijke verkeers- en vervoersplan 2020
- Beheerplan openbare verlichting (2022)
- Beheerplan straatmeubilair (2022)
- Beheerplan verkeersregelinstanties (2022)
- Beheerplan wegen en civiele kunstwerken (2022)

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

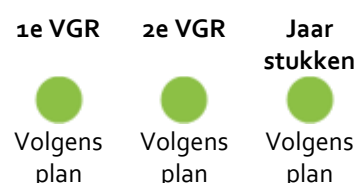
2.1 Optimaliseren van de bereikbaarheid via verkeersveilig infrastructuur

2.1.1 Wij anticiperen op het doortrekken van de A15 en het verbreden van de A12

2024-2028

Een doorgetrokken A15 en verbreding van de A12 met daarbij de aanleg van deze twee nieuwe aansluitingen heeft gevolgen voor het verkeer op ons onderliggend wegennet. Wij zetten ons in om hinder (o.a. sluipverkeer) tijdens de uitvoering van de werkzaamheden zoveel mogelijk te beperken. Ondertussen werken wij aan een alternatief plan, indien onverhoopt het project A15/A12 niet doorgaat als gevolg van de uitspraak van de Raad van State.

Stand van zaken

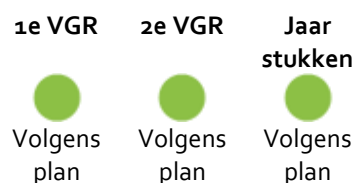
Nadat de Raad van State Tracébesluit ViA15 onherroepelijk heeft verklaard zijn Rijkswaterstaat en GelreGroen (consortium) in overleg gegaan over het contract. In verband met de lange doorlooptijd van het project moest er extra budget beschikbaar komen bij het Rijk. Dit aanvullend budget is beschikbaar gesteld en

op 3 juli 2025 is het contract tussen RWS en GelreGroen getekend. Hiermee is het doorgaan van het project ViA15 een feit. GelreGroen is vervolgens begonnen met het opbouwen van hun team en het project. GelreGroen is gestart met onderzoeken en informatiebijeenkomsten, waaronder twee beeldvormende raadsbijeenkomsten over het project ViA15 en grondwateronttrekking en inloopbijeenkomsten voor inwoners bij Van der Valk. Vanuit Zevenaar zijn wij ook gestart met het inrichten van het projectteam en de samenwerking met omliggende gemeenten. In 2026 start de uitvoering, waarbij men begint bij de verbreding van de A12 en de nieuwe op- en afrit Zevenaar Oost.

2.1.3 Wij beschermen en geven voorrang aan fietsers, voetgangers en mensen met een beperking in het verkeer 2022-2030

Bij onderhoud of het opnieuw inrichten van wegen houden we rekening met de bescherming van fietsers, voetgangers en mensen met een beperking. Wij streven naar een optimale toegankelijkheid en een optimaal gebruik van de openbare ruimte, wegen, en fietspaden. We stimuleren het fietsen door goede en veilige fietsroutes en zorgen voor voldoende ruimte om fietsen te kunnen parkeren. Binnen ons Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan, dat onderdeel uit gaat maken van een nieuw op te stellen mobiliteitsvisie, geven wij prioriteit aan de thema's fietsverkeer, voetgangers en openbaar vervoer.

Stand van zaken

We zijn vorig jaar verder gegaan met de voorbereiding en subsidieaanvragen voor voetgangersvoorzieningen en oversteekplaatsen en verkeersremmende maatregelen om het oversteken te verbeteren. Het gaat hierbij om de voorbereiding voor de projecten nieuwbouw openbare basisschool De Wissel aan de Vincent van Goghstraat, de rotonde Arnhemseweg - Wilhelminaan, Noordeinde - Acaciastraat. Verder zijn verkeersmaatregelen uitgevoerd in de wijken Schrijvershoek en Bloemkamp. Ook is hier aandacht besteed aan het verbeteren van de voetgangersvoorzieningen en oversteek situaties.

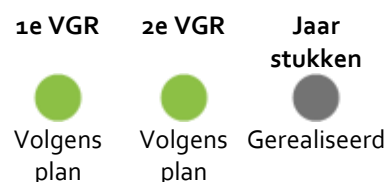
2.1.4 Wij actualiseren het verkeers- en mobiliteitsbeleid 2024-2025

In de bredere mobiliteitsvisie die wij opstellen, actualiseren wij de (beleids)plannen op het gebied van verkeer en vervoer. Dit onderwerp staat op de raadsagenda. Aan de raad wordt parkeren en het parkeerbeleid voorgelegd voor beeldbepaling en meningsvorming (zie 2.3.1.). Uiteraard betrekken wij onze inwoners en belangengroepen ook bij het opstellen van de visie, onder andere om de locaties waar verkeersonveiligheid ervaren wordt in kaart te brengen.

Verkeersveiligheid krijgt naast mobiliteit en verkeerscirculatie volop aandacht in deze visie. Dat geldt ook voor verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid op de wegen die niet in eigen beheer/eigendom zijn. Hiervoor treden wij actief in overleg met andere wegbeheerders, zoals de Provincie Gelderland.

In het huidige Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan (GVVP) zijn in het uitvoeringsprogramma doelstellingen gekoppeld aan jaartallen waarin het doel bereikt dient te worden. In deze collegeperiode integreren wij de acties uit het GVVP in de nieuw op te stellen mobiliteitsvisie. Wij onderzoeken of de acties aansluiten op onze visie op een verbetering van de verkeersveiligheid.

Stand van zaken

Het mobiliteitsprogramma is inmiddels vastgesteld.

Voorstel raad

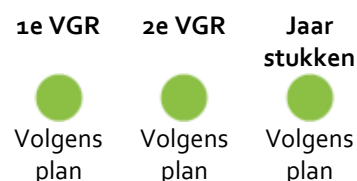
Wij stellen voor om dit resultaat af te sluiten.

2.1.5 Wij inventariseren verkeersonveilige situaties en ondersteunen lokale initiatieven

2022-2026

Vooruitlopend op de brede mobiliteitsvisie inventariseren wij in hoeverre de meest kwetsbare verkeersdeelnemers zich veilig voelen in het verkeer. We brengen in kaart welke plekken niet verkeersveilig zijn in onze gemeente. We kijken dan niet alleen naar de cijfers zoals het aantal ongevallen, maar ook naar hoe (on)veilig inwoners zich voelen op de weg. Wij ondersteunen en maken daarbij gebruik van lokale initiatieven die werken aan verkeersveiligheid. We werken samen met instanties zoals Veilig Verkeer Nederland en ouderenbonden en maken gebruik van het nog op te richten participatieplatform. Verder houden wij een enquête specifiek gericht op het inventariseren van ervaren verkeersonveilige situaties. De input verwerken we in de plannen ter uitvoering van het GVVP.

Stand van zaken

Voor de rotonde Arnhemseweg - Wilhelminalaan is Rijkssubsidie aangevraagd en toegekend. Dit jaar wordt een Definitief Ontwerp gemaakt. Er is ook een provinciale subsidie aangevraagd. Dit jaar wordt met de voorbereiding gestart. Twee andere kruispunten (Lentemorgen - Noordeinde en uitrit Kampsingel) wordt opgenomen in het mobiliteit investeringsprogramma.

2.1.6 Wij nemen regie op de verbetering van de verkeerssituatie Witte Kruis en stimuleren RWS en de provincie om het wegennet rondom Babberich en Zevenaar te verbeteren en hierop te anticiperen

2022-2030

Wij benutten elke gelegenheid om de gewenste aanpassingen aan het wegennet in en rondom Babberich en Zevenaar (Witte Kruis) onder de aandacht te brengen bij de provincie en Rijkswaterstaat. Wij zetten in op het stimuleren van verbeteringen en anticiperen hierop. Dit doen we zowel ambtelijk als bestuurlijk. De hiervoor reeds gedane inspanningen in de afgelopen jaren zetten wij voortvarend voort in deze collegeperiode. Daarbij zetten wij ons in om de gebiedsoplossing samen met de provincie gerealiseerd te krijgen. Het doortrekken van de Witte Kruis maakt onderdeel uit van de gebiedsoplossing Babberich. Zo nodig en mogelijk treffen wij kleinschalige maatregelen voor wegen waar de gemeente wegbeheerder van is.

Stand van zaken

De provincie is bereid om € 10 miljoen beschikbaar te stellen voor de realisatie doortrekken Witte Kruis. Er zijn gesprekken gevoerd met de provincie over de randvoorwaarden voor het beschikbaar stellen van het budget. Het bedrag van de provincie is onvoldoende om het project te kunnen realiseren. De komende periode gaan we op zoek naar aanvullende middelen.

Voorstel raad

Kennisnemen van de stand van zaken.

2.1.7 Wij anticiperen op wijzigingen in de infrastructuur en op toename van verkeer

2024-2025

Bij het opstellen van een brede mobiliteitsvisie zoeken we een oplossing om de toename van verkeer op verschillende plekken in de gemeente in goede en veilige banen te leiden. Waar nodig en mogelijk verminderen we het drukke verkeer. Het project ViA15 brengt met de realisatie van twee nieuwe aansluitingen op de A12 en A15 wijzigingen aan ons wegennet met zich mee. Wij passen ons wegennetwerk hier verder op aan en maken bewuste keuzes over via welke wegen wij het verkeer willen afwikkelen (categoriseringsplan). Hierdoor kunnen wij wegen in- en rondom woonwijken afwaarderen/anders categoriseren. Dit sluit aan op de motie die onlangs in de Tweede Kamer is aangenomen om de maximum

snelheid binnen de bebouwde kom terug te brengen van 50 naar 30 kilometer per uur. Dit vraagt een herinrichting van wegen binnen de bebouwde kom.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

Het mobiliteitsprogramma is zowel door het college als de raad vastgesteld. De noodzakelijke verkeersmaatregelen zijn opgenomen in het mobiliteitsprogramma en deze worden geprioriteerd naar jaartal in het mobiliteit investeringsprogramma. Deze verwachten in 2026.

Voorstel raad

Wij stellen voor om het jaar gereed aan te passen naar 2026 en hiervan kennis te nemen.

2.1.8 Wij richten de Edisonstraat opnieuw in

2024-2028

Het opnieuw inrichten van de Edisonstraat is nodig om een goede aansluiting van de diverse bedrijventerreinen (vooral Mercurion) op de nieuwe aansluiting op de A12 bij Zevenaar Oost te realiseren. De Edisonstraat wordt hiervoor aangepast.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Volgens plan

De noodzaak voor het al dan niet doortrekken van de Edisonstraat is in relatie gebracht met de nieuwe Omgevingsvisie, het Mobiliteitsprogramma en nieuwe woningbouwontwikkelingen zoals Reisenakker. Het college neemt medio 2026 een besluit over de uitvoering van een variant.

2.2 Verbeteren van de bereikbaar van de kernen via openbaar vervoer

2.2.1 Wij spannen ons in voor de komst van hub Zevenaar Oost

2023-2030

Er zijn en worden veel woningen gebouwd op Groot Holthuizen. Eveneens staat de realisatie van de Fashion Outlet op de planning en worden steeds meer bedrijven op 7Poort gerealiseerd. Goede bereikbaarheid, ook met het openbaar vervoer vinden we van groot belang. We blijven ons inzetten voor een station Zevenaar Oost. De Groene Metropoolregio (GMR) heeft onlangs een verkenning opgestart om de potentie van een mobiliteitshub Zevenaar Oost te onderzoeken. Een hub is een vervoersknooppunt waar je kunt overstappen van het ene naar het andere vervoersmiddel. Na de zomer van 2022 wordt het rapport door de GMR opgeleverd aan de gemeente Zevenaar. Het doel zoals opgenomen in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2020 – 2030 blijft vooralsnog dat Zevenaar Oost in 2030 fungeert als mobiliteitshub.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

Na afronding van de werkzaamheden aan de A12 wordt dit verder opgepakt.

Voorstel raad

Kennisnemen van de stand van zaken.

2.2.2 Wij behouden de buurtbus

2022-2030

De buurtbus vervult een belangrijke rol om de kleine kernen van onze gemeente bereikbaar te houden. Om de buurtbus te behouden gaan wij de vrijwilligers meer ondersteunen. Als eerste actie overleggen wij met de organisatie en de vrijwilligers om de knelpunten die zij ervaren in kaart te brengen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De buurtbus wordt jaarlijks ondersteund met een beperkte financiële bijdrage. Daarnaast vindt meerdere malen per jaar overleg plaats over door de buurtbus ervaren knelpunten.

2.2.3 Wij zetten in op het voorkomen van de realisatie van de Noordtak

2022-2026

We zijn tegen de aanleg van een Noordtak van de Betuweroute. Aanleg van de Noordtak leidt ertoe dat Zevenaar steeds meer ingeklemd wordt door grootschalige infrastructuur. Dit heeft een negatieve invloed op het woon- en leefplezier van onze inwoners in met name Zevenaar Oost en Babberich. Daarnaast is de impact op de natuur en het landschap groot. Dit standpunt blijven wij duidelijk maken in ambtelijke en bestuurlijke gremia. We trekken hierin samen op met de regio Achterhoek en de Liemerse gemeenten. Wij dragen ons standpunt regionaal uit. Daarom wordt er allereerst actief gestuurd op het onderzoeken van het nut en de noodzaak van de voorgestelde varianten voor het goederenvervoer.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Wij conformeren ons nog steeds aan het standpunt van de regio Achterhoek en handelen en participeren daarin met inachtneming van de motie. Het onderzoek van I&W naar het nut en de noodzaak heeft vertraging opgelopen in de aanbestedingsprocedure, uitkomsten worden niet voor de zomer 2026 verwacht.

2.3 Met een doelmatig parkeerbeleid de leefbaarheid en veiligheid in de kernen bevorderen

2.3.1 Wij actualiseren het parkeerbeleid.

2022-2025

Met de gemeenteraad en samen met onze inwoners, instellingen en ondernemers onderzoeken we wat er goed is en wat kan worden verbeterd aan het parkeren in de gemeente Zevenaar. Op de raadsagenda staat dit onderwerp opgenomen als onderdeel van het thema Mobiliteitsvisie (zie 2.1.4).

Met actieve betrokkenheid van genoemde groepen maken we een plan waarin in ieder geval de volgende onderdelen zijn opgenomen:

- Het opstellen van een parkeerbeleid voor de gehele gemeente (o.a. parkeernormen).
- Een evaluatie en zo nodig het bijstellen van het betaald parkeren en vergunningen-parkeren in het reguleringsgebied in Zevenaar.
- Het zo nodig actualiseren van de Parkeerverordening Zevenaar 2017.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

Het parkeerbeleid is uitgesteld naar 2026 omdat we eerst besluitvorming over het mobiliteitsprogramma wilden afwachten. Daar staan de kaders in die we kunnen vertalen in de parkeernota.

Voorstel raad

Wij stellen voor om jaar gereed aan te passen naar 2026 en kennis te nemen van de vertraging.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
Baten	349	593	677	84
Lasten	7.984	8.009	8.118	-109
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-7.635	-7.416	-7.441	-25
Mutaties reserves				
Baten	92	113	184	71
Lasten	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	92	113	184	71
Gerealiseerd resultaat	-7.543	-7.303	-7.257	46

Verschillenanalyse

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Overige verschillen Lasten 46.000 V I
De afwijkingen binnen dit programma bestaan uit diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.

Incidentele baten en lasten

		Bedragen x € 1.000	
Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroet
Programma 2. Verkeer en vervoer			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	171	100
Lasten			
Begeleiding en advies A12/A15	Besteding Bestemmingsreserve advies en begeleiding project a12/a15	171	100
Totaal programma 2		0	0

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves					
Nummer Naam		Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9059	Advies en begeleiding project A12/A15	494	0	171	323

De kosten met betrekking tot het project A12/A15 worden gedekt uit deze bestemmingsreserve. Het gaat om de kosten voor advies en begeleiding van de voorbereiding en uitvoering.

Onttrekking In 2025 is € 171.000 ten laste gebracht van de bestemmingsreserve.

Totaal bestemmingsreserves	494	0	171	323
-----------------------------------	------------	----------	------------	------------

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9012	Snelfietsroute F12	393	0	1	392

In 2015 heeft de raad besloten tot de aanleg van een snelfietsroute F12. Van de totale kosten van € 3.110.000 resteert na cofinanciering een bijdrage van de gemeente Zevenaar van € 376.000. Inclusief rente is hiervoor een reserve gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten.

9036	Fietspad Geitenwaard	100	0	0	100
------	----------------------	-----	---	---	-----

In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld voor aanleg van een fietspad in de Geitenwaard. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve fietspad Geitenwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

9037	Herinrichting Tengenagelwaard	48	0	1	47
------	-------------------------------	----	---	---	----

In 2017 heeft de raad van de gemeente Rijnwaarden als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 55.000 beschikbaar gesteld voor de herinrichting van de Tengenagelwaard in Lobith. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve herinrichting Tengenagelwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

9055	Herontwikkeling Bizetstraat 1 Zevenaar	166	0	0	166
------	--	-----	---	---	-----

Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering 'Herontwikkeling Bizetstraat 1' te dekken.

9072	Vervanging software centrale afsluiting parkeren	34	0	11	22
------	--	----	---	----	----

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in vervangingssoftware voor de centrale afsluiting parkeren.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten	741	0	13	728
--	------------	----------	-----------	------------

Voorzieningen

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8006	Openbare verlichting	181	32	0	213

Deze voorziening dient om schommelingen in de kosten van het periodieke onderhoud aan de openbare verlichting en verkeersregelininstallaties op te vangen.

Toevoeging De jaarlijkse storting van € 32.000 is gebaseerd op de in 2022 geactualiseerde beheerplannen openbare verlichting en verkeersregelininstallaties.

Onttrekking In 2025 is er geen onttrekking geweest uit de voorziening voor groot onderhoud.

8007	Wegen	2.675	2.010	2.012	2.674
------	-------	-------	-------	-------	-------

Afdekken van verplichtingen en om schommelingen in het wegenonderhoud op te kunnen vangen. Het groot onderhoud aan de wegen is opgenomen in het beheerplan wegen en civiele kunstwerken.

Toevoeging	In 2025 hebben we € 42.000 meer gestort in de voorziening wegen dan geraamd. Zoals in programma 2 is toegelicht krijgt de gemeente een vergoeding van nutsbedrijven wanneer er ten behoeve van nieuwe aanleg of schades van nutsbedrijven wegen of trottoirs aangetast worden. Deze ontvangsten doteren we aan de voorziening wegen. In 2025 waren deze ontvangsten hoger, waardoor ook de storting in de voorziening hoger is. Deze ontvangsten doteren we aan de voorziening wegen.
Onttrekking	De geraamde onttrekking aan de voorziening hebben we in 2022 aangepast op basis van het geactualiseerde beheerplan wegen en civiele kunstwerken. In 2025 hebben we iets minder uitgegeven aan groot onderhoud aan de wegen, het restant van de geplande werkzaamheden uit 2025 vindt begin 2026 plaats.

8008	Bruggen	172	149	143	178
-------------	----------------	------------	------------	------------	------------

Deze voorziening is bedoeld voor de egalisatie van kosten van groot onderhoud aan bruggen conform het beheerplan wegen en civiele kunstwerken.

Toevoeging	De jaarlijkse storting van € 122.000 is gebaseerd op het in 2022 geactualiseerde beheerplan wegen en civiele kunstwerken en aanvullend is € 25.000 gestort in verband met brandschade voetgangers- fietsbrug de Bijland (1e VGR 2025).
Onttrekking	In 2025 hebben we € 143.000 onttrokken aan deze voorziening voor onderhoud van civiele kunstwerken.

Totaal voorzieningen	3.028	2.191	2.155	3.065
-----------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

3.ECONOMIE

Omschrijving

Dit programma gaat over economische ontwikkeling, werklocaties, regelingen voor ondernemers en promotie van de gemeente.

Wat willen we bereiken?

Economische ontwikkeling is een essentieel onderdeel van de brede welvaart. We willen 'Onderneem het in Zevenaar!' op de kaart zetten. Dit doen we om economisch groeien, vernieuwen en ondernemen in Zevenaar aantrekkelijker te maken. Daarvoor bieden we ruimte voor ondernemerschap op toekomstbestendige bedrijventerreinen, in een bruisend stadscentrum en in levendige dorpscentra. Ons buitengebied is aantrekkelijk en combineert agrarische en vrijetijdseconomie op duurzame wijze. We zorgen voor het juiste aanbod van kavels op nieuwe bedrijventerreinen en verbetering van de kwaliteit van bestaande. Dat laatste kan als ondernemers zich per bedrijventerrein weten te organiseren rond het thema van 'toekomstbestendige bedrijventerreinen'.

Ontwikkelingen

Economische ontwikkelingen

In 2025 laat de Nederlandse economie een gematigde groei zien van circa 1,7%. Voor Zevenaar en de Liemers zijn met name de ontwikkelingen in de industrie, bouw en logistiek van belang. De industriële sector herstelt zich, wat kansen biedt voor de lokale maakindustrie. Ook de bouwsector groeit, mede door de toegenomen woningbouwactiviteit en lagere rente, wat aansluit bij de ambities van Zevenaar op het gebied van woningontwikkeling.

Tegelijkertijd staat de landbouwsector onder druk door stikstofmaatregelen en stijgende kosten. Dit vraagt om aandacht voor het buitengebied en de agrarische ondernemers in onze gemeente. De arbeidsmarktkrapte blijft een structurele uitdaging, vooral in technische beroepen, wat de noodzaak onderstreept van samenwerking met onderwijs en bedrijfsleven.

Zevenaar kan profiteren van regionale samenwerking binnen de Liemers en met omliggende regio's zoals de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en The Economic Board, met name op het gebied van duurzame economische ontwikkeling, logistiek en innovatie.

In de Liemers is de regionale sociaaleconomische vitaliteit versterkt dankzij €1,5 miljoen aan LEADER-subsidies, waarmee in 2025 in totaal 27 lokale projecten voor leefbaarheid, toerisme en korte ketens zijn ondersteund.

Beleidskaders

- Liemers Economische Visie LEV (2019)
- Economische Agenda Zevenaar (2021)
- Centrumvisie Zevenaar 2015 - 2025 (2015)
- Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2025 - 2028
- Omgevingsvisie Gemeente Zevenaar 2040 (2025)

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

3.1 Realiseren van een aantrekkelijke binnenstad van Zevenaar voor inwoners en bezoekers

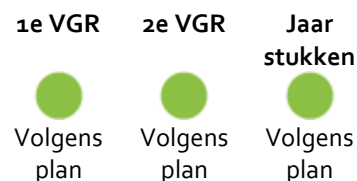
3.1.1 Wij werken samen aan een toekomstbestendig centrum van Zevenaar

2022-2026

Wij zetten in op het behoud van de leefbaarheid en de economische vitaliteit (als bovenlokaal winkelgebied) van het centrum van Zevenaar. Wij starten samen met centrumondernemers en vastgoedeigenaren met het toekomstbestendig maken van het centrum. Ieder vanuit zijn eigen rol. We zetten in op een eenduidige profilering en het compact maken van het kernwinkelgebied tot een centrumgebied.

We voeren het Actieplan Centrum uit, met als doel het centrum te ontwikkelen tot een compleet, compact en comfortabel winkel-, woon-, werk- en uitgaansgebied. We faciliteren de aanstelling van een centrummanager en professionalisering van de samenwerking tussen ondernemers, vastgoed en gemeente. Daarnaast stellen we met de betrokken partners een marketingstrategie en activiteitenplan op en voeren deze uit. Ook starten we met het opstellen van een plan om het centrum compact te maken: een transformatieplan.

Stand van zaken

Vanaf januari 2025 is de BedrijvenInvesteringsZone (BIZ) Centrum Zevenaar een feit. Ook vastgoedeigenaren maken deel uit van het bestuur en werken samen aan een toekomstbestendig centrum. Vanuit de BIZ plegen we actief acquisitie om nieuwe concepten te laten landen in Zevenaar, mede door de inzet van een transformatiemanager. Ook zetten we in om pop-up winkels te openen. Dit heeft geleid tot 5 nieuwkomers in het centrum. Daarnaast brengen we Zevenaar Centrum structureel onder de aandacht van het publiek en potentiële ondernemers. Dit gebeurt met name de via social mediakanalen onder de vlag van Zin in Zevenaar.

3.1.2 Wij zetten in op het herinrichten en aantrekkelijker maken van de pleinen in het centrum van Zevenaar

2022-2025

We voeren de volgende projecten uit:

- Herinrichting van het Raadhuisplein in Zevenaar

In het najaar van 2022 starten we met de uitvoering van de herinrichting van het Raadhuisplein. Oplevering is voorzien in 2023. Dit plein behoudt de functie van evenemententerrein en krijgt een sfeervolle en functionele inrichting. Het ontwerp is in samenspraak met omwonenden en ondernemers gemaakt.

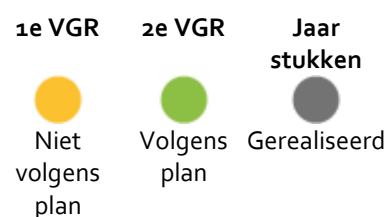
- Herinrichting van de Markt in Zevenaar

Een opwaardering van de openbare ruimte in het centrum biedt veiligheid, comfort en beleving voor de consument. Dit leidt tot meer bezoekers en uitgaven en dus omzet voor de ondernemers. Deze maatregel moet specifiek meer ruimte voor horecaondernemers bieden. De start van de herinrichting is gepland voor uiterlijk 2024.

- Herinrichting van het Muldershof

In 2022 starten we met het maken van een ontwerp voor het Muldershof, samen met omwonenden en ondernemers. We hebben specifiek aandacht voor de verblijfsfunctie van het plein en het toepassen van duurzaamheidsmaatregelen in het kader van hittestress en klimaatadaptatie.

Stand van zaken

De herinrichting van het Raadhuisplein, Markt en Muldershof is afgerond.

Voorstel raad

Wij stellen voor om dit resultaat af te sluiten.

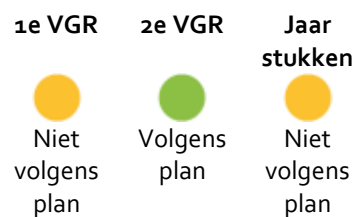
3.2 Ruimte bieden voor groei- en ontwikkelkansen voor bedrijven

3.2.1 Wij blijven inzetten op de realisatie van de Fashion Outlet Zevenaar (FOZ)

2017-2027

We blijven inzetten op het realiseren van de Fashion Outlet Zevenaar. Deze ontwikkeling levert circa 500 directe arbeidsplaatsen op. We werken aan een positief effect voor de binnenstad. Daarnaast benutten we de FOZ om de regio te promoten. Dit heeft een economische spin-off. Samen met de Regionale Opleidingscentra (ROC's) leidt de FOZ haar personeel op.

Stand van zaken

Op basis van de huidige inzichten is de verwachting dat de gronden in 2027 geleverd worden. De Fashion Outlet zal op basis van de huidige verwachtingen in 2029 gereed zijn.

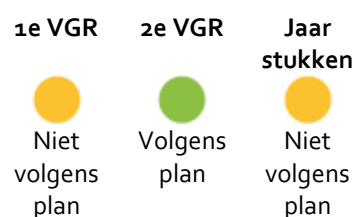
Voorstel raad

Kennisnemen van de vertraging.

3.2.2 Wij zetten in op het toekomstbestendig maken van het bedrijventerrein Tatelaar/Hengelder 2021-2025

Om de economische structuur en de positie van Zevenaar te versterken investeren we in toekomstbestendige werklocaties, waar duurzaamheid en mobiliteit onderdeel van uitmaken. Om Hengelder en Tatelaar toekomstbestendig te maken, is onderzocht wat de actuele knelpunten zijn. Alternatieve invullingen worden hierbij ook afgewogen. Denk aan de mogelijkheid van transformatie naar een woongebied. Samen met ondernemersvereniging Lindus voeren we gesprekken met ondernemers. De inzet is gericht op het vergroten van de organisatiegraad en het opstellen en uitvoeren van maatregelen. Voor de uitvoering van de maatregelen dienen we een subsidieaanvraag bij de provincie in.

Stand van zaken

De Vereniging stelt een actieplan op. In dit Actieplan staan de thema's waar ze de komende jaren op willen focussen en ook meer leden willen aantrekken. Uit dit actieplan staan ook de benodigde investeringen in de openbare ruimte ter beoordeling voor de gemeente.

Voorstel raad

Wij stellen voor om jaar gereed aan te passen naar 2026 en kennis te nemen van de vertraging.

3.3 Bevorderen van een beter ondernemingsklimaat 3.3.1 Wij stimuleren partners om in te zetten op meer balans op de krappe arbeidsmarkt 2023-2025

De arbeidsmarkt is uit balans. Er zijn voldoende vacatures, met name in de horeca, zorg, techniek en ICT. Geschikte en beschikbare werknemers zijn lastig te vinden. Vanuit onze rol als gemeente gaan wij in gesprek met partners zoals de Liemerse Ambassade, Groene Metropoolregio, ondernemersverenigingen, onderwijs- en andere kennisinstellingen, Regionale Sociale Dienst de Liemers (RSD) en het werkgeversservicepunt (WSP).

We stimuleren om personeel op te leiden, om te scholen en/of om geschikte opleidingen en werkervaringsplaatsen (stages) aan te bieden en inzet van arbeidsmigranten te faciliteren. We leggen hierbij de nadruk op techniek- en talentonderwijs en hebben oog voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en inclusief werkgeverschap.

Stand van zaken

Onze rol als lokale overheid is het verbinden van kennisinstellingen met ondernemers om te verkennen waar kansen liggen om potentieel talent en in de regio op te leiden en te behouden. Als deelnemer van de Groene

Metropoolregio Arnhem en The Economic Board zijn wij betrokken bij de uitvoering van de Human Capital Agenda. Zo start de regio in 2025 met het Arbeidsmatchplatform (AMP). Om aan de vraag naar technisch talent te kunnen voldoen, speelt het AMP hierop in door werkzoekenden en werkgevers op basis van skills aan elkaar te koppelen, zonder dat diploma's of traditionele werkervaring een drempel vormen. Hier zijn tijdens de Actietafel onderwijs en arbeidsmarkt concrete afspraken over gemaakt.

Voorstel raad

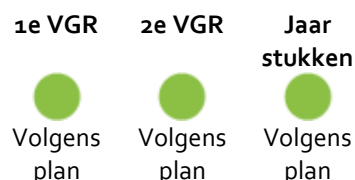
Dit is een continue proces. Om dit reden stellen wij voor om dit resultaat af te sluiten.

3.3.2 Wij participeren in de Liemerse Ambassade

2023-2026

In 2020 is de Liemerse Ambassade opgericht. De Liemerse Ambassade is het knooppunt in het regionaal economisch netwerk. Deze netwerkorganisatie helpt projectideeën te realiseren van Liemerse inwoners en bedrijven. Dat doen ze door krachten van ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen, overheid en inwoners te verbinden, talenten te ontwikkelen, middelen te verwerven en de resultaten aan het hele land te laten zien. De meerwaarde van deelname is meer samenhang realiseren tussen verschillende gebieden en vergroten van de structurele samenwerking om de economische kracht in de Liemers te versterken. Met name op de arbeidsmarktproblematiek en uitvoering van de Liemers Economische Visie speelt de Liemerse Ambassade een rol.

Stand van zaken

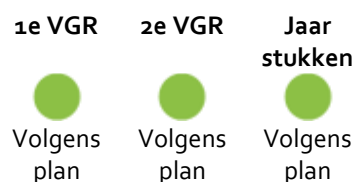
De belangrijkste projecten van de Liemerse Ambassade in 2025 zijn de uitvoering van de Liemerse Economische Visie (zie 3.3.5), het penvoerderschap van het LEADER-project en samen met de agrarische sector werken aan een Agrarische Agenda met de oprichting van een netwerkorganisatie. Deze laatste doelstelling is niet bereikt. De agrariërs in Het Broek werken wel, mede door het traject geïnitieerd door de Liemerse Ambassade, samen aan een subsidieaanvraag voor een bijdrage uit de GLB-regeling (Gemeenschappelijk Landbouw Beleid). Binnen het LEADER-project nemen we bestuurlijk en ambtelijk deel aan de Locatie Actie Groep. Belangrijkste taak van deze groep is het beoordelen van de binnengekomen initiatieven of zij in aanmerking komen voor een financiële bijdrage. In 2025 hebben vijf initiatieven uit de gemeente Zevenaar een positief advies ontvangen om een subsidieaanvraag in te dienen. LEADER loopt nog t/m 2027.

3.3.4 Wij voeren de Economische Agenda Zevenaar uit

2022-2026

We blijven werken aan de uitvoering van de Economische Agenda Zevenaar. We zetten in op meer werkgelegenheid, meer ruimte voor ondernemerschap en meer samenwerken als partners in business. Vermindering van regeldruk en verbetering van de dienstverlening aan ondernemers door de gemeentelijke organisatie zijn hiervoor belangrijke resultaten. We verbeteren onze dienstverlening onder meer door het inrichten van een speciaal ondernemersloket. Door uitvoering van een tweejaarlijkse ondernemerspeiling meten we het effect van de verbetering. In het kader van ruimte voor ondernemerschap gaan we aan de slag met het toekomstbestendig maken van bedrijventerrein in Lobith en/of Giesbeek, afhankelijk van de organisatiegraad op het terrein. Om de uitvoering van de Economische Agenda te bewaken, stellen we een Economische Monitor op.

Stand van zaken

Bedrijventerrein Halve Maan – Lobith

Vanaf april 2025 zijn we op bedrijventerrein Halve Maan gestart met het inzetten op georganiseerd vermogen. De gevestigde ondernemers hebben zich verenigd en er is een projectplan klaar om de komende drie jaar uitgevoerd te worden. Speerpunten zijn veiligheid, energie, terreinbeheer en netwerken.

Dag van de Ondernemer 2025

Dit jaar organiseerden we dit voor het derde jaar op rij, opnieuw samen met MKB Zevenaar en BIZ centrum Zevenaar.

Monitor economie en toerisme

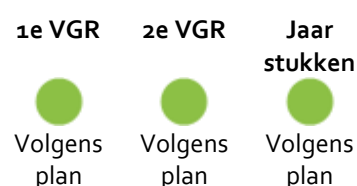
In de 2025 uitgave belichten we een aantal interessante economische highlights. Tevens zetten we een aantal ondernemers uit onze gemeente in de schijnwerper. Op de dag van de ondernemer presenteerden we de monitor.

3.3.5 Wij voeren de Liemers Economische Visie uit

2023-2026

In 2020 zijn we gestart met de uitvoering van de Liemers Economische Visie, samen met de gemeenten Doesburg, Duiven, Montferland en Westervoort. Speerpunten zijn maakindustrie, logistiek, vrijetijdseconomie en detailhandel. In 2022 ronden we de eerste fase af en stellen we een nieuw uitvoeringsprogramma 2023-2026 op. Deze voeren we samen met de Liemerse gemeenten, ondernemers en onderwijsinstellingen binnen de Liemerse Ambassade uit.

Stand van zaken

De Liemerse Ambassade coördineert de uitvoering van de Liemerse Economische Visie 2024-2026. Voor het speerpunt logistiek sluiten we ons aan bij de activiteiten van Logistics Valley. Voor vrijetijdseconomie hebben we ingezet op de marketingcampagne "Kijk verder in de Liemers", maar met meer aandacht voor inzet van social media en de Duitse bezoeker dan voorheen. We zijn gestart met het organiseren van een halfjaarlijks toeristisch café, met een gemiddelde opkomst van 40 ondernemers. Voor versterking van de maakindustrie is een coördinator onderwijs en arbeidsmarkt aangesteld die voor meer aansluiting moet zorgen tussen onderwijs en ondernemers, met als doel dat er meer goed gekwalificeerde arbeiders beschikbaar komen. Ook kunnen ondernemers hier terecht met vragen over arbeidsgerelateerde zaken.

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
------	-------------	------------	----------	-------------------	--------------------	----------

Functiemenging (%)

2024	54,60	48,80	46,50
------	-------	-------	-------

Het aantal banen en woningen is in de gemeente Zevenaar niet volledig in balans. Vanuit de geplande woningbouw opgave is het zaak om ook ruimte voor economie goed te borgen. Een gezonde economie draagt, net als een gezonde leefomgeving en een inclusieve samenleving, bij aan de brede welvaart. Voor het versterken van de lokale economie zetten we onder andere in op de uitbreiding van bedrijventerrein 7Poort. De voorkeur heeft het om het woon-werkverkeer zo beperkt mogelijk te houden. Naar verwachting stijgt de komende jaren het aantal woningen sterker dan het aantal banen.

Vestigingen (van bedrijven) (aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar)

2024	174,20	156,50	149,00
------	--------	--------	--------

De gemeente Zevenaar volgt de provinciale en landelijke trend. Het aantal vestigingen ten opzichte van de inwoners in de leeftijdscategorie 15 t/m 64 jaar stijgt. Oorzaak hiervoor is het relatief grote aantal oprichtingen en het nog beperkt aantal faillissementen. De verwachte stijging zet nog steeds door.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
Baten	23.773	33.273	5.778	-27.494
Lasten	24.329	33.904	10.751	23.153
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-556	-632	-4.973	-4.341
Mutaties reserves				
Baten	0	0	0	0
Lasten	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-556	-632	-4.973	-4.341

Verschillenanalyse

3. Economie

3.2 Grondexploitatie (bedrijventerrein) - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven Lasten -4.354.000 N I

Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Deze herziening is uitgevoerd op basis van de actuele marktontwikkelingen en de op 16 december 2025 vastgestelde Notitie Parameters. De resultaten van deze jaarlijkse actualisatie zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025.

In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar-Oost Bedrijven bepaald op € 8.590.000 (netto contante waarde, peildatum 1 januari 2026). Ten opzichte van het voorgaande jaar betekent dit een verslechtering van € 4.354.000 NCW.

De verslechtering wordt veroorzaakt door de volgende factoren:

1. Bijstelling grondopbrengsten

Op basis van een marktonderzoek naar grondprijzen van bedrijfskavels zijn de grondopbrengsten neerwaarts bijgesteld. Dit leidt tot een negatief effect van € 274.000.

2. Rente-effecten

De rente-effecten binnen de diverse deelgrondexploitaties leiden per saldo tot een nadeel van € 522.000. De hogere rentevoet werkt positief uit op deze winstgevende grondexploitatie.

3. Prijspeilcorrectie

Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau is een prijspeilcorrectie toegepast. Deze correctie resulteert in een negatief effect van € 477.000.

4. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging

De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Hoewel zowel de kosten als opbrengsten stijgen, leidt de relatief sterkere kostenstijging tot een negatief effect van € 293.000.

5. Vertraging Tracébesluit Via15 en plankosten:

Net als vorig jaar leidt de vertraging rond het Tracébesluit Via15 tot uitstel in de uitvoering. Dit heeft extra plankosten tot gevolg (circa € 0,6 miljoen). Daarnaast wordt vanaf 2025, conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar, ook overhead (2025: 80%) over de inhuurkosten doorbelast aan de

grondexploitaties (effect circa € 1,3 miljoen). Deze combinatie beïnvloedt de VTU- en plankosten en resulteert in een nadeel van € 1.893.000.

6. Civieltechnische werken

Op basis van een nieuwe civieltechnische raming, uitgaande van het volledige plangebied 7Poort en inclusief herstelwerkzaamheden, is een nadelig effect van € 895.000 ontstaan.

Programma 3 Economie - Overige verschillen Lasten 13.000 V I
Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.

Incidentele baten en lasten

		Bedragen x € 1.000	
Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 3. Economie			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	0	0
Lasten			
Grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven is het verwachte resultaat met afgerond € 4.354.000 nadelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de voorziening.	4.354	0
Opstellen lokale ontwikkelstrategie	Voor versterking van het landelijk gebied is projectsubsidie aangevraagd. Doel is om te komen tot een lokale ontwikkelstrategie voor de vijf gemeenten in de Liemers. In totaliteit is vanuit Zevenaar een bedrag van € 274.500 beschikbaar gesteld, verdeeld over vier jaar.	69	69
Totaal programma 3		-4.423	-69

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9006	Revitalisering Tatelaar fase 2	500	0	0	500
Deze reserve is ingesteld om de afschrijvingslasten voor Revitalisering Tatelaar fase 2 te dekken.					
9051	Herinrichting Muldershof	565	0	0	565
Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van het krediet 'Herinrichting Muldershof' te dekken.					
9052	Herinrichting Markt Zevenaar	375	0	0	375
Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van het krediet 'Herinrichting Markt Zevenaar' te dekken.					
Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten		1.440	0	0	1.440

4. ONDERWIJS

Omschrijving

Dit programma gaat over alle onderwijszaken, zoals het openbaar onderwijs, huisvesting van scholen en leerlingzaken (leerlingenvervoer, kinderopvang, volwasseneneducatie, onderwijskansenbeleid).

Wat willen we bereiken?

We vinden het belangrijk dat kinderen zo dicht mogelijk bij huis naar school kunnen gaan. Hierdoor is de school een ontmoetingsplaats voor kinderen en ouders. Kinderen moeten lopend of met de fiets naar de basisschool kunnen.

Ontwikkelingen

Onderwijskansenbeleid

In 2025 hebben we in afstemming met de betrokken partijen uitvoering gegeven aan de doelstellingen in het beleidsplan onderwijskansen (2024-2027). Belangrijke doelstelling is het vergroten van de deelname van peuters aan de voorschoolse educatie. In 2025 was de deelname van nieuwe peuters hoger dan in 2024. In 2024 waren er 72 nieuwe peuters. In 2025 was er een instroom van 79 nieuwe doelgroeppeuters. Deze kinderen gaan vier dagdelen naar de voorschoolse educatie.

De nieuwkomersleerlingen in de basisschoolleeftijd hebben onderwijs gekregen op Taalschool de Liemers. Voor de nieuwkomersleerlingen in de leeftijd van 12 tot 18 jaar zijn er Internationale Schakelklassen in Arnhem. Vorig jaar is een regionaal projectleider gestart om sluitende afspraken te maken met de gemeenten en schoolbesturen. Deze afspraken moeten ertoe leiden dat er snel plaats is voor nieuwe leerlingen, ook als er een groot aantal vluchtelingen naar Nederland komt.

Bevorderen van een veilig en zorgzaam schoolklimaat Liemers College

Het jongerenwerk op school is in 2025 volgens afspraak uitgevoerd. Het jongerenwerk is op vaste tijden aanwezig op de locaties Landeweer en Zonegge. Ook is er in 2025 groepsvoorlichting gegeven, dit keer over hoe om te gaan met ongewenste publicatie van persoonlijke gegevens op social media. Daarnaast is op alle drie de locaties schoolmaatschappelijk werk ingezet. Hiermee zijn 40 ouders/leerlingen geholpen bij problematiek die in de gezinssituatie speelt.

Via "Helder op school" programma is door Iriszorg gewerkt aan een integrale aanpak op de scholen om het gebruik van verslavende middelen te voorkomen. Ook heeft Iriszorg een (online) ouderavond op maat georganiseerd, over de bewustwording van de gevaren van gamen, social media, en verslavende middelen, zoals roken en vaperen. Daarnaast heeft Iriszorg ondersteuning aan ouders, jongeren, professionals geboden via voorlichtingen of gesprekken. HALT is als vaste partner aanwezig geweest op de scholen en in de wijk met voorlichting in de klas en preventieve gesprekken met ouders en jongeren. Kansrijk jongerenwerk/ straatcoaching was in 2025 op/bij schoolpleinen te vinden ter voorkoming van mogelijke (of verdere) overlast en afglijden van jongeren.

Onderwijshuisvesting

Eind 2025 is het besluit voor IKC De Wissel voor het afronden van de definitiefase en het beschikbaar stellen van het bouwvoorbereidingskrediet voor de ontwerpfasen met één maand uitgesteld tot januari 2026. Op de beoogde locatie zit op dit moment nog de Taalschool. Voor dit onderwijs zijn wij op zoek naar alternatieve huisvesting.

In 2025 zijn wij verder gegaan met de definitiefase van het project Heerenmäten/Zonegge. Dit project heeft vertraging opgelopen. Het is nu de verwachting dat de uitkomsten van deze fase in Q2 van 2026 zullen worden afgerond en in september als voorstel aan de raden van de GRHVOL-gemeenten worden aangeboden.

Het IHP primair onderwijs is in juni 2025 door de raad vastgesteld. In juli 2025 is er binnen de gemeenschappelijke regeling huisvesting voortgezet onderwijs de Liemers (GRHVOL) een start gemaakt voor een regionaal IHP-VO (voortgezet onderwijs). Hiervoor wordt in 2026 een raadsvoorstel aangeboden.

Volwasseneneducatie

Bij volwasseneneducatie gaat het om onderwijs voor inwoners die beter willen leren lezen en schrijven. Evenals voorgaande jaren hebben onze inwoners in 2025 deelgenomen aan lessen volwasseneneducatie van het

ROC in Zevenaar of Arnhem. Vorig jaar waren er 82 cursisten uit onze gemeente en dit is vergelijkbaar met het aantal in 2024. In 2025 was er ook het wekelijkse Taalcafé en het Praathuis in onze gemeente en hier stond oefenen in de Nederlandse taal en ontmoeting centraal. Verder zijn er verschillende initiatieven geweest vanuit het Liemers Taalhuis. Zo was er in de Week van Lezen en Schrijven aandacht voor het schrijven van begrijpelijke brieven naar inwoners. In de berichtgeving vanuit de gemeenten kwamen er eenvoudiger teksten, ook online.

Leerlingenvervoer

Een belangrijk onderdeel van het verbeterplan doelgroepenvervoer betrof het leerlingenvervoer. In 2025 zijn allereerst de verbeteringen in organisatie en werkwijze geëvalueerd. De implementatie kostte tijd maar heeft de samenwerking verbeterd, net als de zorgvuldigheid bij het toekennen van vervoer. Ook is het besef bij inwoners en medewerkers gegroeid dat vervoer niet vanzelfsprekend een gemeentelijke taak is, maar onderdeel van een bredere afweging.

Beleidskaders

- Beleidsplan onderwijskansen 2024-2027
- Visie en integrale nota sociaal domein 2024-2040
- Uitvoeringsplan sociaal domein 2025-2028
- Integraal Huisvestingsplan 2025-2050
- Het Participatiekompas (2025)
- Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Zevenaar 2024
- Subsidieregeling peutervoorziening en voorschoolse educatie 2025

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

VERBONDEN PARTIJEN

		Bedragen x € 1.000
Naam	Openbaar belang en doel	Bijdrage 2025
Gemeenschappelijke regeling		
Huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	Op het gebied van huisvesting voortgezet onderwijs werken de gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar samen in een Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs Liemers. Door deze samenwerking kunnen er in alle drie de gemeenten grote renovaties en nieuwbouw plaatsvinden, die de gemeenten zelfstandig moeilijk kunnen realiseren.	999

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
------	-------------	------------	----------	-------------------	--------------------	----------

Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)

2024	5,10	1,10	1,30
------	------	------	------

In schooljaar 2023-2024 was het aantal absoluut verzuimers in Zevenaar 1,10 op 1.000 leerlingen, en daarmee lager dan het Gelderse gemiddelde (5,1) en het landelijk gemiddelde (6,7). De scholen in onze gemeente werken goed samen om leerlingen op school te houden. Hierdoor was er minder sprake van absoluut verzuim.

De voorlopige cijfers over 2024-2025 laten een toename van absoluut verzuim zien. Dit kan grotendeels worden verklaard door het absoluut verzuim van nieuwkomersleerlingen, die tijdelijk geen onderwijsplek hadden.

Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)

2024 28,00 45,00 20,00

In schooljaar 2023-2024 was het aantal leerlingen met relatief verzuim in Zevenaar 45 op 1.000 leerlingen, en daarmee hoger dan het Gelderse gemiddelde (28) en het landelijk gemiddelde (28). Het aantal meldingen was gelijk aan het percentage van het jaar daarvoor. Het gaat met name om verzuim in het voortgezet onderwijs. In schooljaar 2024-2025 hebben we ervoor gezorgd dat de school en de leerplichtambtenaar sneller samenwerken met de maatschappelijk werker op school. Hiermee komt zicht op achterliggende oorzaken van het zorgelijk verzuim en kan hieraan gewerkt worden.

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (% deelnemers aan VO en MBO)

2024 2,10 2,10 1,70

Een voortijdig schoolverlater is een jeugdige die het onderwijs verlaat zonder startkwalificatie. Een startkwalificatie is minimaal een HAVO-diploma of MBO niveau 2. Het percentage voortijdig schoolverlaters in Zevenaar (2,10%) is in 2023-2024 licht gedaald ten opzichte van 2022-2023. In 2022-2023 was het percentage voortijdig schoolverlaters in Zevenaar 2,50%. Voortijdig schoolverlaten blijft desondanks een aandachtspunt. Evenals voorgaande jaren zien we terug dat voortijdig schoolverlaten vooral bij MBO2 en MBO4 heeft plaats gevonden, op de leeftijd van 18 jaar. Reden voor uitval is motivatie en/of omstandigheden thuis. Voor het merendeel van de jongeren geldt dat zij weer terug naar school gegaan zijn. Dit gebeurt met hulp van de leerplichtconsulenten. Omdat er voor jongeren ook vorig jaar een gunstige arbeidsmarkt was, is een deel van de VSV-ers gaan werken.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
Baten	1.174	1.284	1.403	119
Lasten	6.467	6.535	6.391	144
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-5.294	-5.251	-4.988	263
Mutaties reserves				
Baten	123	68	68	0
Lasten	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	123	68	68	0
Gerealiseerd resultaat	-5.170	-5.183	-4.920	263

Verschillenanalyse

4. Onderwijs

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Leerlingenvervoer

Lasten 120.000 V I

De uitgaven met betrekking tot het leerlingenvervoer laten ten opzichte van de begroting een voordeel zien van afgerond € 120.000. Dit voordeel bestaat voor € 65.000 uit geraamde kosten voor maatregelen om zelfstandig reizen (verder) te bevorderen en meer gebruik van het openbaar vervoer. Voor deze maatregelen zijn vrijwel geen kosten gemaakt. Daarnaast heeft het verbeterplan doelgroepenvervoer bijgedragen in de lagere kosten van de BVO DRAN met betrekking tot het leerlingenvervoer (€ 55.000).

Programma 4 Onderwijs - Overige verschillen Lasten 143.000 V I
 Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen
 (bedragen < € 100.000) die wij verder niet toelichten.

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
-----------	--------------	-----------	---------

Programma 4. Onderwijs

Voor dit programma zijn geen incidentele baten en/of lasten

Totaal programma 4	0	0
--------------------	---	---

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten

Numer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
-------	------	------------	------------	-------------	-----------

9028	Onderwijshuisvesting	261	0	10	251
------	----------------------	-----	---	----	-----

In 2006 is in de gemeente Rijnwaarden geïnvesteerd in onderwijshuisvesting. Deze investering is destijds gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. In de Nota reserves en voorzieningen is deze reserve in 2018 vanuit de algemene reserve aangevuld met € 248.661 zodat de reserve nu op het juiste niveau is om de gehele afschrijvingslast van de investeringen in onderwijshuisvesting te kunnen dekken.

9029	Basisschool 't Scathe	1.834	0	59	1.776
------	-----------------------	-------	---	----	-------

In 2012 is de investering in de bouw van de basisschool 't Scathe in Pannerden voor een bedrag van € 650.000 gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. Op basis van de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 1.737.809 waardoor nu de gehele afschrijvingslast gedekt wordt uit deze reserve afschrijvingslasten.

9034	De Cirkel/De Duim	551	0	28	524
------	-------------------	-----	---	----	-----

In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden uit de reserve bestedingsvoorstellen jaarrekening 2016 € 280.000 beschikbaar gesteld voor de verbouwing van de Cirkel en de verhuizing van jeugdsoos de Duim. In 2018 is hiervoor een reserve afschrijvingslasten gevormd. Conform de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 282.000 om de reserve op het juiste niveau te brengen om de gehele afschrijvingslast van de investering te dekken.

9053	Vervangende nieuwbouw de Wissel	6.500	0	0	6.500
------	---------------------------------	-------	---	---	-------

Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor de afschrijvingslasten van de vervangende nieuwbouw De Wissel.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten	9.146	0	96	9.051
---	-------	---	----	-------

5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden sport, kunst en cultuur, erfgoed, media (bibliotheek), openbaar groen en vrijetijdseconomie.

Wat willen we bereiken?

Wij vinden het belangrijk dat inwoners hun vrije tijd op een aangename en zinvolle wijze kunnen invullen. Een goed aanbod van sport, cultuur en recreatie is hiervoor essentieel en draagt bij aan de leefbaarheid, ontmoeting en verbinding. Sport is goed voor de gezondheid en brengt mensen samen. We willen een divers en kwalitatief sterk cultureel en educatief aanbod dat toegankelijk is voor alle inwoners. De gemeente Zevenaar is een mooie bestemming. We hebben diverse natuurgebieden, recreatiegebieden en landgoederen. Zowel inwoners als toeristen moeten zich kunnen ontspannen en vermaken in onze gemeente.

Ontwikkelingen

Beleidsnota Sport 2021-2028

Het in 2021 vastgestelde beleidsplan sport en bewegen 2021-2028 is momenteel in uitvoering. Het sportbeleid richt zich op de positieve en preventieve effecten van een gezonde leefstijl met voldoende beweging. Daarbij werken we nauw samen met onze uitvoeringspartner Ataro B.V. en hun team Sportservice. Zij leggen actief verbindingen met sportaanbieders, kinderopvangorganisaties, zorg- en welzijnsaanbieders en het onderwijs. Dit krijgt onder andere vorm via het lokale Sportakkoord, intensief contact met sportverenigingen en projecten die minder actieve inwoners stimuleren om te kiezen voor een gezonde leefstijl. Deze werkzaamheden zijn onderverdeeld in een aantal verschillende programma's die beter bekend zijn als JOGG, Valpreventie, BOKS en bijvoorbeeld verenigingsondersteuning. Wanneer verenigingen knelpunten ervaren op het gebied van kwaliteit of capaciteit, zoeken we samen naar passende oplossingen. In 2025 is in dat kader onder meer meegewerkt aan de aanleg van een nieuwe toplaag voor het eerste hockeyveld van Hockeyvereniging Zevenaar en is er intensief contact met Stichting Breedtesport de Liemers aangaande een vraag over de toekomst van de stichting.

Tevens is in oktober 2025 gebleken dat het plan voor sportpark Hengelder financieel onhaalbaar is gebleken voor alle partijen. In de periode daarna is er gewerkt aan het realiseren van een 'Basis op orde'-plan, en wordt er onderzocht welke ambities er wel nog realiseerbaar zijn.

Cultuur

In het kader van herdenken en vieren van 80 jaar Vrijheid hebben er in 2025 diverse activiteiten plaatsgevonden, daarnaast is het Liemers project over onderduik- en evacuatieverhalen in de Liemers o.a. in de vorm van de publicatie van podcast reeks 'Kind op de vlucht' gerealiseerd.

In 2025 is er een aanvraag gedaan bij de provincie voor de nieuwe regeling Culturele infrastructuur en cultuur en erfgoedparticipatie (voorheen regeling cultuur- en erfgoedpacten). Het projectplan hiervoor is opgesteld met de gemeenten Duiven, Westervoort, Lingewaard, Overbetuwe en Zevenaar voor de jaren 2025 t/m 2027. Het pact is een belangrijk middel om Liemers brede initiatieven op het gebied van toerisme en recreatie, cultuur en cultureel erfgoed te kunnen ondersteunen, hierdoor zijn er al vele succesvolle projecten gerealiseerd in de Liemers. Deze aanvraag is gehonoreerd, waardoor in januari 2026 het nieuwe pact van start zal gaan.

In 2025 is naast een cultuurcoach voor het PO ook een cultuurcoach gestart voor het VO om de verbinding te maken tussen de middelbare scholen en het lokale culturele aanbod. Zodat alle leerlingen in Zevenaar laagdrempelig in aanraking kunnen komen met kunst en cultuur. Daarbij begeleidt zij o.a. project Kunstbende voor de Liemers, dit wordt gefinancierd door SPUK gelden (combinatiefunctionaris) en middelen vanuit een aanvraag bij de Groene Metropool Regio. Op basis van de positieve evaluatie vanuit de culturele sector en de scholen wordt voor schooljaar 2025/2026 e.v. de inzet van de cultuurcoach (in zowel PO als VO) doorgezet. Binnen de Groene Metropoolregio is in juni 2025 het nieuwe Regioplan 2025 t/m 2027 cultuurregio 025 vastgesteld, met de drie focusgebieden; cultuureducatie, amateurkunst & vrijwilligers en talentontwikkeling.

Beleidskaders

- Visie en integrale nota sociaal domein 2024-2040
- Uitvoeringsplan sociaal domein 2025-2028
- Beleidsplan Sport en Bewegen 2021-2028
- Het Participatiekompas (2025)
- Beleidskader Vrijtijdseconomie Zevenaar 2030
- Omgevingsvisie Zevenaar 2040 - Stad, dorpen en landschap in balans
- Liemerse Economische Visie 2040

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

5.1 Werken aan een doelmatiger subsidiebeleid

5.1.1 Wij benutten subsidies beter om onze beleidsdoelstellingen te bereiken

2023-2026

Wij gaan subsidie gericht inzetten om gemeentelijke beleidsdoelen te bereiken en sturen daarmee als gemeente op de gewenste maatschappelijke effecten. Daarnaast verbeteren we de vindbaarheid en rechtmatigheid van onze subsidies. Vanaf 2023 herzien wij daartoe stapsgewijs onze subsidiesystematiek als beleidsontwikkeling daar aanleiding toe geeft. Wij streven er naar dit proces in 2026 af te ronden. Met ingang van 2023 herzien wij de bezuinigingstaakstelling voor culturele festivals.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

De subsidies die werden verstrekt sluiten aan bij de gemeentelijke beleidsdoelen. Het verder vergroten van de doelmatigheid is onderzocht en bleek een complex proces met financiële consequenties voor de organisaties. Er is besloten om de organisaties op dit moment niet met financiële wijzigingen en onzekerheid te confronteren. De raad is hierover in december geïnformeerd met een RIB.

Voorstel raad

De aangepaste uitwerking wordt in 2026 aangeboden, in lijn met de aangeboden RIB van december 2025.

5.2 Stimuleren van sport- en beweegdeelname voor verschillende doelgroepen

5.2.1 Wij verhogen de sport- en beweegdeelname

2022-2026

We voeren de onderdelen van de Beleidsnota Sport en Bewegen 2021-2028 uit. We stimuleren senioren en kwetsbare groepen om meer te bewegen en hun leefstijl gezonder te maken. Daarvoor zetten we onder meer de combinatiefunctarissen in, middels de opdrachtverlening aan Ataro B.V.. We richten ons speciaal op die groep waarbij voldoende bewegen kan voorkomen dat zij intensievere zorg en ondersteuning nodig hebben in de toekomst.

Ook stimuleren we de ontwikkeling en deelname aan programma's die gericht zijn op een gezonde leefstijl. Hiervoor werken wij samen met zorgverleners, sport- en beweegaanbieders, dorps- en buurthuizen, verzorgingshuizen en belangenorganisaties. Tevens continueren we de inzet van de Gelrepass en de samenwerking met Stichting Leergeld De Liemers om financiële drempels om te gaan sporten zoveel mogelijk weg te nemen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Binnen het Beleidsplan Sport en Bewegen zet de gemeente in op het stimuleren van sport- en beweegdeelname onder haar inwoners. Sport en bewegen nemen daarnaast een belangrijke plaats in binnen het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), onder meer via de Brede Regeling Combinatiefuncties en het

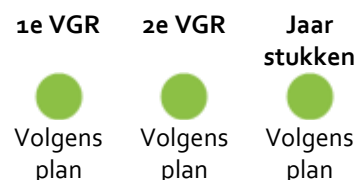
Lokaal Sportakkoord (LSA). De focus ligt hierbij onder anderen op preventie en bevordering met specifieke aandacht voor doelgroepen die minder vanzelfsprekend deelnemen aan sport en bewegen: ouderen, jonge kinderen, jongeren en inwoners met een lage sociaaleconomische status (SES). Op lokaal niveau wordt hier invulling aan gegeven door gerichte programma's en interventies. De buurtsportcoaches spelen hierin een centrale rol. Zij voeren programma's uit die erop gericht zijn inwoners structureel aan het sporten en bewegen te krijgen en te houden. Daarnaast zijn zij betrokken bij de uitvoering van de ketenaanpak valpreventie en het programma Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG). Met sportbedrijf Ataro B.V. is een dienstverleningsovereenkomst (DVO) gesloten voor de inzet van combinatiefunctionarissen ten behoeve van bovengenoemde doelstellingen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het gemeentelijk sportbeleid en wordt bijgedragen aan een gezonde en actieve leefstijl voor inwoners van alle leeftijden, zowel individueel als in verenigingsverband.

5.2.2 Wij promoten het sportaanbod

2023-2026

We leggen verbanden tussen scholen en sportverenigingen en zorgen dat kinderen kennismaken met het lokaal sport- en beweegaanbod. Hier zetten we onder andere onze combinatiefunctionarissen voor in, middels de opdrachtverlening aan Ataro. Ook faciliteren we sportverenigingen bij het zichtbaar maken en promoten van kennismakingsactiviteiten voor kinderen.

Stand van zaken

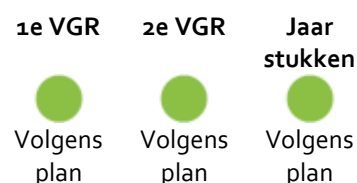
Het contact met scholen, sportverenigingen, kinderopvang, welzijnsinstellingen en zorg verloopt via de buurtsportcoaches van Ataro B.V. (Sportservice), die ook vakantieactiviteiten en verenigingsondersteuning organiseren. Het sportaanbod in de gemeente is gebundeld op de website Ataro Sportservice, zodat inwoners en organisaties één centraal informatiepunt hebben. Voor basisschoolleerlingen wordt jaarlijks het project Sjors Sportief georganiseerd, waarmee sport- en culturele activiteiten laagdrempelig worden aangeboden.

5.2.3 Wij maken sportpark Hengelder toekomstbestendig

2023-2026

Het initiatief van de verenigingen op Hengelder voor de vernieuwing van het sportpark ondersteunen wij. Wij faciliteren daartoe onder voorwaarden de procesbegeleiding op basis van nader te maken afspraken, zodat zij hun plannen verder kunnen uitwerken. In samenspraak met de verenigingen voeren wij tevens een locatieonderzoek uit waarbij wij meerdere opties voor een toekomstige plek voor de sportactiviteiten beoordelen.

Stand van zaken

In het eerste kwartaal van 2025 is een volgende stap gezet in het onderzoek naar de herinrichting van sportpark Hengelder. In samenwerking met stedenbouwkundig bureau CB5 zijn drie scenario's ontwikkeld voor een toekomstbestendig en multifunctioneel sportpark. Deze scenario's zijn besproken met initiatiefnemers, inwoners en sportverenigingen op het huidige sportpark. In maart van 2025 is de eindrapportage met haar bevindingen aan u gepresenteerd. Na oplevering van de definitieve eindrapportage inclusief kostenraming is deze zorgvuldig getoetst op investeringen dan wel kapitaalslasten voor de gemeente Zevenaar en stakeholders. Hieruit is gebleken dat het plan financieel onhaalbaar is. De input uit deze nieuwe inzichten is verwerkt in een raadsinformatiebrief, die in oktober 2025 aan de gemeenteraad is voorgelegd.

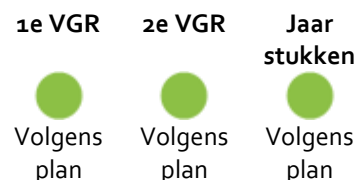
Eind 2025 is er een vervolgstap gezet in de vorm van twee nieuwe richtlijnen: een 'Basis op Orde'-plan (vervanging van toplagen kunstgrasvelden + extra veld), dat de huidige situatie op orde brengt zodat er goed en veilig gesport kan blijven worden. En in samenwerking met de verenigingen wordt gekeken naar eventuele ambities voor het sportpark, waarbij het initiatief bij de verenigingen ligt en de gemeente een faciliterende rol vervult.

5.2.4 Wij willen vitalere sportverenigingen en sportaanbieders

2023-2026

Sportverenigingen en sportaanbieders faciliteren wij bij vraagstukken rondom ontwikkelingen in de samenleving. De Rijksoverheid heeft gemeenten gevraagd een eigen lokaal sportakkoord op te stellen. Hierin stemmen lokale sportaanbieders, onderwijs- en zorginstellingen en de gemeente met elkaar af hoe er meer mensen een leven lang kunnen genieten van sport en bewegen. Wij geven uitvoering aan het in 2021 vastgestelde lokale sportakkoord.

Stand van zaken

De gemeente zet in op sterke en toekomstbestendige sportverenigingen. Deze inzet krijgt onder anderen vorm via het Lokaal Sportakkoord Zevenaar, waarin sportaanbieders, maatschappelijke organisaties en andere partners samenwerken aan vier maatschappelijke themas. De praktische ondersteuning van verenigingen wordt, daar waar mogelijk, gecoördineerd door Ataro B.V.. Afhankelijk van de ondersteuningsvraag wordt samengewerkt met gespecialiseerde partners, zoals de Gelderse Sport Federatie en NOC*NSF. Hiermee worden verenigingen ondersteund bij onder meer organisatorische vraagstukken, vrijwilligersbeleid en of toekomstbestendig accommodatiebeheer. Voor het beheer en onderhoud van de gemeentelijke sportaccommodaties is een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Ataro B.V. van kracht. Naast de werkzaamheden zoals benoemd in de DVO heeft Ataro B.V. ook de werkzaamheden met betrekking tot de LED-verlichting en beregeningsinstallaties op de sportparken uitgevoerd en afgerond.

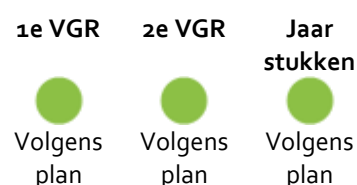
Ten behoeve van de kwaliteitsverbetering van de hockeyaccommodatie heeft de Stichting Accommodatie en Support Hockeyvereniging Zevenaar, in afstemming met de Stichting Waarborgfonds Sport, een borgstellingstraject doorlopen. Het hoofdveld is inmiddels vervangen en weer volledig in gebruik.

5.2.5 Wij stimuleren aangepast sporten

2023-2026

We blijven Uniek Sporten ondersteunen. Wij onderzoeken of wij via ons subsidiebeleid en door verdere samenwerking met verenigingen, zorgaanbieders en het onderwijs, aangepast en inclusief sporten verder kunnen stimuleren.

Stand van zaken

Via het platform Uniek Sporten richten wij ons specifiek op inwoners die achterblijven in sport- en beweegdeelname en daarbij extra ondersteuning nodig hebben. Dit gebeurt in regionaal verband, waarbij structureel wordt samengewerkt met omliggende gemeenten en partners. Aanvullend op deze regionale zijn er verschillende subsidierelaties met andere verenigingen op lokaal niveau en wordt er voortdurend gekeken naar aanvullende kansen en initiatieven, zodat het aanbod zo goed mogelijk aansluit bij de behoeften van de doelgroep.

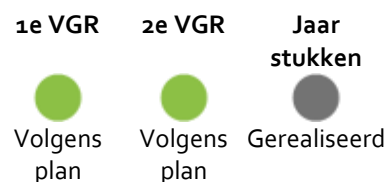
5.3 Stimuleren van het behoud van cultureel erfgoed en een goed aanbod van culturele voorzieningen

5.3.1 Wij stellen een Beleidsnotitie Erfgoed op en geven hier uitvoering aan

2023-e.v.

Bij het opstellen van een Beleidsnotitie Erfgoed betrekken wij actief onze inwoners, ondernemers en instellingen. Het doel van deze beleidsnotitie is behoud van het cultuurhistorisch erfgoed. In de notitie nemen wij een harmonisatie met het Gelders Eiland mee (inventariseren en aanwijzen van monumenten), we wijzen mogelijk Post'65 monumentale objecten aan, zetten in op het verduurzamen en herbestemmen van monumentaal erfgoed en we bepalen hoe we het erfgoed vermarkten.

Stand van zaken

De kaders voor het programma erfgoed zijn op 17 december 2025 vastgesteld door de raad.

Voorstel raad

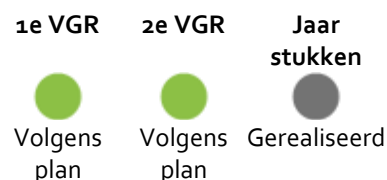
Wij stellen voor om dit resultaat af te sluiten.

5.3.2 Wij stellen de herziene Archeologische Beleidskaart Zevenaar en een parapluplan Archeologie Zevenaar vast

2023-e.v.

In 2022 hebben wij een herziene archeologische beleidskaart opgesteld. Deze kaart vervangt de verouderde kaarten van de voormalige gemeenten Zevenaar en Rijnwaarden. De conceptkaart is ter consultatie voorgelegd aan inwoners en ondernemers in Zevenaar. De reacties nemen we mee in het bestemmingsplan buitengebied Gelders Eiland. Voor het noordelijke deel van de gemeente en de kernen van het Gelders Eiland stellen we een parapluplan (omgevingsplan) Archeologie op. De beleidskaart Archeologie Zevenaar is een bouwsteen voor de Omgevingsvisie.

Stand van zaken

In 2022 hebben wij een herziene archeologische beleidskaart opgesteld. De herziene Archeologische Beleidskaart is maart 2023 vastgesteld door de raad. De beleidskaart Archeologie Zevenaar is een bouwsteen voor de Omgevingsvisie. De kaart vervangt ook de verouderde kaarten van de voormalige gemeenten Zevenaar en Rijnwaarden. De conceptkaart is ter consultatie voorgelegd aan inwoners en ondernemers in Zevenaar. De reacties zijn met het herziene archeologisch beleid meegenomen in het bestemmingsplan buitengebied Gelders Eiland. Voor het noordelijke deel van de gemeente en de kernen van het Gelders Eiland wordt de beleidskaart verwerkt in de het gemeente-brede omgevingsplan. Bij ruimtelijke initiatieven die worden mogelijk gemaakt met een omgevingsplanwijziging (in het ontwikkelhoofdstuk van het Omgevingsplan) wordt voor dat specifieke deelgebied de nieuwe archeologische kaart verwerkt.

Voorstel raad

Wij stellen voor dit punt af te sluiten.

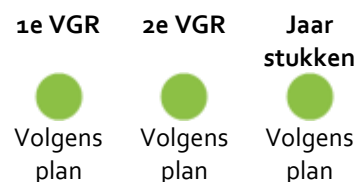
Het herziene archeologisch beleid is meegenomen in het bestemmingsplan buitengebied Gelders Eiland. Voor het noordelijke deel van de gemeente en de kernen van het Gelders Eiland wordt de beleidskaart verwerkt in de het gemeente-brede omgevingsplan. Bij ruimtelijke initiatieven die worden mogelijk gemaakt met een omgevingsplanwijziging (in het ontwikkelhoofdstuk van het Omgevingsplan) wordt voor dat specifieke deelgebied de nieuwe archeologische kaart verwerkt.

5.3.4 Wij zetten in op doorontwikkeling van de Turmac Cultuurfabriek

2022-2026

Wij stimuleren activiteiten in de Turmac Cultuurfabriek, zowel van gebruikers als van derden. Het doel is een bruisende ontmoetingsplek met een collectief programma voor Zevenaar en de Liemers. We zetten in op een financieel zo gezond mogelijke exploitatie, waarbij we rekening houden met de valse start in de coronaperiode. Voor het beheer onderzoeken we nieuwe mogelijkheden.

Stand van zaken

In 2025 heeft in opdracht van de raad een extra marktverkenning plaatsgevonden, om te bepalen welke ontwikkelingen nodig zijn om tot een goede basis te komen voor een nieuwe aanbesteding van de horeca. Zowel gebruikers als derden hebben op constructieve wijze bijgedragen aan deze marktverkenning. Op basis van de uitkomsten hiervan wordt begin 2026 aan de raad een voorstel gedaan om tot een betere

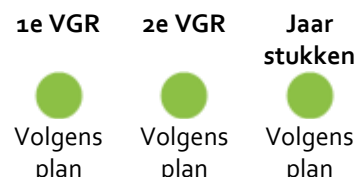
uitgangspositie te komen voor een gezonde exploitatie van de Turmac Cultuurfabriek. Tevens is er vanuit bestaand budget geïnvesteerd in apparatuur van de Cultuurhal, zodat ook op de kortere termijn gebruikers en derden beter gebruik kunnen maken van de locatie.

5.3.5 Wij zetten in op doorontwikkeling van de prestatieafspraken met Kunstwerk! en Filmhuis Zevenaar

2022-2026

Met prestatieafspraken geven wij richting aan de rol die Kunstwerk! speelt bij het bevorderen van de gezondheid en het welzijn van onze inwoners. Wij hebben bijzondere aandacht voor activiteiten die bijdragen aan preventie en participatie. Ook stellen wij Kunstwerk! en Filmhuis Zevenaar in staat zich te blijven ontwikkelen.

Stand van zaken

Ook in 2025 is er met Kunstwerk! gewerkt aan de hand van een vernieuwd jaarplan, afspraken over diensten en aanpak worden vanuit dit plan in de beschikking vastgelegd. Tevens is er sinds 2025 een vaste bespreekcyclus vastgesteld waarin voortgang, toekomst en andere zaken tijdig besproken kunnen worden. Sinds september 2025 wordt samen met de gemeente Duiven, Montferland en Westervoort gewerkt aan een nieuw beleidskader, waarin specifiek aandacht is voor een meerjarenplan voor bibliotheekwerk. Dit meerjarenplan is onderdeel van een nieuwe wettelijke taak voorkomend uit de zorgplicht in de nieuwe Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (WSOB).

Na extern onderzoek en meerdere sessies met zowel het Filmhuis als de raad, wordt begin 2026 een voorstel gedaan aan de raad om de toekomst van Filmhuis Zevenaar te borgen. Dit voorstel wordt op verzoek van de raad gecombineerd aangeboden met het voorstel voor toekomst Turmac, zie ook resultaat 5.3.4.

5.4 Optimaliseren van het aanbod van toeristisch-recreatieve voorzieningen

5.4.1 Wij voeren het Beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar 2030 uit

2022-2030

Het Beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar 2030 vormt de basis van onze ambities, doelstellingen, resultaten en dus werkzaamheden op het gebied van recreatie en toerisme. Door in te zetten op vrijetijdseconomie willen wij een bijdrage leveren aan het aantrekkelijker maken van de gemeente Zevenaar als woon- en vestigingslocatie en meer werkgelegenheid in de sector. Om dit te bereiken, hebben wij doelstellingen geformuleerd. We willen meer tevreden inwoners over de mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding, een toename van bestedingen door toeristen en recreanten en een groei van het aantal overnachtingen. Ook willen we meer tevredenheid over het ondernemersklimaat voor toeristisch-recreatieve ondernemers en een toename van het aantal dagtoeristen.

Daarnaast vinden wij het van groot belang dat we goed omgaan met onze recreatiegebieden. Om deze reden zijn we tegen nieuwe plannen voor zonneparken in deze gebieden.

De resultaten behalen wij binnen de volgende taakvelden:

1. Toeristische infrastructuur (paden, routes, bewegwijzering): bijvoorbeeld het bereikbaar maken van onze recreatie- en beleavingsgebieden, zoals de Rijnstrangen.
2. Ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie: bijvoorbeeld het zichtbaar maken van cultuurhistorie, evenementenbeleid, accommodatiebeleid en thematische routes.
3. Samenwerking en kwalitatief & innovatief ondernemerschap: bijvoorbeeld het oprichten van een Toeristisch Platform voor de Liemers en het ondersteunen van ondernemers met goede toeristisch-recreatieve plannen.
4. Marketing, informeren & inspireren: goed en toekomstgericht gastheerschap, zowel op Zevenaars als Liemers niveau, promoot ons gebied voor zowel eigen inwoners als bezoekers van buiten de regio.

Wij monitoren het beleidskader vrijetijdseconomie in 2023. Jaarlijks stellen wij een uitvoeringsagenda op, waarin activiteiten op de bovenstaande taakvelden worden uitgevoerd.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

a. Toeristische infrastructuur (paden, routes, bewegwijzering):

Op het gebied van wandelinfrastructuur openden we het kinderklompenpad Giesepad op 18 juni. Daarnaast is een stukje van het Babborgapad verbeterd. De klompenpaden die er de afgelopen jaren zijn bijgekomen en aangepast zijn nu ook geïntegreerd in het wandelnetwerk. In regionaal verband zijn gesprekken gevoerd over inrichting van een regionaal routebureau. Daarnaast is er een bijdrage geleverd aan de aanbesteding m.b.t. het beheer van het fiets- en wandelnetwerk voor Routebureau Arnhem Nijmegen.

b. Ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie:

Om nieuwe initiatieven voor verblijfsaccommodaties te kunnen beoordelen, is een intern afwegingskader verblijfsrecreatie ontwikkeld. Dit is een uitwerking van de visie op verblijfsrecreatie die in de omgevingsvisie is opgenomen.

Ook in GMR-verband hebben we een bijdrage geleverd aan de Toeristisch-recreatieve verhaallijnen binnen de regio, naast Gezond & Lekker Leven betrof dit vooral de Romeinen en het 3e waterverhaal. In GMR-verband zaten wij in de begeleidings- en stuurgroep van het Programma Romeinen in Gelderland voor de regio Arnhem-Nijmegen. Het Uitvoeringsprogramma De Delta van Drusus is in december wereldkundig gemaakt. We hebben meegewerkt aan het uitvoeringsprogramma voor het 3e waterverhaal, volgend op het beleevingsconcept "De Rivier, je kunt er niet omheen". Daarnaast zijn we gestart met het opstellen van een (project)plan voor de uitwerking van het subgebied rondom de splitsingspunten van Rijn, Waal en IJssel (de zogenaamde Kraan van Nederland). Als stuurgroep lid van het Cultuur- en Erfgoedpact leverden we een bijdrage aan de uitvoering ervan, waaronder het beoordelen van binnenkomende subsidieaanvragen en de totstandkoming van het nieuwe pact met Duiven, Westervoort, Lingewaard en Overbetuwe.

c. Samenwerking en kwalitatief & innovatief ondernemerschap:

Vanuit en met de Liemerse Ambassade is vanuit de Liemerse Economische Visie uitvoering gegeven aan het actieplan voor Vrijetijdseconomie. Gestart is met het onderzoek naar de wensen en mogelijkheden voor een toeristisch platform voor de Liemers. Namens de Liemerse gemeenten heeft Zevenaar zitting gehad als adviseur (vrijetijds)economie in de Lokale Actie Groep van LEADER de Liemers. Er zijn in 2025 twee toeristische cafés georganiseerd voor de Liemers. Het portefeuillehoudersoverleg Vrijetijdseconomie de Liemers is voorbereid en ondersteund. Deelgenomen hebben we aan de opgave Ontspannen Regio binnen de GMR.

d. Marketing, informeren & inspireren:

Via de Liemerse Ambassade is meer ingezet op actieve profilering van de Liemers. Er is gestart met het vertalen van de website van Kijk verder in de Liemers naar het Duits. Gestart is met het voorbereiden voor het realiseren van een TIP (Toeristisch Informatiepunt) in de Turmac. Onder regie van de GMR is verder gewerkt aan een herziening van de opdracht aan TVAN (Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen). Onder coördinatie van de GMR is gestart met de voorbereiding van een onderzoek naar de kansen en mogelijkheden voor het positioneren van subregio's van regio Arnhem, waarvan de Liemers er een is. Aan het TIC (Toeristisch Informatiecentrum) 't Gelders Eiland is input gegeven voor de doorontwikkeling van die organisatie en vertaling in hun beleidsplan. Samen met een vertegenwoordiging van toeristisch-recreatieve ondernemers en organisaties hebben wij zitting gehad met Duiven/Westervoort in de campagneboard van TVAN.

e. Doeltreffend beleid:

Samen met EZ hebben we gewerkt aan de Monitor EZ/R&T 2025 waarmee we verschillende doelgroepen kunnen informeren met data en weetjes over de beide beleidsvelden.

5.6 Bevorderen van de aantrekkelijkheid van de openbare ruimte

5.6.1 Wij hebben meer aandacht voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte

2022-2032

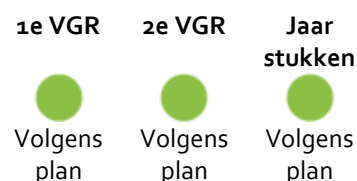
We vinden het belangrijk dat de openbare ruimte aantrekkelijk, schoon en van goede kwaliteit is. De gewenste kwaliteit willen we in een plan vastleggen. Dit geldt voor alle onderdelen van de openbare ruimte

zoals bijvoorbeeld groen, wegen en openbare verlichting. Dit plan noemen we het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 2022-2032 (IBOR). Het plan geeft inzicht in de huidige omvang, opbouw en kwaliteit van de openbare ruimte en de visie en doelstellingen die de gemeente heeft voor het verbeteren en beheren hiervan. De uitgangspunten in het plan:

- De basis voor een goed beheer is op orde en achterstanden lopen we in.
- Het beheer draagt bij aan het vergroten van de biodiversiteit.
- De openbare ruimte is klimaatbestendig, aantrekkelijk en uitnodigend.
- Het beheer is duurzaam en circulair.
- We betrekken inwoners bij de inrichting van de openbare ruimte.

Het IBOR vormt de basis voor de verdere uitwerking in beheerplannen per onderdeel.

Stand van zaken

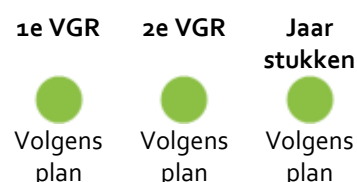
Op basis van het IBOR en de daaruit voortvloeiende beheerplannen beheren, onderhouden en vervangen wij de openbare ruimte. De raad informeren wij periodiek over de voortgang en resultaten. Jaarlijks voeren wij een beleidsschouw uit in augustus. De gemiddelde uitkomst van de schouw ligt redelijk op lijn met de door de raad vastgestelde onderhoudsniveaus. Alleen voor onkruid op verhardingen en de groenvoorzieningen komen de resultaten nog niet volledig overeen met de vastgestelde ambities. In de raadsinformatiebrief 506 'Vergelijk onderhoudskwaliteit openbaar groen 2023 versus 2024' hebben wij uw raad over deze resultaten geïnformeerd.

5.6.2 Wij vergroten de biodiversiteit

2023-2026

We willen meer soorten planten en dieren in onze gemeente. We moedigen inwoners aan om hier in hun eigen tuin aandacht aan te besteden. Als gemeente geven we het goede voorbeeld bij de keuze van ons plantmateriaal. Dit moet aantrekkelijk zijn voor vogels en insecten. We plaatsen voorzieningen voor dieren zoals nestkasten en zetten verder volledig in op ecologisch berm- en oeverbeheer. We gaan meer gefaseerd maaien. Waar mogelijk passen we sinusbeheer toe, een speciale manier van gefaseerd maaien. We maaien minder, maar vaker een deel van de bermen.

Stand van zaken

Bij groot onderhoud en renovaties hebben wij delen van grote gazonvlakken omgevormd naar kruidenrijke vegetatie. Bij het aanbrengen van nieuwe beplanting kiezen wij voor bloemrijke en insectvriendelijke soorten. We hebben een kanskaart biodiversiteit opgesteld. Daarnaast hebben we een aantal nestgelegenheden aangebracht voor insecten en vogels. We gaan nog een specifiek plan opstellen met als onderwerp de versterking van de biodiversiteit. In 2024 hebben wij over dit onderwerp met u gesproken tijdens een informatieve raadsvergadering. Dit plan is naar verwachting in het vierde kwartaal 2026 gereed.

5.6.3 Wij breiden het aantal bomen uit

2023-2026

Voor elke nieuw geboren inwoner planten we een boom. Dit zijn er jaarlijks zo'n 400. Vierhonderd bomen per jaar vergen veel ruimte, die kunnen niet zomaar even geplant worden. Wij onderzoeken hoe we dit kunnen realiseren. Ook kappen we zo min mogelijk bomen. Als we toch een boom kappen, planten we een nieuwe terug. Bij het maken van herinrichtingsplannen kijken we of we extra bomen in het plan kunnen opnemen. We kiezen waar mogelijk boomsoorten die van nature in de gemeente voorkomen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In het plantseizoen 2024-2025 zijn we gestart met de aanplant van jonge bomen op de volgende locaties:

- Hengelder; 3000 stuks bosplantsoen bomen (eik, es, linde) en 1000 stuks bosplantsoen struiken (sleedoorn, hazelaar, hondsroos e.a.);
- Gebied tussen De Tol en De Bem; 75 laanbomen;
- 260 stuks bomen op diverse locaties.

Daarnaast trachten wij bij revitaliseringsprojecten zoals in Lobith, Bloemenkamp en Schrijvershoek en bij grootschalige renovaties waar mogelijk bomen toe te voegen.

5.6.4 Wij bestrijden schadelijke planten

2023-2026

Planten die van nature niet in Nederland voorkomen en schadelijk zijn voor de natuur, mens of dier, bestrijden we. Een voorbeeld is de Japanse Duizendknoop. Wij doen dit door voorlichting aan inwoners te bieden als deze planten zich op privégrond bevinden. Als de planten in de openbare ruimte staan, gaat de gemeente deze intensief (laten) bestrijden.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

We hebben in 2024 alle locaties digitaal inzichtelijk gemaakt opdat we de effecten van de bestrijding in de tijd kunnen volgen (monitoringssysteem). Verder voeren wij jaarlijks de bestrijding uit waarbij de focus ligt op de Japanse Duizendknoop en de Reuzenberenklauw. Wij passen diverse methodes toe zoals heet water, afgraven en elektrocuteren. Wij volgen nieuwe ontwikkelingen op de voet. De Reuzenberenklauw bestrijden wij door deze tijdig te maaien en/of af te graven en af te voeren. We verwachten hiermee snel resultaat te boeken. De bestrijding/beheersing van de Japanse Duizendknoop gaat nog jaren duren, omdat de plant zeer sterk is, telkens terugkomt en het lang duurt voordat de plant is uitgeput en uitgeroeid.

5.6.5 Wij betrekken de samenleving bij de openbare ruimte

2023-2026

Inwoners, woningcorporaties, verenigingen en andere partners dagen we uit om samen met de gemeente iets moois te maken van de openbare ruimte. Nieuwe ideeën voor de openbare ruimte ondersteunen wij waar mogelijk. Binnen het IBOR-plan wordt ook aandacht besteed aan de participatie met de samenleving. Dit maakt weer onderdeel uit van het nog op te stellen gemeentebrede participatiebeleid.

Dit onderwerp staat op de raadsagenda. Binnen dit resultaat beschrijven we de reeds gemaakte voorbereidingen inzake, dan wel ons voornemen tot uitvoering. Dit onder voorbehoud van de uitkomsten van de behandeling van dit onderwerp door de raad.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Voor de grootschalige integrale vervangingen van de openbare ruimte passen wij een participatieproces toe. De omgevingsmanager verbindt inwoners en partijen met elkaar zodat wensen een plek krijgen in het project waarbij het doel voor de gemeente niet uit het oog wordt verloren. Via een projectpagina kunnen inwoners naast relevante operationele informatie ook een verslag en terugkoppeling van de participatieronde(s) nalezen.

In het revitaliseringsprojecten Bloemenkamp en Lobith hebben inwoners de nieuwe inrichting van de speeltuin meebepaald. Specifiek hebben wij samen met de direct omwonenden van een drietal braakliggende velden plannen gemaakt voor een nieuwe invulling. Dit heeft geresulteerd in een compleet nieuwe invulling waar spelen en ontmoeten voor jong en oud voorop staat.

Daarnaast hebben we een voorstel gemaakt en vast laten stellen door het college, waarin wij spelregels hebben opgesteld voor het mogelijk maken van zelfbeheer in de openbare ruimte. Hiermee willen we bewoners meer betrekken bij het beheer van de openbare ruimte in hun eigen leefomgeving. Deze spelregels maken het makkelijker voor bewoners om initiatieven (bijvoorbeeld via Zevenaar Doet) tot uitvoering te brengen. Tegelijkertijd voorkomen de spelregels dat het initiatief leidt tot ondoelmatig beheer van de openbare ruimte door de gemeente.

5.6.6 Wij verbeteren speel- en ontmoetingsplekken

2023-2025

Wij onderzoeken de behoefte en gewenste spreiding voor speel- en ontmoetingsplekken voor jong en oud. We leggen hierbij ook een relatie met de aanpak van overlast door jongeren. In een nog op te stellen Nota Speelplekken brengen wij de fysieke speel- en ontmoetingslocaties in kaart. We kijken daarbij in ieder geval naar een goede verdeling tussen en binnen de kernen, de (natuurlijke) inrichting van de speel- of ontmoetingsplek en of iedereen (ook kinderen met een beperking) hier kan spelen of verblijven. In iedere inspectieronde van de speelplekken toetsen we standaard op die uitgangspunten. In het kader van de herinrichting Angerlo gaan we een speelplek inrichten met deze uitgangspunten. Dit kan als voorbeeld dienen voor de nog op te stellen Nota Speelplekken.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

De raamovereenkomst voor de levering en plaatsing van speelvoorzieningen hebben wij in 2025 met één jaar verlengd. Renovatie van bestaande speelterreinen heeft, op basis van het beheerplan Spelen, over de gehele gemeente plaatsgevonden. Aan de hand van een participatief proces hebben wij bewoners betrokken door hen binnen bepaalde kaders keuzes te laten maken voor de soort speeltoestellen en de inrichting van de speelplekken. In 2025 zijn onder andere de volgende locaties (her)ingericht:

(Inclusieve) speel- en ontmoetingslocaties:

- Koningshof in Lobith
- Tulpenstraat in Zevenaar
- Zwanenwaay in Babberich
- Droogveld in Tolkamer
- De Olmen in Zevenaar
- De vissteiger in park Rosorum Zevenaar
- Schutstal in Ooy.

Natuurlijke speel- en ontmoetingslocaties:

- Bizetstraat in Zevenaar
- Omgeving Carrousel in Zevenaar

Daarnaast zijn de locaties Hallsteinstraat in Zevenaar, Kwekerstraat in Lobith en Catharinastraat in Lobith in voorbereiding.

Op diverse andere locaties hebben we op basis van uitgevoerde inspecties speeltoestellen vervangen. Bij grote revitaliseringsprojecten wordt de vervanging van speeltoestellen standaard meegenomen zoals in Bloemenkamp, Schrijvershoek en Lobith. De Nota Spelen is in voorbereiding en wij verwachten dat deze in 2026 vastgesteld kan worden.

Voorstel raad

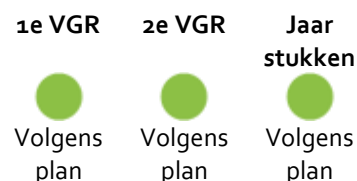
Wij stellen voor jaar gereed aan te passen naar 2026 en kennis nemen van de vertraging.

5.6.7 Wij bevorderen de toegankelijkheid van de openbare ruimte

2023-2026

Het is belangrijk dat iedereen van de openbare ruimte gebruik kan maken en dat deze voor iedereen (ook voor mensen met een beperking) toegankelijk is. Bij de reguliere schouwen van de openbare ruimte wordt toegankelijkheid een vast onderdeel. In nieuwe projecten besteden wij standaard aandacht aan de toegankelijkheid.

Stand van zaken

Bij nieuwe aanleg, vervanging of groot onderhoud van de openbare ruimte kijken wij standaard naar verbetering van de bereikbaarheid van objecten en routes voor alle doelgroepen. Voorbeelden hiervan zijn het standaard verlagen van de trottoirbanden bij de hoeken van straten en de aanleg van ribbelstroken voor visueel gehandicapten bij openbaar vervoervoorzieningen. Tevens hebben we de doorstroming van het fietsverkeer op de snelfietsroute met een VRI verbeterd ter hoogte van de aansluiting van de Hunneveldweg met de overgang Doesburgseweg.

Recent hebben wij in park Rosorum samen met de visvereniging HSV de Breuly de toegankelijkheid voor vismogelijkheden verbeterd door een tweede vispad aan te leggen voor mensen die minder mobiel zijn. De gegevens uit een onderzoek naar het verbeteren van de toegankelijkheid van de openbare ruimte hebben we verwerkt in onze plannen voor revitalisering en groot onderhoud.

Vooruitlopend op de Nota Spelen hebben we de toegankelijkheid en gebruik van enkele speelplekken voor alle doelgroepen sterk verbeterd.

VERBONDEN PARTIJEN

		Bedragen x € 1.000
Naam	Openbaar belang en doel	Bijdrage 2025
Vennootschap		
Ataro B.V.	Ataro B.V. heeft als doel het beheren en exploiteren van maatschappelijk vastgoed.	3.681

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting Gelderland	Zevenaar	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
------	------------------------	----------	----------------	-----------------	----------

Niet sporters (%)

2024 43,10 47,20 48,50

Het percentage niet wekelijkse sporters betreft het aandeel inwoners van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Het percentage inwoners dat in 2024 (nog) niet sport in de gemeente Zevenaar bedraagt 47,2% (bron: Waarstaatjegemeente.nl - 2024). Dit aandeel ligt hoger dan het landelijk (42,5%) en Gelders gemiddelde (43,1%). Het terugdringen van het aantal niet sporters blijft daarmee een belangrijk aandachtspunt. De gemeente zet in op het stimuleren van sport en bewegen, met als doel de gezondheid en vitaliteit van inwoners te versterken. Dit sluit aan bij het Sport- en Beweegbeleid 2021–2028, waarin wordt ingezet op het vergroten van sportdeelname, het bevorderen van een gezonde leefstijl en het wegnemen van drempels voor deelname. Ataro BV voert een deel van de activiteiten uit die bijdragen aan het bereiken van deze doelen.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	1.425	2.952	3.324	373
Lasten	12.916	14.939	15.351	-412
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-11.491	-11.987	-12.026	-40
Mutaties reserves				
Baten	604	569	250	-319
Lasten	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	604	569	250	-319
Gerealiseerd resultaat	-10.887	-11.417	-11.777	-359

Verschillenanalyse

5. Sport, cultuur en recreatie

5.1 Sportbeleid en activering - Sportbeoefening en -bevordering (SPUK Breed) Lasten -300.000 N I
De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) van het Rijk bedraagt ruim € 920.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 300.000 (nadeel). Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (voordeel € 300.000 / zie ook toelichting nadeel onder Baten bij dit taakveld).

5.1 Sportbeleid en activering - Sportbeoefening en -bevordering (SPUK Breed) Baten 300.000 V I
De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) van het Rijk is ingezet voor dekking van werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld die eind van het jaar bekend zijn (Voordeel € 300.000) Tegenover deze baten staan voor hetzelfde bedrag hogere lasten (zie ook toelichting nadeel onder lasten bij dit taakveld).

5.2 Sportaccommodaties - Sportbedrijf Lasten -139.000 N S
Het ontstane tekort op de DVO (dienstverleningsovereenkomst met Ataro) is veroorzaakt door o.a. indexaties die hoger uitvallen dan de aanpassingen die destijds zijn verwerkt in de 2e voortgangsrapportage (2e VGR 2025) op basis van de concept DVO 2025. Hierbij is geen rekening gehouden met de in de 1e VGR 2025 opgenomen aanvullende bijdrage van € 124.000 (exclusief kostenverhogende btw), waardoor de mutaties in de 2e VGR, per saldo, een te positief resultaat lieten zien (eenmalig € 259.000). Het nadeel bedraagt € 139.000.

5.2 Sportaccomodaties - Sportbedrijf gebouwen	Lasten	141.000	V	I
Er is een voordeel van € 141.000 op sportbedrijf gebouwen. Bij de 1e voortgangsrapportage 2025 is het budget verhoogd met (€ 148.000) in verband met hoger verbruik van elektriciteit en het lagere begrote bedrag in 2025. Op basis van lagere prijs per Kwh en gebruik komt dit lager uit (€ 98.000). Daarnaast is minder uitgegeven aan onderhoud (€ 25.000) en diverse kleine verschillen (€ 18.000).				
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	301.000	V	I
In 2022 zijn wij gestart met het inhalen van de onderhoudsachterstand. Het geraamde budget € 387.000 is deels besteed. Het restant van 2025 (€ 301.000) besteden wij in 2026. Bij de lasten een voordeel van € 301.000. Zie ook toelichting bij onttrekkingen reserves een nadeel.				
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	-364.000	N	I
Het ontstane tekort op de budgetten van de integrale beeldkwaliteitsbestekken groen Zevenaar Noord, Midden, Zuid en onderhoud bermen is ontstaan als gevolg van aanpassingen in de hoeveelheden in de bestekken en verlenging van het huidige contract en de daarmee gepaard gaande indexering.				
0.10 Onttrekkingen reserves - Onderhoudsachterstand groen	Baten	-301.000	N	I
In 2022 zijn wij gestart met het inhalen van de onderhoudsachterstand. Wij hebben de geraamde € 387.000 deels besteed. Het restant van 2025 (€ 301.000) besteden wij in 2026. Bij de onttrekking reserve een nadeel van € 301.000. Zie ook toelichting bij lasten een voordeel.				
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie - Overige verschillen	Lasten	3.000	V	I
Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij verder niet toelichten.				

Incidentele baten en lasten

		Bedragen x € 1.000	
Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroet
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	87	387
Lasten			
Openbaar groen.	Voor het inhalen van onderhoudsachterstanden binnen het openbaar groen is incidenteel budget beschikbaar gesteld.	87	387
Totaal programma 5		0	0

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9058	Achterstand groen	387	0	87	301
Deze bestemmingsreserve is gevormd om de achterstanden onderhoud groen in te halen. Zodra deze achterstanden zijn ingelopen heffen we deze reserve weer op.					
Toevoeging	Op basis van het integraal beleidsplan openbare ruimte (IBOR) hebben we in 2022 eenmalig € 1.250.000 gestort in de reserve. We houden geen rekening met verdere stortingen.				
Onttrekking	In 2025 hebben we € 87.000 besteed aan het inhalen van de achterstanden onderhoud groen. Deze onttrekken we uit deze reserve.				
Totaal bestemmingsreserves		387	0	87	301
Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9035	Sportvelden RKPSC	51	0	9	43
In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden € 120.350 beschikbaar gesteld voor een investering in de drainage en het vernieuwen van de top laag van de sportvelden van RKPSC. De reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten.					
9038	Speelvoorzieningen kinderen met beperking	100	0	7	93
In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 85.000 beschikbaar gesteld voor speelvoorzieningen voor kinderen met een beperking. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar deze reserve speelvoorzieningen ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.					
9039	Brede Blik Giesbeek	1.009	0	72	938
De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.					
9057	Sportaccommodaties	1.158	0	76	1.082
Dekking afschrijvingslasten sportaccommodaties (Ataro)					
9061	Ledverlichting sportterreinen	760	0	0	760
Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken in verband met investering van ledverlichting bij sportterreinen.					
9062	Beregeningsinstallatie sportvelden	307	0	0	307
Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken in verband met investering in beregeningsinstallaties bij sportvelden.					
9064	IHP 2007 Lindehagen/Tamboerijn	275	0	0	275
Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering IHP 2007 Lindehagen/Tamboerijn.					
Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten		3.662	0	163	3.498

6.SOCIAAL DOMEIN

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden maatschappelijke ontwikkeling, jeugd, arbeidsparticipatie, leefbaarheid en wijkgericht werken, vrijwilligers- en mantelzorgbeleid. Samen vormen deze beleidsvelden het sociaal domein. Voor het realiseren van de opgaven in het sociaal domein nemen we ook onderdelen uit de beleidsvelden sport, cultuur, veiligheid, ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, gezondheid en onderwijs mee die bij andere programma's zijn ondergebracht.

Op 26 juni 2024 is de visie en integrale nota sociaal domein 2024-2040 vastgesteld. Dit document is gemaakt samen met input van onze inwoners, maatschappelijke partners, collega's, participatieraad, het college en gemeenteraad.

In de visie sociaal domein 2020 – 2023 lag de nadruk op financiële beheersbaarheid en haalbaarheid. Er was minder aandacht voor onder andere sociale verbinding, de invloed van leefstijl en het benutten van gemeenschapskracht. Nu willen we meer bouwen en ontwikkelen, met aandacht voor bestaanszekerheid en gelijke kansen voor iedereen. We gaan samen aan de slag met de huidige opgaven en vraagstukken in het sociaal domein, vanuit een andere houding. Daarbij houden we de drie kernwaarden van de gemeente Zevenaar voor ogen: samenwerking, resultaatgerichtheid en klantgerichtheid.

Onze visie:

"In de gemeente Zevenaar staan het sociale netwerk, gezondheid en leefbaarheid centraal. We werken aan de mogelijkheden voor iedereen om een eigen, zelfstandig en betekenisvol leven te leiden. Dit vanuit een stabiele (financiële) basis en gelijke kansen voor iedereen. In een prettige en gezonde leefomgeving. Met en voor elkaar. Zo maken we Zevenaar een nog fijnere plek om te wonen, werken en leven!"

Deze visie en integrale nota:

geven aan wat voor gemeente we willen zijn;
geven richting aan beleid en uitvoering binnen het sociaal domein;
sluiten aan op de woonzorgvisie, omgevingsvisie en onze visie op de dienstverlening.

Om het beleid en de uitvoering vorm te geven, hebben we zes bouwstenen beschreven. Dit zijn:

1. bestaanszekerheid;
2. sociale basis;
3. leefbaarheid;
4. gezondere leefstijl;
5. kansrijk en veilig opgroeien;
6. veerkrachtig ouder worden.

De concrete vertaling van alle doelen, keuzes en uitdagingen in de bouwstenen staan in het uitvoeringsplan 2025-2028. Bij de uitwerking houden we rekening met de volgende uitgangspunten:

- iedereen doet ertoe en is van waarde (inclusie);
- de mens staat centraal (positieve gezondheid);
- voorkomen is beter dan genezen (preventie);
- niet ieder probleem vraagt om een professional voor de oplossing (normaliseren);
- de kosten gaan soms voor de baten uit (investeren);
- we maken het mogelijk houding (we denken in oplossingen).

Wat willen we bereiken?

Wij willen dat iedereen kan meedoen in de samenleving. Mensen die hier hulp bij nodig hebben ondersteunen we zo goed mogelijk. We richten ons op preventie: voorkomen is beter dan genezen. Als problemen eerder signaleerd worden, kan er op een laagdrempelige manier een oplossing gezocht worden. Voor werkzoekenden zetten we primair in op het vinden van passend werk.

Ontwikkelingen

Sociaal Domein

In 2025 is in vervolg op de visie en integrale nota sociaal domein 2024-2040 het uitvoeringsplan sociaal domein 2025-2028 vastgesteld, inclusief de bijbehorende KPI's. In 2025 hebben we een koers ingeslagen waarbij de zorg licht is waar het kan en zwaar(der) waar het moet; waar we versterken wat goed gaat; we normaliseren; en we hulp zoveel mogelijk organiseren in de leefomgeving van de inwoner. We richten ons verder op het versterken van een sterke sociale basis. Deze koers zetten we in 2026 voort.

Versterken sociale basis

In de visie en integrale nota sociaal domein 2024-2040 is een belangrijke plaats ingeruimd voor het versterken van de sociale basis. Een sterkere sociale basis draagt bij aan het verhogen van de kwaliteit van leven van onze inwoners én aan het terugdringen van zorgkosten. De gecombineerde ontwikkelingen van zorg naar gezondheid, van sterke lokale teams, van versterken eerstelijnszorg (vanuit het medisch domein) en de roep om versterking van het preventieve, voorliggende veld, maken dat we -samen met de maatschappelijke partners- een integrale aanpak ontwikkelen voor de komende jaren. In 2025 zijn hiervoor de eerste stappen gezet. Hierbij sluiten we nauw aan bij de ontwikkelingen rondom Sterke Lokale Teams. Hierbij houden wij ook rekening met de ontwikkelingen rondom landelijke akkoorden, zoals het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA).

Sterk lokaal team

In 2025 hebben we belangrijke onderdelen uit de landelijke Hervormingsagenda en het Toekomstscenario opgepakt. Een cruciaal onderdeel hiervan is het vormen van een Sterk Lokaal Team (SLT) dat zelf ook lichte hulpverlening biedt. We hebben een adviesrapport op laten stellen hoe we dit Sterke Lokale Team zo goed mogelijk vorm kunnen geven en maken hierin keuzes.

Er is een verbeterplan opgesteld voor de teams WMO en Jeugd, naar aanleiding van het Rekenkamer Onderzoek en de uitkomsten van het Cliëntervaringsonderzoek. Veel verbeteringen zijn of worden al doorgevoerd. Zo staat er nu een vast team van medewerkers en hebben we grotendeels kunnen afstappen van inhuur van medewerkers op reguliere functies. Op deze wijze kunnen we kennis en deskundigheid vasthouden. Er is gewerkt aan het goed vastleggen van werkprocessen en het stroomlijnen van de samenwerking tussen teams en ketenpartners.

In 2025 hebben we diverse preventieve voorliggende voorzieningen verder ondersteund. Voorbeelden hiervan zijn de inzet van de praktijkondersteuner jeugd ggz bij de huisarts (POH Jeugd), het maatschappelijk werk op school, Buurtgezinnen, Home Start en de cursussen 'Grip op ouderschap' voor ouders met kinderen in de leeftijd van 4-18 jaar. Deze initiatieven hebben resultaat; in een groot aantal gevallen is zwaardere zorg niet nodig. Positieve effecten zijn ook dat de eigen kracht van de inwoner wordt versterkt en het eigen netwerk actief wordt ingezet, wat zorgt voor meer verbinding en de veiligheid vergroot. Preventie past binnen onze visie Sociaal Domein en is een belangrijk speerpunt van het coalitieakkoord en de Hervormingsagenda Jeugd.

Asiel, opvang en inburgering

Er zijn twee nieuwe opvanglocaties voor Oekraïners geopend, daarmee is deze taakstelling behaald. De opvang is geprofessionaliseerd door strakker te handhaven op de leefregels en meer te sturen op zelfredzaamheid. Met de opvang van nareizigers aan de Hunneveldweg en Mercurion hebben we in 2025 voldaan aan onze taakstelling voor asielopvang. Ook is de taakstelling huisvesting statushouders nagenoeg gehaald, door gebruik te maken van alternatieve woonvormen. De nieuwe aanbieders voor de B1- en Zelfredzaamheidsroute in de inburgering zijn gestart en er is een aanbesteding maatschappelijke begeleiding doorlopen. In de uitvoering van de Wet inburgering 2021 zijn er wachtlijsten ontstaan door personeelstekort. Hierop heeft het college actie ondernomen door het inhuren van tijdelijke formatie.

Participatiewet in balans

De in 2025 vastgestelde Participatiewet in balans vormt een belangrijk kader voor de uitvoering. De wet beoogt een betere balans tussen bestaanszekerheid, participatie en handhaving, met meer ruimte voor maatwerk en professionele afwegingen. Zevenaar onderschrijft deze uitgangspunten en werkt samen met RSD de Liemers aan verdere implementatie. De focus ligt op een toereikend bestaansminimum, passende participatieondersteuning, eenvoudiger regelgeving en goede uitvoerbaarheid. Vertrouwen en de menselijke maat staan centraal.

Ontwikkeling BUIG

Het BUIG-resultaat bleef in 2025 stabiel, met voortzetting van de eerdere afname van het tekort. Dit komt door de krappe arbeidsmarkt, rijksmaatregelen en ingezette gemeentelijke acties, zoals gerichte arbeidsinschakeling, meer inzet van loonkostensubsidie en handhaving. Voor 2025 was een vangnetuitkering nodig, waarvoor Zevenaar binnen de huidige voorwaarden in aanmerking kwam.

Regionale samenwerking en arbeidsmarktinfrastructuur

In 2025 is binnen arbeidsmarktregio Midden Gelderland verder gewerkt aan de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur. De ontwikkeling van het Regionaal Werkcentrum kreeg concrete vorm, met als doel uiterlijk 1 juli 2026 één herkenbaar loket te bieden voor werkzoekenden, werkenden en werkgevers. Dit moet zorgen voor snellere en effectievere dienstverlening en betere samenwerking tussen gemeenten, UWV, onderwijs en sociaal ontwikkelbedrijven.

Sociale werkvoorziening en sociaal ontwikkelbedrijf

Scalabor B.V. blijft de uitvoerder van de Wet sociale werkvoorziening voor Zevenaar. In 2025 is gewerkt aan de uitvoering van de afspraken over het werkgeverschap voor 2026–2028, waarmee continuïteit voor SW medewerkers wordt geborgd. Tegelijk zet Scalabor stappen richting een sociaal ontwikkelbedrijf, met aandacht voor talentontwikkeling, inclusieve technologie en duurzame inzetbaarheid. Dit ten behoeve van een zekere arbeidsplaats voor mensen met een Wsw-indicatie en een gezonde bedrijfsvoering. Hiermee zouden eventueel toekomstige tekorten zo veel mogelijk beperkt kunnen worden.

Onderwijs en overgang naar werk

De Wet van school naar duurzaam werk is in 2025 verder uitgewerkt en sluit aan bij de gemeentelijke inzet op preventie en kanselijkheid. De wet biedt betere ondersteuning bij de overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt of vervolgonderwijs en helpt langdurige uitval te voorkomen.

Zevenaar Doet

Vanwege personele inzet en beschikbare middelen zijn we van twee rondes in 2024 naar één ronde in 2025 gegaan. De waardebon is verhoogd van €7,50 (in 2023 en 2024) naar €10,00 (in 2025). Ondanks deze wijzigingen zien we een exponentiële toename van het activeren van de waardebonnen. Daarmee laat het zien dat Zevenaar Doet een effectief middel is om de leefbaarheid, samenredzaamheid en sociale basis/cohesie te versterken.

Dorpsplannen

In 2025 zijn de dorpsplannen van Oud-Zevenaar en Angerlo vastgesteld. Het budget voor de dorpsplannen kan sinds 2025 ook gebruikt worden voor de uitvoering van de dorpsplannen. Dit zorgt voor activering in de dorpen.

Maatschappelijke ondersteuning

In navolging op de in 2024 gerealiseerde actualisatie van de Wmo verordening is in 2025 gewerkt aan de actualisatie van het uitvoerend beleid (nadere- en beleidsregels) en het effectiever en efficiënter uitvoeren van maatschappelijke ondersteuning.

Beschermd wonen en beschermd thuis

Regionaal en lokaal is de transformatie van beschermd wonen naar beschermd thuis verder uitgewerkt. Voor de invulling van de lokale infrastructuur voor kwetsbare inwoners is in samenwerking met maatschappelijke partners geïnvesteerd in bijvoorbeeld een herstelacademie en projecten als GGZ in de wijk en wijk GGD. Dit laatste project heeft vooral betrekking op het terugdringen van verward- en/of onbegrepen gedrag. Zie hiervoor ook programma 1 Veiligheid, resultaat 1.1.2.

Mentaal Gezondheidsnetwerk

Het Mentaal Gezondheidsnetwerk Achterhoek- Liemers is op basis van het Integraal Zorgakkoord (IZA) opgezet. Het Mentaal Gezondheidsnetwerk De Liemers is één van de drie Mentaal Gezondheidsnetwerken in dit gebied. Om tot uitvoering van het transformatieplan Mentaal Gezond Achterhoek-Liemers te komen zijn in 2025 tijdig alle benodigde beslissingen genomen, overeenkomsten gesloten en de SPUK-transformatiemiddelen aangevraagd.

Wonen en hulpmiddelen

Er zijn nieuwe samenwerkingsafspraken met woningcorporaties vastgelegd in het convenant Wmo-woningaanpassingen. Met hen is ook een samenwerking afgesproken als het gaat om het realiseren van voldoende scootmobielstallingen bij woongebouwen met daaraan gekoppeld de implementatie van een systeem van deelscootmobielen.

Huishoudelijke ondersteuning

We zijn in de 2e helft van 2025 gestart met de realisatie van een was- en strijkservice en met het pilotproject Eigen Regie 7Waerdig. In beide is samenwerking essentieel en nadrukkelijk de inzet. Bij de was- en strijkservice gaat het om samenwerking tussen Wmo en Participatiewet en daaraan gerelateerde partijen. Bij 7Waerdig is dat vooral samenwerking met aanbieders van huishoudelijke hulp en professionals uit de 1e lijn, zoals fysiotherapeuten en wijkverpleegkundigen.

Doelgroepenvervoer

Het verbeterplan doelgroepenvervoer, dat voor een groot deel vervoer op basis van de Wmo omvat, is in 2025 qua organisatorische verbeteringen (werkwijze en beleid) geëvalueerd. Op dit moment loopt de eindevaluatie die is gericht op de verbeteringen die de instroom in en de kosten voor het doelgroepenvervoer moeten beïnvloeden.

Beleidskaders

- Visie en integrale nota sociaal domein 2024-2040 (2024)
- Uitvoeringsplan sociaal domein 2025-2028 (2025)
- Nota Armoede en Schulden (2025)
- Beleidsplan Sport en Bewegen 2021-2028
- Het Participatiekompas (2025)
- Kadernota Samen aan Zet 2022 en verder (transformatie beschermd wonen naar beschermd thuis)
- Plan onderwijskansenbeleid 2024-2027
- Bestuurlijke opdracht RSD 2024-2026
- Re-integratieverordening 2024
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zevenaar 2025
- Nadere regels- en beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Zevenaar 2025
- Verordening jeugdhulp 2025 inclusief beleidsregels en nadere regels
- Convenant Schoolveiligheid (Financiële en inhoudelijke onderlegger: Samenwerkingsagenda Veilig en Zorgzaam Schoolklimaat)

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

6.1 Verruimen van de inkomensondersteuning voor meer bestaanszekerheid van inwoners	
6.1.1 Bestendigen en versterken samenwerking armoedeplatform	2022-2026
We evalueren de aanpak van de bestrijding van armoede zoals beschreven in de beleidsnotitie armoede en schulden voor de periode 2019-2022. Ook laten we een minima-effectrapportage door het NIBUD uitvoeren, waarbij de financiële gevolgen van het synchroniseren van de inkomensgrens voor inwoners inzichtelijk wordt. Tevens zullen we het NIBUD vragen om inzichtelijk te maken voor welke huishoudtypen er mogelijk sprake is van een armoedeval. Daarnaast kijken we naar wat het verhogen van de inkomensgrens voor de inwoner aan welzijn en preventie oplevert. De uitkomsten van het NIBUD-onderzoek en van de beleidsevaluatie bespreken we met het armoedeplatform. De uitkomsten verwerken we in een nieuwe Beleidsnota armoede en schulden. Samenwerking met het armoedeplatform bestendigen en versterken we.	

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

In 2025 is er een nieuw Beleidsplan Armoede en Schulden vastgesteld. In dit plan is nieuw beleid opgenomen waarbij rekening gehouden is met inzichten uit de evaluatie van de bestrijding van armoede zoals beschreven

in de beleidsnotitie armoede en schulden voor de periode 2019-2022. Ook zijn de resultaten en aanbevelingen uit de minima-effectrapportage van het Nibud in het plan en de nieuwe Beleidsregels bijzondere bijstand en minimaregelingen gemeente Zevenaar 2026 verwerkt. Tijdens het armoedeplatform van november 2024 en september 2025 zijn de ketenpartners op de hoogte gebracht van nieuw beleid. Het armoedeplatform van september 2025 is samen georganiseerd met 1Stroom waarbij ook de ketenpartners uit de gemeenten Duiven en Westervoort zijn aangesloten.

Uit de Nibud effectrapportage blijkt het volgende:

In de gemeente Zevenaar kunnen alle huishoudtypen zonder zorg de maandbegroting rond krijgen.

Geconcludeerd wordt dat de gemeente Zevenaar een ruimhartig beleid heeft. Wel wordt er hierbij van uitgegaan dat alle huishoudens gebruik maken van de lokale en landelijke regelingen en toeslagen.

Aanbevolen wordt het niet-gebruik tegen te gaan.

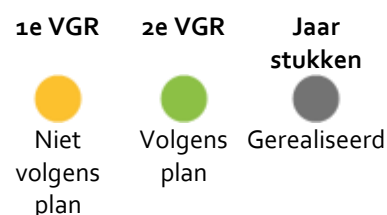
Voorstel raad

Wij verzoeken de raad het resultaat als zijnde behaald af te sluiten.

6.1.2 Wij synchroniseren waar mogelijk de inkomensgrenzen van minimaregelingen 2022-2025

De ambitie is om dezelfde inkomensgrens te gebruiken voor alle regelingen. Zo is het voor inwoners eenvoudiger te bepalen wanneer zij op welke hulp kunnen rekenen. De inkomensgrenzen voor de minimaregelingen zijn, op de individuele inkomensvoet (110%) en de collectieve zorgverzekering (140%, derde pakket) na, allemaal gesteld op 120%. We onderzoeken verdere synchronisatie van de inkomensgrenzen.

Stand van zaken

De Beleidsregels bijzondere bijstand en minimaregelingen zijn geactualiseerd waarbij waar mogelijk dezelfde inkomensgrens wordt gehanteerd.

Voorstel raad

Wij verzoeken de raad het resultaat als zijnde behaald af te sluiten.

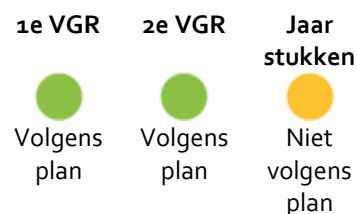
6.2 Ondersteunen van inwoners door passende jeugd- en maatschappelijke zorg, hulp en ondersteuning aan te bieden

6.2.2 Wij bieden een herkenbare toegang tot het sociaal domein 2023-2025

De toegang tot het sociaal domein moet zowel fysiek, telefonisch als elektronisch te benaderen zijn. De inwoner met een ondersteuningsvraag kan rekenen op goede informatie en advies, kortdurende ondersteuning, verwerking van een hulpvraag, een beschikking en/of een doorverwijzing naar een ander loket, zoals het Centrum voor Indicatiestelling Zorg (CIZ) voor ondersteuning vanuit de Wet Langdurige Zorg of zorg op basis van de Zorgverzekeringswet (ZVW).

De komende jaren zetten wij in op het bieden van een integrale intake voor inwoners met ondersteuningsvragen. Daarbij kijken wij ook naar integrale dienstverlening. Ook voor andere professionals, die contact hebben met inwoners van de gemeente Zevenaar is de toegang tot hulp en ondersteuning een herkenbare en belangrijke partner. Voor inwoners die geen ondersteuningsvraag hebben (maar wel problemen kennen) en multi-probleem casussen bieden wij een integrale aanpak van de vraagstukken.

Stand van zaken

Inwoners kunnen zich sinds medio 2025 nu ook digitaal aanmelden voor jeugdhulp. Om de telefonische aanmeldingen snel en zorgvuldig te laten verlopen zijn er bij het KCC enkele medewerkers getraind in het

afnemen van de triage voor jeugdhulp. Dit zorgt voor een eenduidige toegang voor de inwoner. En het vangt veel vragen aan de voorkant af, wat leidt tot snelle en efficiënte afhandeling van jeugdhulpvragen. Met deze ontwikkeling bouwen we aan een van de peilers van een sterk lokaal team.

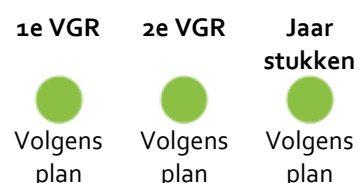
Voorstel raad

Wij stellen voor om het jaar gereed aan te passen naar 2026 en hiervan kennis te nemen.

6.2.3 Wij verbeteren de afspraken en sturen op het aantal contracten met (regionale) aanbieders van jeugdzorg en wmo 2022-2026

De kwaliteit van de zorg aan onze jeugdigen monitoren we continu door middel van cliëntervaringsonderzoeken, accountgesprekken en controle op doelmatigheid, rechtmatigheid en kwaliteit. In de aanbestedingstrajecten hebben wij altijd aandacht voor de kwaliteit van de zorg. Voor wat betreft contracten met jeugdhulpaanbieders en Wmo-zorgaanbieders sluiten we aan bij de regionaal aangestuurde inkooptrajecten van de MGR sociaal domein Centraal Gelderland. Bij iedere inkoopronde sturen wij op het afsluiten van langer lopende contracten en het verminderen van het aantal aanbieders.

Stand van zaken

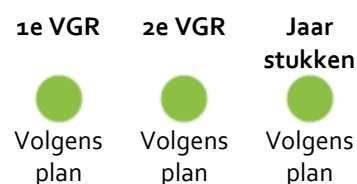

Aan kwaliteit- en toezicht controle is ook in 2025 continu aandacht gegeven. Kwaliteit- en doelmatigheidscontrole voert de MGR uit. Wmo- en Jeugd toezicht voert de toezichthouder rechtmatigheid uit. Inkoop en monitoring zijn steeds in ontwikkeling. Een voorbeeld van een regionaal aangestuurd inkooptraject is het anders organiseren van hoog specialistische zorg, ook wel Essentiële Functies genaamd. Dit door een bovenregionale samenwerking met de zorgaanbieders te organiseren. De bedoeling is om hiermee te voorkomen dat jongeren met een complexe hulpvraag vastlopen in het systeem, dat de vele overplaatsingen worden voorkomen en een kostenreductie wordt gerealiseerd.

6.2.4 Wij werken efficiënt en eenvoudig in het sociaal domein 2022-2026

Binnen het sociaal domein willen we werken vanuit vertrouwen met minder regeldruk en betere efficiëntie. We hebben de ambitie om een betere balans tussen uitgaven en daadwerkelijke zorg te realiseren en minder geld te besteden aan administratieve taken. Met eenvoudig werken willen we geld besparen, aangezien onnodige regels en processen geld kosten. Door te vertrouwen op onze professionals binnen het sociaal domein is er minder verantwoording en administratie nodig.

Stand van zaken

In 2024 en 2025 zijn diverse werkprocessen binnen de uitvoerende teams geactualiseerd en aangepast op efficiëntie en noodzaak. Zo is binnen team Jeugd de zogenoemde 'verkorte route' ingevoerd, zodat inwoners een vast aanspreekpunt hebben binnen de gemeente en zij niet elke keer opnieuw hun hele verhaal hoeven te doen. Ook blijven consultants gekoppeld aan een gezin, zodat zij zich niet steeds opnieuw hoeven inlezen. Binnen team Inkomen & Ondersteuning zijn veel werkprocessen gedigitaliseerd en lean gemaakt, wat de efficiency ten goede gekomen is. Binnen team Wmo is gestart met een pilot om het hoofdproces efficiënter te maken en wordt onderzocht hoe er meer werkprocessen lean kunnen worden gemaakt.

6.2.6 Wij volgen de landelijke (financiële) ontwikkelingen rondom jeugdzorg 2022-2026

Sinds de invoering van de Jeugdwet (2015) is jeugdzorg voortdurend in ontwikkeling. Wij nemen actief deel aan relevante regionale overleggen (via de MGR sociaal domein Centraal Gelderland) en blijven op de hoogte van de ontwikkelingen en oefenen waar mogelijk invloed uit.

Wij volgen de ontwikkelingen via de VNG nauwgezet. Verder volgen wij ook de landelijke ontwikkelingen op

het gebied van innovatie. Best-practices nemen we (indien mogelijk) over in Zevenaar.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De Hervormingsagenda is landelijk vastgesteld en wordt regionaal en lokaal geïmplementeerd en geëvalueerd. Daarnaast wordt het Toekomstscenario Jeugd en Gezinsbescherming in verschillende werkvormen in de regio beproefd. Zevenaar neemt ambtelijk en bestuurlijk actief deel aan de regionale werkgroepen en overleggen van deze landelijke thema's. Zevenaar zet lokaal acties uit om een brede sociale basis te krijgen, samen met de partners met wie we veel samenwerken. Gericht op versterking van het preventieve veld. Dit ligt in lijn met de hervormingsagenda.

6.4 Stimuleren van de deelname van meer inwoners aan het arbeidsproces

6.4.1 Wij willen een passende uitvoering van de Participatiewet

2022-2025

We houden meer rekening met de menselijke maat bij de uitvoering van de Participatiewet, bijvoorbeeld door het aanpakken van hardheden en knelpunten bij de uitvoering van de Participatiewet. Daarbij hebben we tevens aandacht voor de vorm van onze handhaving.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

De landelijke herziening van de Participatiewet vindt plaats binnen het programma Participatiewet in balans, dat bestaat uit drie sporen. De gemeente Zevenaar heeft deze ontwikkelingen vanuit spoor 1 al vertaald naar lokaal beleid. De re-integratieverordening is aangepast en in lijn gebracht met de gewijzigde wet- en regelgeving. Met de vaststelling van de aangepaste re-integratieverordening en beleidsregels is de taak voltooid voor zover dat binnen de huidige landelijke wet- en regelgeving mogelijk is. Een voorstel voor aanpassing van de beleidskaders volgt eind 2026 door aanpassing van de betreffende verordeningen. Daarmee wordt uitgevoerd wat binnen het huidige wettelijke kader mogelijk is. Verdere aanpassingen zijn afhankelijk van de landelijke vervolgstappen in spoor 2 en 3 van de herziening.

Voorstel raad

Voorgesteld wordt de realisatie van dit resultaat door te schuiven naar 2027

VERBONDEN PARTIJEN

Naam		Openbaar belang en doel	Bedragen x € 1.000
			Bijdrage 2025
Gemeenschappelijke regeling			
MGR sociaal domein	Regionale samenwerking in het sociaal domein moet leiden tot kwalitatief goede en efficiënte dienstverlening aan de inwoners van de 11 deelnemende gemeenten. Daarbij is het lokale beleid leidend. De MGR is van en voor de samenwerkende gemeenten.		5.730
Centraal-Gelderland			

Bedrijfsvoeringsorganisatie De vervoersorganisatie is ingesteld ter gemeenschappelijke Doelgroepenvervoer Regio behartiging van de belangen van de deelnemers met betrekking Arnhem-Nijmegen (DRAN) tot het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken doelgroepenvervoer. Hierbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheden van reizigers en hun sociale netwerk. Het aanvullend vervoer dient ook in het buitengebied en de kleine kernen voldoende gewaarborgd te zijn en het vervoer heeft een optimale aansluiting op het openbaar-vervoer-netwerk.

1.477

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
------	-------------	------------	----------	-------------------	--------------------	----------

Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin (%)

2024	5,00	5,00	4,50
------	------	------	------

Het percentage kinderen tot 18 jaar dat opgroeit in een gezin met een bijstandsuitkering bedraagt in Zevenaar 5%. Dit ligt gelijk aan het Gelders gemiddelde en onder het landelijke gemiddelde (6%).

Het gemeentelijk beleid richt zich op het verder terugdringen van kinderarmoede en het behouden van een niveau onder het landelijk gemiddelde. Daarbij wordt aangesloten bij recente ontwikkelingen, zoals de herziening van de Participatiewet met meer nadruk op maatwerk en bestaanszekerheid, de gunstige arbeidsmarkt die kansen biedt voor uitstroom uit de bijstand, en de groeiende aandacht binnen het onderwijs voor kansengelijkheid en het voorkomen van achterstanden.

De gemeente blijft inzetten op een integrale aanpak waarbij participatie, arbeid en onderwijs gezamenlijk bijdragen aan het voorkomen en verminderen van achterstanden bij kinderen.

Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren (%)

2024	2,00	2,00	1,10
------	------	------	------

Het percentage werkloze jongeren in Zevenaar ligt iets hoger dan het Gelders gemiddelde. Lokaal en regionaal wordt daarom actief ingezet op het voorkomen en terugdringen van jeugdwerkloosheid, in aansluiting op actuele ontwikkelingen in de Participatiewet en de regionale aanpak jeugdwerkloosheid.

Het jongerenloket van RSD de Liemers vormt hierbij een belangrijk instrument. Jongeren worden begeleid naar werk, onderwijs of een combinatie daarvan, met extra aandacht voor jongeren zonder startkwalificatie.

De regionale aanpak bestaat uit vier inhoudelijke lijnen, gericht op onder andere betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, ondersteuning van kwetsbare jongeren en het benutten van kansen op de krappe arbeidsmarkt.

Met deze samenhangende aanpak streeft Zevenaar naar een stabiel en laag niveau van jeugdwerkloosheid, in lijn met regionale en landelijke doelstellingen.

Banen (aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar)

2024	840,40	721,50	720,00
------	--------	--------	--------

In 2025 groeit de werkgelegenheid landelijk, regionaal en in Zevenaar licht, maar de arbeidsmarkt blijft overal structureel krap: de vraag naar personeel is groter dan het aanbod. Werkgevers in Midden Gelderland hebben moeite om vacatures te vervullen door schaarste en relatief hoge arbeidskosten. Tegelijkertijd is er een groep inwoners met potentie om met passende ondersteuning aan het werk te gaan. Daarom zet de gemeente Zevenaar in op het beter benutten van dit arbeidspotentieel, via samenwerking met regionale partners en werkgevers, gerichte begeleiding, het ontwikkelen van vaardigheden en het realiseren van duurzame plaatsingen. Hiermee wordt gewerkt aan een meer evenwichtige arbeidsmarkt en verdere groei van de lokale werkgelegenheid.

Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo (aantal per 10.000 inwoners)

2025	659,00	840,00	890,00	840,00	50,00
------	--------	--------	--------	--------	-------

Zevenaar heeft relatief meer inwoners met een maatwerkvoorziening Wmo dan het Gelders gemiddelde. Dit verschil wordt door meerdere factoren verklaard: Zevenaar heeft een relatief vergrijsde bevolking. Vergrijzing hangt sterk samen met een hoger gebruik van Wmo-voorzieningen, waardoor de vraag naar ondersteuning in Zevenaar groter is. In Zevenaar is een groot deel van de ondersteuning als maatwerkvoorziening georganiseerd. In andere Gelderse gemeenten vallen vergelijkbare vormen van ondersteuning onder algemene voorzieningen. Huishoudelijke ondersteuning is hiervan een voorbeeld. Hoewel steeds meer gemeenten deze keuze inmiddels (deels) terugdraaien, zorgt dit nog steeds voor een lager gemiddelde in Gelderland. Dit betekent dat het verschil tussen Zevenaar en Gelderland niet alleen voortkomt uit een hogere zorgvraag, maar ook uit verschillen in beleidsinrichting.

Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)

2023	1,00	1,00	0,80
------	------	------	------

Vanuit Zevenaar is in 2025 0,2% van de jongeren met een delict voor de rechter verschenen. Dit staat gelijk aan het Gelders gemiddelde maar is minder dan het landelijk gemiddeld (0,3%). Het betrof 30 jongeren tussen de 12 en 21 jaar. Ook hierin versterken we het preventief veld. We investeren in de pedagogische basis: een stabiele thuissituatie, een veilige schoolomgeving en voldoende mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding. Samen met onze partners zoals Straatwerk/Jongerenwerk, HALT, Politie, het onderwijs en Iris Zorg proberen werken we aan het vroeg signaleren van risico's en jongeren perspectief te bieden.

Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)

2024	1,00	1,10	1,00
------	------	------	------

Een jeugdbeschermingsmaatregel wordt door de rechter opgelegd. Het voorlopige cijfer laat een stabiele lichte daling zien. Dit is een trend die ook landelijk geldt. De trend past in de landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen van de Hervormingsagenda en Toekomstscenario, waarbij we focussen op vroegsignalering, preventie en het zoveel mogelijk zorg leveren in het vrijwillig kader.

Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)

2024	15,20	16,00	12,40
------	-------	-------	-------

Zowel de stijging van gebruik van jeugdhulp als de toename van complexiteit per casus is een landelijke trend. Er is een aantal variabelen (wetenschappelijk aangetoond dat deze bijdragen aan instroom jeugdhulp) te noemen waardoor Zevenaar hoger scoort op gebruik jeugdhulp dan het Gelders gemiddelde:

- Zevenaar heeft meer kinderen met een handicap
- Zevenaar heeft meer kinderen met een lager opleidingsniveau
- Zevenaar heeft meer kinderen met een laag geboorte gewicht
- Zevenaar heeft meer volwassenen die gebruik maken van basis GGZ en/ of POH GGZ.
- Zevenaar heeft meer één-ouder- gezinnen.

Het beleid richt zich op het versterken van de eigen kracht van de inwoner en zijn sociale netwerk, en op het uitbreiden van het voorliggend veld. Met als effect dat inzet van jeugdhulp minder nodig is en korter ingezet kan worden. Hier zijn diverse initiatieven voor gestart of voortgezet:

De POH jeugd is uitgebreid naar bijna alle huisartsen van Zevenaar. Er zijn afspraken gemaakt met het onderwijs over de inzet van jeugdhulp binnen de school (schoolmaatschappelijk werk). We hebben de subsidie van het omgangshuis gecontinueerd, maar ook die van organisaties als Humanitas Home Start en Buurtgezinnen. En ook intern zijn er dingen veranderd: denk aan verbeterde werkprocessen, het inzetten van gezinscoaches en het goed beoordelen of een jeugdhulptraject niet al eerder kan worden afgesloten.

Jongeren met jeugdreclassering (% kinderen 12 tot 23 jaar)

2024	0,30	0,30	0,20
------	------	------	------

Het streven is om in de pas te lopen met het Gelders gemiddelde, dat is in 2025 en 2024 gelukt. De inzet van jeugdreclassering is een maatregel die wordt opgelegd door een rechter. Daarmee is onze invloed beperkt en proberen we vooral te voorkomen dat jongeren in dergelijke trajecten terecht komen. Dat gebeurt o.a. door de inzet van jongerenwerk, Halt, Iriszorg, leerplicht, maatschappelijk werk.

Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)

2024	210,80	219,40	210,00
------	--------	--------	--------

In 2025 is het aantal lopende re integratievoorzieningen binnen de gemeente Zevenaar verder toegenomen. Deze ontwikkeling sluit aan bij de bestuurlijke opdracht die de raad in december 2023 aan RSD de Liemers heeft verstrekt om inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt beter te ondersteunen.

Ondanks de kansrijke arbeidsmarkt vraagt de begeleiding van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt – bij wie vaak sprake is van complexe en meervoudige problematiek – om maatwerkgerichte ondersteuning. Sinds 2024 wordt hier sterker op ingezet via gespecialiseerde, ingekochte partijen. De stijging van het aantal lopende re integratievoorzieningen is daarmee een logisch gevolg van de gekozen werkwijze: een investering in duurzame participatie en realistische uitstroom op de langere termijn, passend bij zowel de arbeidsmarktomstandigheden als de kenmerken van de doelgroep.

Netto arbeidsparticipatie (% werkzame beroepsbevolking t.o.v. beroepsbevolking)

2024	74,00	71,80	73,00
------	-------	-------	-------

Het percentage werkzame beroepsbevolking in Zevenaar is de afgelopen jaren licht gestegen, mede dankzij intensievere participatie- en activeringsondersteuning voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt via RSD de Liemers. Toch blijft Zevenaar achter bij het Gelders gemiddelde. Dit hangt samen met structurele en demografische factoren zoals vergrijzing, lage arbeidsdeelname in specifieke doelgroepen en relatief hoge jeugdwerkloosheid, in combinatie met landelijke arbeidsmarktkrapte, wijzigingen in de Participatiewet en de groeiende nadruk op duurzame inzetbaarheid en een leven lang ontwikkelen.

Het beleid richt zich steeds sterker op een inclusieve arbeidsmarkt, met nadruk op vaardigheidsontwikkeling, leer-werktrajecten en een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Regionale samenwerkingen en initiatieven op het snijvlak van onderwijs, werk en zorg bieden hierbij belangrijke kansen.

Om de arbeidsparticipatie te verhogen en het verschil met het provinciale gemiddelde te verkleinen, zet de gemeente in op gerichte maatregelen. Prioriteiten zijn onder andere betere regionale arbeidsmarktmatching, maatwerktrajecten voor jongeren en kwetsbare groepen, en een intensievere samenwerking met onderwijsinstellingen en werkgevers. Deze aanpak sluit aan bij de landelijke lijn om participatie te bevorderen, talenten optimaal te benutten en inwoners duurzaam toe te leiden naar werk of onderwijs.

Personen met een bijstandsuitkering van 18 jaar en ouder (aantal per 10.000 inwoners)

2025 240,40 210,10 255,00 210,10 44,90

De gemeente Zevenaar streeft naar zo min mogelijk inwoners met een bijstandsuitkering. Het aantal bijstandsgerechtigden per 10.000 inwoners ligt al jaren onder het landelijke en Gelderse gemiddelde en daalde in het verslagjaar licht. Dit hangt samen met de krappe arbeidsmarkt, de grotere beschikbaarheid van werk en de uitvoering van de bestuurlijke opdracht aan RSD de Liemers (2024–2026).

Deze opdracht richt zich op het benutten van onbenut arbeidspotentieel, het duurzaam behouden van werk en het stimuleren van participatie naar vermogen wanneer uitstroom nog niet mogelijk is. De herziening van de Participatiewet, met meer ruimte voor maatwerk, ondersteunt dit. In de begroting is echter rekening gehouden met een verwachte groei van het bijstandsbestand van circa +1,4%, waardoor het aantal bijstandsgerechtigden de komende jaren licht kan stijgen, ondanks de ingezette inzet op uitstroom en participatie.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	14.911	21.128	24.156	3.028
Lasten	77.682	85.612	86.036	-425
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-62.771	-64.483	-61.880	2.603
Mutaties reserves				
Baten	124	124	33	-91
Lasten	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	124	124	33	-91
Gerealiseerd resultaat	-62.647	-64.359	-61.848	2.511

Verschillenanalyse

6. Sociaal domein

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Burgerinitiatieven en vrijwilligerswerk / Preventie (SPUK Breed) Lasten -203.000 N I

De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) voor 2025 bedraagt ruim € 920.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor de onderdelen/taakveld binnen dit programma zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen afgerond € 203.000 (nadeel). Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (zie ook toelichting voordeel onder baten bij dit taakveld).

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Kosten preventie Lasten -188.000 N I

In 2025 zijn enkele taken op het gebied van preventie uitgevoerd in de vorm van projecten. Het gaat dan met name om Straatcoaching (Kansrijk jongerenwerk) en GGZ in de Wijk. In totaliteit laten de projecten een overschrijding zien van afgerond € 188.000. Deze projecten zijn vrijwel volledig (€ 168.000) gedekt door externe bijdragen (zie ook toelichting bij de baten).

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden Lasten 100.000 V I

In 2025 is extra budget geraamd, met als dekking de bestemmingsreserve 'Opvang en begeleiding Oekraïners' bedoeld voor het aanpassen van woningen voor huisvesting van grote gezinnen. Deze kosten worden naar verwachting in 2026 en 2027 gemaakt, maar heeft vertraging opgelopen door het gebrek aan beschikbare woningen en de benodigde onderzoeken. Daarnaast was een deel bestemd voor de begeleiding van statushouders voor een pilot deelwonen. De verwachting is dat deze activiteiten in 2026 van start gaan en doorlopen in 2027. Voor 2025 is dit een voordeel van € 100.000. Tegenover de lagere lasten staat voor hetzelfde bedrag een nadeel door lagere onttrekking van de vermelde bestemmingsreserve.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden Lasten 102.000 V I

De lasten voor uitvoering van de wettelijke taken voor de 'Wet inburgering' en voor de 'Onderwijsroute' zijn lager. Het voordeel bedraagt € 102.000. Zie verdere toelichting onder baten.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Burgerinitiatieven en vrijwilligerswerk / Preventie (SPUK Breed) Baten 203.000 V I

De in 2025 ontvangen specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) is ingezet voor dekking van de werkelijke lasten voor de onderdelen/taakveld binnen dit programma. Hiervoor is een bedrag ontvangen en ingezet van € 203.000 (voordeel). Tegenover deze baten staat voor hetzelfde bedrag aan hogere lasten / zie ook toelichting nadeel onder lasten bij dit taakveld).

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Kosten preventie Baten 168.000 V I

In 2025 zijn enkele taken op het gebied van preventie uitgevoerd in de vorm van projecten. Het gaat dan met name om Straatcoaching (Kansrijk jongerenwerk) en GGZ in de Wijk. Deze projecten konden grotendeels extern worden gefinancierd, in totaal voor € 168.000. De totale kosten bedroegen € 188.000 (zie ook toelichting bij de lasten).

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden	Baten	-102.000	N	I
In 2025 is rekening gehouden met voorlopige bedragen voor de Rijksvergoedingen voor de specifieke uitkeringen 'Wet inburgering 2021' en 'Onderwijsroute'. De ontvangen bedragen zijn lager op basis van een prognose van het aantal asielstatushouders en gezins- en overige migranten. Het nadeel bedraagt € 102.000. Tegenover dit nadeel staat een voor hetzelfde bedrag een voordeel vanwege lagere lasten.				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden	Baten	111.000	V	I
In 2025 zijn vergoedingen ontvangen van het COA vanuit het faciliteitenbesluit voor 2023, 2024 en 2025. Deze middelen zijn niet ingezet in 2025. De komende jaren willen wij deze middelen inzetten voor verschillende projecten op het gebied van opvang Oekraïne en statushouders. Bij het raadsvoorstel behorende bij de jaarstukken vragen wij om dit bedrag te doteren aan de Bestemmingsreserve Oekraïne via de resultaatbestemming. Het voordeel bedraagt € 111.000.				
6.3 Inkomensregelingen - Inkomensvoorzieningen	Lasten	-137.000	N	I
Gemeente Zevenaar is een tekort gemeente, de BUIG-uitkering sluit niet voldoende aan bij de realiteit van het uitkeringsbestand, de kosten zijn dus hoger dan het budget dat door het Rijk beschikbaar wordt gesteld. Hierover is de gemeente in bezwaar en beroep gegaan, ook zijn er beleidsmatige maatregelen genomen om het te kort verder terug te dringen.				
6.3 Inkomensregelingen - Minimabeleid	Lasten	268.000	V	I
De kosten voor de uitvoering van het minimabeleid zijn lager door aanpassingen van de regeling voor de collectieve zorgverzekering en lagere uitgaven voor de alleenverdienersproblematiek en bijzondere bijstand. Het voordeel bedraagt € 268.000.				
6.3 Inkomensregelingen - Inkomensvoorzieningen	Baten	615.000	V	I
De hogere baten zijn een gevolg van de hogere vaststelling van het definitief door het Rijk vastgestelde BUIG budget 2025 t.o.v. het in oktober 2024 gepubliceerde voorlopig budget. Daarnaast is rekening gehouden met een aanvullende vangnetuitkering vanwege het tekort, boven de 5%, op de BUIG. Het voordeel bedraagt € 615.000.				
6.4 WSW en beschut werk - Sociale werkvoorziening	Lasten	241.000	V	I
De Impulsbudgetten voor 'Sociale Infrastructuur' die door het Rijk in voorgaande jaren beschikbaar gesteld zijn voor de centrumgemeente van de arbeidsmarktregio waren voldoende om de kosten te dekken. Hierdoor zijn de incidentele (2024) en structurele middelen ingaande 2025 per gemeente niet ingezet (voordeel € 215.000). Daarnaast is de bijdrage voor het materieel werkgeverschap Wsw lager (voordeel € 26.000). Per saldo bedraagt het voordeel € 241.000.				
6.5 Arbeidsparticipatie - Participatiebudget re-integratie	Lasten	-159.000	N	I
De overschrijding op het participatiebudget wordt voornamelijk veroorzaakt door de complexiteit van de doelgroep, waardoor meer en intensievere begeleiding nodig is om stappen richting werk te zetten. De kosten voor de inzet op nieuw beschut werk en mensen met een doelgroepindicatie brengen extra uitgaven met zich mee, onder andere voor jobcoaching en compensatie voor werkgevers. Deze uitgaven zijn noodzakelijk om de doelgroep arbeidsbeperkten aan het werk te laten gaan. Ook de uitgaven aan reiskosten voor statushouders in hun inburgeringstraject hebben bijgedragen aan de hogere lasten. Het nadeel bedraagt € 159.000.				

6.6o Hulpmiddelen en diensten (WMO) - Vervoersvoorzieningen	Lasten	470.000	V	I
Op een totaalbudget van € 2.062.000 is een financieel voordeel ontstaan van € 470.000 bij de woningaanpassingen, scootmobielen en rolstoelen. Door kostenbewustheid en extra aandacht op de toegang is er een financieel voordeel ontstaan. Bij de scootmobielen en rolstoelen afgerond € 350.000 en bij de woonvoorzieningen € 120.000.				
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO) - HbH	Lasten	117.000	V	I
Op een totaalbudget van € 7.600.000 voor hulp bij het huishouden is een financieel voordeel ontstaan van € 117.000. We zien nog steeds een stijging van het aantal inwoners dat gebruik maakt van hulp bij het huishouden. Maar de gemiddelde kosten per cliënt laten een lichte daling zien.				
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO) - Eigen bijdragen	Baten	100.000	V	I
Via het CAK worden eigen bijdragen geïnd in het kader van de WMO. Deze eigen bijdragen laten een voordelig verschil zien van € 100.000.				
6.712 Begeleiding (WMO) - Begeleiding en bemoeizorg	Lasten	-285.000	N	I
Op het taakveld WMO Begeleiding is op een raming van € 3,9 miljoen een nadeel ontstaan van € 285.000. Deze wordt voor ongeveer € 130.000 verklaard door een stijging van het aantal inwoners dat begeleiding ontvangt. Daarnaast is er sprake van een nadeel van € 150.000 die wordt veroorzaakt door uitgaven voor bemoeizorg. De kosten voor deze specifieke groep stijgen nog steeds.				
6.75 Jeugdhulp ambulant	Lasten	-890.000	N	I
Voor de jeugdhulp ambulant is afgerond € 11.085.000 geraamd. De uitgaven in 2025 bedroegen € 11.975.000. Een nadeel van € 890.000. Wat opvalt is dat de kosten bij jeugdhulp met verblijf een vergelijkbaar resultaat laten zien ten opzichte van de begroting, maar dan positief. Geprobeerd wordt zo min mogelijk gebruik te maken van uithuisplaatsingen. Vaak heeft dit wel gevolgen voor de ambulante hulp. Je ziet een verschuiving. Alleen zou er een voordeel worden verwacht met betrekking tot de uitgaven. Dit is niet direct zichtbaar in de cijfers van 2025. Dit wordt veroorzaakt door enkele factoren. De pilot voor gezinscoaches is door omstandigheden tijdelijk gestopt waardoor er meer indicaties zijn afgegeven die eerder door de gezinscoach konden worden opgepakt. Daarnaast valt een onderdeel van de (nieuwe) essentiële functies onder ambulante jeugdhulp en wordt er vrij veel één op één begeleiding ingezet.				
6.76 Jeugdhulp met verblijf	Lasten	870.000	V	I
Voor de jeugdhulp met verblijf is afgerond € 10.175.000 geraamd. De uitgaven in 2025 bedroegen € 9.305.000. Een financieel voordeel van € 870.000. De jeugdhulp met verblijf heeft een sterke relatie met de ambulante jeugdhulp. Bij dat onderdeel staat een uitgebreidere toelichting.				
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal - Woonplaatsbeginsel	Baten	145.000	V	I
Afgelopen jaar is gebleken dat er zorgkosten zijn betaald die op basis van het woonplaatsbeginsel niet voor rekening diende te komen van de gemeente Zevenaar. De betaalde kosten zijn in rekening gebracht bij de juiste gemeente. Dit levert op dit taakveld een voordeel op van afgerond € 145.000.				
6.791 PGB WMO - Persoonsgebonden budget	Lasten	170.000	V	I
De vraag naar PGB's (Persoonsgebonden budget) in het kader van de WMO laat nog steeds een daling zien. Dit jaar betekent dit een voordeel van € 170.000.				

6.792 PGB Jeugd - Persoonsgebonden budget De vraag naar PGB's (Persoonsgebonden budget) in het kader van de jeugd laat nog steeds een daling zien. Dit jaar betekent dit een voordeel van € 120.000.	Lasten	120.000	V	I
6.821 Jeugdbescherming Met betrekking tot de jeugdbescherming zijn de kosten binnen de raming van € 1.200.000 gebleven. Het financiële voordeel bedraagt afgerond € 310.000. Bij de jeugdbescherming fluctueren de kosten sterk en zijn we grotendeels afhankelijk van andere partijen.	Lasten	310.000	V	I
0.10 Onttrekkingen reserves - Reserve opvang en begeleiding Oekraïners Er is rekening gehouden met een onttrekking van € 100.000 uit de bestemmingsreserve. Deze is niet ingezet omdat er alternatieve dekkingsmiddelen zijn gevonden of de werkzaamheden zijn uitgesteld.	Baten	-100.000	N	I
Programma 6 Sociaal domein - Overige verschillen Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse verschillen kleiner dan € 100.000, die niet verder worden toegelicht.	Lasten	465.000	V	I

Incidentele baten en lasten

		Bedragen x € 1.000	
Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 6.Sociaal domein			
Baten			
Opvang ontheemden Oekraïne	De uitgaven in verband met de opvang van ontheemden uit de Oekraïne worden door het Rijk vergoed.	5.401	4.591
Kindertoeslagen affaire	Vergoeding van het Rijk voor de uitgaven ten behoeve van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag.	369	325
Minderheden	Een incidentele vergoeding van het COA op basis van het faciliteitenbesluit.	112	0
Woonplaatsbeginsel	Op basis van het woonplaatsbeginsel zijn reeds betaalde zorgkosten in rekening gebracht bij de juiste gemeenten.	1.189	931
Lasten			
Opvang ontheemden Oekraïne	Voor de ontheemden in verband met de oorlog in Oekraïne zijn opvanglocaties ingericht. De kosten hiervan zien wij als incidenteel.	5.155	4.563
Kindertoeslagen affaire.	Totale uitgaven ten behoeve van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag.	357	325
Totaal programma 6		1.558	958

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves					
Nummer Naam		Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9010	Uitvoeringskosten TOZO	202	0	0	202
Deze reserve heeft als doel om de uitvoeringskosten van de TOZO regeling zelfstandig ondernemers te egaliseren.					
9049	Zevenaar Doet	0	0	0	0
Deze reserve wordt ingezet voor dekking van de jaarlijkse kosten in de komende jaren (2026 t/m 2028) met betrekking tot DoeDuiten.					
Toevoeging	De stand van deze reserve is eind 2025 € 0. In 2026 wordt € 225.000 toegevoegd in het kader van de financieel gezonde toekomst.				
9073	Opvang en begeleiding Oekraïners	230	0	0	230
Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor activiteiten op het gebied van opvang en begeleiding van vluchtelingen. Hiermee werken we ook aan de taakstelling voor statushouders en geven we vorm aan het deelwonen, we trainen de woonvaardigheden en kunnen extra taallessen organiseren.					
Onttrekking	In 2025 zijn er geen kosten gedekt uit de reserve. De activiteiten die zijn uitgevoerd konden allemaal gedekt worden met externe financiering waardoor de eigen reserve niet ingezet hoefde te worden.				
Totaal bestemmingsreserves		432	0	0	432

7.VOLKSGEZONDHEID EN DUURZAAMHEID

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden volksgezondheid, milieu en duurzaamheid. Volksgezondheid richt zich op een gezonde leefomgeving en leefstijl. Milieu richt zich op de onderdelen lucht, geluid, bodem, externe veiligheid en duurzaamheid (klimaat).

Over duurzaamheid/klimaat zijn in het Nationaal Klimaatakkoord afspraken gemaakt waarbij de uitvoering bij de gemeenten is belegd. De aanpak en invulling van Zevenaar is onderverdeeld in de 'resultaten': energietransitie, warmtetransitie, circulaire economie/Fairtrade gemeente en klimaatadaptatie.

Wat willen we bereiken?

Wij willen een bijdrage leveren aan een gezonder Zevenaar. Dit bereiken we door meer dan een goede gezondheidszorg alleen. De omgeving waarin we leven is ook belangrijk om ons geestelijk en lichamelijk fit te voelen. We werken ook aan een duurzame samenleving. Zo borgen we de toekomstbestendigheid en leefbaarheid van de samenleving voor onze toekomstige generaties.

Ontwikkelingen

Volksgezondheid

Gemeenten hebben de wettelijke taak zorg te dragen voor de publieke gezondheidszorg voor hun inwoners. Deze publieke gezondheidszorg wordt uitgevoerd door de GGD (VGGM) en biedt gezondheidsbeschermende en gezondheidsbevorderende maatregelen voor alle inwoners (Algemeen Publieke Gezondheidszorg) en preventieve jeugdgezondheidszorg voor 0-18 jarigen (Jeugdgezondheidszorg). In voorgaande jaren heeft de VGGM een aantal taken niet (helemaal) uit kunnen voeren. Door bijstelling van budgetten was dit in 2025 voor nagenoeg alle basistaken wel mogelijk. Vanwege personele krapte op de arbeidsmarkt konden nog niet alle openstaande functies worden ingevuld.

Omgevingsdienst

De besturen van de Omgevingsdienst Arnhem en Nijmegen stelden voor de beide diensten te fuseren tot één Omgevingsdienst. Door een schaalvergroting ontstaat een robuuste en toekomstbestendige omgevingsdienst die ook in de toekomst goed in staat zal zijn haar taken te blijven uitvoeren. De gemeenteraad is geconsulteerd over het voorgenomen besluit tot fusie en dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een fusie per 1 januari 2026. De ODRA en ODRN zijn samen verder gegaan als Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM).

Beleidskaders

- Visie en integrale nota sociaal domein 2024-2040
- Uitvoeringsplan sociaal domein 2025-2028
- Watertakenplan de Liemers 2022-2026 (2022)
- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie (DPRA) (2022)
- Integraal beleidsplan openbare ruimte 2022-2032 (2022)
- Beheerplan water en riolering (2022)
- Beheerplan begraafplaatsen (2022)
- Milieubeleidsplan 2013-2030 Zevenaar
- Beleidsvisie Externe Veiligheid 2012 Zevenaar
- Nota Bodembeheer 2011 Zevenaar
- Geluidbeleid 2008 Zevenaar
- Integrale laadvisie gemeente Zevenaar 2022
- Klimaatplan "Op weg naar een klimaatneutrale organisatie"
- Uitvoeringsprogramma klimaatneutrale organisatie

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

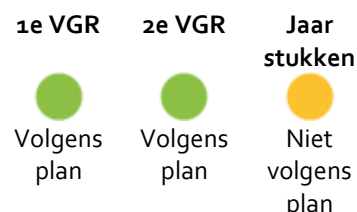
7.1 Verbeteren van de volksgezondheid in Zevenaar

7.1.1 Wij optimaliseren de aanwezigheid van AED's in wijken en dorpen

2022-2025

Er zijn in de afgelopen periode al de nodige AED's geplaatst in wijken en dorpen. We beoordelen in de komende periode of er nog aanvulling gewenst is en hoe we het beheer borgen. We onderzoeken een subsidieregeling, met name voor opleidingen. Crowdfunding en andere vormen van financiering willen we aanmoedigen.

Stand van zaken

In november 2025 heeft Stichting Liemers Hartveilig vastgesteld dat nog 6 AED's, 6 buitenkasten en 6 scholingen nodig waren om het AED-netwerk dekkend te maken. De hiervoor geraamde kosten bedragen € 17.000. Het beschikbare budget was ontoereikend om optimalisering in 2025 te realiseren. Om het dekkend AED-netwerk af te ronden is in de 1e VGR 2026 een voorstel opgenomen om incidenteel budget beschikbaar te stellen.

Voorstel raad

Voorgesteld wordt het jaar realisatie door te schuiven naar 2026.

7.1.2 Wij werken aan verbetering van aanrijdtijden van ambulancezorg

2022-2025

Met de VGGM blijven we in overleg om de aanrijdtijden van ambulance spoedritten te verbeteren in een aantal kernen. Daarbij houden we rekening met ontwikkelingen in de ambulancezorg, infrastructurele werken en positionering van de ambulanceposten in de regio.

Stand van zaken

In de afgelopen jaren is voortdurend aandacht gevraagd voor verdere optimalisatie van de ambulancezorg, met een focus op aanrijdtijden. In samenspraak met de zorgverzekeraar is het meldingsproces doorontwikkeld, wat heeft geresulteerd in een hoger resultaat dan afgesproken in de gehele regio.

Voorstel raad

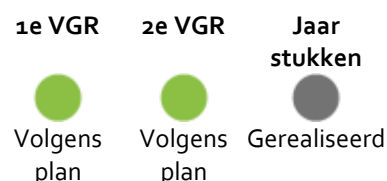
Voorgesteld wordt om dit resultaat af te sluiten.

7.1.3 Wij versterken de ondersteuning van (aanstaande) ouders en bieden van passende hulp aan kwetsbare (aanstaande) ouders

2023-2025

Ook al in de fase voor de geboorte van een kind ondersteunen we kwetsbare (aanstaande) ouders. Hierbij sluiten we sinds 2020 aan bij het landelijke project Kansrijke Start voor alle kinderen. Binnen dit kader bieden we de doelgroep laagdrempelige ondersteuning thuis met initiatieven als Voorzorg en Nazorg voor kwetsbare (aanstaande) ouders en Sterk Ouderschap voor ouders die vragen om een steuntje in de rug. We willen dit aanbod uitbreiden met o.a. groepsbijeenkomsten voor aanstaande jonge ouders. Dit is wat de doelgroep zelf als wens heeft aangegeven. De inzet kan een preventieve werking hebben op de lange termijn.

Stand van zaken

In de afgelopen drie jaar hebben we binnen het project Kansrijke Start een stevige basis gelegd voor de hulp aan (aanstaande) ouders in kwetsbare omstandigheden. Er zijn groepsbijeenkomsten voor jonge ouders in Zevenaar. Verder is het aanbod voor kwetsbare zwangeren en jonge ouders in kwetsbare omstandigheden

uitgebreid. We hebben de subsidie voor Stevig Ouderschap en Homestart verhoogd. Hierdoor kunnen er meer kwetsbare gezinnen meedoen. De kosten hiervoor worden betaald uit reguliere middelen in de gemeentebegroting en gelden uit de SPUK-uitkering GALA/IZA. In de komende jaren werken we verder aan de Kansrijke Start in gemeente Zevenaar en de regio.

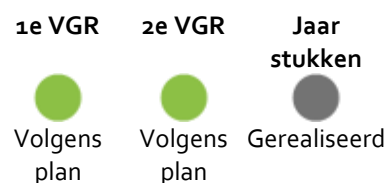
Voorstel raad

Wij stellen voor om dit resultaat als afgerond te beschouwen.

7.1.4 Wij zetten ons in voor behoud van de ziekenhuiszorg in ziekenhuis Rijnstate Zevenaar 2022-2025

Ziekenhuis Rijnstate Zevenaar blijft behouden voor Zevenaar en omgeving. Met handhaving van het huidige aanbod van zorg onderzoeken we mogelijkheden voor toevoeging van versterkende (specialistische) functies voor gezondheidszorg op deze locatie, bijvoorbeeld geriatrie voorzieningen.

Stand van zaken

Voorstel raad

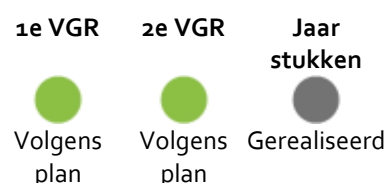
Dit resultaat kan worden afgesloten.

7.2 Inzetten voor uitsluitend gebruik van duurzame vormen van energie 2023-2026

7.2.1 Wij stimuleren maatschappelijke discussie, bewustwording en voorlichting over de energietransitie

Samen met onze inwoners en bedrijven staan we voor de opgave energietransitie. Dat willen we bereiken door ons in te zetten op het besparen van het energieverbruik en op een overstap van fossiele brandstoffen naar duurzame vormen van energie. Wij geven ruimte aan initiatieven uit de samenleving, die een bijdrage leveren aan de energietransitie. We willen in dialoog met inwoners en andere betrokkenen samen een koers uit stippelen hoe Zevenaar in 2050 CO₂ neutraal is. Samen met onze inwoners gaan we op zoek naar de beste alternatieve energiebronnen voor Zevenaar en op welke locaties deze het best gerealiseerd kunnen worden. Via het energieloket, energiecoaches en campagnes als Kids groen en duurzaam, energiebesparing woningvoorraad en door middel van informatievoorziening aan bedrijven (samen met de ODRA) zorgen we voor de nodige bewustwording en gedragsverandering.

Stand van zaken

De dialoog met de samenleving is in 2025 afgerond. In totaal is met bijna duizend inwoners in de dorpen en wijken gesproken over het CO₂ neutraal maken van de Gemeente Zevenaar. Uit deze gesprekken zijn ook aanbevelingen over communiceren en rolneming gekomen. Deze worden betrokken bij het opstellen van het nieuwe participatiebeleid.

De gemeenteraad is met een Raadsinformatiebrief van 7 oktober 2025 over de resultaten en de afronding van het project geïnformeerd.

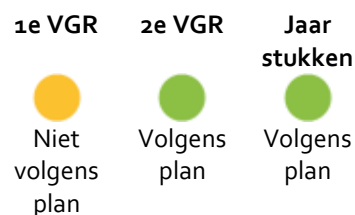
Voorstel raad

Wij stellen voor om dit resultaat af te sluiten.

7.2.2 Wij verduurzamen onze eigen organisatie en vastgoed 2025-2026

De CO₂-Prestatieladder zetten we in om als organisatie op de onderdelen energie inkoop, mobiliteit en eigen vastgoed (gemeentehuis, Turmac Cultuurfabriek en de gemeentewerf) 100% CO₂-neutraal zijn.

Stand van zaken

Eind 2025 is het Uitvoeringsprogramma Klimaatneutrale Organisatie afgerond. Het programma bevat acties en maatregelen die bijdragen aan het behalen van de klimaatdoelen, een klimaatmonitor om de voortgang te volgen, een duurzaamheidsrapportage voor de verslaglegging en een gedragsstrategie om de uitvoering te ondersteunen. In het eerste kwartaal van 2026 wordt het programma ter besluitvorming aan het college aangeboden.

Voorstel raad

Kennis te nemen van de stand van zaken.

7.2.3 Wij werken in de regio samen aan de regionale energiestrategie

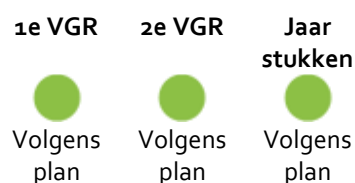
2023-e.v.

Via de Groene Metropoolregio dragen wij bij aan de totstandkoming van een Regionale Energie Strategie (RES). Het RES moet de energietransitie, het overschakelen van fossiele energie naar duurzame energie, mogelijk maken.

Dit gebeurt bijvoorbeeld via zonnenvelden, windturbines of warmte uit de bodem. De gezamenlijke ambitie en de zoekgebieden voor duurzame opwek zijn in het RES 1.0 besluit vastgelegd. Verder is de basis gelegd voor de Regionale Structuur Warmte.

Naast duurzaamheid is ook het ruimtelijk aspect van belang. De regio werkt onder andere via een plan Milieueffectrapportage (MER) aan de onderbouwing van de keuzes, die in de RES 2.0 moeten worden gemaakt.

Stand van zaken

Begin juli 2025 is de raad geïnformeerd over de voortgangsrapportage 'Regionale Energie Strategie Arnhem Nijmegen' en dat in de tweede helft van 2025 het besluitvormingstraject zal volgen. In de RES 2.0 wordt een nadere uitwerking gegeven over het realiseren van het afgesproken duurzame opwek doel van 1,62 terawattuur (TWh) en geven we samen richting aan een robuust, duurzaam en flexibel energiesysteem waarin elektriciteit, warmte en infrastructuur elkaar versterken.

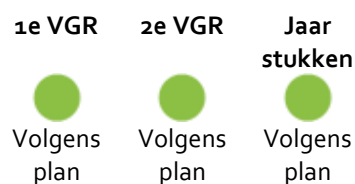
Op 4 december 2025 is het Ontwerp RES 2.0 gepubliceerd en tot 14 januari 2026 ter inzage gelegd. In Q1 2026 is/wordt de RES 2.0 door het college vastgesteld.

7.2.4 Wij zetten in op energiebesparing

2023-2026

De energierekening wordt voor iedereen hoger, de noodzaak en urgentie van de energie- en warmtetransitie is en wordt belangrijker. Daarom moet iedereen mee kunnen doen. We maken slim gebruik van landelijke regelingen en subsidietrajecten. Kennis en kunde worden zoveel mogelijk gedeeld via bestaande platforms/kanalen (zoals het energieloket en energiecoaches). Deelname aan landelijke subsidieregelingen biedt de mogelijkheid van subsidie voor kleine energiebesparende maatregelen. Die deelname zetten wij voort. Ook onze eigen subsidieregeling voor toekomstbestendig wonen blijven we inzetten voor het stimuleren van energiebesparende maatregelen.

Stand van zaken

Lokale Isolatieaanpak

Sinds de start in maart 2025 hebben 1.100 woningeigenaren zich voor de isolatieactie aangemeld. Hiervan hebben 644 woningeigenaren tenminste één isolatiemaatregel aangebracht en isolatiesubsidie ontvangen.

Ongeveer een kwart plant een afspraak met een energieadviseur. Een klein deel, 2%, kiest voor de doe-het-zelfaanpak en voert zelf isolatiemaatregelen uit. De meeste deelnemers, ongeveer driekwart, laten de isolatie uitvoeren door een installatiebedrijf en dienen hiervoor een declaratie in. Een beperkt aantal eigenaren heeft een declaratie ingediend voor subsidie met terugwerkende kracht voor maatregelen die zijn uitgevoerd tussen 1 januari 2024 en maart 2025. Dit betekent dat de overige eigenaren door de regeling zijn gestimuleerd om een nieuwe isolatiemaatregel te nemen.

Soortenmanagementplan

Begin 2025 is een ecologisch bureau gecontracteerd om een soortenmanagementplan op te stellen. In het najaar van 2025 is dit bureau gestart met een eerste gebiedsverkenning.

De uitgebreide ecologische onderzoeken zijn in de tweede helft van 2025 begonnen en gaan door in 2026.

Deze onderzoeken vinden plaats in specifieke seizoenen, zoals de broed- en foerageerperiodes. Naar verwachting wordt het project eind 2027 afgerond. Daarna kan een omgevingsvergunning bij de provincie worden aangevraagd waarmee individuele onderzoeken en vergunningstrajecten worden voorkomen.

Hierdoor kunnen verduurzamingsprojecten sneller en efficiënter worden uitgevoerd.

Lokale Aanpak Energiearmoede

Sinds 2023 zetten we ons actief in om energiearmoede te bestrijden. Sindsdien zijn meer dan 1.100 huishoudens geholpen bij het verlagen van hun energierekening.

In de zomer van 2025 heeft het college een geactualiseerd plan van aanpak vastgesteld: de Lokale Aanpak Energiearmoede. Deze nieuwe aanpak richt zich op het bereiken van meer huishoudens en biedt extra ondersteuning, onder andere via een witgoedregeling.

Na de zomer is een Europese aanbestedingsprocedure gestart voor het contracteren van een uitvoeringsorganisatie. Naar verwachting wordt in het eerste kwartaal van 2026 het contract getekend en wordt de uitvoering opgeschaald.

Toekomstbestendig Wonen

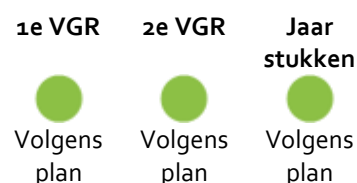
Sinds de verordening in 2019 in werking trad, hebben 613 woningeigenaren in gemeente Zevenaar gebruikgemaakt van de regeling. Samen investeerden zij ongeveer € 7.528.000 in het verduurzamen of levensloopbestendig maken van hun woning. De provincie Gelderland financierde hiervan 50%. In 2025 ging het tot en met 5 november om 40 woningeigenaren met een totale investering van ongeveer € 820.000. In december heeft het college een nieuwe maatregelenlijst vastgesteld. Een aangepaste verordening is voor besluitvorming in januari 2026 aan de raad aangeboden.

7.2.5 Wij verruimen de laadinfrastructuur voor elektrische auto's

2022-2026

Via een laadvisie willen we aangeven hoe Zevenaar een bijdrage kan leveren aan de totstandkoming van een landelijk dekkend netwerk laadpalen. Wij sluiten daarbij aan op de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL), opgesteld door provincie, gemeenten, marktpartijen en netbeheerders. Wij werken daarvoor samen in de Samenwerkingsregio Oost.

Stand van zaken

In de Integrale Laadvisie uit 2021 was berekend dat er in 2025 ongeveer 169 publieke laadpalen nodig zijn. Eind 2025 waren dat er 121 met nog 22 in realisatie door concessiehouder Vattenfall. Daarnaast zijn er een aantal snellaadpunten, en semipublieke laadpalen en laadpalen door andere concessiehouders die buiten deze cijfers vallen.

Daarnaast voorziet Zevenaar in een dekkend netwerk door middel van 'paal-volgt-auto'-aanvragen. Deze vraaggestuurde aanpak sluit goed aan op de werkelijke behoefte van inwoners, omdat laadpalen alleen worden geplaatst bij concrete aanvragen van EV-rijders.

7.3 Werken aan een aardgasvrij Zevenaar in 2050

7.3.1 Wij voeren de plannen van de Warmtevisie uit

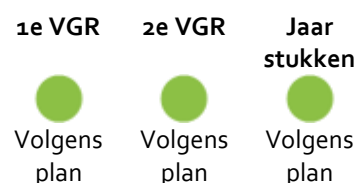
2023-2026

Het Nationaal Klimaatakkoord heeft de regie van de warmtetransitie bij de gemeenten neergelegd, om te komen tot alternatieven voor aardgas als warmtebron. In Zevenaar moeten ongeveer 20.000 woningen aardgas vrij worden, waarbij betaalbaarheid en betrouwbaarheid belangrijke uitgangspunten zijn. Dit hebben we vastgelegd in de Warmtetransitievisie (vastgesteld 2019).

De planning om het proces in de wijken en dorpen van Zevenaar te starten om aardgas vrij te worden is vanwege financiële afwegingen bij de kadernota 2020-2023 getemporeerd. Er is afgesproken dat vanaf 2023 de verdere uitrol versneld opgepakt gaat worden. De planning wordt daarvoor geactualiseerd. In 2023 starten we de uitvoering van de warmtevisie. Daarin staat de aanpak van het energiezuiniger en aardgasvrij maken van de woningen in de gemeente Zevenaar. Per kern dorp, wijk of en buurt wordt bekeken welke de meest logische alternatieven voor aardgas zouden kunnen zijn en wanneer. Er wordt een termijn van 2 jaar ingepland voor overleg en planvorming met de bewoners.

In Angerlo is al een pilot voor de warmtetransitie opgestart. Het opgestelde plan, vastgesteld door de gemeenteraad op 29 september 2021, vormt de basis voor een uitvoeringsplan. Voor het opstellen daarvan wordt gewerkt door alle betrokken partijen (bewoners, woningcorporatie, netbeheerder en gemeente) samen in de Programma Organisatie Angerlo. De ervaringen en uitkomsten van deze pilot zijn waarschijnlijk goed bruikbaar voor de uitrol over rest van de gemeente.

Stand van zaken

Warmte programma

Het Warmteprogramma is een verplicht programma onder de Omgevingswet. Het warmteprogramma wordt in 2027 door het college vastgesteld. De verwachting is dat de betreffende wetgeving hierover op 1 juli 2026 in werking treedt, een half jaar laten dan gepland. Het warmteprogramma beschrijft in welke gebieden we de komende 10 jaar aan de slag gaan en wat de verwachte aanpak is.

7.3.2 Wij zetten in op een warmtenet en het gebruik van restwarmte

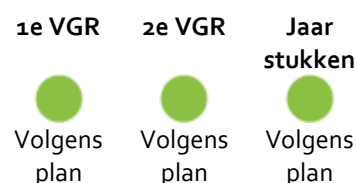
2023-2026

Met de woningbouwcorporaties en de provincie onderzoekt de gemeente de mogelijkheden van een warmtenet voor de stad Zevenaar. Daarvoor is in 2020 een plan opgesteld. De onderzoeksresultaten geven aanleiding over te gaan tot een intentieovereenkomst (einde 2022) en vervolgens toe te werken naar een samenwerkingsovereenkomst (2023) met als doel de aanleg van een warmtenet.

Verder vindt een onderzoek plaats naar de mogelijkheden van het door trekken van dit warmtenet naar Didam (gemeente Montferland).

Op het Gelders Eiland is een businesscase in ontwikkeling voor het gebruik van de restwarmte van de steenfabriek in Spijk. De provincie, de gemeente en andere partijen dragen ook bij in de kosten van dit onderzoek.

Stand van zaken

Warmtenet Spijk

Op 25 februari 2025 is door de betrokken partijen de intentieovereenkomst ondertekend voor het verder onderzoeken van de mogelijkheden voor een Warmtenet in Spijk. Omdat het aantal aansluitingen onvoldoende bleek voor een subsidie van het Warmte Investeringsubsidie bleek de businesscase niet haalbaar. Het college heeft daarom samen met onze partners besloten om de intentieovereenkomst Spijk te beëindigen.

Warmtenet stad Zevenaar

In het collegeprogramma is aangegeven dat de gemeente zich inzet op het gebruik van warmtenetten met gebruik van restwarmte. Voor het benutten van de warmte van de AVR voor een warmtenet in stad Zevenaar is een (publiek) warmtebedrijf nodig dat uiteindelijk zorgt voor de levering van deze warmte naar de afnemers, onze inwoners en bedrijven. Voor de warmtelevering is een intentieovereenkomst afgesloten met de AVR en Vattenfall. En voor het verkennen van de haalbaarheid van het oprichten van een lokaal warmtebedrijf met als doel een warmtenet in stad Zevenaar te realiseren wordt ook aan een intentieovereenkomst gewerkt met het Gelders Warmtebedrijf (GWB). De raad is hierover geïnformeerd (RIB 2 december 2025).

7.4 Werken aan een volledig circulaire economie in 2050

7.4.2 Wij werken aan de opgave circulaire economie, ook via de Groene

2023-2025

Metropoolregio

Een circulaire economie is gericht op het optimaal inzetten en hergebruiken van grondstoffen. Het vormt een gesloten kringloop, waarin producten en grondstoffen hun waarde behouden. Zevenaar heeft als doelstelling in 2030 50% en 2050 100% circulair te zijn. Via een routekaart circulaire economie zetten we routes uit om dat doel te bereiken.

Regionale samenwerking is belangrijk om doelstellingen te behalen die wij niet op lokale schaal kunnen bereiken. Wij nemen deel aan de opgave circulaire regio van de Groene Metropoolregio 2023-2025. Via deze regionale samenwerking bevorderen we circulaire opdrachtgeverschap en inkoop in de grond-, weg en waterbouw.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

Besloten is om de routekaart te integreren in het Uitvoeringsprogramma Klimaatneutrale Organisatie. Eind 2025 is het Uitvoeringsprogramma Klimaatneutrale Organisatie afgerond. In het eerste kwartaal van 2026 wordt het programma ter besluitvorming aan het college aangeboden.

Voorstel raad

Wij stellen voor om jaar gereed aan te passen naar 2026 en kennis te nemen van de stand van zaken.

7.4.3 Wij vernieuwen het afvalbeleid

2024-2025

Het plaatsen van ondergrondse containers voor restafval bij hoogbouw is het laatste grote onderdeel van de harmonisatie van het afvalbeleid. Ook het nieuwe aanbesteding op 7Poort nadert zijn voltooiing. In 2023 kunnen we de effecten van deze ontwikkelingen op het afvalaanbod en de afvalscheiding in kaart brengen. Mede op basis daarvan moet de gemeente brengen we in beeld hoe we verder willen met het afvalbeleid in de toekomst, welke doelen wij nastreven en welke middelen hiervoor nodig zijn. Hierna volgt actualisatie van het afvalstoffenbeleid. Wij moeten daarnaast bepalen hoe wij in overleg met de gemeente Montferland gevolg willen geven aan het onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de Reinigingsdienst De Liemers (RDL).

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

De plaatsing van de 18 bovengrondse luier- en incontinentiecontainers heeft in november 2025 plaatsgevonden.

Omdat de inzameling in januari 2025 al is gestart met de "open" containers, is in 2025 al veel gebruikgemaakt van deze nieuwe maatregel. In totaal is in 2025 142 ton aan luier- en incontinentiemateriaal ingezameld.

Het vervolgonderzoek naar de toekomstbestendigheid van de RDL is voorlopig onderbroken vanwege een mogelijke herindeling met de gemeenten Doesburg, Duiven en Westervoort. Door deze ontwikkeling zijn er momenteel te veel onduidelijkheden om nu al een nieuwe koers voor de RDL uit te zetten.

Voorstel raad

Nader onderzoek naar de toekomstbestendigheid RDL wordt onderbroken totdat er duidelijkheid is over een eventuele herindeling met de gemeenten Doesburg, Duiven en Westervoort. Wij stellen voor om het jaar gereed aan te passen naar 2026 en hiervan kennis te nemen.

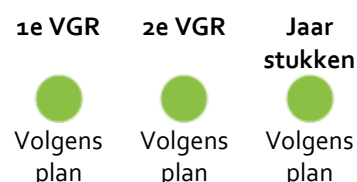
7.5 Voorbereiden op klimaatverandering en de gevolgen daarvan voor wateroverlast, hitte, verdroging en overstroming

7.5.1 Wij nemen maatregelen ter voorkoming van wateroverlast en droogte 2023-2026

Het klimaat verandert en daar moeten wij op inspelen. Wij hebben samen met de gemeenten Westervoort, Duiven en het Waterschap Rijn en IJssel het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie in de Liemers vastgesteld. Hierin is het beperken en voorkomen van wateroverlast en droogte ten gevolge van klimaatverandering geregeld. Het beperken en voorkomen van hittestress is hierin nog niet geregeld.

In het uitvoeringsplan is gekozen voor het scenario, waarin is gezocht naar zoveel mogelijk samenloop met andere ingrepen en aanpakken binnen gemeente Zevenaar. Maatregelen die worden getroffen in het kader van klimaatadaptatie dragen vaak ook bij aan andere doelen. De kosten van de klimaatmaatregelen worden gedekt uit het watertakenplan.

Stand van zaken

In het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie zijn verschillende maatregelen meegenomen die in het afgelopen jaar zijn uitgevoerd. Voor beperken van wateroverlast en droogte als gevolg van klimaatverandering worden in lopende projecten (wijk Bloemenkamp, Schrijvershoek, Lobith, diverse inbreidingsprojecten, etc.) maatregelen gerealiseerd. Daarnaast worden voorbereidingen getroffen voor toekomstige projecten (Pannerden, Masiusplein).

Lopende en afgeronde taken:

- Er is een particuliere subsidieregeling vastgesteld tot 2027, waarin inwoners subsidie kunnen krijgen voor het nemen van klimaatadaptieve maatregelen in hun tuin, om bijvoorbeeld waterberging te bevorderen;
- In Liemers verband is een project gestart voor het klimaatadaptief maken van het buitengebied;
- Er is in Tolkamer een voedselbos gerealiseerd voor en door inwoners;
- Het bouwstenenrapport bodem en water voor De Liemers is opgeleverd, met bijbehorende signaleringskaart om klimaatadaptieve ruimtelijke inrichting beter te organiseren.

VERBONDEN PARTIJEN

Naam		Openbaar belang en doel	Bedragen x € 1.000
			Bijdrage 2025
Gemeenschappelijke regeling			
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)	Uitvoering van meerdere taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor gemeenten uit de regio Arnhem. Ook is ODRA voor de deelnemende gemeenten het aanspreekpunt voor milieuvraagstukken.		966
Reinigingsdienst de Liemers (RDL)	RDL zorgt voor de uitvoering van een groot deel van de afvalinzameling en -verwerking, een basistaak van de gemeente.		2.396

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
------	-------------	------------	----------	-------------------	--------------------	----------

Omvang huishoudelijke restafval (kg/inwoner)

2024	93,00	92,00	91,00	95,00	4,00
------	-------	-------	-------	-------	------

Door de toename van het huishoudelijk afval is—ondanks de invoering van de nieuwe beleidsmaatregel voor de inzameling van luier- en incontinentiemateriaal—de hoeveelheid fijn restafval gestegen. Daarnaast is het aantal inwoners van onze gemeente in 2025 toegenomen.

Voor het berekenen van de hoeveelheid restafval per inwoner wordt standaard peildatum 1 januari van het betreffende jaar gehanteerd. Wanneer we dezelfde berekening uitvoeren met de peildatum 31 december van vorig jaar, komen we voor Zevenaar uit op 1 kg restafval minder per inwoner t.o.v. de waarde in Gelderland.

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit (%)

2022	28,40	31,00
------	-------	-------

Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. Het laatst bekende cijfer is 31% in 2022. In Zevenaar zitten we iets boven het Gelders gemiddelde. Het doel is om in 2029 meer duurzame elektriciteit op te wekken.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	11.788	11.891	12.991	1.100
Lasten	15.871	14.633	15.319	-686
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-4.083	-2.742	-2.328	414
Mutaties reserves				
Baten	1.211	438	147	-291
Lasten	0	148	131	17
Totaal mutaties reserves	1.211	289	16	-273
Gerealiseerd resultaat	-2.872	-2.452	-2.311	141

Verschillenanalyse

7. Volksgezondheid en milieu

7.1 Volksgezondheid en milieu - Volksgezondheid / Jeugdgezondheidszorg (SPUK Breed)	Lasten	-247.000	N	I
---	--------	----------	---	---

De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) voor 2025 bedraagt ruim € 920.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 247.000 (nadeel). Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (zie ook toelichting voordeel onder baten bij dit taakveld).

7.1 Volksgezondheid en milieu - Volksgezondheid / Jeugdgezondheidszorg (SPUK Breed)	Baten	247.000	V	I
---	-------	---------	---	---

De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) van het Rijk bedraagt ruim € 920.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 247.000. Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (Voordeel € 247.000 / zie ook toelichting nadeel onder lasten bij dit taakveld).

7.3 Afval - Afvalinzameling - zwerfafval	Baten	193.000	V	I
--	-------	---------	---	---

1 januari 2023 is de Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV) voor Singel Use Plastic-richtlijn (SUP) van kracht gegaan. Producenten van verpakkingen zijn nu medeverantwoordelijk voor het betalen van het opruimen en verwerken van wegwerp plastics. In november 2025 heeft de eerste uitbetaling plaatsgevonden, dit betrof de uitbetaling van 2023 en 2024. Elk jaar wordt dit bedrag opnieuw berekend over het voorgaande jaar. Met het ingaan van deze regeling is de "oude" zwerfafvalvergoedingsregeling vervallen. Dit levert een voordeel op van € 140.000. Daarnaast op afvalinzameling - PMD mede als gevolg van een toename afval nog een voordeel van € 53.000.

7.3 - Afval - Afvalstoffenheffing	Baten	-192.000	N	I
-----------------------------------	-------	----------	---	---

Vanaf augustus 2025 heeft de RDL drie nieuwe vuilniswagens in gebruik genomen. Door een mankement in het administratieve proces zijn de geregistreerde ledigingen van deze wagens niet doorgezet naar het afvalregistratiesysteem van BWaste. Hierdoor zijn deze gegevens niet verwerkt in de belastingadministratie. Dit heeft geleid tot een lagere opbrengst van € 122.000. Daarnaast is er een nadeel van € 70.000 ontstaan doordat aan minder huishoudens vastrecht kon worden opgelegd. Het totale nadeel wordt gecompenseerd door meevallers binnen de kostenpost afvalbeheer en is gedekt via de reserve afval.

7.4 Milieubeheer - Lokale aanpak isolatie	Lasten	-895.000	N	I
Door het Rijk zijn middelen beschikbaar gesteld om miljoenen bestaande woningen te isoleren. Tot en met 2025 zijn drie tranches via een SPUK-uitkering beschikbaar gekomen. Te besteden tot en met 2028. De nadruk ligt op de slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners in de lagere inkomensgroepen (tot 150% van het sociaal minimum). De uitvoering hiervan is in 2025 gestart. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een nadeel van € 895.000.				
7.4 Milieubeheer - Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2026	Lasten	270.000	V	I
In het uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2026 was een bedrag van € 417.000 opgenomen voor 2025. De realisatie was € 147.000. De belangrijkste reden hiervoor is: dat de uitvoering van de Lokale Aanpak Energiearmoede naar verwachting pas start in 2026, na de afronding van een Europese aanbestedingsprocedure. Dit levert een voordeel op in 2025 van € 139.000. Daarnaast is er nog een aantal onderdelen met afwijkingen onder de € 100.000. Dekking van de lasten vindt plaats uit de bestemmingsreserve duurzaamheid. Per saldo zijn de onttrekkingen uit de reserve en de lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een voordeel van € 270.000.				
7.4 Milieubeheer - Lokale aanpak isolatie	Baten	895.000	V	I
De uitvoering van de lokale aanpak isolatie wordt gedekt door een SPUK-uitkering. De resterende middelen zijn overgeheveld naar 2026. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten een voordeel van € 895.000.				
0.10 Onttrekkingen reserves - Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2026	Baten	-270.000	N	I
Op begrotingsbasis is rekening gehouden met een onttrekking uit de bestemmingsreserve duurzaamheid van € 417.000. De werkelijke onttrekking is € 147.000. Per saldo zijn de lasten en onttrekkingen budgettair neutraal. Bij de onttrekkingen een nadeel van € 270.000.				
Programma 7 Volksgezondheid en milieu - Overige verschillen	Lasten	140.000	V	I
Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.				

Incidentele baten en lasten

		Bedragen x € 1.000	
Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroet
Programma 7. Volksgezondheid en duurzaamheid			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	147	417
Lasten			
Duurzaamheid.	Kosten uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2025.	147	417
Opstellen gemeentebreed SMP	Kosten voor het opstellen van een gemeentebreed SMP (ecologisch onderzoek).	74	74
Totaal programma 7		-74	-74

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9017	Afval	256	94	0	350

De reserve afval is bedoeld voor efficiency voor- en nadelen en voor hogere/lagere opbrengsten afval. Hierdoor blijven de middelen die oorspronkelijk bedoeld zijn voor afval ook beschikbaar voor afval.

Toevoeging In 2025 heeft er een storting van € 93.000 in de reserve plaatsgevonden.

Onttrekking Het resultaat binnen het product afval is in 2025 positief. Hierdoor heeft er geen onttrekking uit de reserve afval plaatsgevonden.

9018	Riolering	644	38	0	681
------	-----------	-----	----	---	-----

De reserve riolering is bedoeld voor efficiency voor- en nadelen en voor hogere/lagere opbrengsten riolering. Hierdoor blijven de middelen die oorspronkelijk bedoeld zijn voor riolering ook beschikbaar voor riolering.

Toevoeging In 2025 hebben we een positief resultaat behaald van afgerond € 552.000. Het geringe nadeel uit de lagere opbrengsten rioolheffing (€ 38.000) hebben we ten gunste gebracht aan de reserve. Het resterende resultaat (€ 514.000) is toegevoegd aan de voorziening.

Onttrekking Het resultaat binnen het product riolering is positief. In 2025 heeft er geen onttrekking uit de reserve plaatsgevonden.

9054	Duurzaamheid	1.368	0	147	1.220
------	--------------	-------	---	-----	-------

Voor de duurzaamheidsprojecten is een bedrag beschikbaar gesteld vanuit de algemene reserve. Deze zal de komende jaren worden benut voor de ontwikkeling op het gebied van warmte- en energietransitie.

Onttrekking In 2025 zijn de kosten (€ 147.000) die gemaakt zijn voor het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2023-2026 ten laste gebracht van de bestemmingsreserve.

Totaal bestemmingsreserves		2.268	131	147	2.251
-----------------------------------	--	--------------	------------	------------	--------------

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9066	Rioolcombi (kolkenzuiger)	400	0	0	400

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in een rioolcombi (kolkenzuiger).

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten		400	0	0	400
--	--	------------	----------	----------	------------

Voorzieningen

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8009	Begraafplaatsen	106	10	2	115

Deze voorziening is gevormd voor het egaliseren van meerjarige periodieke onderhoudskosten. Het onderhoud aan de begraafplaatsen is opgenomen in het beheerplan begraafplaatsen.

Toevoeging In 2022 hebben we het beheerplan begraafplaatsen geactualiseerd. De jaarlijkse storting is conform dit plan.

Onttrekking In 2025 is er € 1.500 onttrokken uit de voorziening voor groot onderhoud aan begraafplaatsen.

8010	Riolering	5.452	515	0	5.967
------	-----------	-------	-----	---	-------

Deze voorziening riolering waarborgt dat bijdragen van de burger voor riolering specifiek beschikbaar blijven voor riolering.

Toevoeging In 2022 hebben we het Watertakenplan geactualiseerd. De jaarlijkse storting is conform dit plan.

Onttrekking In 2025 is geen bedrag onttrokken uit de voorziening riolering.

8017	Afval	0	80	0	80
------	-------	---	----	---	----

Deze voorziening afval waarborgt dat bijdragen van de burger voor afval specifiek beschikbaar blijven voor afval.

Toevoeging In 2025 heeft een storting van € 79.000 plaatsgevonden in verband met lagere kapitaallasten als gevolg van uitgestelde investeringen.

Onttrekking In 2025 heeft geen onttrekking plaatsgevonden.

Totaal voorzieningen	5.558	605	2	6.161
----------------------	-------	-----	---	-------

8.VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden ruimtelijke ordening, grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) en wonen.

Wat willen we bereiken?

We maken gewenste ontwikkelingen mogelijk en bevorderen de ruimtelijke kwaliteit en een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Hierbij respecteren wij het landschap en de natuur- en cultuurhistorische waarden. We zetten de veranderopgave van de Omgevingswet in voor een andere manier van werken binnen het fysieke domein. We vinden dat er voor iedereen een geschikte woning moet zijn en dat onze inwoners prettig moeten kunnen wonen in een veilige en schone omgeving.

Ontwikkelingen

Ontwikkeling Woningbouw

In juni 2025 is, na een uitgebreid participatietraject, de Omgevingsvisie vastgesteld. De visie beschrijft de strategische ambities en keuzes op het gebied van wonen, werken, recreatie, natuur en energietransitie. Ook is aandacht voor de sociaal-maatschappelijke infrastructuur. Voor de woningbouw is de ambitie om per jaar 150 tot 200 woningen toe te voegen. In 2025 zijn er ca. 191 woningen toegevoegd.

Voor de lopende Woondeal is een update opgesteld. De oorspronkelijke uitgangspunten blijven stevig overeind. Wel is de woningbouwprogrammering geactualiseerd, in samenwerking met de corporaties en de betrokken gemeenten. Daarbij is specifiek aandacht besteed aan nultredewoningen, geclusterde woonvormen en zorggeschikte woningen voor ouderen. Ook is een doorkijk gemaakt naar de woningbouwmogelijkheden na 2030, aangezien de woningbehoefte blijft toenemen. In de update is extra ingezoomd op de ruimtelijk passende ontwikkelingen en de randvoorwaarden die momenteel belemmerend werken, zoals netcongestie, bereikbaarheid, stikstof, onrendabele toppen en personeelstekorten.

WVG-locaties

In 2025 zijn verdere stappen gezet in de verwerving van de gronden binnen de aangewezen WVG-locaties. Met diverse grondeigenaren zijn onderhandelingen gestart waarvan een aantal inmiddels in een ver gevorderd stadium verkeren. Wij verwachten in het eerste kwartaal van 2026 de koopovereenkomsten met deze partijen te kunnen finaliseren en ondertekenen.

Wet goed verhuurderschap (arbeidsmigranten)

Sinds 1 januari 2024 heeft de gemeente een meldpunt voor goed verhuurderschap, waar inwoners ongewenst gedrag van verhuurders kunnen melden, zoals oneerlijke kosten, discriminatie of bedreiging, op basis van de Wet goed verhuurderschap. In 2025 zijn er twee meldingen ontvangen, die niet tot handhaving hebben geleid.

Beleidskaders

- Omgevingsvisie Zevenaar 2040
- [Structuurvisie Zevenaar 2012-2030](#)
- Woonzorgvisie Zevenaar 2024-2028
- Nota grondbeleid Zevenaar 2021
- [Woondeal regio Arnhem-Nijmegen 2.0 \(2023\)](#)
- Nota vastgoedbeleid
- [Regionaal Programma Werklocaties \(RPW\) 2021 - 2024](#)
- [Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking \(zon en wind\)](#)
- Integraal accommodatieplan 2020-2040 (IAP)

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

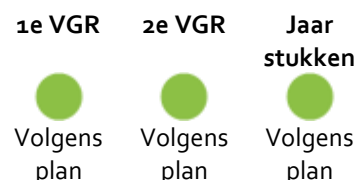
8.1 Zorgen voor een geschikte woning voor iedereen

8.1.2 Wij zetten een doorstroommakelaar in

2023-2026

Een doorstroommakelaar adviseert inwoners (op eigen verzoek) over welke woonsituatie het beste bij hen past. We vragen hiervoor bij een provincie een bijdrage aan vanuit de Verhuiscoachregeling.

Stand van zaken

In 2025 was de gemeente Zevenaar één van de focusgemeenten van de Provincie Gelderland voor de inzet van de verhuiscoach voor sociale huurwoningen, samen met de gemeenten Duiven en Westervoort en de betrokken woningcorporaties. In de tweede helft van het jaar is de inzet verder uitgebreid naar koopwoningen en de vrije huurmarkt.

Het doel van 200 gevoerde gesprekken is gerealiseerd. Het aantal daadwerkelijke verhuizingen is niet vast te stellen, omdat bewoners dit niet terugkoppelen.

Binnen de woningcorporaties is de rol van verhuiscoach overgenomen door de woonconsulenten. Voor de koopwoningen en de vrije huurmarkt wordt in 2026 opnieuw gebruikgemaakt van de provinciale verhuiscoach. Daarnaast wordt binnen de organisaties verder uitgewerkt hoe de ondersteuning van doorstroming structureel kan worden voortgezet.

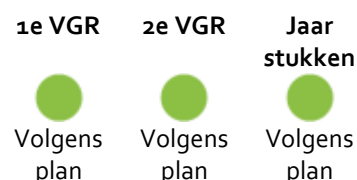
8.1.3 Wij maken jaarlijks prestatieafspraken met woningcorporaties

2023-e.v.

In de prestatieafspraken met de woningcorporaties zetten we in op het toevoegen van sociale huurwoningen (30% van de toegevoegde woningvoorraad) en middeldure huurwoningen. Daarnaast zetten we in op verduurzaming bij bestaande woningen en bespreken we de rollen, taken en verantwoordelijkheden van de corporaties.

In de raamovereenkomst met de corporaties is 25% sociale huur opgenomen, deze passen we aan naar 30%. Wij hebben geen beleid op middeldure woningen, dit is ook niet opgenomen in woonvisies. Dat gaan we nu wel doen. Hiervoor is het nodig om de woonvisies te actualiseren. Daarin gaan we opnieuw de definitie bepalen van wat we betaalbaar vinden, rekening houdend met de huidige marktsituatie en prijsontwikkeling. Daarbij kijken we ook naar instrumenten zoals erfpacht en startersleningen.

Stand van zaken

Voor 2026 zijn nieuwe prestatieafspraken vastgelegd, gebaseerd op de woonzorgvisie Zevenaar 2024-2028 en de biedingen van de corporaties. De afspraken voor 2025 zijn voor een groot deel afgerond. De nog openstaande afspraken blijven onze aandacht houden en worden in 2026 verder opgepakt.

8.1.4 Wij stellen een woningbouwplan voor een continue bouwstroom op en geven uitvoering aan dit plan

2022-2026

In dit plan staat aangegeven welke woningbouw (nieuwbouw) op welke locaties de komende jaren plaatsvindt. Dit plan is afgestemd op de woningbouwbehoefte.

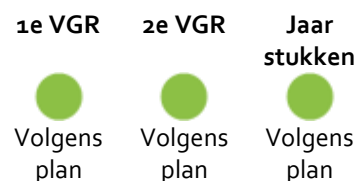
Wij streven naar een continue bouwstroom door het toevoegen van 150-200 woningen per jaar. Wij kijken naar mogelijkheden om woningen sneller te realiseren. Bouwen met nieuwe technieken, bijvoorbeeld fabrieksmatig (prefab) en alternatieve materialen zoals hout, bieden kansen voor versnelling van de realisatietijd. Daarnaast bekijken we hoe wij het proces nog effectiever kunnen inrichten.

Voor leegkomende of leegstaande gebouwen bekijken we of deze een nieuwe functie kunnen krijgen, bij voorkeur wonen. We gaan hiervoor het gesprek aan met eigenaren van leegstaande objecten om te kijken of deze zich lenen voor functieverandering. Dit kan het geval zijn voor individuele objecten maar ook voor een groter gebied dat om herstructurering vraagt. Als het om ons eigen vastgoed gaat zetten we in op een

combinatie van maatschappelijke functies en wonen.

Er moet voldoende capaciteit zijn om goed uitvoering te kunnen geven aan de ambitieuze bouwopgaven (meer bouwen, strakke vergunningverlening) en om uitvoering te kunnen geven aan de Omgevingswet (o.a. kortere procedures, participatie, integrale besluitvorming).

Stand van zaken

De ambitie voor de woningbouw is het toevoegen van 150 tot 200 woningen per jaar. In 2025 zijn er 191 woningen toegevoegd.

De komende jaren is onze inzet om het aantal afgesproken woningen te blijven realiseren. Om die reden investeert de gemeente in de ontbrekende grondposities door een meer situationeel grondbeleid te voeren met als doel om meer regie te kunnen voeren op de woningbouwproductie.

8.2 Uitvoeren van de Omgevingswet en ruimtelijke projecten

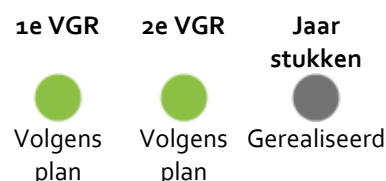
8.2.2 Wij geven uitvoering aan de Omgevingswet

2022-2026

Naar verwachting treedt op 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking. Of dat ook de definitieve datum is, zal in oktober blijken. Belangrijk is namelijk dat de ICT-problemen verholpen zijn. De implementatie van de Omgevingswet heeft een structureel effect op de gemeente als organisatie (groeierende, krimpende en veranderende capaciteit, legesopbrengsten, vervallen taken en nieuwe taken). Daarbij biedt de stelselwijziging veel decentrale beleidsruimte (keuzevrijheid) die effect gaat hebben op de organisatie en de financiën. De VNG heeft in samenwerking met een aantal gemeenten het Structureel Effectenmodel Omgevingswet ontwikkeld. Aan de hand van dit model zijn de structurele effecten van de Omgevingswet in beeld gebracht. Omdat er nog inhoudelijke beleidskeuzes gemaakt moeten worden is uitgegaan van een aantal aannames over o.a. vroegtijdige participatie, overname van de zogenaamde bruidsschat en de opzet van de nieuwe omgevingsplannen (globaal of gedetailleerd). De beschikbaar gestelde budgetten voor de invoering van de Omgevingswet zijn deels nog beschikbaar voor de transitiefase, maar behoeven wellicht nog aanvulling.

De Omgevingswet vereist het vaststellen van een omgevingsvisie en 1 omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente. Bij het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan onderzoeken we ook de mogelijkheden voor welstandsvrij bouwen en houden we de taakstelling van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit tegen het licht. Ook verkennen we of (gedeelten van) werklocaties te transformeren zijn naar woongebieden.

Stand van zaken

De Omgevingswet kent drie nieuwe instrumenten. De omgevingsvisie is 25 juni 2025 door de raad vastgesteld. Wij werken op dit moment aan het gemeentebrede omgevingsplan aan de hand van een pilot. De resultaten van de pilot worden in het najaar van 2026 aan de raad aangeboden.

Tevens is gestart met de het werken met omgevingsprogramma's, zoals het mobiliteitsprogramma en het erfgoedprogramma die een uitwerking zijn van de ambities uit de Omgevingsvisie

Voorstel raad

Het is een regulier proces geworden. Wij stellen voor om dit resultaat af te sluiten.

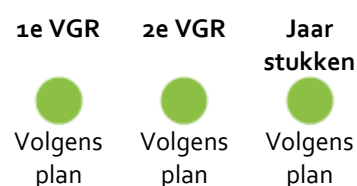
8.2.3 Wij intensiveren participatie bij ruimtelijke plannen en wonen

2022-2026

Inwoners betrekken we meer en op het juiste moment bij de ruimtelijke ordening en wonen o.a. bij gebiedsgericht werken, omgevingsvisie en bouwplannen. Dit sluit aan op het nog op te stellen gemeentebrede participatiebeleid. Voor het toetsen van initiatieven werken wij met de omgevingstafel. Een omgevingstafel is een overlegstructuur waarbij een initiatief voor een ruimtelijk project vanuit verschillende invalshoeken (o.a. ruimtelijk, wonen, natuur, milieu, fysieke en sociale leefomgeving) wordt bekeken en beoordeeld. Deze is nog zeer intern gericht, maar gaan we uitbreiden en meer naar buiten richten.

Wij kijken kritisch naar het idee van de conceptaanvraag zoals wij deze momenteel hanteren. We toetsen in een vroeg stadium (idee fase) het initiatief op kansrijkheid. Hierdoor geven we wooninitiatieven van inwoners en ontwikkelaars meer kans en we kunnen sneller besluiten. Ook voorkomen we hiermee dat een initiatiefnemer veel voorbereidingskosten moet maken. Bij het herinrichten van een wijk, zetten we in op wijkgericht werken.

Stand van zaken

Woningbouwplannen

Om de plannen te beoordelen, maken we momenteel actief gebruik van de intake- en omgevingstafel. Deze aanpak is voornamelijk intern gericht. Tijdens de omgevingstafel worden de aanvragen integraal besproken en voorzien van een advies voor verdere behandeling. Dit wordt tevens gedaan om vanuit alle disciplines sneller de aanvraag te kunnen beoordelen.

Locaties voor reizigers (woonwagens).

Voor het vraagstuk rondom het tekort aan woonwagenlocaties hebben we samen met de sector belangrijke stappen gezet. Het doel is om te kunnen voorzien in de behoefte aan extra standplaatsen, zowel op bestaande locaties als op mogelijke nieuwe locaties. Als eerste is een woonwagenprogramma (beleid) opgesteld, dat dient als basis voor de verdere uitwerking richting daadwerkelijke uitbreiding van standplaatsen. Daarnaast zijn voor de bestaande locaties ruimtelijke onderzoeken uitgevoerd om te bepalen waar uitbreiding haalbaar is. Voor de meest kansrijke locaties starten wij in 2026 de ruimtelijke procedure. Ook wordt onderzocht of er nieuwe locaties gerealiseerd kunnen worden. We blijven in gesprek met de klankbordgroep van woonwagenbewoners en andere betrokkenen om het proces gezamenlijk en zorgvuldig vorm te geven.

Integraal gebiedsgericht werken

Eind 2024 is het programma integraal wijkgericht werken gestart voor de gemeente en Baston wonen. In het afgelopen jaar is intensief ingezet op participatie in zowel Methen als Babberich. In beide gebieden zijn samenwerkingsstructuren opgezet tussen Caleidoz, Baston Wonen, de gemeente Zevenaar en in Babberich de Dorpsraad. Deze wijk- en dorpssteams stimuleren betrokkenheid van bewoners en ondersteunen de inmiddels opgerichte bewonersplatforms. In beide wijken zijn diverse activiteiten uitgevoerd en is gewerkt aan het verbeteren van de woonomgeving. Op dit moment wordt gewerkt aan de voorbereiding van 2 grootschalige bewonersbijeenkomsten, gericht op ontmoeting, versterking van participatie en het gezamenlijk vormgeven van de toekomst van wijk en dorp.

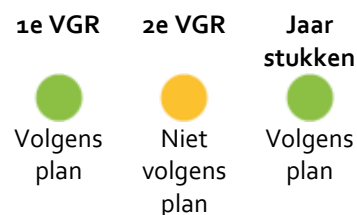
8.2.4 Wij werken samen met partners aan de realisering van het Rivierklimaatpark

2022-e.v.

Op basis van de samenwerkingsovereenkomst die in oktober 2020 gesloten is met de gemeenten Arnhem, Duiven, Rheden, Westervoort, het waterschap Rijn en IJssel, de provincie Gelderland, de staat der Nederlanden en Natuurmonumenten nemen we in 2022 een besluit over toezegging van financiën voor de uitvoering van maatregelen in het Rivierklimaatpark. Van de gemeente Zevenaar wordt een bijdrage verwacht voor

- Het verbeteren (verkeersveiliger maken) van de Marsweg.
- De opwaardering van de entrees van het gebied.
- Een algemene kwaliteitsimpuls.
- De aanleg van struinroutes.

Stand van zaken

In 2025 zijn keuzes gemaakt om te komen tot een Voorkeursvariant. Bij de uitwerking van het Voorkeursalternatief (VKA) naar een Voorkeursvariant (VKV) bleek in de eerste helft van 2025 dat de kosten van het VKA het in de SOK afgesproken budget overschreden. In opdracht van de Stuurgroep heeft het projectteam in de tweede helft van 2025 een integrale variant uitgewerkt die wél binnen het beschikbare budget past: de geoptimaliseerde VKV. Deze VKV bevat onder meer een vrijliggend fietspad langs de Marsweg, verbetering van de gebiedsentrees, natuurontwikkeling, opheffing van de meeste scheepvaartknelpunten en een kwaliteitsimpuls van het gebied. De geoptimaliseerde VKV wordt in het voorjaar van 2026 voorgelegd aan de Stuurgroep. Na een positief besluit wordt deze uitgewerkt tot een vergunbaar ontwerp.

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
------	-------------	------------	----------	----------------	-----------------	----------

Demografische druk (%)

2025	74,80	80,20	80,20	80,20	80,20	0,00
------	-------	-------	-------	-------	-------	------

Met de demografische druk bedoelen we het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar. Deze ligt in Zevenaar aanzienlijk hoger dan het landelijk- en Gelders gemiddelde.

Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (€)

2025	964,00	904,00	827,00	827,00	0,00
------	--------	--------	--------	--------	------

Deze indicator betreft het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (OZB + afvalstoffenheffing + rioolheffing). Het is een zo goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. Hierdoor kan de uitkomst (licht) afwijken van andere publicaties. Voor afval en riool zijn we kostendekkendheid en voor de OZB hanteren we de inflatiecorrectie.

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (€)

2025	1.052,00	1.010,00	921,00	921,00	0,00
------	----------	----------	--------	--------	------

De indicator heeft betrekking op het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (OZB + afvalstoffenheffing + rioolheffing). Het is een zo goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. Hierdoor kan de uitkomst (licht) afwijken van andere publicaties. Voor afvalbeheer en rioolbeheer zijn we kostendekkendheid en voor de OZB hanteren we de inflatiecorrectie.

Gemiddelde WOZ-waarde (per € 1.000)

2025	398,00	334,00	334,00	334,00	0,00
------	--------	--------	--------	--------	------

Deze beleidsindicator is een zo goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. De waarde kan daardoor licht afwijken van andere publicaties.

De stijging in 2025 ten opzichte van 2024 is 4,4%.

De ontwikkeling van de woningmarkt voor de komende jaren schatten wij als volgt in:

2025 --> 2026 +15%

2026 --> 2027 +5%

Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)

2024 7,60 9,90 7,50 9,90 2,40

De ambitie voor de woningbouw is het toevoegen van 150 tot 200 woningen per jaar. In 2025 zijn er ca. 191 woningen toegevoegd aan de woningvoorraad. Voor de komende jaren zitten er voldoende woningen in het programma om de gemiddelde jaarproductie te kunnen bereiken. Dit neemt niet weg dat we blijvend te maken hebben met een aantal onzekerheden. Met name de stikstofproblematiek, de toenemende netcongestie en beschikbaarheid van personeel.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
Baten	-245	8.123	9.518	1.395
Lasten	2.588	11.555	10.086	1.470
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-2.833	-3.433	-568	2.865
Mutaties reserves				
Baten	602	1.558	929	-629
Lasten	0	524	524	0
Totaal mutaties reserves	602	1.034	405	-629
Gerealiseerd resultaat	-2.231	-2.399	-163	2.236

Verschillenanalyse

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

8.1 Ruimte en leefomgeving - Faciliterende grondexploitaties/Anterieuere overeenkomsten Lasten -377.000 N I

Het BBV schrijft voor dat gemaakte kosten waarvan de verwachting is dat deze door middel van een overeenkomst verhaald kunnen worden op de balans worden gepresenteerd als nog te ontvangen bedragen. Vanaf 2022 is dit ook voor het gebied Enghuizen II het geval. In de loop van 2025 is duidelijk geworden dat een deel van de gemaakte kosten niet verhaald kunnen worden via het kostenverhaal. Een belangrijk deel van de reeds gedane en nog benodigde inzet ziet op vraagstukken die betrekking hebben op (toekomstig) gemeentelijk eigendom of beleidsmatige keuzes die uitsluitend in het publieke belang worden gemaakt. Voor deze werkzaamheden bestaat geen grondslag om kosten te verhalen op marktpartijen. Daarnaast zijn er nog wat kleinere voor- en nadelen bij andere projecten. Per saldo een nadeel van € 377.000.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Babberich - Middag Oost & Zwanenwaay Lasten 423.000 V I

Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Deze is uitgevoerd op basis van actuele marktontwikkelingen en de Notitie Parameters die op 16 december 2025 is vastgesteld. De resultaten van deze herziening zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025. In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Middag Oost & Zwanenwaay berekend op negatief € 3.353.000 (netto contante waarde per 1 januari 2026). Ten opzichte van het

voorgaande jaar betekent dit een verbetering van € 423.000 NCW. De verbetering wordt veroorzaakt door de volgende factoren:

1. Aanpassing grondprijzen en overige opbrengsten

De grondprijzen zijn aangepast op basis van de grondprijzbrief 2026 en recent afgesloten overeenkomsten. Daarnaast zijn extra overige opbrengsten ontvangen uit bijdragen voor de inrichting van het openbaar gebied. Gezamenlijk heeft dit een positief effect van € 61.000 op de grondexploitatie.

2. Rente-effecten

De rente-effecten bedragen € 3.000 voordelig. De verplichte discontovoet van 2%, waarmee het resultaat contant wordt gemaakt, wijkt de laatste jaren fluctuerend af van de rekenrente. De hogere rentevoet heeft een positieve uitwerking op deze verlieslatende grondexploitatie.

3. Extra plankosten

Conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar wordt vanaf 2025 ook overhead over inhuurkosten doorbelast aan de grondexploitaties (2025: 80%). Dit resulteert in een nadeel van € 34.000.

4. Vrijval van kosten door woonrijp maken

Het deelgebied Middag Oost is voor een groot deel woonrijp gemaakt. Hierdoor vallen kosten vrij die eerder geraamd waren voor het bouwrijp maken, maar niet meer noodzakelijk blijken te zijn. In totaal leidt dit tot een positief effect van € 418.000.

5. Prijspeilcorrectie

Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden. Dit resulteert in een nadeel van € 17.000.

6. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging

De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Door een relatief sterkere kostenstijging is sprake van een negatief effect van € 8.000.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Vestersbos	Lasten	160.000	V	I
--	--------	---------	---	---

Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Deze doorrekening is uitgevoerd op basis van actuele marktontwikkelingen en de Notitie Parameters die op 16 december 2025 is vastgesteld. De resultaten hiervan zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025.

In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Vestersbos berekend op negatief € 362.000 (netto contante waarde per 1 januari 2026). Ten opzichte van het voorgaande jaar betekent dit een verbetering van € 160.000 NCW.

De verslechtering wordt veroorzaakt door de volgende factoren:

1. Rente effecten

De rente effecten bedragen € 77.000 negatief. Hoewel de hogere rentevoet een negatieve uitwerking heeft, zorgt de wijziging in rentepercentages in verschillende jaren tegelijkertijd voor een beperkt positief effect door afwijkingen in de rekenrente.

2. Prijspeilcorrectie

Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden. Deze correctie resulteert in een negatief effect van € 49.000.

3. Bijstelling grondopbrengsten

Op basis van de nieuwe selectieleidraad zijn de grondopbrengsten bijgesteld. Dit leidt tot een positief effect van € 461.000 op de grondexploitatie.

4. Extra plankosten

Conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar wordt vanaf 2025 ook overhead over inhuurkosten doorbelast aan de grondexploitaties (2025:

80%). Dit resulteert in een nadeel van € 152.000.

5. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging

De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Door een hogere opbrengstenstijging én hogere kostenstijging ontstaat per saldo een positief effect van € 48.000.

6. Civieltechnische kosten

De extra civieltechnische kosten bedragen € 72.000 negatief. Dit wordt veroorzaakt door het overboeken van kosten vanuit de algemene dienst die oorspronkelijk op de grondexploitatie geboekt hadden moeten worden en in eerste instantie niet waren voorzien.

7. Overige verschillen

De overige niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo € 1.000 positief, voornamelijk door afrondingen binnen de grondexploitatie.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Waaijakkers	Lasten	-129.000	N	I
---	--------	----------	---	---

Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Deze doorrekening is uitgevoerd op basis van actuele marktontwikkelingen en de Notitie Parameters die op 16 december 2025 is vastgesteld. De resultaten van deze herziening zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025.

In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Waaijakkers berekend op negatief € 129.000 (netto contante waarde per 1 januari 2026).

De verslechtering wordt veroorzaakt door de volgende factoren:

1. Rente-effecten

De rente-effecten bedragen € 6.000 positief. Hoewel de hogere rentevoet doorgaans een positieve uitwerking heeft op verlieslatende grondexploitaties, is dit positieve effect hier beperkt zichtbaar.

2. Prijspeilcorrectie

Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden. Dit leidt tot een negatief effect van € 14.000.

3. Extra kosten bouwrijp maken

De extra kosten voor het bouwrijp maken bedragen € 50.000 negatief. Dit wordt veroorzaakt door aanvullend onderzoek naar flora en fauna.

4. Extra plankosten

Conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar wordt vanaf 2025 ook overhead over inhuurkosten doorbelast aan de grondexploitaties (2025: 80%). Dit resulteert in een nadeel van € 196.000.

5. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging

De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Hierbij ontstaat per saldo een negatief effect van € 2.000.

6. De NCW per 1 januari 2025 was nog positief. Alleen voor het negatieve gedeelte wordt een verliesvoorziening gevormd. Dit heeft een positief effect van € 124.000.

6. Overige verschillen

De overige niet nader verklaarde afwijkingen bedragen per saldo € 3.000 positief. Dit komt voornamelijk door afrondingen.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Wonen	Lasten	807.000	V	I
---	--------	---------	---	---

Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale

doorrekening plaatsgevonden. Deze is uitgevoerd op basis van de actuele marktontwikkelingen en de Notitie Parameters die op 16 december 2025 is vastgesteld. De resultaten van deze herziening zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025.

In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar Oost Wonen becijferd op negatief € 31.875.000 (netto contante waarde per 1 januari 2026). Ten opzichte van het voorgaande jaar betekent dit een verbetering van € 807.000 NCW.

De verbetering wordt veroorzaakt door de volgende factoren:

1. Bijstelling grondopbrengsten

De grondopbrengsten zijn bijgesteld op basis van tot stand gekomen overeenkomsten. Dit leidt tot een positief effect van € 469.000. De aanpassing betreft voornamelijk de opbrengsten van de sociale huurwoningen binnen Het Hof.

2. Overige opbrengsten

Het saldo van overige opbrengsten heeft een positief effect van € 449.000. Dit komt door extra opbrengsten uit de aansluitbijdrage voor het warmtenet in Het Hof en het vervallen van een eerder te betalen financiële bijdrage.

3. Vrijval van kosten door woonrijp maken

Enkele deelgebieden binnen Zevenaar Oost Wonen zijn grotendeels woonrijp gemaakt. Hierdoor vallen kosten vrij die eerder geraamd waren voor bouwrijp maken, maar niet meer nodig blijken te zijn. Het budget voor woonrijp maken blijft behouden. Per saldo levert dit een positief effect op van € 949.000.

4. Extra plankosten

De procedures duren langer dan eerder verwacht. Daarnaast wordt, conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar vanaf 2025 ook overhead over inhuurkosten doorbelast aan de grondexploitaties (2025: 80%). Deze combinatie beïnvloedt de plankosten en resulteert in een nadeel van € 745.000. Een deel van deze kosten wordt gecompenseerd door vrijvallende budgetten binnen Zevenaar Oost Wonen.

5. Rente effecten

De rente effecten bedragen € 243.000 negatief. De hogere rentevoet heeft een ongunstige uitwerking op deze verlieslatende grondexploitatie. Dit wordt versterkt doordat de verplichte discontovoet van 2% afwijkt van de rekenrente.

6. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging

De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Hoewel beide stijgen, leidt de relatief sterkere kostenstijging tot een negatief effect van € 3.000.

7. Prijspeilcorrectie

Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau is een prijspeilcorrectie uitgevoerd. Deze correctie resulteert in een nadeel van € 70.000.

8. Overige verschillen

Niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo € 1.000 positief. Dit vloeit vooral voort uit afrondingen binnen diverse deelgrondexploitaties.

8.3 Wonen en bouwen - Wonen

Het was de verwachting dat in 2025 € 1.033.000 nodig zou zijn voor diverse onderdelen uit het plan woningbouw welke dekking heeft uit de bestemmingsreserve woningbouw. Echter de realisatie laat in 2025 maar € 404.000 zien. Dit verschil wordt o.a. veroorzaakt door vertraging in het project flexwoningen Reisenakker. De afronding van het project vindt plaats in 2026. Ook het onderzoek naar standplaatsen woonwagens laat in 2025 een lagere realisatie zien dan begroot. Ook dit proces zal naar verwachting in 2026 gaan

Lasten 629.000 V I

lopen. Een voordeel bij de lasten van € 629.000.

8.3 Wonen en bouwen - Omgevingsvergunningen en toezicht Baten 448.000 V I

In de 2e voortgangsrapportage 2025 is de verwachting uitgesproken dat voor een bedrag van € 1.051.000 aan leges ontvangen zou worden. In werkelijkheid is € 1.499.000 ontvangen. Dit kan verklaard worden doordat in het vierde kwartaal 2025 meer omgevingsvergunningen voor grote projecten zijn vergund dan eerder verwacht.

8.3 Wonen en bouwen - Realisatiestimulans Baten 721.000 V I

Op 5 november 2025 heeft het Rijk de regeling realisatiestimulans vastgesteld. Het doel hiervan is om lokale woningbouw te versterken en onrendabele projecten haalbaar te maken in heel Nederland. In de vorm van een Spuk-uitkering ontvangen gemeenten € 7.000 per betaalbare woning waarvan de bouw start tussen 1 januari 2025 en 31 december 2029. In 2025 is in Zevenaar voor 103 betaalbare woningen met de bouw gestart. Hiervoor ontvangen wij € 721.000. In de begroting was hier nog geen rekening mee gehouden.

0.10 Onttrekkingen reserves - Bestemmingsreserve woningbouw Baten -629.000 N I

In de begroting is rekening gehouden met een onttrekking uit de bestemmingsreserve van € 1.558.000. Zoals bij 8.3 Wonen en bouwen - Wonen is aangegeven is die onttrekking in 2025 lager uitgevallen. Dit levert een nadeel op van € 629.000.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Lasten 183.000 V I
Overige verschillen

Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.

Incidentele baten en lasten

		<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroet
Programma 8. Volksgezondheid, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	405	405
Grondexploitatie Babberich - Middag oost en Zwanenwaay	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Babberich Middag Oost en Zwanenwaay is het verwachte resultaat met afgerond € 423.000 voordelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de voorziening.	423	0
Grondexploitatie Zevenaar-Oost woningen	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Zevenaar-Oost woningen is het verwachte resultaat met afgerond € 807.000 voordelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de voorziening.	807	0
Grondexploitatie Vestersbos	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Vestersbos is het verwachte resultaat met afgerond € 161.000 voordelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de voorziening.	161	0

Realisatiestimulans	In 2025 is € 721.000 ontvangen voor de Realisatiestimulans, op basis van het aantal gebouwde betaalbare woningen.	721	0
---------------------	---	-----	---

Lasten

Grondexploitatie Vestersbos	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Vestersbos is het verwachte resultaat met afgerond € 325.000 nadelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de voorziening.	325	0
Bevordering woningbouw	Voor het bevorderen van de woningbouw en de doorstroming op de woningmarkt zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld.	405	405
Faciliterende grondexploitaties	Op basis van anterieure overeenkomsten zijn kosten gemaakt die onvoldoende vergoed worden door externe partijen.	420	43
Grondexploitatie Waaijakkers Aerd	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Waaijakkers Aerd is een verliesvoorziening gevormd van afgerond € 129.000.	129	0

Totaal programma 8		1.563	-43
---------------------------	--	--------------	------------

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves					
Nummer Naam		Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9056	Woningbouw	2.097	0	929	1.168

De plannen voor het bevorderen van de woningbouw voor starters en doorstroming op de woningmarkt worden bekostigd uit deze bestemmingsreserve.

Onttrekking	In 2025 zijn de kosten (€ 405.000) die gemaakt zijn voor het plan woningbouw Zevenaar en voor het project flexwoningen Reisenakker ten laste gebracht van de bestemmingsreserve. Daarnaast is € 524.000 teruggevloeid naar de algemene reserve.
-------------	---

Totaal bestemmingsreserves	2.097	0	929	1.168
-----------------------------------	--------------	----------	------------	--------------

PARAGRAFEN

LOKALE HEFFINGEN

ALGEMEEN

Inleiding

De lokale belastingen vormen een belangrijk deel (grootweg 20%) van de inkomsten van de gemeente. Deze paragraaf geeft inzicht in de te verwachten of gerealiseerde opbrengsten van de verschillende belastingen, heffingen en retributies. De lokale belastingen bestaan uit algemene belastingen, bestemmingsheffingen en retributies. De opbrengsten van de algemene belastingen, zoals onroerendezaakbelastingen, parkeerbelasting en toeristenbelasting, behoren tot de algemene dekkingsmiddelen. Bij bestemmingsheffingen en retributies, zoals de afvalstoffenheffing, rioolheffing of leges, is sprake van een samenhang tussen de opbrengst en bepaalde aanwijsbare kosten of tegenprestaties.

In de Gemeentewet en enkele bijzondere wetten, zoals de Wet milieubeheer, staat aangegeven welke belastingen een gemeente mag heffen. Wij benutten een groot deel van de toegestane belastingsoorten. U besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van belastingen door het vaststellen van een verordening. Voor elke heffing stelt u een afzonderlijke verordening vast.

Beleid

U stelt de verordeningen vast voor alle gemeentelijke belastingen en heffingen. In deze verordeningen is ook opgenomen of -en tot welk bedrag- kwijtschelding mogelijk is. Bij het vaststellen van de tarieven voor 2025 golden de volgende uitgangspunten:

- De afvalstoffenheffing, rioolheffing, lijkbezorgingsrechten, marktgelden en leges mogen wettelijk gezien maximaal 100% kostendekkend zijn. Concreet betekent dit dat de geraamde baten van deze heffingen niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten die hiermee verband houden. Wij voldoen hieraan. Bij sommige heffingen, zoals marktgelden en lijkbezorgingsrechten, zien wij af van volledige kostendekking;
- Het gehanteerde inflatiepercentage voor 2025 is 1,2% (raming CPB);
- De kosten die wij maken voor heffing en invordering van de belastingen en rechten worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend naar de bestemmingsheffingen, zoals afvalstoffen- en rioolheffing en naar één verzamelpost voor de algemene heffingen. Deze verdeelsleutel is een zo goed mogelijke inschatting. Omdat het gros van de werkzaamheden niet specifiek aan één enkele belastingsoort is toe te rekenen, is een meer specifieke inschatting niet te maken.

Beleidskaders

Een essentieel kader is de beperking dat lokale belastingen en heffingen niet afhankelijk gemaakt mogen worden van inkomen, winst of vermogen. Inkomenspolitiek is voorbehouden aan het Rijk. De specifieke beleidskaders zijn opgenomen bij de verschillende belastingen en heffingen.

Ontwikkelingen

Indien van toepassing zijn er bij de betreffende belastingen of heffingen specifieke ontwikkelingen opgenomen.

OPBRENGSTEN

Bedragen x € 1.000

Belastingen en heffingen	Begroting primitief 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Vershil
Belastingen				
Belasting op eigendom woningen	9.009	9.009	9.219	210
Belasting op eigendom en gebruik bedrijven	6.019	6.019	6.214	195
Precariobelasting	38	38	44	6
Reclamebelasting	105	0	2	2

Toeristenbelasting	382	382	414	32
Parkeerbelasting - parkeergelden	961	961	1.035	74
Parkeerbelasting - parkeervergunningen	124	124	192	68
Bedrijfsinvesteringszone	0	190	190	0
Totaal belastingen	16.638	16.723	17.310	587

Heffingen (excl. reservemutaties)				
Leges - burgerzaken	112	112	132	20
Leges - paspoorten en rijbewijzen	998	998	845	-153
Leges - opstellen en handhaven APV	61	51	54	3
Marktgelden	36	36	26	-10
Afvalstoffenheffing	4.703	4.703	4.511	-192
Lijkbezorgingsrechten	135	135	135	0
Leges - omgevingsvergunningen	901	1.051	1.499	448
Leges - ruimtelijke ordening	16	10	8	-2
Leges - welstand	43	73	109	36
Rioolheffing	5.183	5.183	5.145	-38
Totaal heffingen (excl. reservemutaties)	12.188	12.352	12.464	112

Totaal belastingen en heffingen	28.826	29.075	29.774	699
--	---------------	---------------	---------------	------------

OVERZICHT KOSTENDEKKENDHEID

Heffingsoort (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025				Rekening 2025			
	Taakveld	Overhead	Baten	Dekkings %	Taakveld	Overhead	Baten	Dekkings %
Afvalstoffenheffing (*)	4.611	92	4.703	100%	4.326	92	4.511	102%
Rioolheffing (*)	4.541	642	5.183	100%	4.400	708	5.145	101%
Lijkbezorging	339	184	135	26%	335	184	135	26%
Marktgelden	25	9	34	100%	44	9	26	48%
Leges:								
Titel 1 Algemene dienstverlening	1.044	430	1.251	85%	914	279	986	83%
Titel 2 Omgevingsvergunningen	733	535	962	76%	1.129	604	1.616	93%
Titel 3 Europese Dienstenrichtlijn	42	34	61	80%	42	34	54	71%
Totaal leges	1.819	999	2.273	81%	2.085	917	2.656	88%

(*) Bij de jaarrekening kunnen de opbrengsten van de afvalstoffenheffing en rioolheffing hoger of lager zijn dan verwacht. We storten een positief saldo in de daarvoor bestemde reserves. Is het saldo negatief, dan halen we dit bedrag uit de reserve. Zo blijven de heffingen die inwoners betalen beschikbaar voor dit taakveld.

LOKALE LASTENDRUK

Over de lokale lastendruk wordt jaarlijks door diverse organisaties gepubliceerd. In deze publicaties wordt bij het bepalen van de lastendruk veelal uitgegaan van verschillende gegevensverzamelingen en verschillende methoden van berekening en grondslagen. In de ene publicatie wordt bijvoorbeeld gewerkt met gemiddelden, in de andere worden verschillende standaardprofielen onderscheiden of wordt alleen een aantal tevoren geselecteerde heffingen opgenomen. Hierbij gaat het dan ook vrijwel altijd uitsluitend om de lasten voor bewoners, en dus niet voor bedrijven.

Informatie over lastendruk is onder andere te vinden bij de [Provincie Gelderland](#), het [Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden \(COELO\)](#), op [Waar staat je gemeente](#) en via de [Lokale Lastenmeter](#).

Hieronder vindt u een overzicht van de gemiddelde lastendruk van een meerpersoonshuishouden op basis van de publicatie van COELO. De gemiddelde lastendruk is een zo'n goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. Hierdoor kan de lastendruk iets afwijken van andere publicaties.

Belastingsoort	2024	2025
Afvalstoffenheffing	208	231
OZB eigendom woning	434	445
Rioolheffing	243	245

KWIJTSCHELDING EN ONINBAAR

Inleiding

Inwoners die niet in staat zijn de gemeentelijke belastingen te betalen kunnen onder bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Beleid

Uw raad is bij de kwijtschelding gebonden aan wettelijk voorgeschreven regels (onder meer de Invorderingswet 1990). De gemeente heeft slechts een beperkte beleidsvrijheid. Binnen deze beperkte beleidsvrijheid heeft uw raad in haar Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen o.a. bepaald voor welke belastingsoorten kwijtschelding mogelijk is en maakt uw raad gebruik van de mogelijkheid het percentage van de kosten van bestaan op 100% te stellen. Dit betekent dat belastingsschuldigen met een inkomen rond of op 100% van het minimuminkomen (volgens de bijstandsnorm) in aanmerking kan komen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding.

Kengetallen

Aantal kwijtscheldingsverzoeken:

Geautomatiseerd toegekend: 456 aanslagbiljetten

Aantal handmatige verzoeken: 572

- Waarvan 223 geheel toegekend
- Waarvan 15 gedeeltelijk toegekend
- Waarvan 223 afgewezen
- Waarvan 16 ingetrokken/retour

Aantal vorderingen oninbaar en op welke gronden:

In 2025 zijn er ongeveer 183 vorderingen over de heffingsjaren tot en met 2025 oninbaar geleden.

De gronden waarop een vordering oninbaar kan worden geleden zijn:

- Op voorstel van de deurwaarder, geen verhaalsmogelijkheden;
- Overleden, erfgenamen niet traceerbaar;
- Oninbaar schuldhelpverlening;
- Oninbaar failliet;
- Oninbaar vertrokken onbekend waarheen.

Aantal vorderingen overgedragen aan deurwaarder in 2025: 676

Onroerende zaakbelasting

Inleiding

De onroerendezaakbelastingen (OZB) wordt geheven op grond van artikel 220 van de Gemeentewet. Er worden twee soorten belastingen geheven:

- een eigenarenbelasting van de eigenaren van woningen en van niet-woningen;
- een gebruikersbelasting van de gebruikers van niet-woningen.

Bij niet-woningen met woondelen (zoals een boerderij of een winkelpand met bovenwoning) wordt voor de gebruikersbelasting de waarde van die woondelen buiten beschouwing gelaten.

Grondslag

De grondslag voor de OZB is de waarde op basis van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Deze waarde wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld. Begin van het jaar heeft iedere belastingplichtige een nieuwe WOZ-beschikking ontvangen gecombineerd met de aanslag.

Gebruik WOZ-waarde in Woningwaarderingstelsel

De WOZ-waarde heeft invloed op de maximaal redelijke huurprijs voor huurwoningen. Het puntensysteem van het Woningwaarderingstelsel is deels gebaseerd op de WOZ-waarde van de woning. Veel huurders van woningen hebben daardoor een formeel belang bij de WOZ-waarde van hun woning. Immers kan de jaarlijkse huurverhoging beïnvloed worden door de maximaal redelijke huurprijs die direct samenhangt met de WOZ-waarde. Daarom is het van belang dat ook de huurder van woningen de mogelijkheid heeft om bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde en zij hebben dus eveneens een WOZ-beschikking ontvangen.

Beleid

Opbrengst

Bij de raming van de OZB-opbrengst 2025 hebben wij rekening gehouden met een meeropbrengst van 1,2%. Dit is verwerkt in de tarieven.

OZB en gemeentefonds

De hoogte van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds van een gemeente hangt onder andere af van de zogenoemde 'OZB-belastingcapaciteit' van een gemeente. Het idee daarachter is eenvoudig: hoe meer geld een gemeente aan OZB kan binnenhalen, des te minder geld uit het Gemeentefonds nodig is. Zonder de toepassing van de OZB-belastingcapaciteit bij de verdeling van het Gemeentefonds zouden gemeenten met een hoge waarde aan onroerende zaken een hoger voorzieningenniveau of lagere belastingtarieven kunnen bieden dan gemeenten met een lage waarde.

Bij een gelijk tarief zijn de OZB-inkomsten in een gemeente met hoge WOZ-waarden immers hoger dan in een gemeente met lage WOZ-waarden. Een andere mogelijkheid is dat de tarieven in de gemeente met hoge WOZ-waarden lager uitvallen, terwijl de voorzieningen op een gemiddeld peil worden geboden.

Reken-/normtarieven

De belastingcapaciteit is afhankelijk van de WOZ-waarden in een gemeente. Hoe hoger de waarde, hoe hoger de belastingcapaciteit, hoe hoger de 'OZB-aftrekpost' bij de verdeling van het Gemeentefonds. Gemeenten worden afgerekend op de zogenoemde reken- of normtarieven. Er zijn drie reken- of normtarieven:

- voor eigenaren van woningen
- voor gebruikers van niet woningen
- voor eigenaren van niet-woningen

Deze drie tarieven zijn voor alle gemeenten gelijk. Verschillen tussen gemeenten in de OZB-aftrekpost worden dus alleen bepaald door verschillen in de waarde van onroerende zaken. De tarieven die de gemeenten werkelijk in rekening brengen bij de gebruikers en eigenaren van onroerende zaken spelen hierbij geen enkele rol. Dit betekent dat een verhoging of verlaging van de OZB-tarieven door de gemeente geen gevolgen heeft voor de uitkering uit het Gemeentefonds. Alleen als de totale WOZ-waarde verandert, door de jaarlijkse hertaxatie of door nieuwbouw of sloop, verandert de Gemeentefondsuitkering.

Beleidskaders

Verordening onroerende zaakbelasting:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR731624?&show-wti=true>

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Parkeerbelasting

Inleiding

Gemeenten zijn op grond van artikel 225 van de Gemeentewet bevoegd parkeerbelastingen te heffen. De parkeerbelastingen zijn aan te merken als algemene en zakelijke belastingen. 'Algemeen' omdat de opbrengsten vrij besteedbaar zijn voor de gemeenten en 'zakelijk' omdat geen rekening wordt gehouden met persoonlijke omstandigheden.

Beleid

De parkeerbelasting is ingevoerd in het kader van parkeerregulering. De kostenopslag bij de naheffingsaanslagen mag maximaal kostendekkend zijn en is gemaximeerd.

Beleidskaders

Verordening parkeerbelasting:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR731629/1>

Hier zijn ook de tarieven in opgenomen.

Precariobelasting

Inleiding

De precariobelasting is gebaseerd op artikel 228 van de Gemeentewet. Deze belasting kan worden geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond.

Beleid

In de gemeente Zevenaar is de precariobelasting met name bedoeld voor het innemen van een terras op gemeentegrond.

Beleidskaders

Verordeningen precariobelasting:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR731623/1>

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Reclamebelasting

Inleiding

Reclamebelasting kan worden geheven over openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg. Vanaf 2010 heffen wij voor het centrumgebied van Zevenaar reclamebelasting.

Beleid

De reclamebelasting is per 2025 afgeschaft in de gemeente Zevenaar.

Beleidskaders

Laatste verordening reclamebelasting (2024):

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR711234/1>

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Toeristenbelasting

Inleiding

Op grond van artikel 224 van de Gemeentewet wordt toeristenbelasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente in hotels en pensions, op campings en dergelijke. De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Er is in beginsel geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Beleid

Belastingplichtig voor de toeristenbelasting is degene die tegen een vergoeding gelegenheid biedt tot verblijf met overnachting. De belastingplichtige is bevoegd de belasting te verhalen op degene die verblijf houdt.

Beleidskaders

Verordening toeristenbelasting:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR731620/1?show-wti=true>

Hier zijn ook de tarieven in opgenomen.

Afvalstoffenheffing

Inleiding

Afvalstoffenheffing wordt geheven op grond van de Wet milieubeheer.

Beleid

De afvalstoffenheffing leggen wij op aan de gebruikers van percelen waarvoor wij verplicht zijn huishoudelijk afval in te zamelen.

Wij hanteren het diftar-systeem. Dit houdt in dat wij naast een vast bedrag per huishouden een bedrag per lediging van de afvalcontainer dan wel een bedrag per storting in een ondergrondse container in rekening brengen. Van huishoudens die gebruik maken van een verzamelcontainer (bij sommige hoogbouw) heffen wij een vast bedrag.

Beleidskaders

Verordening afvalstoffenheffing:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR731627/1>

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

AFVALSTOFFENHEFFING		
Omschrijving	Begroting 2025	Rekening 2025
Taakveld	3.866	3.550
Overhead	92	92
BCF	745	776
Totaal kosten	4.703	4.418
Heffing	4.703	4.511
Reserve mutatie		93
Kostendekkendheid	100%	100%

In 2025 is een voordeel gerealiseerd op het product afval. Dit voordeel is, conform het besluit begroting en verantwoording, toegevoegd aan de daarvoor bestemde reserve. Op deze manier worden de geïnde heffingen gebruikt voor afval.

Lijkbezorgingsrechten

Inleiding

Voor het gebruik van de algemene begraafplaatsen en het daarbij verlenen van diensten door of vanwege de gemeente worden leges geheven op grond van de 'Verordening lijkbezorgingsrechten'.

Beleid

Wettelijk mogen de lijkbezorgingsrechten 100% kostendekkend zijn op begrotingsbasis. Om deze kosten voor onze inwoners te matigen zien wij af van 100% kostendekkendheid.

Beleidskaders

Verordening lijkbezorgingsrechten:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR731626/1?&show-wti=true>

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

LIJKBEZORGINGSRECHTEN		
Omschrijving	Begroting 2025	Rekening 2025
Taakveld	339	335
Overhead	184	184
Totaal kosten	523	519
Rechten	135	135
Kostendekkendheid	26%	26%

Leges

Inleiding

Voor het door ons verlenen van diensten heffen wij leges. In de Legesverordening op grond van artikel 229 van de Gemeentewet is geregeld voor welke diensten leges verschuldigd zijn.

Belastingplichtig is degene die de dienst aanvraagt, dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Voor de Legesverordening nemen wij de modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten als basis.

Beleid

De leges zijn in de gemeente Zevenaar conform wet- en regelgeving niet meer dan 100% kostendekkend op begrotingsbasis.

Beleidskaders

Verordening leges:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR731628/1>

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

LEGES: TITEL 1 Algemene dienstverlening		
Omschrijving	Begroting 2025	Rekening 2025
Taakveld	1.044	914
Overhead	430	279
Totaal kosten	1.474	1.193
Leges	1.251	986
Kostendekkendheid	85%	83%

LEGES: TITEL 2 Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning		
Omschrijving	Begroting 2025	Rekening 2025
Taakveld	733	1.129
Overhead	535	604
Totaal kosten	1.268	1.733
Leges	962	1.616
Kostendekkendheid	76%	93%

LEGES: TITEL 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn		
Omschrijving	Begroting 2025	Rekening 2025
Taakveld	42	42
Overhead	34	34
Totaal kosten	76	76
Leges	61	54
Kostendekkendheid	80%	71%

Marktgelden

Inleiding

Marktgeld wordt geheven van degene die goederen of koopwaren uitstalt tijdens de wekelijkse markt. Het is een recht, geheven voor het gebruik van de openbare grond op het marktterrein, gedurende de tijd dat het markt is.

Beleid

Marktgeld heffen wij van degene, die de goederen of koopwaren uitstalt. Hiervoor geldt een tarief per strekkende meter die in gebruik is genomen. Bij het tarief marktgeld hebben wij rekening gehouden met de kosten voor promotie van de markt.

Beleidskaders

Verordening marktgelden:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR731625/1>

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

MARKTGELDEN		
Omschrijving	Begroting 2025	Rekening 2025
Taakveld	25	44
Overhead	9	9
Totaal kosten	34	53
Marktgelden	34	26
Kostendekkendheid	100%	48%

Rioolheffing

Inleiding

De Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken is in werking getreden. Dit heeft een verbreding van de gemeentelijke zorgplicht tot gevolg. Tegenwoordig gaat het niet meer slechts om kostenverhaal van een doelmatig werkende riolering. Het gaat om verhaal van kosten die gemoeid zijn met alle collectieve maatregelen die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatig werkende riolering én om verhaal van kosten van alle overige maatregelen ten aanzien van hemelwater en grondwater, kortom voor de volledige uitvoering van de gemeentelijke watertaken. De rioolheffing is gebaseerd op artikel 228a van de Gemeentewet.

Beleid

Wij heffen de rioolheffing van de gebruiker van een perceel van waaruit direct of indirect water (huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater, hemelwater of grondwater) op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De opbrengst baseren wij op het watertakenplan de Liemers.

Beleidskaders

Verordening rioolheffing:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR731621/1>

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

RIOOLHEFFING		
Omschrijving	Begroting 2025	Rekening 2025
Taakveld	4.318	4.145
Overhead	642	708
BCF	223	255
Totaal kosten	5.183	5.108
Heffing	5.183	5.145
Reserve mutatie		37
Kostendekkendheid	100%	100%

In 2025 is een voordeel gerealiseerd op het product riolering. Dit voordeel is, conform het besluit begroting en verantwoording, toegevoegd aan de daarvoor bestemde reserve.

Op deze manier blijven de geïnde heffingen beschikbaar voor riolering.

WEERSTANDSVERMAGEN EN RISICOBEBEERSING

Inleiding

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen in risicomanagement toegelicht. Hierbij wordt het risicoprofiel en het bijbehorende weerstandsvermogen voor de gemeente Zevenaar weergegeven. Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het bestaande beleid aangepast moet worden en zonder dat de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening in gevaar komt.

De gemeente Zevenaar vindt het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering en de verschillende beleidsterreinen inzichtelijk en beheersbaar te maken. Door inzicht in de (financiële) risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze een afweging te maken en besluiten te nemen over de inzet van middelen. Om inzicht in de risico's van de gemeente te kunnen verkrijgen is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van deze risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.

Beleid

Het beleid op het terrein van risicomanagement heeft als het doel:

- Het inzichtelijk maken van en sturen op (financiële) risico's;
- Het vergroten van het risicobewustzijn;
- Het voorkomen van onaangename (financiële) verrassingen;
- Het aanhouden van voldoende weerstandsvermogen, minimaal ratio 1.0.

De gemeenteraad neemt kennis van het risicoprofiel, bepaalt de financiële omvang van de noodzakelijke risicoreservering en stelt de ratio vast.

Beleidskaders

Beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen (2023)

Ontwikkelingen

We werken aan een doorontwikkeling van het risicomanagement. Naast het inventariseren en actualiseren van de financiële risico's gaan we meer focus leggen op risicobebepaling en risicomanagement van doelstellingen. Welke risico's hangen met de doelstellingen van de gemeente samen, welke maatregelen nemen we en hoe gaan we met de risico's om?

OVERZICHT TOPRISICO'S

In de voorbereiding op deze jaarstukken zijn de risico's geïnterpreteerd en geactualiseerd. In het hieronder weergegeven overzicht zijn de risico's gepresenteerd met de grootste netto impact; dat wil zeggen effect x kans groter dan € 250.000.

Nr.	Risico	Kans op voordoen van risico	Financieel gevolg (maximaal)
Bedragen x € 1.000			
1	Niet realiseren geraamde opbrengstwaarde grondexploitatie	*1	2.081
2	Aantrekken en behouden van gekwalificeerd personeel	70%	1.600
3	Algemene uitkering wijkt af van de begroting	50%	2.100
4	Verbonden partijen	70%	1.350
5	Bylandse brug	30%	2.000
6	Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	50%	1.200
7	Voortgang hervormingsagenda/eigen bijdrage	20%	2.900
8	Sociaal domein / Jeugd / WMO	70%	750
9	Hogere onderhoudskosten door grondroeringen van nutsbedrijven	50%	800
10	Dividendinkomsten	50%	758
11	Tekort op het I-deel / BUIG-budget	50%	600
12	Wachtgeld wethouders	30%	980
13	Uitval ICT systemen	50%	500
14	Budgetoverschrijdingen a.g.v. aangescherpte ramingen	50%	500

Opmerking:

*1: Voor de grondexploitatie is een separate risico-inventarisatie en -analyse uitgevoerd. De uitkomst daarvan is opgenomen in deze tabel, vandaar dat hiervoor geen kans is opgenomen.

Ontwikkeling weerstandsvermogen

In de meerjarenbegroting 2026-2029 is de laatste stand van het weerstandsvermogen bepaald. De benodigde weerstandscapaciteit in de begroting bedroeg € 7.200.000. Ten opzichte van die stand zijn risico's geactualiseerd en enkele nieuwe risico's toegevoegd.

Op basis van de actualisatie van de risico's is de benodigde weerstandscapaciteit bijgesteld naar € 7.506.000. De toename is te verklaren door enkele nieuw toegevoegde risico's. De risico's bij de grondexploitatie zijn iets afgenomen.

Marktontwikkelingen en weerstandsvermogen

CPB maart 2026

De meest recente raming van het Centraal Planbureau (maart 2026) laat zien dat gemeenten nog altijd voor aanzienlijke financiële uitdagingen staan. Het economische beeld voor 2026 is gematigd positief; de economie groeit met 1,4%, terwijl de inflatie is gestabiliseerd rond de 2,3%. Hoewel de koopkracht dit jaar gemiddeld met 1,4% toeneemt door stijgende lonen, blijven de lasten voor veel huishoudens hoog door de na-ijleffecten van eerdere prijsstijgingen. Voor gemeenten betekent dit dat een aanzienlijke groep inwoners kwetsbaar blijft. Het beroep op lokale voorzieningen, schuldhelpverlening en het armoedebeleid neemt hierdoor niet af, wat een voortdurende druk legt op de gemeentelijke begroting.

De arbeidsmarkt blijft ook in 2026 structureel krap. Hoewel het werkloosheidspercentage volgens het CPB licht oploopt naar 4,0%, blijft de vraag naar personeel in cruciale sectoren als zorg, jeugd en onderwijs onverminderd hoog. Voor gemeenten is het werven en behouden van personeel hierdoor een blijvende uitdaging. De inzet van externe capaciteit is bovendien complexer geworden: door de strikte handhaving op schijnzelfstandigheid die begin 2026 volledig van kracht is geworden, is het aantal beschikbare zzp'ers in de publieke sector fors afgenomen. Gemeenten die voorheen leunden op zelfstandigen voor tijdelijke opdrachten, ervaren nu meer hinder bij het invullen van hun formatie en het borgen van continuïteit.

Hoewel de armoede begin 2025 een dalende lijn vertoonde door lastenverlichting en hogere toeslagen, is het huidige beeld grilliger geworden. De recente escalatie in het Midden-Oosten en de betrokkenheid van Iran hebben de energieprijzen opnieuw opgestuwd, waardoor de eerdere koopkrachtwinst deels wordt weggevaagd. Ondanks de nieuwe, ruimere armoedefinitie van CBS, SCP en Nibud, blijft de armoede-intensiteit (de afstand tot de armoedegrens) voor kwetsbare huishoudens zorgwekkend groot. Voor gemeenten betekent dit dat de verwachte afname van de hulpvraag stagneert; de stijgende energiekosten dwingen tot een hernieuwde focus op energiearmoede en flankerend armoedebeleid.

De CEP-raming van maart 2026 bevestigt dat gemeenten klem zitten: de loon- en inkoopkosten stijgen hard, terwijl de druk op het sociaal domein door de onrust rond Iran en hernieuwde energiearmoede onverminderd groot blijft. Met de aanhoudende personele krapte, is de financiële ruimte voor gemeenten kritiek. Dit dwingt tot een uiterst sobere begrotingsdiscipline en de opgave om duidelijke politieke keuzes te maken, waarbij de maatschappelijke onderbouwing en de zorg voor kwetsbare inwoners zwaarder wegen dan ooit.

Toelichting op risico's

1. Grondexploitaties

Uit een recente risicoanalyse van de grondexploitaties blijkt dat het totale risicoprofiel van de grondexploitaties is gecalculeerd op € 2.081.000. Ten opzichte van het risico in de meerjarenbegroting 2026-2029 (€ 2.974.000) betekent dit een daling van € 893.000.

Dit risicoprofiel van € 2,1 miljoen bestaat onder andere uit risico's die worden veroorzaakt door projecten die zich in de beginfase van de ontwikkeling bevinden, zoals Vestersbos en Businesspark 7Poort II. In deze fase zijn nog veel onzekerheden en kunnen risico's in de toekomst plaatsvinden. Risico's waar we geen grip op hebben zoals kostenstijging en vertraging in de gronduitgifte worden daarom meegenomen in het risicoprofiel. Ook met de prijsstijging van materialen is rekening gehouden. Hoe het prijsverloop verder zal gaan is onzeker en vormt daarom een risico. In de paragraaf Grondbeleid is een nadere analyse van het risico per project opgenomen.

Grondposities

In de afgelopen periode zijn meerdere stappen gezet om grondposities te verwerven om op langere termijn woningbouw en bedrijventerreinen te ontwikkelen. De raad heeft in 2025 meerdere voorstellen behandeld om grondaankopen mogelijk te maken.

2. Aantrekken en behouden gekwalificeerd personeel

Zoals opgenomen in de CPB raming blijft de arbeidsmarkt krap. Het gevolg hiervan zien wij terug in het risico in vacatures die langere tijd open staan en soms zelfs niet in te vullen zijn. Met name bij bouwen & wonen, ruimtelijke ordening en sociaal domein staan vacatures open.

Om het noodzakelijke werk op te kunnen leveren, zetten wij personeel van derden in (inhuur). Het uitgangspunt is dat de kosten van inhuur binnen de formatieve budgetten blijft. De krappe arbeidsmarkt en

stijgende inflatie leiden tot stijgende lonen. De hogere lonen leiden tot hogere kosten voor inhuur. Mocht er ook geen inhuur beschikbaar zijn, dan kan het risico zich voordoen dat geplande activiteiten niet uitgevoerd kunnen worden. Een geplande activiteit niet meer of anders uitvoeren zal ook tijd en geld kosten. Hierbij kun je denken aan extra kosten voor communicatie en kosten voor alternatieve plannen en verantwoording.

Als maatregel voor dit vraagstuk hebben wij ingezet op de ontwikkeling van aantrekkelijke werkgever. We werken aan de doorontwikkeling naar een moderne en professionele organisatie. Gelet op het belang en onze ambitie hierin vervult Zevenaar een bestuursrol in het P&O-netwerk / werken in Gelderland. In de begroting zijn budgetten opgenomen om een aantrekkelijker werkgever te worden, aangevuld met budget voor recruitment om daarmee de afhankelijkheid van inhuur te beperken en meer te kunnen ontwikkelen. De maatregelen beperken dit risico enigszins.

Als grondslag voor het bepalen van het risico gebruiken wij de geraamde salarislasten als basis. Het risico bepalen wij op 5% van de geraamde salarislasten en bedraagt daarmee € 1,6 miljoen met een kans van 70%.

3. Algemene uitkering

De jaarlijkse verhogingen of verlagingen (het accres) van het gemeentefonds zijn onzeker. Zeker sinds de invoering van het nieuwe stelsel, waarbij gemeenten compensatie ontvangen op basis van de ontwikkeling van het BBP die niet gelijk is aan de inflatieontwikkeling voor het grootste deel van de kosten. Als de economie stagneert, maar de inflatie hoog blijft zullen zal dit een tekort tot gevolg hebben. Het risico is bepaald op 2,1 miljoen, dit is 2% van 106 miljoen.

4. Verbonden partijen

De totale jaarlijkse bijdrage van onze gemeente aan verbonden partijen is 29 miljoen. Het risico bestaat dat verbonden partijen in een bepaald jaar een hogere bijdrage nodig hebben dan begroot. Dit kan bijvoorbeeld ontstaan bij onverwachte tegenvallers in hun exploitatie. Ook zit er een financieel gat tussen de werkelijke benodigde indexatie bij verbonden partijen en hetgeen wij ontvangen van het Rijk. Omdat de verbonden partijen in hoofdzaak niet beschikken over een eigen weerstandsvermogen, worden deze tegenvallers in rekening gebracht bij de gemeente. Door de huidige economische situatie is de kans groter dat er tekorten ontstaan bij verbonden partijen, die zij niet zelf kunnen opvangen.

5. Bylandse brug

De Bylandse brug verkeert in slechte staat en moet op (korte) termijn vervangen worden. Het wegvak over de brug is openbaar en de brug is in particulier eigendom van de steenfabriek Tolkamer. De eigenaar stelt dat hij wel eigenaar is maar niet onderhoudsplichtig. De gemeente stelt dat de particuliere eigenaar onderhoudsplichtig is omdat zij in het verleden en nog steeds onderhoud uitvoert. Het risico bestaat dat de gemeente als onderhoudsplichtige wordt aangemerkt en dus ook de kosten voor vervanging op zich moet nemen. In het meerjareninvesteringsplan voor vervanging van kunstwerken is met deze vervanging geen rekening gehouden. De kosten voor vervanging worden geraamd op € 1.500.000 tot € 2.000.000. De kans dat de gemeente volledig opdraait voor vervanging schatten we nu in op 30%.

6. Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

Als onderdeel van het integraal accommodatieplan is een financiële doorrekening gemaakt van € 24 miljoen aan verduurzamende maatregelen voor het gemeentelijk vastgoed. Dit gaat om investeringen in verduurzaming van bestaande bouw en vervangende nieuwbouw in een tijdshorizon van de komende 20 jaar. Wij schatten in dat een afwijkingsrisico van 25% aanwezig is omdat dit op kengetallen is gebaseerd. Ervan uitgaande dat we op termijn via de kadernota/begroting de investeringsbedragen beschikbaar krijgen, zien wij een risico van zo'n 6 miljoen dat extra investeringen nodig zijn. Het bedrag van € 6 miljoen heeft

betrekking op de totale investering voor de komende 20 jaar. Deze totale investering wordt niet in één keer aangevraagd maar jaarlijks een deel op basis van een investeringsprogramma. Voor de risicoberekening gaan we uit van een periode van 4 jaar. We houden rekening met een risico van € 1,2 miljoen ($24 \text{ miljoen} \times 25\% = 6 \text{ miljoen} / 5$). De kans is 50%.

7. en 8.. Sociaal domein

Algemene ontwikkeling

De prognose voor het gebruik van jeugdzorg en Wmo is gebaseerd op de werkelijke uitgaven, verhoogd met de verwachte ontwikkelingen in prijs en aantal cliënten. Wij zijn hierbij afhankelijk van factoren die buiten onze invloedssfeer liggen. Een andere factor die buiten onze invloedssfeer ligt is de beschikbaarheid van zorg. De beschikbaarheid staat onder druk, waardoor inwoners niet gelijk kunnen worden geholpen. Hierdoor bestaat het risico dat alternatieve (tussentijdse) zorg ingezet moet worden. Daarnaast hebben ook niet voorspelde demografische ontwikkelingen invloed op de gerealiseerde kosten. In de monitor sociaal domein wordt u geïnformeerd over de ontwikkelingen in de huidige jaar.

Als algemeen risico wordt op basis van het huidige kostenniveau voor de gemeente Zevenaar een bedrag van € 750.000 aangehouden.

Hervormingsagenda jeugd

De commissie van Ark heeft in het kader van de hervormingsagenda in 2025 een onderzoek uitgevoerd. De Hervormingsagenda Jeugd is noodzakelijk, maar op zichzelf onvoldoende om de problematiek in de jeugdzorg het hoofd te bieden. Dat concludeert de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd in het rapport 'Groeipijn'.

In de raadsvergadering van 25 februari 2026 heeft de raad besloten om de ontvangen compensatie over 2023 en 2024 naar aanleiding van het rapport Van Ark te gebruiken voor het versterken van de sociale basis. In de voorjaarsnota zijn door het Rijk wel aanpassingen gedaan, maar de financiële onzekerheid blijft en is toegenomen vanaf 2028. Naar verwachting worden in 2028 middelen vervangen door maatregelen. Deze moeten door wetgeving mogelijk worden gemaakt en gezien de ervaring met het verleden en het nieuwe kabinet blijft de onzekerheid hoog.

In relatie tot de hervormingsagenda, eigen bijdrage en compensatie houden wij rekening met een risico van 5% van het saldo van de bestedingen in programma 6, zijnde 3 miljoen. De kans dat de onzekerheden dit negatieve effect hebben schatten we in op 20%.

9. Hogere onderhoudskosten door grondroeringen van nutsbedrijven

In verband met de energietransitie renoveren en vergroten nutsbedrijven hun netwerk van kabels en leidingen. Onder meer in Babberich, Giesbeek en Pannerden gaan projecten en uitbreidingen van start.

Met maximale inzet wordt de planning van gemeentelijke projecten afgestemd op de planningen van de werkzaamheden door de nutsbedrijven. Dit lukt niet altijd met als gevolg degeneratie (verval) van wegen met hogere onderhoudskosten als gevolg. Bijkomend risico is de aanwezigheid van asbest in de grond. Met het verwijderen van asbest zijn hoge kosten gemoeid en een geschil kan ontstaan wie voor deze kosten opdraait. We schatten het totale risico hiermee in op € 800.000.

10. Dividend deelnemingen

We ramen in de begroting dividendinkomsten van Alliander, Ataro en BNG. Het risico bestaat dat dividendinkomsten lager uitvallen, bijvoorbeeld door tegenvallende bedrijfsresultaten.

11. Tekort I-deel/ BUIG

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen. Het risico van het tekort op het BUIG-budget fluctueert. Boven de 12,5% worden tekorten volledig gecompenseerd door de vangnetuitkering. Gemiddeld rekening houdend met vangnetuitkeringen is het tekort € 600.000 en 50%.

12. Wachtgeld wethouders

Om de huidige wethouders te beschermen tegen de gevolgen van werkloosheid na het wethouderschap geldt een wachtgeldregeling. Na het wethouderschap ontvangt een wethouder een Appa-ontslaguitkering, tenzij de pensioengerechtigde leeftijd is bereikt. Dit is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Waarom het wethouderschap beëindigd is hierbij niet van belang; het recht op de uitkering bestaat ongeacht de reden van het aftreden. De specifieke aanspraak en omvang kunnen pas worden bepaald op het moment dat zich dit voordoet.

13. Uitval ICT-systemen

Een storing in de ICT-omgeving heeft directe gevolgen voor de continuïteit van gemeentelijke dienstverlening. Denk hierbij aan het tijdelijk niet beschikbaar zijn van systemen voor burgerzaken, vergunningverlening, sociale dienstverlening en interne bedrijfsvoering. De kwetsbaarheid van de ICT-infrastructuur wordt versterkt door beperkte personele capaciteit, krapte op de arbeidsmarkt, afhankelijkheid van externe leveranciers en een achterblijvende innovatiekracht.

Wij schatten het risico in op een financiële impact van € 500.000 met een waarschijnlijkheid van 50%. Deze inschatting is gebaseerd op een scenario waarbij systemen enkele dagen niet beschikbaar zijn door een technische storing of een cyberincident. In het geval van een ransomware-aanval kunnen de kosten aanzienlijk hoger uitvallen door herstelwerkzaamheden, aanvullende beveiligingsmaatregelen, juridische en bestuurlijke verantwoording en reputatieschade.

Ontwikkelingen

Volgens het meest recente dreigingsbeeld van de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) neemt de kans op incidenten zoals ransomware, phishing en verstoringen bij leveranciers toe. Gemeenten worden opgeroepen om hun digitale weerbaarheid structureel te versterken. De doorontwikkeling van de Regionale ICT-Dienst (RID) en het versterken van de I-organisatie dragen bij aan het beheersbaar maken van dit risico op de lange termijn.

14. Aangescherpte ramingen / budgetoverschrijdingen

Als gevolg van de financieel onzekere situatie waarin gemeenten zich bevinden en de daarop gemaakte keuzes is onze begroting gevoeliger geworden voor onvoorziene omstandigheden en onverwachte ontwikkelingen. We zijn genoodzaakt om risicovoller te ramen. In het kader van de indexatie zijn in de meerjarenbegroting 2026-2029 alle budgetten zorgvuldig langsgelopen. Evenwel blijft er een risico bestaan op budgetoverschrijdingen. Waar dit toe zal leiden is onbekend en betekent een risico in onze begroting.

WEERSTANDSCAPACITEIT

De hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die een grote impact kunnen hebben op de financiën van Zevenaar. Het risicoprofiel is een dynamisch geheel gelet op ontwikkelingen in de in- en externe omgeving, het bijstellen van doelstellingen en de werking van beheersmaatregelen. Op het moment dat een bepaald risico in de begroting is geraamd, is het geen risico meer. Op basis van een actuele risicosimulatie heeft de gemeente Zevenaar een weerstandscapaciteit nodig van afgerond € 7,5 miljoen.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen waarover de gemeente beschikt om onverwachte, niet-begrote kosten, dat wil zeggen risico's, op te vangen.

De beschikbare weerstandscapaciteit zit in het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve. Het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve van onze gemeente is per 31 december 2025 € 36,4 miljoen. Dit is vergeleken met de gepresenteerde stand in de meerjarenbegroting 2026-2029 een toename van de algemene reserve, met name als gevolg van het positieve rekeningresultaat 2025.

WEERSTANDSVERMOGEN

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de benodigde weerstandscapaciteit (risico's) afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{36.405.000}{7.506.000} = 4,85$$

Duiding

De ratio weerstandsvermogen geeft een beeld van in hoeverre de huidig bekende, kwantificeerbare en ingeschatte risico's kunnen worden afgedekt met beschikbare weerstandscapaciteit. Daarmee geeft het inzicht in de ruimte die er is om meer of minder risico's te nemen bij verschillende ontwikkelingen die nog op de gemeente afkomen.

Kwalificering

De ratio voor het weerstandsvermogen kan worden ingedeeld in een aantal waarderingscijfers.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	$2,0 \leq x$	Uitstekend
B	$1,4 \leq x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 \leq x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 \leq x < 1,0$	Matig
E	$0,6 \leq x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

De nu berekende ratio van de gemeente Zevenaar valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen om de risico's af te dekken.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve per 31-12-2025 aangevuld met de verwachte mutaties in het meerjarenperspectief. De weerstandscapaciteit is toegenomen, met name als gevolg van het positieve resultaat van de jaarstukken 2025.

Doorrekening algemene reserve (bedragen x € 1.000)	
Saldo algemene reserve per 31-12-2025	36.648
Positief resultaat jaarrekening 2025	3.131
Begrotingsresultaat 2026	1.157
Begrotingsresultaat 2027	-116
Begrotingsresultaat 2028	-831
Begrotingsresultaat 2029	1.417
Eenmalige onttrekking 2026 t.b.v. begrotingsresultaat	- 2.183
Mutaties n.a.v. eerder genomen besluiten	- 2.818
Totaal	36.405

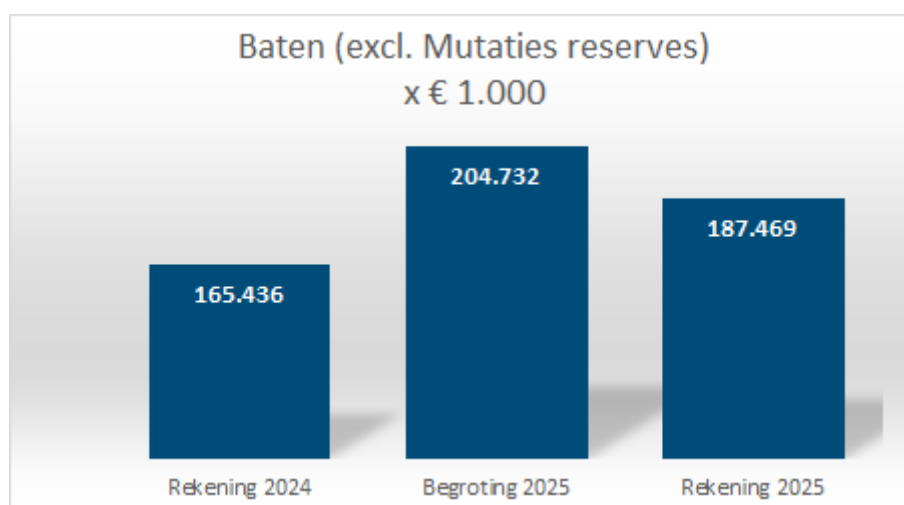
FINANCIËLE KENGETALLEN

Algemeen

De financiële kengetallen geven u een globaal inzicht in de financiële positie van onze gemeente. De kengetallen moeten in samenhang worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie van onze gemeente.

Baten

Bij het bepalen van de kengetallen wordt bij de meeste kengetallen een waarde gedeeld door de totale baten, exclusief mutaties reserves. In meerdere gevallen wijken kengetallen af van de begroting of rekening van vorig jaar omdat de totale baten zijn gewijzigd. In het onderstaande tabel is daarom het verloop van de totale baten weergegeven, die sterk wordt beïnvloed door de baten die samenhangen met de grondexploitaties.

De werkelijke baten in 2025 zijn ruim 13% hoger dan de werkelijke baten in 2024. Dit zorgt ervoor dat de kengetallen waarbij de deler de baten zijn (bij gelijkblijvende noemers) in 2025 lager zullen zijn.

De werkelijke baten in 2025 zijn echter ruim 8% lager dan de baten uit de begroting 2025. Dit heeft een verhogend effect op de betreffende kengetallen in werkelijkheid (bij gelijkblijvende noemers) ten opzichte van de begroting.

Bij het beschouwen van de ontwikkeling is bovenstaande van belang om mee te wegen.

Financiële kengetallen

Financiële kengetallen	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
1.a Netto schuldquote	71,5%	58,7%	61,9%
1.b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	60,5%	48,9%	51,8%
2. Solvabiliteitsratio	27,4%	23,8%	26,1%
3. Structurele exploitatieruimte	-1,7%	-0,6%	3,4%
4. Grondexploitatie	16,9%	3,9%	11,7%
5. Belastingcapaciteit	88,4%	87,5%	87,5%

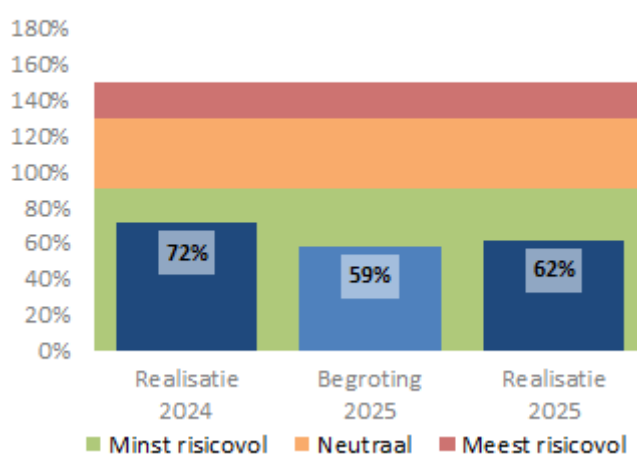
Onderstaand een nadere uitleg van de ontwikkelingen in de financiële kengetallen.

1. Netto schuldquote

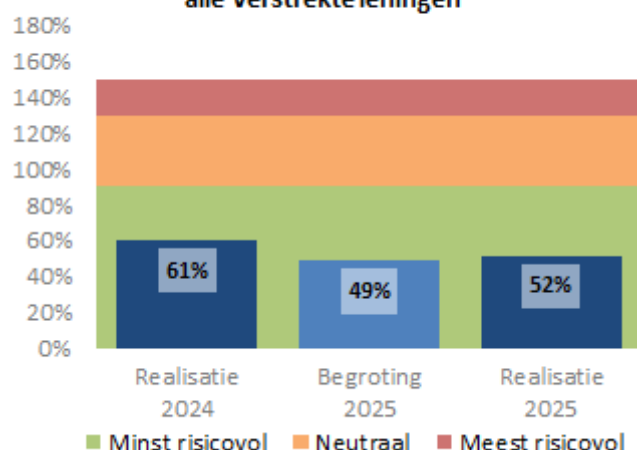
De netto schuldquote bestaat uit twee kengetallen:

- netto schuldquote: dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Hoe lager het percentage hoe beter. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.
- netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

1a. Netto schuldquote

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

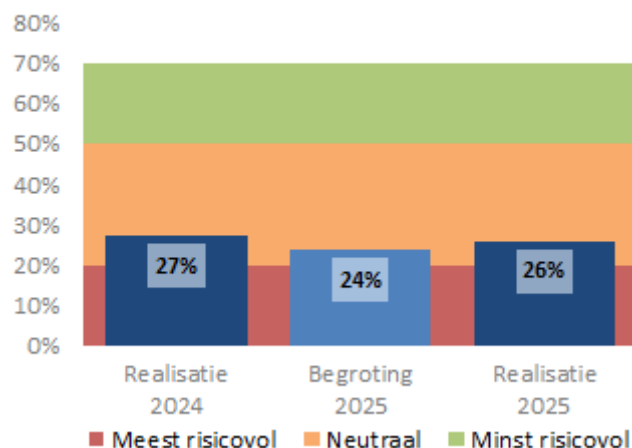

Voor onze gemeente bedraagt het werkelijke percentage van de netto schuldquote in 2025 61,9% en valt hiermee hoger uit dan de begroting 2025. Dit wordt veroorzaakt door de lagere baten in werkelijkheid. Bij de primitieve begroting werd rekening gehouden met een hogere financieringsbehoefte vanwege met name hoge investeringslasten. De totale netto schuld in werkelijkheid is lager dan begroot.

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen (eigen vermogen in verhouding tot het balanstotaal). Voor onze gemeente zien we een verminderde solvabiliteitsratio van 27,4% (2024) naar 26,1%. De daling wordt veroorzaakt door een hoger totaal van de balanswaarde. Het eigen vermogen is heel licht gestegen in 2025.

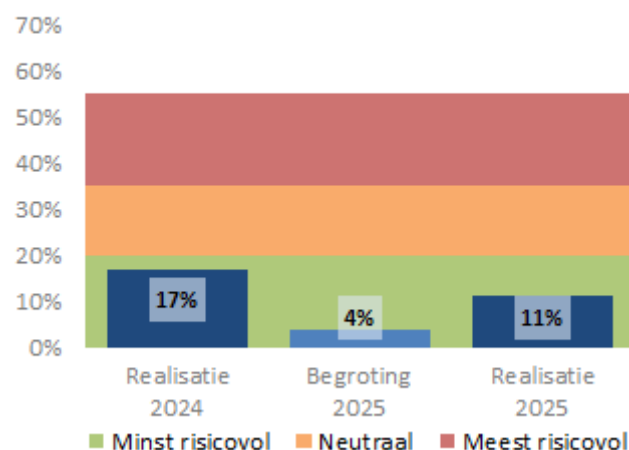
2. Solvabiliteitsratio

3. Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie is ten opzichte van de totale baten. In onze gemeente is sprake van 'in exploitatie genomen bouwgronden' die grotendeels bestaat uit grondexploitaties Zevenaar-Oost en Babberich.

3. Grondexploitatie

De boekwaarde van de grondexploitaties is in 2025 afgenomen ten opzichte van 2024. In 2025 zijn er geen nieuwe grondexploitatie geopend. De afname van de boekwaarde zit vooral in de grondexploitaties Zevenaar-Oost.

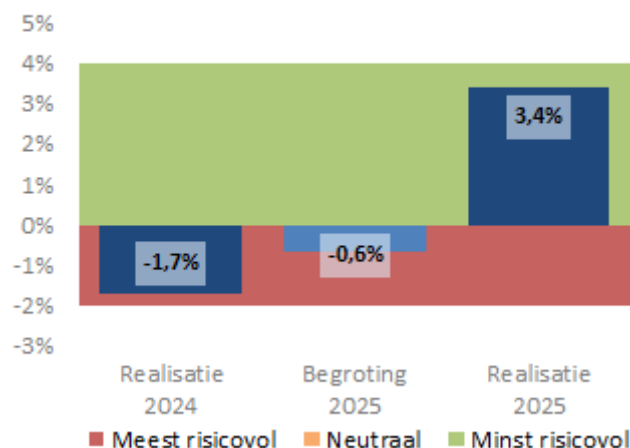
4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de Algemene uitkering en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Dit kengetal

is relevant voor de beoordeling van de financiële positie, omdat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

In de verschillende P&C-documenten informeren wij u over de tot dan toe recente ontwikkelingen.

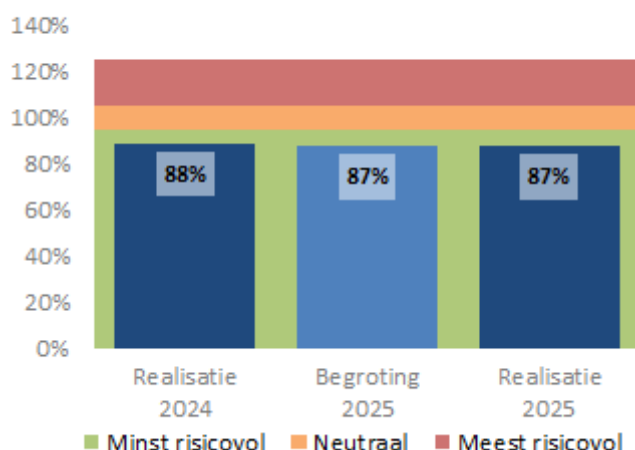
4. Structurele exploitatieruimte

5. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de belastingdruk van de gemeente ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Het landelijk gemiddelde is gebaseerd op de gegevens van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO), die jaarlijks een rapport opstelt over de ontwikkeling van de lokale lasten. In de berekening zijn meegenomen de OZB-lasten, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een gemiddeld gezin. Onze gemeente zit met 87% ruim onder het landelijk gemiddelde en is nagenoeg niet gewijzigd ten opzichte van 2024 en de begroting.

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit

CONCLUSIE

Samenvattend concluderen we dat de onzekerheden en risico's omvangrijk zijn. We kunnen de ingeschatte risico's echter ruimschoots opvangen met de beschikbare weerstandscapaciteit. De solvabiliteit is iets afgenomen maar nog van voldoende niveau. De ratio van ons weerstandsvermogen is met 4,85 uitstekend.

De meerjarenbegroting 2026 -2029 is structureel sluitend in 2026 én 2029. In de latere jaren is het begrotingssaldo verbeterd, voornamelijk door de uitwerking van de maatregelen uit de Financieel Gezonde Toekomst en een hogere algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Op basis van de financiële kengetallen hebben we als gemeente ons financiële fundament verstevigd, maar moeten we nog steeds voorzichtig opereren. De structurele exploitatieruimte is positief (3,4%), en de netto schuldquote is aanzienlijk gedaald ten opzichte van 2024. De solvabiliteitsratio is licht afgenomen ten opzichte van vorig jaar, maar ligt boven de begrote verwachting en blijft daarmee op een solide niveau.

Wij hebben nog wel een uitdaging in de komende jaren om alle taken die wij moeten vervullen uit te kunnen voeren. Dit in lijn met het landelijke beeld. Hoewel de ingezette financiële maatregelen het begrotingsbeeld hebben hersteld, gaat dit onvermijdelijk ten koste van onze maatschappelijke slagkracht.

De provincie heeft aangegeven dat we onder repressief toezicht staan. Hiermee behouden we beleidsvrijheid om keuzes te maken in de uitvoering van onze maatschappelijke opgaven. Dit stelt ons in staat zelfstandig en autonoom (financieel) beleid te voeren. Voor gemeenten geldt daarnaast dat vanwege de onbegrensde leencapaciteit bij de BNG (en daardoor altijd aanwezige liquiditeit) per definitie geen onzekerheid kan bestaan over de continuïteitsveronderstelling.

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding

De gemeente Zevenaar heeft een groot deel van haar vermogen geïnvesteerd in kapitaalgoederen in de vorm van gebouwen, wegen en bruggen, openbare verlichting, groen, riolering en water. Het onderhoud van deze zaken is een kerntaak van de gemeente en van groot belang voor onze inwoners, bedrijven en bezoekers. Het onderhoud van kapitaalgoederen is grotendeels vastgelegd in beleids- en onderhoudsplannen. In deze paragraaf wordt per kapitaalgoed ingegaan op onder andere het beleid, de kwaliteitsnormen, het onderhoud, de financiële middelen en de risico's die met het onderhoud samenhangen.

Beleid

De verschillende onderdelen groen, openbare verlichting, riolering en onderhoud wegen hebben grote raakvlakken. We pakken onderhoudsprojecten daarom integraal aan. In oktober 2022 heeft u het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) vastgesteld. Dit integrale beleidskader is op basis van geactualiseerde beheerdata opgesteld. Het bevat kaders voor het beheer van de openbare ruimte, de vaststelling van het gewenste verzorgend en technisch onderhoudsniveau en ambities op het gebied van biodiversiteit, duurzaamheid en klimaatadaptatie. Op basis van het IBOR hebben we per onderdeel (groen, wegen, openbare verlichting, etc.) beheer- en onderhoudsplannen ontwikkeld die uitdrukken hoe we de openbare ruimte kunnen onderhouden op de vastgestelde onderhoudsniveaus.

Beleidskaders

- Integraal Beheer Openbare Ruimte (2018)
- Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (2022)
- Integraal AccommodatiePlan (2020)
- Watertakenplan

Ontwikkelingen

IBOR (Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte)

In het IBOR schenken we ruim aandacht aan biodiversiteit, duurzaamheid en circulariteit. Onderdelen zoals het toevoegen van beplanting, het verwijderen van overbodig asfalt en het gebruik van gerecyclede materialen voor de inrichting van de openbare ruimte zijn hier voorbeelden van. Voor de revitaliseringsprojecten houden we in de planning en uitvoering ook rekening met ontwikkelingen zoals energietransitie en klimaatadaptieve maatregelen. Deze staan vastgelegd in het Watertakenplan. Daarnaast formuleert het IBOR ook concrete doelstellingen voor communicatie met en het betrekken van inwoners bij het beheer van de openbare ruimte. Hier geven we per project concreet invulling aan. In 2026 gaan wij het IBOR en het Watertakenplan samen integraal herijken.

IAP (Integraal AccommodatiePlan)

In het IAP is op strategisch niveau vastgesteld welk vastgoed nodig is om alle maatschappelijke taken te kunnen vervullen. Dit leidt tot een doelmatigere, duurzamere en meer toekomstbestendige gemeentelijke vastgoedportefeuille, die past bij de wettelijke taken van de gemeente en bijdraagt aan de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. Een belangrijk aspect hierin is de verduurzamingsopgave ten aanzien van de CO₂-reductie en o.p. de meter in 2050. In blokken van 4 jaar (tot aan 2050) zijn objecten gecategoriseerd naar belang en prioriteit, waarbij de hoofdmaatregelen per object zijn weergegeven.

GEBOUWEN

Beleid

In de raadsvergadering van 16 december 2020 heeft u het integraal accommodatieplan (IAP) vastgesteld. De ambitie van de gemeente Zevenaar is te komen tot een doelmatigere, duurzamere en toekomst bestendigere gemeentelijke vastgoedportefeuille, die past bij de wettelijke taken van de gemeente en bijdraagt aan de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. Het IAP geeft concrete invulling aan deze ambitie door het vertalen van deze ambitie in te behalen doelstellingen en het formuleren van een stappenplan om deze doelstellingen te bereiken. Het IAP bevat ook een routekaart voor de verduurzaming van gemeentelijk maatschappelijk vastgoed. Dit jaar (2026) vindt er een herijking plaats van het integraal accommodatieplan, dat parallel loopt aan het IBOR.

Beleidskaders

- Nota vastgoedbeleid (2017)
- Integraal accommodatieplan (2020)

Kwaliteitsnormen

Het vaststellen van het onderhoudsniveau van de gemeentelijke panden is gebaseerd op de NEN 2767 methodiek, waarbij niveau 3 als aanvaardbaar wordt beschouwd (redelijke conditie). Hier kan in specifieke gevallen van afgeweken worden. Voor publieke functies kan conditie 2 aangehouden zijn.

Onderhoudsniveau 3 houdt in dat het verouderingsproces over de gehele linie duidelijk op gang is gekomen. Functionele gebreken en gebreken die tot veiligheidsrisico's leiden worden direct verholpen.

In het geval dat panden tijdelijk onderdeel uitmaken van de vastgoedportefeuille en/of op termijn afgestoten of gesloopt worden, kan worden afgeweken van de onderhoudsnormering. Uitgangspunt in deze situatie zal zijn dat er zo min mogelijk onderhoud wordt uitgevoerd. De onderhoudsactiviteiten zijn gericht op het wind- en waterdicht houden van het object, op veiligheid en tijdelijke verhuurbaarheid.

Onderhoud

De actuele staat van onderhoud is conform het uitgangspunt conditieniveau 3 "redelijk". Conform dit niveau is in de afgelopen jaren onderhoud uitgevoerd. Van de gebouwen die naar verwachting binnen afzienbare periode (< 5 jaar) gesloopt of herbestemd worden, wordt zo min mogelijk onderhoud uitgevoerd.

Op dit moment wordt een beheerplan opgesteld en wordt de doorrekening gemaakt voor de voorziening van het planmatig onderhoud. Het ziet er naar uit dat de dotatie aan de voorziening omhoog zal moeten om het onderhoudsniveau van het gemeentelijk bezit op het juiste niveau te houden.

Ontwikkelingen

Op basis van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en het IAP zijn in 2025 diverse activiteiten uitgevoerd om voor de komende jaren het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed doelmatig te onderhouden en op gebied van duurzaamheid te verbeteren. Dit wordt zo effectief mogelijk aangepakt door het integraal plan voor de grote vastgoedacties (renoveren, afstoten, nieuw bouwen) te combineren met het MJOP. Voor de verduurzaming van het vastgoed hebben we begin 2024 DUMAVA subsidie toegekend gekregen voor de locaties Turmac Cultuurfabriek (isolatie dak) en het Musiater (isolatie buitenschil en verduurzaming verwarmingsinstallaties). De werkzaamheden aan het Musiater zijn nagenoeg klaar, er komen alleen nog zonnepanelen op het hoge dak. De aanbesteding van de dakvervanging en verduurzaming Turmac Cultuurfabriek is uitgevoerd en gegund, dit voorjaar worden de werkzaamheden uitgevoerd.

Daarnaast hebben een aantal acties plaatsgevonden met betrekking tot de bezuinigingsopgave van zes vastgoedobjecten. De opstellen aan de Bizetstraat, Steenhuisen en Da Costastraat (allen in Zevenaar) en de Nieuwe Komstraat in Lobith zijn inmiddels gesloopt. De locatie van de Bizetstraat is inmiddels als groen/park/speelvoorziening ingericht, de overige locaties worden gebruikt als woningbouwlocaties. Markt 8 in Lobith wordt herontwikkeld tot woningen. De boerderij aan de Reisenakker wordt als onderdeel van de te openen GREX opgenomen, wanneer deze GREX opent is nog niet duidelijk). De laatste locatie, twee geschakelde woningen aan de Engeveldweg, moeten nog verkocht worden. Er zijn diverse onderzoeken die lopen voor invulling van deze locatie. Voor Dorpstraat 46 in Babberich (voormalig Kiddiez) wordt momenteel met een ontwikkelaar gesproken over een herontwikkeling.

Overige ontwikkelingen: inmiddels zijn er twee objecten in gemeentelijk eigendom ten behoeve van de opvang van Oekraïners. Dit betreffen Huize Mathena en de pastorie in Angerlo. Beide locaties zijn in 2025 in gebruik genomen. Momenteel wordt gekeken of DUMAVA subsidie aangevraagd kan worden voor het verduurzamen van het Lentebad. Gezien het Lentebad de grootverbruiker is van gas en de installaties het niet tot 2035 zullen uithouden, wordt gekeken of er met beperkte middelen een duurzaamheidsslag te maken is voor de komende 10 jaar.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	begroot 2025	realisatie 2025	Verschil
Belastingen	236	194	42
Doorbelastingen	117	95	21
Dotatie voorziening	684	684	0
Huisvestingslasten	1.293	1.205	88
Leveringen diensten en goederen	346	299	47
Onderhoud gebouwen	362	424	-62
Overige lasten	0	0	0
Totaal	3.038	2.901	137

Er is in 2025 op een aantal onderdelen niet gewerkt binnen de begroting. Het grootste verschil wordt veroorzaakt door de lagere huisvestingslasten en hogere lasten bij onderhoud gebouwen.

GROEN

Beleid

Voor het beheer van de openbare ruimte en daarmee voor het openbaar groen heeft u in 2022 het IBOR (Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte) 2022-2032 vastgesteld. Hierin is de gewenste beeldkwaliteit vastgesteld voor het groenonderhoud en zijn de ambities voor het openbaar groen voor de komende jaren benoemd.

Beleidskaders

- Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (2022)
- Beheerplan openbaar groen en bomen (2022)

Kwaliteitsnormen

In het IBOR is het gewenste niveau voor de openbare ruimte vastgesteld en daarmee ook voor het openbaar groen. De beeldkwaliteitsniveaus zijn vastgesteld op basis van kwaliteitsnormen volgens de CROW beeldkwaliteitssystematiek.

Beeldkwaliteit hoog: centrum, begraafplaatsen en accentplekken;

Beeldkwaliteit basis: woonwijken, doorgaande wegen, parken en industrieterreinen;

Beeldkwaliteit laag: buitengebied.

De vastgestelde beeldkwaliteit heeft betrekking op het verzorgende en technische onderhoud van de openbare ruimte.

Onderhoud

Het onderhoud van de groenvoorzieningen wordt voor een deel in eigen beheer uitgevoerd en voor een deel door derden. Voor het reguliere onderhoud maken we een integraal beeldkwaliteitsbestek dat voor meerdere jaren wordt aanbesteed. Daarnaast maken we bestekken voor het onderhoud van bermen, gazon maaien en bomenonderhoud. Deze bestekken inclusief de raamovereenkomst voor het uitvoeren van renovaties zijn in 2023 voor meerdere jaren aanbesteed. In 2025 hebben we geen nieuwe aanbesteding hoeven uit te voeren.

Ontwikkelingen

Op basis van het IBOR en het collegeprogramma 2022-2026 zijn de volgende ontwikkelingen voor het openbaar groen van belang:

Een deel van het openbaar groen verkeert in een slechte technische staat en moet de komende jaren worden vervangen. Daarnaast hebben we een opgave om de veiligheid van ons bomenbestand op orde te brengen zodat we voldoen aan onze zorgplicht. U heeft incidenteel budget beschikbaar gesteld zodat wij deze achterstand in kunnen halen. De achterstanden in het bomenonderhoud met risico's voor de omgeving zijn in 2024 weggewerkt. Nu hanteren wij een cyclus voor structureel boomonderhoud van één keer per drie jaar. Jaarlijks vervangen wij een klein deel van ons bomenbestand vanwege onveiligheid als gevolg van ziekte of houtrot. Voor het wegwerken van achterstanden in het beheer en onderhoud van het openbaar groen is een meerjarenplanning gemaakt. In 2025 zijn renovaties in de volgende wijken uitgevoerd:

- Lentemorgen 1
- Lentemorgen 2
- De Horst/Schaapsdrift

Het behouden en versterken van de biodiversiteit is een belangrijke opgave in Zevenaar. De komende jaren geven we verder vorm aan ecologisch bermbeheer en aan een natuur inclusieve inrichting van de openbare ruimte. In 2023 zijn we gestart met het gefaseerd maaien van bermen. Dit maaibeleid is in 2024 en 2025 voortgezet. Het bestrijden van de invasieve exoten voortkomend uit Europese wetgeving krijgt de komende jaren veel aandacht. Vanaf 2024 en komende jaren heeft de bestrijding van de Reuzenberenklauw en de Japanse Duizendknoop in de directe omgeving van tuinen prioriteit.

In 2024 hebben we te maken gekregen met forse prijsstijgingen voor loon, brandstof en materieelkosten (ca. 10 tot 15 %). De uitwerking hiervan is bij een verlenging van het onderhoudscontract in 2025 merkbaar geweest. Vanaf 2026/2027 verwachten we bij een nieuwe aanbesteding nog een forse prijsstijging. Aannemers schrijven tot wel 50% hoger in om de risico's op boetes als gevolg van het niet voldoen aan de beeldkwaliteit te voorkomen. Dit wordt veroorzaakt door het natte groeizame weer van de afgelopen jaren.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	begroot 2025	realisatie 2025	Vershil
Bestekken onderhoud groen	2.410	2.265	145
Doorbelastingen	1.916	2.036	-120
Leveringen diensten en goederen	565	660	-95
Onkruidbestrijding	157	133	23
Overige lasten	127	145	-17
Totaal	5.175	5.239	-64

Er is een nadeel van € 64.000 op het openbaar groen in 2025. Dit wordt met name veroorzaakt door een tweetal onderdelen. Hogere lasten door meer inhuur om de werkzaamheden te verrichten en hogere doorbelastingen.

OPENBARE VERLICHTING

Beleid

Voor de gemeente Zevenaar is het van belang om alle beheerdata over de gemeentelijke kapitaalgoederen (waaronder openbare verlichting) op orde te hebben. Deze beheerdata is essentieel om als sturingsmiddel te gebruiken bij het nemen van beslissingen over het beheer van de openbare ruimte. Op basis van de geactualiseerde beheerdata hebben wij een Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) opgesteld inclusief consequenties die samenhangen met complexe opgaven als bijvoorbeeld klimaatadaptatie en participatie. Dit plan heeft u in 2022 vastgesteld. Tegelijkertijd hebben wij het beheerplan voor openbare verlichting voor de daaropvolgende jaren opgesteld. Hierin komt tot uitdrukking hoe we met de beschikbare budgetten de openbare verlichting onderhouden op het vastgestelde onderhoudsniveau.

Beleidskaders

- Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (2022)
- Beheerplan openbare verlichting (2022)
- Beheerplan verkeersregelinstanties (2022)

Kwaliteitsnormen

De kwaliteitsnormen zijn vastgelegd in IBOR. Deze zijn vervolgens uitgewerkt in de beheerplannen openbare verlichting en verkeersregelinstanties.

Onderhoud

In 2024 heeft de gemeente opnieuw een Europese aanbesteding gehouden voor beheer, onderhoud en vervanging van openbare verlichting gezamenlijk met de gemeente Duiven en Westervoort. De aanbesteding is gehouden volgens de EMVI-methode waarbij inschrijvers konden scoren op het aspect duurzaamheid. We zitten nu in het tweede jaar. Hierna hebben we nog de mogelijkheid om twee keer te verlengen met één jaar.

Ontwikkelingen

Het beheer van de openbare verlichting draagt bij aan het realiseren van doelstellingen van het Rijk en de ambities in het IBOR op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing. Naast de actuele aandacht voor duurzaamheid zijn er geen nieuwe externe ontwikkelingen te benoemen.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	begroot 2025	realisatie 2025	Verschil
Elektriciteit	240	296	-56
Leveringen diensten en goederen	95	99	-4
Doorbelastingen	131	132	-1
Dotatie voorziening	18	18	0
Overige lasten	0	0	0
Totaal	485	546	-61

Er is een nadeel behaald in 2025 van € 61.000 op het product openbare verlichting. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de hogere elektriciteitskosten.

RIOLERING EN WATER

Beleid

In samenwerking met drie Liemerse gemeenten en het waterschap Rijn en IJssel is het "watertakenplan de Liemers" (WTP) opgesteld. Het WTP heeft een planperiode van vijf jaar en is een praktische vertaling van onze visie op de waterketen en klimaatadaptatie naar beleid en maatregelen. In het Watertakenplan de Liemers 2022 – 2026 krijgt het beleid t.a.v. klimaatadaptatie met de bijbehorende begroting extra aandacht.

Zowel de gemeenten als het waterschap ondersteunen hierbij de gekozen strategie, maar behouden hierbij ieder hun eigen wettelijke taken en verantwoordelijkheden, waarbij iedere organisatie een eigen individuele vastgestelde financiële bijlage heeft. Aanvullend op de bestaande beleidsstukken is door de vier organisaties in het WTP gekeken naar een gezamenlijke strategie ten aanzien van interacties binnen de waterketen en klimaatadaptatie. Specifiek voor De Liemers vormt dit WTP op onderstaande vier thema's een uitsplitsing van algemeen beleid. De thema's zijn:

- Basis op orde;
- Klaar voor de toekomst;
- Burgers betrokken;
- Samenwerking De Liemers.

In dit WTP is het vastgestelde uitvoeringsprogramma uit het lopende DPRA traject (deltaprogramma ruimtelijke adaptatie) met de bijbehorende begroting opgenomen in het kostendekkingsplan.

Beleidskaders

- Watertakenplan de Liemers 2022-2026 (2022)
- Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie 2023-2027 (2022)
- Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2023

Kwaliteitsnormen

De gemeente draagt zorg voor de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater vermengd met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander water. De ontvangst en zuivering van het door de gemeente ingezamelde (stedelijke) afvalwater is de taak van het waterschap. Daarnaast draagt het waterschap zorg voor de waterhuishouding. In het WTP staat beschreven hoe de zorgplichten in onderlinge samenwerking tussen de Liemerse gemeenten en het waterschap tot uitvoering komen.

Onderhoud

Waterschap en gemeenten dragen zorg voor de instandhouding van de afvalwaterketen en het watersysteem zodanig dat voorzieningen goed blijven functioneren en er geen gevaren optreden voor de volksgezondheid, het milieu of voor de leefomgeving. Jaarlijks zijn hiervoor onderhoudsactiviteiten gepland zoals het vervangen en renoveren van objecten, het uitvoeren van onderzoeken en het zorg dragen voor het beheer en onderhoud. Daarnaast zijn we bezig met planvorming en het opstellen van beleid. Deze werkzaamheden zijn meestal periodiek en/of cyclisch van aard.

Het waterschap en de gemeenten willen de komende jaren toegroeien naar een meer risicobewust beheer voor het uitvoeren van de watertaken door middel van het implementeren van strategisch assetmanagement en zo te komen tot meer doelmatig waterbeheer. In 2025 is de revitalisering in de wijk Bloemenkamp afgerond. Daarnaast lopen er revitaliseringsprojecten in Lobith, Tolkamer en de wijk Schrijvershoek.

Ontwikkelingen

De problematiek inzake woningverzakkingen als gevolg van onder meer klimaatverandering (langdurige droogte) met name in de kern Zevenaar is nog actueel. Woningen die op stroken zijn gefundeerd, hebben kans op verzakkingen. Er is een comité opgericht binnen de gemeente Zevenaar, in nauwe samenwerking met Waterschap Rijn en IJssel en gemeenten Duiven en Westervoort. Doel hiervan is om te bekijken in hoeverre de overheden de gedupeerden bij kunnen staan en via klimaat adaptieve maatregelen het risico van verzakking kan verminderen.

Een van de maatregelen is het afkoppelen van regenwater. Tijdens de revitalisering van de wijk Bloemenkamp konden inwoners zich inschrijven voor het afkoppelen van de regenpijp aan de voorkant van hun woning. Al eerder hebben we in de dorpen Giesbeek en Angerlo het regenwater afgekoppeld bij woningen. Ca. 80 % deed in deze dorpen aan deze actie mee met hulp van de woningbouwstichting.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	begroot 2025	realisatie 2025	Vershil
Beheersystemen en IT	35	33	2
Doorbelastingen	1.178	1.226	-48
Dotatie voorziening	651	540	110
Onderhoud en reparaties	582	622	-40
Onderzoeken	140	151	-11
Overige lasten	367	390	-23
Totaal	2.953	2.962	-9

In 2025 hebben we een positief resultaat behaald binnen riolering. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat een hogere dotatie aan de voorziening is begroot dan in werkelijkheid nodig was. Deels is dit gestort in de reserve riool. Daarnaast hogere lasten dan begroot op doorbelastingen en onderhoud en reparaties mede als gevolg van drie aanbestedingen (reinen & inspecteren, kolkenreiniging, renovatie hoofd- en minigemalen). Daarnaast zijn de prijzen voor onderhoudswerkzaamheden gestegen.

WEGEN EN BRUGGEN

Beleid

De verschillende onderdelen groen, openbare verlichting, riolering en onderhoud wegen hebben grote raakvlakken. We pakken projecten daarom integraal aan. Hierbij kijken we ook naar de ambities op het gebied van duurzaamheid, klimaatadaptatie, hittestress, energietransitie, biodiversiteit en afsluiting van het gas.

Op basis van geactualiseerde beheerdata hebben wij in 2022 een Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) opgesteld. Hierin wordt aandacht geschonken aan consequenties die samenhangen met complexe opgaven zoals bijvoorbeeld klimaatadaptatie. Op basis van het IBOR zijn beheerplannen voor wegen en civiele kunstwerken opgesteld. Deze worden op dit moment uitgevoerd.

Beleidskaders

- Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (2022)
- Beheerplan wegen en kunstwerken (2022)
- Beheerplan straatmeubilair (2022)

Kwaliteitsnormen

In het IBOR hebben wij het gewenste technische onderhoudsniveau van de openbare ruimte vastgesteld, zo ook voor openbare wegen en civiele kunstwerken. Daarnaast is er aandacht voor de noodzakelijke omvang van de onderhoudsbudgetten. In de beheerplannen over deze onderwerpen hebben wij rekening gehouden met het vastgestelde onderhoudsniveau, de geplande renovaties en de areaalvergrotingen van de afgelopen jaren en verwachtingen voor toekomstige jaren.

Onderhoud

Klein onderhoud van wegen en civiele kunstwerken wordt door de gemeente zelf uitgevoerd. Groter en intensiever onderhoud wordt uitbesteed aan derden. Voor de uitvoering hiervan zijn bestekken gemaakt.

In 2022 en 2023 hebben wij het midden- en groot onderhoud voor asfalt en bebording aanbesteed voor in totaal vier jaar. In 2025 heeft er voor het straatwerk een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden. In deze aanbestedingen zijn ook duurzaamheidscriteria opgenomen. Voor grootschalig onderhouden gaan we zoveel mogelijk efficiënt te werk door dit integraal aan te pakken.

Eind 2025 hebben we een grootschalige weginspectie uitgevoerd van onder andere asfalt, elementenverharding en markeringen. Deze inspectie vindt elke twee jaar plaats. Op basis van de uitkomsten gaan wij in 2026 starten met de urgente tekortkomingen aan te pakken. Dit zal doorlopen tot 2027.

In 2025 hebben wij werkzaamheden uitgevoerd bij de fiets-/voetgangerstunnel Babberichseweg. Er zijn tijdelijke maatregelen getroffen om lekkages tegen te gaan. Daarnaast zijn er lijngoten geplaatst om de waterafvoer te verbeteren. Ook hebben wij in 2025 een aantal civiele kunstwerken vervangen. Zo is op het Gimbornhof de staalconstructie van de brug verzaagd en zijn de dekplanken vervangen. In het park Tichelkamp is een complete brug vervangen. Daarnaast hebben er voor diverse andere civiele kunstwerken onderhoudswerkzaamheden plaatsgevonden.

Ontwikkelingen

In de planning en uitvoering van revitaliseringsprojecten hebben wij rekening gehouden met ontwikkelingen met betrekking tot energietransitie. In de plannen hebben wij daarom voorwaarden opgenomen om de energietransitie in de toekomst mogelijk te maken. Denk hierbij aan ontwikkelingen zoals de aanleg van een warmtenet in de stad Zevenaar en een elektranet in de gehele gemeente.

Aan de hand van een projectmatige aanpak binnen een projectteam worden de grote revitaliseringsprojecten voorbereid. De stand van zaken wat betreft de revitaliseringsprojecten is als volgt:

- Lobith Noord (deels gerealiseerd, fase 1 op schema);
- Lobith Zuid (centrum) (fase 2 gerealiseerd);
- Tolkamer (deels gerealiseerd, fase 2 op schema);
- Deelgebied Pannerden (start Q2 2026);
- Schrijvershoek (fase 1 in Q1 2026 gestart);
- Bloemenkamp (2025 gerealiseerd).

De uitvoering vindt gefaseerd plaats. De herinrichting Lobith Zuid (centrum) fase 2 is gerealiseerd, op dit moment zijn we in Lobith Noord bezig (fase 1). In 2025 is de wijk Bloemenkamp afgerond.

In 2025 hebben er geen ontwikkelingen plaatsgevonden met betrekking tot de buurtrealisatieplannen om het netwerk van de energieleverancier in de dorpen en wijken te verzwaren. Als gevolg van tegenslagen heeft de elektranetleverancier onvoldoende capaciteit om in de gemeente Zevenaar aan de slag te gaan. In Q1 2026 is een start gemaakt in Babberich. Naar verwachting zal de uitvoering ervan doorlopen tot en met 2027. De gemeentelijke inzet richt zich nog steeds op het toetsen van de plannen vanuit het oogpunt van behoud van een kwalitatief goede openbare ruimte, het omgevingsmanagement met betrekking tot interne en externe communicatie en afstemming met revitalisering- of andere ruimtelijke plannen.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	begroot 2025	realisatie 2025	Verschil
Doorbelastingen	1.729	1.763	-34
Dotatie voorziening	2.139	2.159	-20
Leveringen diensten en goederen	456	488	-32
Overige lasten	33	37	-4
Totaal	4.357	4.447	-90

Er is een nadeel behaald in 2025 op wegen en bruggen van € 90.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door hogere doorbelastingen en meer leveringen diensten en goederen.

Conclusie

In onderstaande tabel zijn de onderhoudskosten van de verschillende onderdelen binnen de kapitaalgoederen opgenomen ten opzichte van de begroting 2025 inclusief begrotingswijzigingen gedurende het jaar.

Gemeente Zevenaar

Bedragen x € 1.000

Soort kapitaalgoed (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
Gebouwen	3.038	2.901	137
Wegen en bruggen	4.357	4.447	-90
Openbare verlichting	485	546	-61
Groen	5.175	5.239	-64
Riolering	2.953	2.962	-9
Totaal lasten onderhoud kapitaalgoederen	16.008	16.095	-87

De raad heeft in oktober 2022 het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) vastgesteld. Het IBOR bevat de beleids- en financiële kaders voor het beheer, onderhoud en vervanging van de openbare ruimte. Aan de hand van deze kaders zijn eind 2022 sectorale beheerplannen opgesteld waarin wordt aangegeven hoe wij de

kapitaalgoederen op het gewenste niveau gaan brengen en houden. Grootschalige vervangingen pakken wij integraal en gebiedsgericht aan.

De stand van zaken wat betreft de revitaliseringsprojecten is als volgt:

- Lobith Noord (deels gerealiseerd, fase 1 op schema);
- Lobith Zuid (centrum) (fase 2 gerealiseerd);
- Tolkamer (deels gerealiseerd, fase 2 op schema);
- Deelgebied Pannerden (start Q2 2026);
- Schrijvershoek (fase 1 in Q1 2026 gestart);
- Bloemenkamp (2025 gerealiseerd).

De uitvoering vindt gefaseerd plaats.

De financiële kaders zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2025-2028.

Op basis van de huidige meerjarenbegroting is een bedrag van € 16,1 miljoen benodigd voor het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen binnen de gemeente Zevenaar.

FINANCIERING

Inleiding

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij bijvoorbeeld tot uitdrukking in voorschriften voor een verplichte financieringsparagraaf in de begroting en in de jaarrekening. De risicobeheersing binnen de Wet fido richt zich op renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's en valutarisico's.

Definitie van het begrip treasury:

Het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

De doelstelling van de treasuryfunctie is dat deze uitsluitend de lokale publieke taak dient. De gemeente Zevenaar hanteert daarom als uitgangspunt dat er defensief en risicomijdend op de geld- en kapitaalmarkt opgetreden wordt. Binnen de financiële functie van de gemeente is het van belang het onderscheid te herkennen tussen de treasury- en de controlfunctie. Treasury zorgt voor de beschikbaarheid van geldmiddelen. De controlfunctie is juist belast met het toezicht en de bewaking van de aanwending ervan. Vanuit deze rollen is de focus bij treasury gericht op feitelijke in- en uitgaande kasstromen en die van de controlfunctie op de baten en lasten. In deze paragraaf staan voornamelijk de feitelijke kas- en financieringsstromen centraal.

Beleid

Het beleid van de gemeente Zevenaar is gericht op:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Beleidskaders

Financiële verordening Gemeente Zevenaar 2026 (art. 212 GW)

Treasurystatuut Gemeente Zevenaar 2018

GEMEENTEFINANCIERING

Financieringsbehoefte

De financieringspositie wordt bepaald door het saldo van de boekwaarden van vaste activa en grondexploitaties ten opzichte van het totaal aan beschikbare financieringsmiddelen. Per ultimo dienstjaar heeft de gemeente Zevenaar een financieringstekort. Voor dit tekort zijn geldleningen aangetrokken.

In onderstaand overzicht is het verloop van de afgesloten langlopende geldleningen op de balansdatum weergegeven.

Bedragen x € 1.000			
Jaar	Stand 31-12	Rentebedrag	Rente %
2024	116.207	2.353	2,1%
2025	123.147	2.823	2,4%
2026	104.964	2.917	2,6%
2027	96.749	2.616	2,6%

Het gemiddelde rentepercentage is gebaseerd op de te betalen rente van de gesloten geldleningsovereenkomsten gedeeld door het gemiddelde schuldrestant in dat jaar. Doordat bijna 90% van de huidige leningen voor een langere looptijd is afgesloten (looptijd nog 5 jaar en langer), fluctueert het gemiddelde rentepercentage de komende jaren nauwelijks. De afgesloten leningen die voor een kortere looptijd zijn afgesloten (zogenaamde fixe leningen, welke aan het einde van de looptijd in één keer worden afgelost) hebben een zeer laag rentepercentage en brengen daarmee het gemiddelde rentepercentage naar beneden. Het vrijvallen van deze leningen in de komende jaren, en het afsluiten van nieuwe leningen zullen met de huidige hogere marktrente het gemiddelde rentepercentage op langere termijn laten stijgen. We hebben een drietal nieuwe vaste geldleningen in 2025 afgesloten. De aanhoudende financieringsbehoefte in 2025 en de financieringsbehoefteberekening voor het komende jaar gaven de aanleiding om deze vaste geldleningen af te sluiten met de volgende modaliteiten:

- vaste lineaire geldlening van € 8 miljoen; rentepercentage 3,258% met een looptijd van 20 jaar.
- fixe geldlening (projectfinanciering GREX) van € 5 miljoen; rentepercentage 2,859% met een looptijd van 8 jaar.
- fixe geldlening (projectfinanciering GREX) van € 7 miljoen; rentepercentage 3,078% met een looptijd van 10 jaar.

RISICOBEBEER

Risicobebbeer

Risicobebbeer is een van de centrale doelstellingen van de Wet fido. Hierbij worden de volgende risico's onderscheiden:

- renterisico's;
- kredietrisico's;
- risico's bij het liquiditeitsbeheer en debiteurenrisico's.

In het financieringsstatuut is aangegeven dat voor het uitzetten van middelen alleen gebruik wordt gemaakt van financiële instellingen met minimaal een AA - rating, dat wil zeggen zeer kredietwaardige partijen. Uitleenen van gelden aan bedrijven en beleggen in aandelen is niet toegestaan gelet op de risico's die daaraan verbonden zijn.

Bij het verstrekken van leningen voor de publieke taak worden zoveel mogelijk zekerheden of garanties geëist.

RENTE EN RENTERISICO'S

De belangrijkste risico's voor de gemeente die samenhangen met de uitvoering van de treasuryfunctie bestaan uit renterisico's. Deze worden getoetst aan twee normen. Dit zijn:

1. De kasgeldlimiet. Deze geeft het maximale bedrag aan dat een gemeente aan vlottende financieringsmiddelen (looptijd korter dan één jaar) mag opnemen;
2. De renterisiconorm. Hiermee wordt het renterisico op de vaste schuld (looptijd vanaf één jaar) in beeld gebracht.

De ontwikkelingen van deze renten worden hieronder nader toegelicht.

1) De kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt een bovengrens aan de toegestane omvang van de kortlopende schuld (looptijd korter dan 1 jaar). Reden hiervoor is dat een korte schuldpositie een potentieel renterisico met zich mee brengt, omdat rentestijgingen direct doorwerken in de rentelasten. Het is dan ook van belang dat de grote potentiële

beweeglijkheid van de rentelasten op korte financiering gedurende het begrotingsjaar beheerst wordt. Voor structurele liquiditeitstekorten is financiering met geldleningen met een looptijd langer dan 1 jaar de aangewezen oplossing.

De hoogte van de kasgeldlimiet is afhankelijk van de omvang van de lopende uitgaven.

De kasgeldlimiet voor de gemeente Zevenaar voor 2025 is berekend op 15,9 miljoen en is gelijk aan 8,5% van de begrotingsomvang van 187,4 miljoen (inclusief de begrotingstotalen van de Gemeenschappelijke Regelingen de RDL (Reinigingsdienst De Liemers) en het SALD (Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg).

Overzicht kasgeldlimiet in 2025 (x€ 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Berekend kasgeldlimiet 2025	15.900	15.900	15.900	15.900
Omvang netto-vlottende schuld	-13.521	1.050	-21.732	-6.999
Ruimte binnen kasgeldlimiet	29.421	14.850	37.632	22.899
Overschrijding van de kasgeldlimiet	0	0	0	0

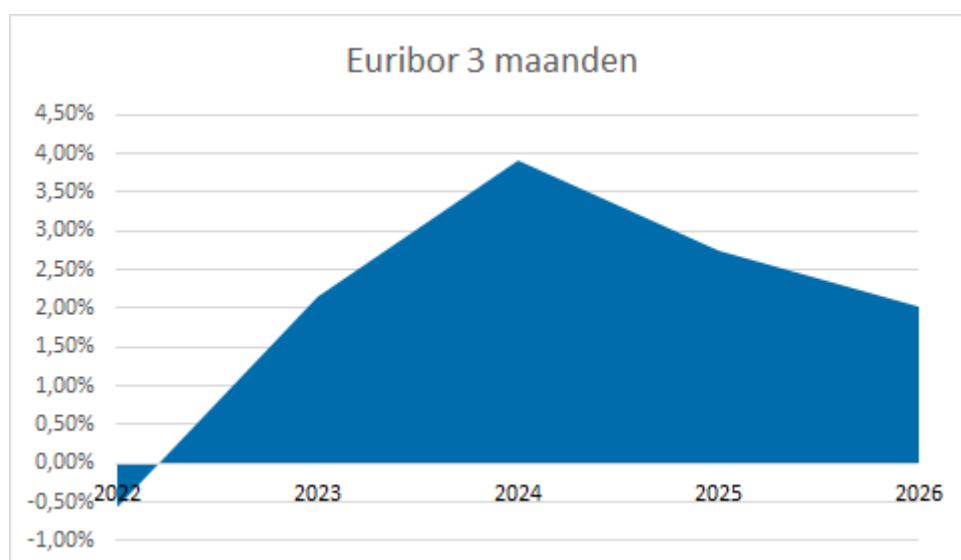
In 2025 is de kasgeldlimiet niet overschreden.

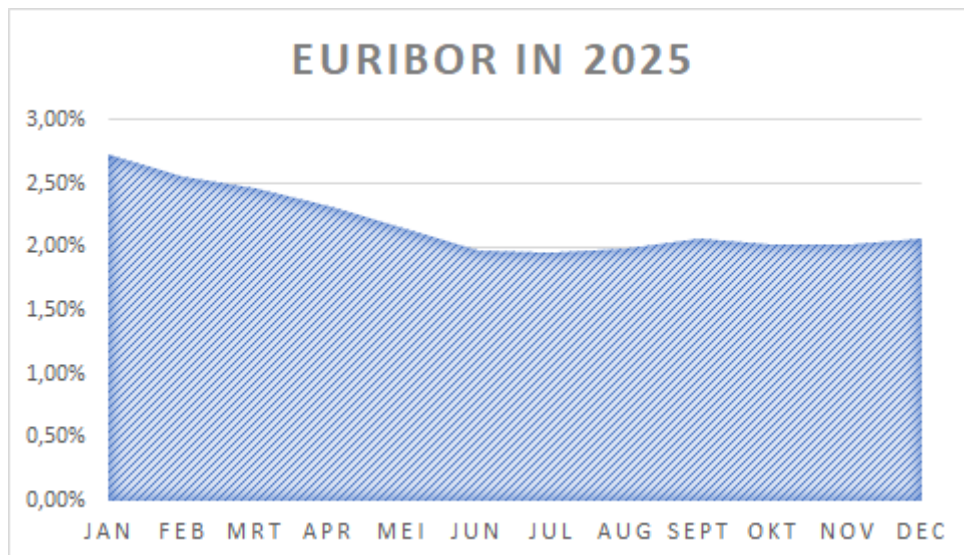
Als drie kwartalen achtereenvolgend de kasgeldlimiet zou worden overschreden, moet volgens artikel 4 van de Wet Fido (Wet financiering decentrale overheden) de provincie als toezichthouder hiervan op de hoogte worden gebracht. Daarnaast moet de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring aan de toezichthouder voorgelegd worden.

Uiteraard blijven we de kapitaalmarkt nauwlettend volgen en maken we bij nieuwe financieringsbehoeften steeds weer opnieuw een afweging tussen kort en lang geld.

Renterisico kort geld

De rentelasten van kort geld (kasgeldlimiet) hangen samen met de ontwikkeling van de Euribor. In onderstaande twee grafieken is het verloop van de Euribor in de afgelopen jaren en het verloop van 2025 weergegeven.

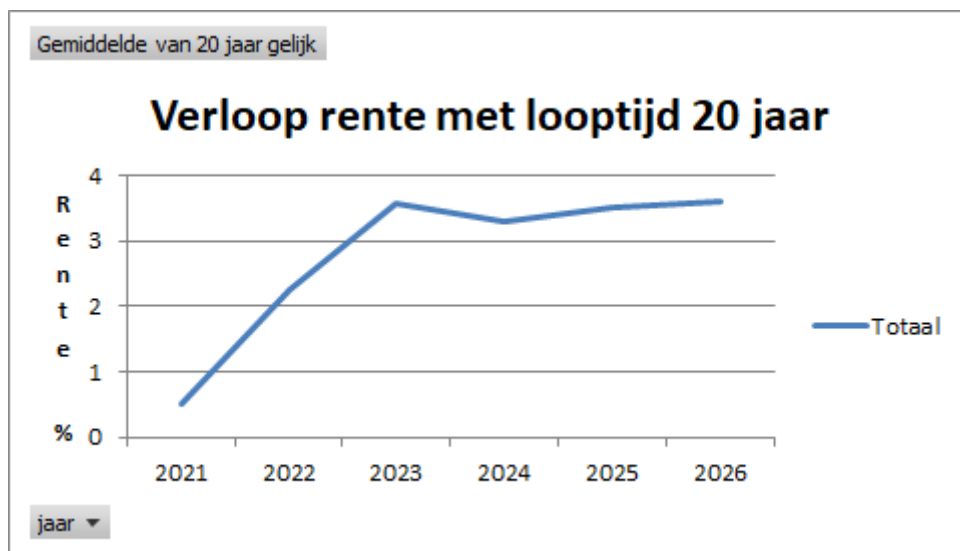
Sinds 2022 bevindt het kortlopende renteniveau (referentierente: 3-maands Euribor) zich weer ruim boven de 0%. Na een sterke stijging vanaf 2022, is de piek in 2024 bereikt. Dit korte renteniveau staat hoofdzakelijk onder invloed van het monetair beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). De ECB heeft als primaire taak om de inflatie te bestrijden. Zij houdt als streefwaarde voor de inflatie 2% aan. Vanaf juni 2024 tot op heden heeft de ECB sinds lange tijd de rente van het depositotarief in fases verlaagd van 4% naar 2% als laatst op 5 juni 2025. Het depositotarief heeft veel invloed op de rentes op financiële markten. In Europa is de economie inmiddels afgekoeld en is de groei beperkt. Deze afkoeling van de economie zien we ook terug in de inflatiecijfers. In 2025 zijn de inflatiecijfers flink afgenomen in Europa, de jaarlijkse inflatie in de eurozone betrof in februari 2026 1,9 procent. De inflatie in Europa fluctueerde het gehele jaar rond het streefniveau van de ECB. De verwachting is dan ook dat de kortlopende rente voorlopig ongewijzigd blijft.

Renterisico lang geld

De gemeente Zevenaar gaat in principe uit van totaalfinanciering. Op basis van de behoefte wordt lang geld aangetrokken. Het geld wenden wij met name aan om activa te financieren. In de gemeente Zevenaar schrijven wij activa lineair af en hier wordt met het langlopende geld bij aangesloten.

Voor nieuw vast te stellen grexten/voorbereidings- of grondaankoopbudgetten wegen wij per keer af of er projectfinanciering toegepast wordt. Vanaf 2025 hebben we dit toegepast op de grondexploitatie Businesspark 7Poort II.

Rentelasten van langlopend geld zijn gebaseerd op een lening bij de BNG met een looptijd van 20 jaar, waarbij de rente tussentijds niet wordt aangepast. In onderstaande grafiek staat het verloop van de rente in de afgelopen jaren opgenomen (stand 20 maart 2026).

De langlopende rente heeft de afgelopen 2 jaren een vrij stabiel verloop tot licht stijgend laten zien. De verwachtingen voor de komende tijd zijn ook stabiel tot licht stijgend.

2. Renterisiconorm

Bij de renterisiconorm gaat het om het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente voor de rentelasten. Aanpassing van de rentepercentages doet zich voor bij herfinanciering en renteherziening. Herfinanciering houdt in, dat een vervangende geldlening wordt aangetrokken om aan de aflossingsverplichtingen van bestaande geldleningen te kunnen voldoen. Bij renteherziening gaat het om het aanpassen van het rentepercentage door de geldgever tijdens de looptijd van de geldlening. Uit onderstaande tabel blijkt dat de renterisiconorm in 2025 niet is overschreden.

	Berekening renterisico-norm (x € 1.000)	Begroting 2025	Werkelijk 2025
1a.	Renteherzieningen (leningen)	0	0
1b.	Renteherzieningen (leningen u/g)	0	0
2a.	Aflossingen (leningen)	12.211	13.061
2b.	Aflossingen (leningen u/g)	0	1.340
3.	Renterisico	12.211	11.721
	<i>Totaal begroting/jaarstukken</i>	181.466	192.204
	<i>Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage</i>	20%	20%
4.	<i>Renterisiconorm</i>	36.293	38.434
	Renterisico op vaste schuld	12.211	11.721
5.	Ruimte onder risico-norm	24.082	26.713

KREDIETRISICO'S

De gemeente loopt kredietrisico op door de gemeente verstrekte gelden. Het risico doet zich voor bij het op beleidsmatige gronden verstrekken van leningen (publieke taak). Het risico bestaat dat leningen niet, niet volledig en/of niet tijdig worden terugbetaald (rentekosten).

Onderstaand volgt een overzicht van de uitgezette gelden per type instelling.

Risicogroep	M/Z*	Restant schuld	
		Bedrag (x € 1.000)	Percentage van het totaal (%)
Leningen aan stichtingen en sportaccommodaties	Z	211	1,1
Leningen aan deelnemingen (Alliander en RDL)	Z	6.973	36,7
Hypothecaire leningen ambtenaren	M	3.247	17,1
Sociale kredieten aan inwoners via Kredietbank	Z	19	0,1
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN):			
Leningen voor verzakte woningen	M	75	0,4
Startersleningen koopwoningen	M	5.511	28,9
Duurzaamheidsleningen	M	221	1,2
Leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	M	2.751	14,5
Totaal		19.008	100%

* Met (M) of zonder (Z) hypothecaire zekerheid

Leningen aan stichtingen sportaccommodaties

Het betreft leningen aan stichtingen, sportaccommodaties en woonwagengebruikers. De aflossing verloopt zoals is overeengekomen. Het kredietrisico voor de gemeente wordt als gering geschat.

Deelnemingen (Alliander en RDL)

Bij raadsbesluit van 24 november 2021 is kennis genomen van het versterken van de kapitaal-structuur van Alliander N.V. door het verstrekken van een reverse converteerbare hybride obligatielening. Gedurende de looptijd van deze obligatielening zal de gemeente een vaste marktconforme rentevergoeding ontvangen. De aandeelhouders is verzocht hieraan minimaal naar rato van hun aandelenbelang deel te nemen. De gemeente Zevenaar is aandeelhouder van Alliander met een belang van 0,45% van de in totaal 136.794.964 aandelen. Op termijn zal Alliander naar verwachting de lening converteren oftewel omzetten naar nieuw uit te geven aandelen. Op 15 december 2021 is een obligatielening verstrekt van € 2.722.936. Het kredietrisico wordt als gering geschat.

In 2022 is aan het bestuur van de GR RDL een vaste geldlening verstrekt van € 5 miljoen voor de bouw van het nieuwe (afval) aanbestedingsstation op 7Poort.

De GR RDL voert de publieke taken uit in opdracht van de gemeenten Montferland en Zevenaar op het gebied van afvalinzameling en de exploitatie van aanbestedingsstations. De uitvoering van deze taken moet voor de gemeenten een bijdrage leveren aan de vermindering van de hoeveelheid restafval, zodat de gemeenten kunnen voldoen aan de VANG-doelstelling (Van Afval Naar Grondstof). De inzameling van afval levert een bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeenten Montferland en Zevenaar.

Hypothecaire leningen ambtenaren

Tot 1 januari 2009 zijn aan personeelsleden, onder een aantal voorwaarden, hypothecaire geldleningen verstrekt. Met ingang van 2009 is het door de wijziging van de Wet FIDO niet meer mogelijk om hypothecaire geldleningen te verstrekken aan personeelsleden. De verstrekte geldleningen tot 1 januari 2009 blijven bestaan en worden afgelost zoals overeengekomen. Bij het beëindigen van het dienstverband dient tot aflossing van de gehele lening te worden overgegaan. Het restant van de leningen zal door deze wijziging elk jaar afnemen.

Gelet op de hypothecaire zekerheidstelling worden de risico's als gering geschat.

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN)

In het kader van de Verordening Stimulering Verzakkingsherstel zijn leningen verstrekt aan eigenaren van verzakte woning. Alle verstrekte leningen op grond van deze verordening zijn verstrekt onder hypothecaire zekerheid. Hierdoor worden de risico's als gering geschat.

Op grond van de Verordening Starterslening gemeente Zevenaar zijn voor de aankoop van een woning op "Groot Holthuizen" via de Stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Gemeenten startersleningen verstrekt van maximaal € 22.500. De helft van dit bedrag werd door het rijk verstrekt. Alle verstrekte leningen op grond van deze verordening zijn verstrekt onder hypothecaire zekerheid. Hierdoor worden de risico's als gering geschat. Vanaf medio 2020 is de Verordening Starterslening gemeente Zevenaar van kracht bestemd voor mensen die voor het eerst een woning willen kopen in Zevenaar. Hierbij geldt dat het Rijk of de provincie geen bijdrage doet. Het maximale bedrag is vastgesteld op € 40.000 (vanaf 25 september 2024 op € 35.000). Alle verstrekte leningen worden op grond van deze verordening verstrekt onder hypothecaire zekerheid. Hierdoor worden de risico's als gering geschat.

In 2017 zijn voor het eerst duurzaamheidsleningen via het SVN verstrekt. De risico's worden als gering geschat. Ook zijn via het SVN leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland verstrekt. De helft van dit bedrag wordt door de provincie verstrekt. De risico's worden als gering geschat.

RISICO'S LIQUIDITEITSBEHEER EN DEBITEUREN

De risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en wijzigingen in het tempo van uitvoering van voorgenomen investeringen, waardoor als gevolg daarvan de financieringskosten hoger kunnen uitvallen, worden zoveel mogelijk beheerst.

Met betrekking tot het risico van debiteuren wordt opgemerkt, dat het beleid gericht is op het tijdig innen van de vorderingen. Voor de inning van achterstallige vorderingen bestaat een vaste procedure.

SCHATKISTBANKIEREN

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal 2025 van € 187.411.000 (indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen zoals in onze gemeente). Het schatkistlimiet bedraagt voor onze gemeente over 2025 € 3,748 miljoen. Bij het berekenen van het genoemde totaal zijn de begrotingstotalen van de gemeenschappelijke regelingen, het Streekarchivariaat en de Reinigingsdienst de Liemers (RDL) meegenomen. Dit is conform de regeling van het schatkistbankieren, omdat deze administraties door onze gemeente worden gevoerd en de treasury ook door de gemeente Zevenaar wordt beheerd.

Onze bank (Bank voor Nederlandse Gemeenten, BNG) roomt elke dag automatisch het positieve saldo van onze gemeente boven de € 400.000 af naar de schatkist van het Rijk. Dit betekent dat we veel meer dan het drempelbedrag van € 3,748 miljoen afroemen naar de schatkist. Bij het schatkistbankieren ontvangen we een hogere rente dan bij de BNG en is het handhaven van het geschetste afroom-beleid het gunstigste voor onze gemeente.

RENTETOEREKENING

Beleid rentetoerekening

In de begroting en deze jaarrekening zijn zowel de stellige uitspraken als de aanbevelingen uit de notitie rente (okt 2023) verwerkt. De belangrijkste onderdelen betreffen:

- Treasury activiteiten worden via het taakveld treasury verwerkt in de begroting;
- Er wordt geen rente over het eigen vermogen verwerkt in de begroting;

- De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente (in euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd.

De verwerking van de rente is in onderstaand schema inzichtelijk gemaakt.

		Bedragen x € 1.000		
Renteschema		Begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk
a.	Externe rentelasten over de korte en lange financiering	3.174	2.740	2.823
b.	Externe rentebaten	-/- 36	190	232
	Totaal door te rekenen externe rente	3.138	2.550	2.591
c.	rente die aan de grondexploitatie moet worden berekend	-/- -	563	737
	rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- 566	444	444
		-/- 566	1.007	1.181
d.	Saldo door te rekenen rente	2.572	1.543	1.410
d1	Rente over eigen vermogen	-	-	-
d2	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	-	-	-
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente	2.572	1.543	1.410
e.	De werkelijke aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/- 2.572	1.543	1.410
	Berekende omslagpercentage volgens Treasurybeleid over boekwaarde 1-1	1,47%	1,43%	1,30%
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	o	o	o

Voor toerekening van rente aan de grondexploitatie worden de voorschriften opgenomen in de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken 2023 (dec 2023) gehanteerd.

Op basis hiervan moet de voorziening contant worden gemaakt tegen 2%.

Toelichting

- Werkelijk verschuldigde rente voor de aangetrokken vaste geldleningen en berekende rente over het financieringstekort.
- Voor het toerekenen van rente aan de Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het omslagrentepercentage gehanteerd in navolging van de rentenotitie van oktober 2023.
- Rente projectfinanciering: Dit betreft investeringen uit het verleden waarvoor vaste rentepercentages gelden.
- d1) en d2) Op aanbeveling van de Commissie BBV en door de harmonisatie is besloten geen rente over het eigen vermogen (bespaarde rente) meer te berekenen.
- Het renteresultaat van € 1.410.031 is omgeslagen over de boekwaarde per 1 januari 2025.

BEDRIJFSVOERING

PERSONEEL & ORGANISATIE

Personeel

We willen een duurzamere, aantrekkelijkere en professionelere werkgever zijn. In ons personeelsbeleid is nadrukkelijk aandacht voor duurzaamheid. Vanwege de arbeidsmarktkrapte is ingezet op verbetering van onze arbeidsmarktcommunicatie (werkgeversmerkverhaal) en is de website WerkenbijZevenaar.nl gebouwd en in gebruik genomen. De organisatieontwikkeling maar ook externe ontwikkelingen vragen om investeringen in de professionaliteit van onze medewerkers. Hiervoor bieden wij de benodigde faciliteiten waardoor wij als organisatie robuust en wendbaar zijn en blijven.

De arbeidsmarkt is in beweging waardoor de uitstroom van personeel gaat stijgen. Daarnaast blijkt uit de kwantitatieve personeelsanalyse (SPP) dat de komende tien jaar bijna een derde van ons personeelsbestand de organisatie verlaat vanwege het bereiken van de AOW-leeftijd. Dat noopt tot meer inspanning op het aantrekken van nieuw personeel. Daarvoor gaan we actiever de arbeidsmarkt op en bieden we aantrekkelijke secundaire arbeidsvoorwaarden aan. Daarnaast willen we onderscheidend zijn door onder meer door nadrukkelijk te investeren in leren en ontwikkelen via onze Zevenaar Academie. Dit past bij de generatie die nu het meest actief is op de arbeidsmarkt.

Ziekteverzuim

Onze doelstelling is om het ziekteverzuim in de komende jaren terug te brengen tot onder het landelijk gemiddelde van 6,7%. In 2025 komt het ziekteverzuim binnen onze organisatie uit op 7,93%. Daarmee ligt het verzuim boven zowel onze ambitie als het landelijk gemiddelde uit de Personeelsmonitor 2024 van het A&O fonds.

Deze ontwikkeling is ongewenst, omdat zij de continuïteit van onze dienstverlening onder druk zet en de belasting van medewerkers en teams vergroot. Daarom versterken wij samen met onze nieuwe arbodienstverlener onze inzet op preventie, vitaliteit en duurzame inzetbaarheid. Ook investeren wij nadrukkelijker in de rol van leidinggevend en medewerkers, zodat signalen eerder worden onderkend en sneller tot actie leiden. Daarnaast werken wij met de arbodienst aan beter inzicht in de oorzaken van het ziekteverzuim. Daarmee willen wij gericht sturen, passende interventies inzetten en de effectiviteit van maatregelen beter volgen. Wij gaan ons richten op het verder versterken van de preventieve aanpak, het tijdig signaleren van risico's en het vergroten van het eigenaarschap van leidinggevend en medewerkers. Over de voortgang en de ontwikkeling van het ziekteverzuim rapporteren wij via de reguliere P&C documenten.

	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2025
%Ziekteverzuim	6,04	7,88	6,70	7,93

Organisatie

De hoofdstructuur van de organisatie met de drie domeinmanagers en de teammanagers is werkend. In 2025 is de detailinrichting verder uitgewerkt en afgerond. Met de vaststelling van de detailstructuur is de basis gelegd voor verdere professionalisering, onder meer op het gebied van klantgerichtheid, online dienstverlening, interne beheersing en samenwerking. Vanuit deze uitgewerkte structuur, als noodzakelijke randvoorwaarde, richt in 2026 het programma organisatie in ontwikkeling zich op de verdere ontwikkeling van de organisatie, maar dan meer op de zogenaamde soft-skills, om de nieuwe structuur in de praktijk nog beter te laten functioneren

Onderstaand overzicht geeft de vastgestelde formatie per afdeling aan per 31-12-2025. Dit is inclusief de verschuivingen als gevolg van de organisatieontwikkeling.

Afdeling - team	Totaal formatie
Management/S&B/P&P	11,85
Griffie	3,67
Sociaal beleid	22,00
WMO sociaal domein	19,27
Jeugd	17,42
Inkomen & Ondersteuning	22,42
Openbare Werken (incl. RDL)	77,14
Beheer Fysieke Leefomgeving	39,17
Ontwikkeling Fysieke Leefomgeving	30,76
Vergunning, toezicht en handhaving	35,46
Publiekszaken	26,12
Advies & Ondersteuning	31,23
Financiën&Belastingen	29,05
Informatiebeheer	30,67
Totaal	396,23

INFORMATIEVOORZIENING EN AUTOMATISERING

Toekomstbestendige regionale ICT dienst

Gemeenten in de Liemers hebben hun ICT samenwerking geëvalueerd en besloten deze te versterken. De eerdere samenwerking was vooral kosten-gedreven en bood onvoldoende structurele basis. Sinds het besluit in 2024 om de samenwerking te intensiveren zijn stappen gezet, zoals professionalisering van portfoliomanagement en het vervangen van externe inhuur door vaste medewerkers, wat zorgt voor meer stabiliteit en kennisopbouw. Een belangrijke mijlpaal is de succesvolle overgang naar Microsoft 365 (M365), die de basis vormt voor een moderne, veilige en toekomstbestendige ICT-infrastructuur. Daarnaast is de samenwerking tussen de RID en de deelnemende gemeenten verder geïntensiveerd. Door deze samenwerking binnen de Liemers te versterken, vergroten we onze digitale slagkracht en kunnen we beter inspelen op de snel veranderende technologische omgeving.

Informatievoorziening

We leven in een informatiesamenleving waarin technologische ontwikkelingen elkaar in hoog tempo opvolgen. Om als gemeente wendbaar en toekomstgericht te blijven, is een goed georganiseerde en strategisch gepositioneerde informatievoorziening essentieel. Deze vormt niet alleen de ruggengraat van onze digitale dienstverlening en bedrijfsvoering, maar is ook een belangrijke randvoorwaarde voor het behalen van maatschappelijke doelen.

De afgelopen periode zijn er belangrijke stappen gezet om de informatievoorziening binnen de gemeente Zevenaar verder te professionaliseren. Zo zijn er per domein informatiemanagers aangesteld, in samenwerking met 1Stroom. Zij vervullen een brugfunctie tussen beleid en IT. Zij ondersteunen de organisatie bij het realiseren van digitale ambities. Ook is het team functioneel beheer uitgebreid en gecentraliseerd, zodat cruciale systemen die de primaire processen ondersteunen beter beheerd en ondersteund kunnen worden.

Daarnaast is er gestart met de inrichting van een centrale informatievoorziening, waarin procesmanagement, informatiemanagement, informatiebeheer en functioneel beheer integraal worden benaderd. Deze centrale aanpak draagt bij aan meer samenhang, betere regie en een efficiëntere inzet van middelen.

We blijven ons positioneren als een slimme volger: we benutten kansen die passen bij onze schaal en ambities, met focus op dienstverlening, lokale initiatieven en bedrijfsvoering. Daarbij blijven we inzetten op continuïteit van bestaande voorzieningen, het naleven van wet- en regelgeving, en het uitvoeren van

landelijke afspraken zoals die via de VNG zijn gemaakt ("samen organiseren en common ground").

De toekomstvisie en strategie voor de Liemerse samenwerking biedt hierbij richting, waarbij samenwerking met partners zoals 1Stroom en deelname aan landelijke initiatieven, zoals Dimpact, ons helpen om als gemeente wendbaar en toekomstbestendig te blijven.

Digitaal archiefbeheer

In 2025 is binnen het e-Depot project de aanbesteding voor het collectiebeheersysteem afgerond. Hiermee kan SALD de archieven en collecties – zoals gedigitaliseerde bouwvergunningen – duurzaam beheren en via de website beschikbaar stellen. Digitale bestanden worden veilig en duurzaam opgeslagen. In 2026 breiden we dit uit met bestaande archieven. Tegelijkertijd verbeteren we onze applicaties, metadata en processen voor een toekomstbestendig digitaal informatiebeheer.

RECHTMATIGHEID

Boekjaar 2025 is het derde jaar waarin het college verplicht is om een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarstukken. De rechtmatigheidsverantwoording is de schriftelijke verklaring die het dagelijks bestuur afgeeft bij de jaarrekening. Het dagelijks bestuur verklaart daarbij dat zij rechtmatig heeft gehandeld, dat wil zeggen dat alle financiële beheershandelingen zijn verricht in overeenstemming met (externe en interne) wet- en regelgeving en dat alle lasten in het begrotingsjaar vallen binnen de begroting (incl. wijzigingen) zoals door het algemeen bestuur is goedgekeurd.

Het proces rondom de afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording is adequaat ingericht binnen gemeente Zevenaar. De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden voor het college, raad, control en ambtelijke organisatie zijn goed beschreven en bekend bij alle actoren.

De gemeente heeft 1 fte formatie op de verbijzonderde interne controle. De functionarissen die de verbijzonderde interne controle uitvoeren zijn verantwoordelijk voor het vaststellen of in alle relevante processen de financiële rechtmatigheid wordt geborgd en geeft een onafhankelijk oordeel over de naleving. De uitkomsten van de interne controles worden vastgelegd in een checklist en in een verslag gerapporteerd. De VIC heeft over 2025 een interne controle uitgevoerd over onder meer de volgende processen;

- Inkoopfacturen
- Verstrekte subsidies
- Investerings
- Sociaal domein
- EU aanbestedingen
- Krediet overschrijdingen
- Begrotingsonrechtmatigheid

De auditcommissie is de afgelopen jaren uitvoerig meegenomen in de ontwikkelingen in wet -en regelgeving, de controle en verantwoording. Dit ook in samenhang met de rapportages die worden opgesteld door de accountant.

Uitkomsten rechtmatigheidscriteria

Het kader van de (financiële) rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit de volgende criteria:

- Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)
- Begrotingscriterium
- Voorwaardencriterium

Onderstaand is per criterium aangeven op welke wijze de gemeente Zevenaar ten aanzien van rechtmatig heeft gehandeld.

Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)

Er zijn binnen de gemeente Zevenaar in 2025 geen signalen geweest over (het vermoeden van) misbruik of oneigenlijk gebruik. De VIC-functie heeft bij het uitvoeren van verschillende controles stil gestaan bij potentiële fraudesignalen.

Begrotingsrechtmatigheid criterium

Dit bestaat uit een onrechtmatigheid op investeringskredieten en overschrijdingen van lasten op programmaniveau. Uit de analyse blijkt dat 30 investeringen ultimo 2025 een overschrijding hebben ad €426.683. Van deze onrechtmatigheden is € 227.533 acceptabel.

Aankoop pand Stationsplein 4 Zevenaar

Het pand is in 2024 aangekocht door de gemeente. De verbouwwerkzaamheden zijn in 2025 afgerond en het pand is in gebruik genomen. De werkzaamheden zijn duurder uitgevallen dan aanvankelijk begroot. Dit is veroorzaakt door hogere renovatiekosten en het niet meenemen van de btw in de begrotingsaanvraag. Ultimo 2025 bedraagt de overschrijding € 234.774 (waarvan € 94.000 acceptabel is).

De lasten overschrijdingen op programma niveau bedragen € 1.632.000 verdeeld over vijf programma's. Van deze onrechtmatigheden is €1.164.000 acceptabel op basis van de bepalingen die in de financiële verordening zijn opgenomen.

Lasten (bedragen x € 1.000)	Primitieve begro Na wijziging	Realisatie	Afwijking	Soort afwijking	Acceptabel	Niet acceptabel
Verkeer, vervoer en waterstaat	7.984	8.009	8.118	-109	Lasten overschrijding	-109
Sport, cultuur en recreatie	12.916	14.939	15.351	-412	Lasten overschrijding	-112
Sociaal domein	77.682	85.612	86.036	-424	Lasten overschrijding	-425
Volksgezondheid en milieu	15.871	14.633	15.319	-686	Lasten overschrijding	-247
Totale lasten	114.453	123.193	124.824	-1.631		-468

De afwijkingen op programmaniveau vallen binnen de afspraken, zoals opgenomen in artikel 12 van de financiële verordening. Een gedetailleerde uiteenzetting van de verschillende analyse per programma is opgenomen in de jaarstukken en in onderstaand tabel. Met de Raad zijn nadere afspraken gemaakt op welke wijze, in afwijking van begrotingswijzigingen, de raad tijdig kan worden geïnformeerd over onderschrijdingen van baten en lasten en overschrijdingen van baten. Deze afspraken zijn vastgelegd in de financiële verordening. Bij de programma's zijn de verschillende analyses uiteengezet op programmaniveau. Deze begrotingsafwijkingen passen binnen deze door de Raad gestelde kaders ten aanzien van acceptabele afwijkingen (past binnen beleid, direct gerelateerde inkomsten en open-einde regelingen).

Omschrijving programma	Toelichting acceptabel overschrijding
Sport, cultuur en recreatie	Bij onderdeel sportbeleid en activering zijn de totale werkelijke lasten aan het eind van het jaar bekend en kent een lasten overschrijding van € 300.000. Echter, de werkelijke lasten worden volledig gecompenseerd door direct gerelateerde baten uit SPUK Breed. Derhalve is deze afwijking acceptabel op basis van artikel 12 van de financiële verordening.
Sociaal domein	De afwijkingen binnen programma sociaal domein hebben betrekking op de open-einde regeling voor sociaal domein en zijn daarmee acceptabel op basis van artikel 12 van de financiële verordening.
Volksgezondheid en milieu	Bij het onderdeel versterking voor sport en bewegen zijn de totale werkelijke lasten aan het eind van het jaar bekend en is er een lasten

	overschrijding van € 2470.000. De werkelijke lasten worden volledig gecompenseerd door direct gerelateerde baten uit de SPUK Breed. Derhalve is deze afwijking acceptabel op basis van artikel 12 van de financiële verordening. Er is een lasten overschrijding ontstaan van € 70.000 doordat aan minder huishoudens vastrecht kon worden opgelegd. Het totale nadeel wordt gecompenseerd en volledig gedekt via afvalbeheer. Derhalve is deze afwijking acceptabel op basis van artikel 12 van de financiële verordening (directe baten).
--	---

Omschrijving programma	Toelichting niet acceptabel overschrijding
Verkeer, vervoer en waterstaat	De afwijkingen binnen dit programma bestaan uit diverse kleine verschillen (< € 100.000).
Sport, cultuur en recreatie	Er is een lastenoverschrijding van € 139.000 ontstaan op de dienstverleningsovereenkomst met Ataro door onder meer hogere indexaties die niet tussentijds zijn verwerkt in de voortgangrapportages. Het ontstane tekort van € 364.000 op de budgetten van de integrale beeldkwaliteitsbestekken groen Zevenaar Noord, Midden, Zuid en onderhoud bermen is ontstaan als gevolg van kleine aanpassingen in de hoeveelheden in de bestekken en verlenging van het huidige contract en de daarmee gepaard gaande indexering.
Volksgezondheid en milieu	Op verschillende onderdelen binnen taakveld 7.4 Milieubeheer zijn hogere kosten gerealiseerd dan begroot. De hogere kosten op de verschillende posten zijn niet eerder gemeld en daarmee als niet acceptabel aangemerkt.

Voorwaarden criterium

Bij het voorwaarden criterium wordt vooral gekeken of de financiële beheershandelingen binnen gemeente Zevenaar voldoen aan de voorwaarden zoals die gesteld zijn in de wet- en regelgeving. Hierbij is het normenkader uitgewerkt in een toetsingskader (recht, hoogte en duur). Qua onderbouwing van de verantwoording op dit gebied wordt gebruik gemaakt van de interne controles die worden uitgevoerd om vast te stellen of voldaan is aan het voorwaarden criterium. De bevindingen ten aanzien van voorwaarden criterium heeft voornamelijk betrekking op de (Europese) aanbestedingen analyse.

Bij de crediteurenanalyse zijn bij 9 dossiers (2024: 12) onrechtmatigheden geconstateerd ad € 730.035 (2024: € 1.872.566). De geconstateerde afwijkingen hebben betrekking op de naleving van de Europese aanbestedingswet en regelgeving en zijn relatief gering. De individuele afwijkingen liggen ruim onder de rapportagegrens ad €250.000 en bestaan voor een deel aanbestedingen uit 2024.

De belangrijkste onrechtmatigheden hebben betrekking op de volgende afwijkingen;

- Contract voor schoonmaak van kantoorlocaties is meervoudig aanbesteed terwijl de uitgaven de EU drempel hebben overschreden;
- De bestedingen met betrekking tot het bezorgen hebben de Europese drempel overschreden terwijl de overeenkomst initieel enkelvoudig is gegund;

- Gemeente Zevenaar heeft geen (raam)overeenkomst met een crediteur voor aanschaf van verkeersborden maar gunt jaarlijks veel verschillende enkelvoudige opdrachten die homogeen zijn aan dezelfde crediteur;
- De bestedingen met betrekking tot de huidige salarisadministratie applicatie hebben het Europees drempelbedrag overschreden terwijl er geen wettig Europees aanbestedingsproces heeft plaatsgevonden
- Van een aantal contracten is de looptijd inclusief verlengingen verlopen terwijl er nog geen nieuwe aanbesteding is doorlopen. Deze uitgaven blijven onrechtmatig totdat een nieuw Europees aanbestedingstraject is afgerond.

Er is dus sprake van een afname van de onrechtmatigheden ten opzichte van voorgaand jaar rekening. Team inkopen heeft een belangrijke rol gespeeld om de onrechtmatigheden onder de aandacht te brengen van de verschillende teams en het ondersteunen bij een nieuw aanbestedingstraject. De VIC medewerker, team inkopen en applicatiebeheer zijn momenteel bezig met het ontwikkelen van een digitale spendanalyse. Met deze tool kunnen de uitgaven beter worden gevolgd, zodat mogelijke onrechtmatigheden tijdig worden opgespoord en voorkomen. Daarnaast wordt de inkooporganisatie vergroot om het aanbestedingsproces nog beter te ondersteunen.

De geconstateerde onrechtmatige aanbestedingen betroffen aanbestedingen of uitgaven die zijn gestart voor 2025 en de inrichting van de eigen inkooporganisatie. Voor boekjaar 2026 zullen voor het inkoop- en aanbestedingsproces meer maatregelen genomen worden om onrechtmatigheden tijdig te voorkomen en signaleren binnen gemeente Zevenaar.

Naleving inkoopbeleid

Uit de spendanalyse is opgemerkt dat het interne inkoop en aanbestedingen beleid niet consistent wordt nageleefd. Er zijn enkele contracten opgemerkt die enkelvoudig zijn gegund. Op basis van de werkelijke bestedingen hadden deze contracten meervoudig aanbesteed moeten worden. Dit zijn enkele incidenten die niet leiden tot een financiële onrechtmatigheid.

Bij andere interne controles zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Alle financiële beheershandelingen zijn verricht in overeenstemming met (externe en interne) wet- en regelgeving.

Zichtbare vastlegging ID check WMO

Voordat een beschikking wordt afgegeven in het kader van de WMO moet de identiteit van de aanvrager worden vastgesteld. De uitgevoerde controle moet reproduceerbaar worden vastgelegd in het dossier. Als dit achteraf niet kan worden vastgesteld, dan leidt dit tot een financiële rechtmatigheidsfout. Tijdens de controles hebben wij geconcludeerd dat er onvoldoende aandacht is geschonken aan het juist vastleggen van de uitgevoerde controle, waardoor de rechtmatigheidsfout is ontstaan van € 6.159.432 (vorig jaar € 2.326.289).

De afgelopen jaren is er geïnvesteerd in meerdere manieren om dit te ondersteunen. In de applicatie is gezocht naar mogelijkheden om dit te ondersteunen en te verplichten. Maar de applicatie biedt onvoldoende mogelijkheden om dit te waarborgen en te monitoren. In de procesbeschrijvingen zijn aanpassingen geweest, maar de aandacht voor monitoring moet verbeterd worden. Daarnaast is gezocht naar de meest effectieve manier om de controle uit te voeren en vast te leggen. Hier zijn verschillende methoden toegepast wat uitdagingen gaf in de consistentie van de vastlegging van de controle. In 2026 worden gerichte verbeter acties op naleving en monitoring ingericht.

Formele onrechtmatigheid; geen formele beschikking bij doorverwijzingen

Er wordt zorg ingezet via het berichtenverkeer op basis van doorverwijzing door derden (vb. een huisarts, medisch specialist, gecertificeerde instelling). Voor deze zorg wordt geen formele beschikking door de gemeente afgegeven. De verantwoording van deze zorg en de bijbehorende kosten nemen wij in de reguliere bedrijfsvoering mee, met inachtneming van de wettelijke kaders van de Jeugdwet en de Wmo. De gemeente heeft interne procedures ingericht om de rechtmatigheid en doelmatigheid van deze zorg te borgen, zodat de controle en verantwoording mogelijk blijven. De totale kosten voor deze zorg bedragen circa € 10,3 miljoen en op basis van statistische steekproef circa € 5,6 miljoen

Overzicht van uitkomsten rechtmatigheid

In onderstaand overzicht zijn de uitkomsten opgenomen van het rechtmatigheidsonderzoek.

Begrotingscriterium	X €
1A. Overschrijding lasten programma's	1.632.000
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	427.000
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	2.059.000
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid. De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden zijn inhoudelijk hiervoor toegelicht.	1.392.000 667.000
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering).	730.000
6. Geen zichtbare vastlegging ID WMO	6.159.000
M&O criterium	
7. Geen bevindingen.	
Totaal Onrechtmatigheden	8.948.000
Waarvan acceptabel	1.392.000
Waarvan niet-acceptabel	7.556.000

INFORMATIEBEVEILIGING EN PRIVACY

Als gemeente zijn we schatbewaarder van een breed scala van data, zowel van inwoners als van ondernemers en andere organisaties. Door het gebruik van deze data kunnen wij onze dienstverlening steeds verder verbeteren en optimaliseren en een bijdrage leveren aan realiseren van het raadsprogramma, het coalitie akkoord en de missie en visie van onze gemeente.

Gemeenten moeten zich elk jaar verantwoorden over de kwaliteit van de informatieveiligheid van diverse informatiesystemen. Dit moet verplicht met de audit systematiek Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). ENSIA helpt gemeenten in één keer slim verantwoording af te leggen over informatieveiligheid gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Dit gebeurt door middel van een zelfevaluatie op de normen van de BIO aangevuld met zelfevaluaties op de Basisregistraties en een audit op de normen van het gebruik van DigiD en Suwinet.

Regionale ICT-dienst

De kwaliteit van de informatieveiligheid en de diverse informatiesystemen worden geborgd in de samenwerking met de RID-ICT. Voor een groot deel worden de general en applicationcontrols ingericht en onderhouden door de RID. Bij de RID zit een belangrijke waarborg voor de betrouwbaarheid van de systemen. De kwaliteit van de RID en de afspraken met de RID zijn daarmee van fundamenteel belang. Vanwege dit belang heeft de accountant ook verschillende adviezen opgenomen in zijn rapporten over de relatie tussen de RID en de gemeente en een aantal belangrijke

Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)

Uit de zelfevaluatie op de BIO blijkt dat veel maatregelen al (gedeeltelijk) geïmplementeerd zijn. In 2025 is het functioneel beheer binnen de gemeente zelf verder ontwikkeld, maar we zien dat de uitvoer van een aantal maatregelen nog niet volledig gerealiseerd zijn en de gemeente hiermee nog niet voldoet aan de BIO. In de I&A-visie en -strategie 2023-2025 "Beter Samen" zijn op het gebied van Informatiebeveiliging en Privacy 4 speerpunten benoemd; Basis (processen) op orde krijgen, voldoen aan wet- & regelgeving, digitale weerbaarheid en inzetten op bewustwording. Deze zijn echter nog niet op het gewenste niveau. Er moet de komende jaren meer ingezet worden op bewustwording, het op orde brengen van de basis(processen) en het inrichten van risicomanagement om te voldoen aan de wet en regelgeving (NIS2) en de Cyberveiligheidswet (Cbw).

DigiD en Suwinet

In april 2026 is door het College van B&W een collegeverklaring DigiD en Suwinet afgegeven over de ENSIA verantwoording 2025. Met de ENSIA-collegeverklaring geeft het college aan in hoeverre de beheersingsmaatregelen voldoen aan de normen die gelden voor Suwinet en DigiD. Met de ENSIA-collegeverklaring geeft het college aan in hoeverre de beheersingsmaatregelen voldoen aan de normen die gelden voor Suwinet en DigiD. Uit de zelfevaluatie blijkt dat de gemeente aan alle normen voor Suwinet en DigiD voldoet. De bevindingen uit de collegeverklaring zijn in het 1e kwartaal van 2026 nog apart getoetst door een IT-auditor en deze heeft de juistheid van de collegeverklaring bekrachtigd.

Zelfevaluatie Basisregistraties

Over de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), de Basisregistratie Ondergrond (BRO), Basisregistratie Personen (BRP) en de Paspoortuitvoeringsregeling (PUN) moet de gemeenten verantwoording afleggen door middel van een verantwoordingsrapportage. De verantwoordingsrapportages geven een oordeel over de borging van het proces en de tijdigheid, de volledigheid en de juistheid van de basisregistraties van de BAG, BGT, BRO en de normen die behoren bij de BRP en PUN. De rapportages laten zien dat de gemeente Zevenaar voor de meeste basisregistraties aan haar verplichtingen voldoet. Voor de BRO is afgelopen jaar niet aan de wettelijke voorwaarden voldaan, hiervoor wordt een verbeterplan geschreven.

Incidenten en datalekken

In 2025 zijn 10 datalekken geregistreerd. Afgelopen jaar zijn er (landelijk) een aantal beveiligingsincidenten geweest, deze zijn tijdig gesignaleerd en hebben niet geleid tot ongeoorloofd verlies van beschikbaarheid, integriteit en betrouwbaarheid van de gegevens. Zowel de landelijke als eigen incidenten worden geëvalueerd en aandacht- en verbeterpunten worden doorgevoerd in de processen.

Privacybescherming - AVG

Privacy is een doorlopend proces dat zich steeds beter verankerd binnen de organisatie, maar ook complex is, gezien de diversiteit van taken binnen de gemeente. Het bewustzijn over het verwerken van persoonsgegevens neemt toe maar levert ook weer nieuwe vraagstukken op. We zien dat privacy maatregelen op onderdelen niet voldoende ingebed zijn binnen de processen van de gemeente en dit vraagt de komende jaren ook nog blijvend aandacht. Belangrijk is hierbij het borgen van het tijdig uitvoeren van Data Protection Impact Analyses (DPIA) op risicovolle processen. Ook op het gebied van informatiebeheer, opslag en beschikbaarheid tot privacygevoelige informatie staan verbeteracties gepland. Essentieel hierin blijft gerichte aandacht voor het juiste gedrag en de bewuste omgang met informatie. Tot slot zien we een duidelijke ontwikkeling in de samenwerking bij de implementatie van nieuwe processen en wetgeving met de VNG. Hierdoor wordt optimaal gebruik gemaakt van de kennis en ervaring en is privacy ook een standaard onderdeel van het implementatietraject.

In 2025 hebben diverse burgers gebruik gemaakt van het recht op inzage, verwijdering of informatie over de verwerking van persoonsgegevens bij de gemeente Zevenaar. We zien dat deze verzoeken veel capaciteit van de organisatie vragen. Het hebben van een goede informatievoorziening en dossiervorming is dan van belang om aan de privacywetgeving te kunnen voldoen. Op deze onderdelen zijn nog een aantal verbeterlagen te maken, met name op het gebied van documenteren en archiveren.

Privacybescherming - Wet politiegegevens (Wpg)

Gemeenten (en andere werkgevers) die beschikken over boa's met opsporingstaken zijn op grond van de Wet politiegegevens verplicht om jaarlijks een interne audit uit te voeren en 4 jaarlijkse een externe audit. In 2025 is over de periode 2021-2024 de verplicht externe audit uitgevoerd. In deze audit is vastgesteld dat gemeente Zevenaar niet (geheel) voldoet aan het bij of krachtens de wet bepaalde. In 2025 zijn al wel diverse verbeteringen doorgevoerd. De interne audits over 2025 en 2026 zullen dan toetsen of hiermee de gemeente wel voldoet aan de normen die zijn vastgelegd.

PLANNING & CONTROL

In de reguliere planning & control-cyclus starten wij met een kadernota. Deze heeft een richtinggevend karakter en vormt het moment in de P&C cyclus om voorstellen voor nieuw beleid integraal af te wegen. Hiermee leggen we de basis voor de meerjarenbegroting. In het jaar van uitvoering informeren wij u door middel van twee voortgangsrapportages over de voortgang van de uitvoering, zowel op beleidsmatig als financieel gebied. Als afsluiting verantwoorden wij het uitvoeringsjaar in de jaarstukken. De documenten van de planning & control-cyclus blijven continue in ontwikkeling. Dit geldt voor zowel de inhoud als de vorm. Alle documenten worden digitaal beschikbaar gesteld via een portal.

Het doel is een reëel en structureel sluitende meerjarenbegroting te presenteren. De komende jaren ontvangen gemeenten minder inkomsten van het rijk, de zogenaamde ravijnjaren. Ter voorbereiding op de kadernota 2026-2029 zijn onder de noemer financieel gezonde toekomst in 2025 reële maatregelen uitgewerkt die resulteerden tot besparingen om te komen tot een structureel sluitende begroting.

COMMUNICATIE

Onze samenleving is continu in beweging. Communicatie speelt een cruciale rol in hoe de gemeente Zevenaar daarop inspeelt. We willen dat iedereen zich gehoord en betrokken voelt. Daarom investeren we in heldere, toegankelijke en effectieve communicatie, die bijdraagt aan een sterke verbinding met onze inwoners en partners.

1. Informatievoorziening en bereik

We zorgen dat inwoners goed geïnformeerd zijn over besluiten, projecten en ontwikkelingen, zowel offline (bijvoorbeeld via de gemeentepagina in de Zevenaar Post) als online (zevenaar.nl en social media). Met gerichte campagnes, zoals rond de Lokale Isolatieaanpak, bereiken we meer inwoners. Ook zetten we betaalde socialmediacampagnes in om specifieke doelgroepen te bereiken.

2. Participatie en betrokkenheid

We maken meedenken en meepraten over gemeentelijke projecten laagdrempelig en effectief. Via Zevenaar Verbindt kunnen inwoners online participeren, aangevuld met offline trajecten. Betrokkenheidsprofielen vanuit de tool Citisens geven inzicht in voorkeuren en communicatiestijlen van inwoners, tot op wijk- en postcodeniveau. Dit helpt bij het gericht inzetten van campagnes en participatie, bijvoorbeeld bij specifieke projecten.

3. Samenwerking en zichtbaarheid

Samenwerking met externe partners en media is essentieel voor effectieve communicatie. We werken nauw samen met externe fotografen en videografen die bijdragen aan visueel aantrekkelijke en herkenbare uitingen, conform onze huisstijl. Daarnaast onderhouden we sterke relaties met regionale en lokale media.

4. Stijl van communiceren

Collega's krijgen trainingen en coaching in duidelijke, toegankelijke communicatie (B1). We hebben de aanspreekvormen binnen de gemeentelijke communicatie gelijkgetrokken en kiezen in de meeste gevallen voor 'je', omdat dit past bij onze laagdrempelige en benaderbare stijl. In situaties die formeler zijn of een gezagdragend karakter hebben, zoals juridische brieven, gebruiken we 'u'. Per situatie wordt zorgvuldig afgewogen welke toon het meest passend is.

5. Arbeidsmarktcommunicatie

We profileren Zevenaar als een moderne en aantrekkelijke werkgever. We blijven de website werkenbijzevenaar.nl verder doorontwikkelen en vacatures worden op een aantrekkelijke manier gepresenteerd.

6. Vernieuwing en experiment

We blijven vernieuwen en leren van ervaringen. Zo introduceren we met regelmaat nieuwe rubrieken op social media, zoals 'Bij ons om de hoek', waarin we laten zien wat er leeft en gebeurt buiten het gemeentehuis. Verder gebruiken we feedback en evaluaties om strategieën bij te stellen en te stoppen met wat niet effectief is.

INKOOP EN AANBESTEDING

Bij de besluitvorming over de detailstructuur van de organisatie is in maart 2025 besloten tot centralisatie van inkoop, contractmanagement en contractbeheer. Voor de verdere uitwerking en te komen tot professionalisering is een business case geschreven. De uitwerking en verdere invulling zal in 2026 plaatsvinden. In juni 2025 is het Inkoopbeleid van de gemeente Zevenaar vastgesteld. Hiermee sluit de inkoopfunctie steeds meer aan bij de ambitie van de organisatie en bestuur om doelmatig en rechtmatig in te kopen.

JURIDISCHE ZAKEN

We hebben in 2025 ingezet op de reguliere werkzaamheden, waaronder het verzorgen van het secretariaat van de bezwarencommissies en het coördineren van klachten en verzoeken op grond van de Wet open overheid. Daarnaast is uitvoering gegeven aan de juridische vraagbaakfunctie binnen de organisatie en is inzet gepleegd op lopende procedures in bezwaar, beroep en hoger beroep. Een aantal hiervan is langlopend en in 2025 nog niet afgerond. Ook zijn de jaarlijkse trainingen voor de 1e en 2e lijns juristen door onze huisadvocaten uitgevoerd en is een aanzet gemaakt voor de afbakening van de 1e en 2e lijns juridische adviesfunctie vanuit juridische kwaliteitszorg.

VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding

Gemeenten kennen in het Nederlands staatsbestel een omvangrijk en uiteenlopend takenpakket, dat door overheveling van rijkstaken naar de gemeenten alleen nog maar groter wordt. Deze ontwikkeling past bij de filosofie van de gemeente als eerste overheid. Waar mogelijk moeten taken worden neergelegd bij de overheid die het dichtst bij de burger staat en vanuit dat oogpunt het beste de belangen van haar inwoners kan behartigen.

Gemeenten kunnen voor de uitoefening van hun taken uit een aantal uitvoeringsvarianten kiezen. Ze kunnen de taken zelf uitvoeren of de taken op afstand zetten. Een taak kan op afstand worden gezet door via inkoop of subsidie een andere partij te contracteren voor de uitvoering van een bepaalde taak. Een andere mogelijkheid vormt het aangaan van een samenwerkingsverband met andere publiek- of privaatrechtelijke partijen voor de uitvoering van een bepaalde taak. In alle gevallen blijft de gemeente verantwoordelijk voor de inhoudelijke aansturing of opdrachtverlening en de controle daarop.

Omschrijving

Wij spreken van een verbonden partij als het gaat om een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft. Van een financieel belang is sprake als:

- een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat;
- de gemeente voor bedragen aansprakelijk kan worden gesteld indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Dit betekent concreet dat er sprake is van een bestuurlijk belang als de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of voordrachtsrecht - de gemeente mag een bestuurder of commissaris in de organisatie benoemen of voordragen - is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij.

In de gemeenschappelijke regeling heeft de gemeente zowel de rol van eigenaar als opdrachtgever.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Bijdrage 2025	Aandeel gemeente	Eigen vermogen 2025	Vreemd vermogen 2025	Resultaat 2025
Gemeenschappelijke regeling					
Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem- Nijmegen (DRAN)	1.477	6	0	10.316	0
Euregio Rijn-Waal	12	2			
Groene Metropoolregio Arnhem- Nijmegen	412	6	100	6.599	258
Huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	999	45			
MGR sociaal domein Centraal- Gelderland	5.730	9	714	5.915	0
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)	966	8	834	6.351	55
Reinigingsdienst de Liemers (RDL)	2.396	45			
Samenwerking De Liemers	7.948	52	75	0	120
Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg	243	48	0	125	-10
					161

Verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Bijdrage 2025	Aandeel gemeente	Eigen vermogen 2025	Vreemd vermogen 2025	Resultaat 2025
Veiligheids- en Gezondheidsregio Midden-Gelderland (VGGM)	5.182	6	13.506	65.018	1.152

Vennootschap

Alliander NV	0	0	6.203.000	7.960.000	289.000
Ataro B.V.	3.681	100			
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	0	0	4.863.000	110.701.000	172.000
Leisurelands BV	0	3			
Vitens NV	0	1	809.100	1.846.100	90.600
Totaal verbonden partijen	29.046				

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (DRAN)

Omschrijving	Een gemeenschappelijke regeling, gebaseerd op een bedrijfsvoeringsorganisatie.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen, Zevenaar en de provincie Gelderland.
Beleid	De verordening leerlingenvervoer, Jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning en nadere- en beleidsregels maatschappelijke ondersteuning vormen de basis waarop uitvoering wordt gegeven aan het doelgroepenvervoer.
Beleidskaders	• Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zevenaar 2024 • Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Zevenaar 2024 • Verordening jeugdhulp gemeente Zevenaar 2025 • Visie en integrale nota Sociaal Domein 2024-2040.
Openbaar belang en doel	De vervoersorganisatie is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers met betrekking tot het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken doelgroepenvervoer. Hierbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheden van reizigers en hun sociale netwerk. Het aanvullend vervoer dient ook in het buitengebied en de kleine kernen voldoende gewaarborgd te zijn en het vervoer heeft een optimale aansluiting op het openbaar-vervoer-netwerk.
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur van de BVO DRAN wordt de gemeente Zevenaar vertegenwoordigd door een collegelid.
Aandeel in %	6,20
Ontwikkelingen	De Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (BVO DRAN) is een gemeenschappelijke regeling tussen 18 regio-gemeenten waaronder gemeente Zevenaar. De BVO DRAN is verantwoordelijk voor de inkoop en uitvoering van het doelgroepenvervoer. Het doelgroepenvervoer is onderverdeeld in het vraagafhankelijk Wmo-vervoer, het routegebonden Wmo-vervoer (het zgn. dagbestedingsvervoer), het routegebonden Jeugdwet vervoer en het routegebonden Leerlingenvervoer. Gemeente Zevenaar heeft al het genoemde doelgroepenvervoer in de BVO DRAN ingebracht. Een (blijvend) tekort aan chauffeurs is een voortdurend aandachtspunt. Deze situatie leidt naar verwachting de komende jaren tot een hogere loonindexatie. Ook de fluctuerende brandstofprijzen beïnvloeden de financiële situatie van het doelgroepenvervoer. Gelet op beide aspecten is vanaf 2025 in de ontwerpbegroting BVO DRAN rekening gehouden met een historisch indexatiegemiddelde van 3% in

plaats van 2%. Door met het verbeterplan doelgroepenvervoer verbeteringen en maatregelen in te voeren, is in 2025 desondanks een kostenreductie van zo'n € 50.000 (4%) gerealiseerd.

Prestaties Geen bijzonderheden.

Website [Website vervoersorganisatie](#)

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	1.407	1.518	1.477
Resultaat partij	1.991		0
Eigen vermogen	0		0
Vreemd vermogen	10.103		10.316

Risico's De inrichting van het doelgroepenvervoer is gebaseerd op een 'open einde' systematiek. Dit betekent dat de kosten oplopen wanneer een gemeente meer inbrengt of dat er in een periode meer ritten hebben plaatsgevonden dan begroot. Dit brengt een financieel risico met zich mee. Periodiek wordt er gerapporteerd over het volume van het aantal ritten en worden de gevolgen van verwachte toenames van ritten tijdig gecommuniceerd met de klant (gemeente). Buiten de post onvoorzien is er geen weerstandscapaciteit aanwezig bij de BVO.

Programma 6. Sociaal domein

Euregio Rijn-Waal

Omschrijving	De Euregio Rijn-Waal is een samenwerkingsverband van 30 Nederlandse en 20 Duitse gemeenten en steden, de Kreise Kleve en Wesel, de Niederrheinische IHK en het Landschaftsverband Rheinland.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Kleve
Partijen	De Euregio Rijn-Waal is een samenwerkingsverband van 30 Nederlandse en 20 Duitse gemeenten en steden, de Kreise Kleve en Wesel, de Niederrheinische IHK en het Landschaftsverband Rheinland.
Beleid	Einde 2020 is de strategische visie "Strategische Agenda 2025+" door de Euregioraad vastgesteld. Hierin zijn vier grensuitdagingen voor de komende jaren gedefinieerd en uitgewerkt. Dit zijn "economie en klimaat", "arbeidsmarkt en onderwijs", "leefbaarheid" en "Euregionale identiteit". De Euregioraad van de Euregio Rijn-Waal heeft op 10 maart 2022 het Euregionaal Mobiliteitsplan 2030 vastgesteld. Met het Euregionale Mobiliteitsplan wordt een belangrijke stap gezet om de komende jaren concrete grensoverschrijdende maatregelen te realiseren, die de mobiliteit en bereikbaarheid van de Euregio Rijn-Waal vergroten en daarbij inspelen op de actuele mobiliteitsontwikkelingen.
Beleidskaders	In 2025 is verder gewerkt aan de uitvoering van de strategische visie Strategische Agenda 2025+. De vier grensuitdagingen – economie en klimaat, arbeidsmarkt en onderwijs, leefbaarheid en Euregionale identiteit – vormden opnieuw het kader voor de gezamenlijke projecten en samenwerkingsinitiatieven binnen de Euregio Rijn-Waal. Daarnaast is in 2025 vervolg gegeven aan de uitwerking van het Euregionaal Mobiliteitsplan 2030. Gemeenten en partners hebben stappen gezet om grensoverschrijdende mobiliteit te verbeteren, onder meer door het versterken van duurzame vervoersverbindingen en het wegnemen van praktische belemmeringen voor reizigers. Hiermee wordt verder gebouwd aan een goed bereikbare, economisch sterke en leefbare Euregio, waarin inwoners en ondernemers zich vrij kunnen bewegen

en samenwerken over de grens heen.

Openbaar belang en doel	De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten.
Bestuurlijk belang	Zevenaar wordt vertegenwoordigd in de Euregioraad met een lid namens het college en twee leden namens de gemeenteraad
Aandeel in %	2,20
Ontwikkelingen	In 2025 is uitvoering gegeven aan de Interreg VI Deutschland-Nederland, waarvoor in de periode 2021–2027 in totaal circa € 450 miljoen beschikbaar is voor grensoverschrijdende samenwerking. Binnen dit programma worden projecten ondersteund op het gebied van innovatie, digitalisering, energie, toerisme en leefbaarheid. Het Kleinprojectenfonds (KPF) blijft een belangrijk instrument voor laagdrempelige samenwerking. Het fonds ondersteunt mini projecten tot € 750 en kleine projecten tot € 25.000 subsidie. Dankzij de vereenvoudigde aanvraagprocedure is het aantal aanvragen in 2025 verder toegenomen. Daarnaast is in 2025 verder gewerkt aan het KPF voor MKB, waarvoor in totaal € 10 miljoen beschikbaar is. Dit programma ondersteunt circa 200 ondernemers in het Nederlands-Duitse grensgebied bij digitalisering en technologische innovatie, op voorwaarde dat zij samenwerken met een partner over de grens. Ook ondernemers uit de Liemers, waaronder Zevenaar, hebben in 2025 gebruik kunnen maken van het KPF voor MKB. Dit fonds ondersteunt digitaliseringsprojecten in de Nederlands-Duitse grensregio. De gemeente stimuleert de deelname en brengt deze fondsen ook actief onder de aandacht. In 2025 is daarnaast uitvoering gegeven aan de Grenslandagenda 2025–2026, waarin Nederland en Noordrijn Westfalen samenwerken aan het versterken van de grensregio. Belangrijke thema's zijn onder meer het verbeteren van grensoverschrijdende mobiliteit, het wegnemen van belemmeringen voor grensarbeid, het versterken van de euregionale onderwijsstructuur en het verbeteren van bestuurlijke informatie uitwisseling. Deze agenda vormt een aanvullend kader waarbinnen de Euregio Rijn Waal en haar partners concrete stappen zetten om de grensregio economisch, sociaal en bestuurlijk verder te versterken. Met deze programma's blijft de Euregio Rijn-Waal een belangrijke motor voor economische ontwikkeling, innovatie en sociale verbinding in de grensregio.
Prestaties	In 2025 is de grensoverschrijdende samenwerking binnen Interreg VI verder versterkt. In totaal zijn dit jaar xx nieuwe projecten goedgekeurd binnen het programma, waarvan 33 projecten in de Euregio Rijn-Waal zijn uitgevoerd. Deze projecten richten zich onder meer op innovatie, duurzaamheid, arbeidsmarkt en leefbaarheid in de grensregio. Het Kleinprojectenfonds (KPF) is opnieuw intensief benut. Binnen de actiethema's People-to-People, Health, Education en Governance zijn in 2025 meerdere kleinschalige initiatieven ondersteund die de samenwerking tussen Nederlandse en Duitse organisaties versterken. Zoals een project van het Liemers College Zevenaar voor een scholierenuitwisseling of een Duits voetbaltoernooi voor de politie waarbij de Koninklijke Marechaussee uit Zevenaar ook aan deel heeft genomen.
Website	Website Euregio Rijn-Waal

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	12	13	12
Resultaat partij			
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Risico's			
Programma	o. Bestuur en ondersteuning		

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Omschrijving	De 17 gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen willen de positie van de regio Arnhem-Nijmegen versterken en een kwalitatieve groei van de regio – met behoud van de typische balans tussen levendige verstedelijking en ontspannen leefkwaliteit – bewerkstelligen. Daartoe is in 2020 een nieuw samenwerkingsverband opgericht in de vorm van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) als vervanger van het Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Elst
Partijen	Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.
Beleid	Via de regionale agenda geeft de Groene Metropoolregio aan wat de doelen zijn die zij met regionale samenwerking in deze periode wil bereiken en wat de bijdrage van de Groene Metropoolregio is om dit te realiseren.
Beleidskaders	Regionale Agenda 2025 - 2028
Openbaar belang en doel	De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is de opvolger van de regio Arnhem-Nijmegen en is op 1 januari 2021 van start gegaan. De regio staat voor de uitdaging hoe om te gaan met groei van wonen, werken en mobiliteit, zodat wij een balans kunnen vinden tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit.
Bestuurlijk belang	De colleges van de 18 deelnemende gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar kiezen een vertegenwoordiger in het algemeen bestuur, Het AB bestaat uit 18 leden, van iedere gemeente een collegelid. Uit het algemeen bestuur wordt een dagelijks bestuur gevormd, bestaande uit 3 leden. De burgemeester van Zevenaar maakt deel uit van het dagelijks bestuur.
Aandeel in %	5,60
Ontwikkelingen	In 2025 startten we met de uitvoering van de Regionale Agenda 2025-2028. De regionale agenda is opgebouwd uit vijf opgaven en het regiobureau. Onze gemeente participeert voor de komende vier jaar in alle opgaven. Voor de periode 2025-2028 ligt de focus op de uitvoering. Deze regionale agenda vormt de basis voor de inzet van menskracht en middelen. Voor het zelfstandig aanvragen, verwerken en verantwoorden van subsidies heeft de GMR een specifieke verordenende bevoegdheid gekregen. Dit is aanleiding voor het vaststellen van een nieuwe gemeenschappelijk regeling.
Prestaties	Uitvoering geven aan de vijf opgaven: circulaire regio, verbonden regio, productieve regio, ontspannen regio en groene groeiregio.
Website	Groenemetropoolregio.nl

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	390	453	412
Resultaat partij	244		258
Eigen vermogen	127		100
Vreemd vermogen	6.729		6.599

Risico's	De risico's voor de gemeente zijn beperkt, omdat voor deze regionale samenwerking, naast een algemene bijdrage voor het regiobureau, de financiële verplichtingen voor de regionale agenda steeds voor een beperkte periode (vier jaar) worden aangegaan.
Programma	o. Bestuur en ondersteuning

Huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers (GRHVOL)

Omschrijving	Samenwerkingsverband op het gebied van huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Het betreft een samenwerking tussen de gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar.
Beleid	Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers
Beleidskaders	IHP 2020-2036
Openbaar belang en doel	Op het gebied van huisvesting voortgezet onderwijs werken de gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar samen in een Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs Liemers. Door deze samenwerking kunnen er in alle drie de gemeenten grote renovaties en nieuwbouw plaatsvinden, die de gemeenten zelfstandig moeilijk kunnen realiseren.
Bestuurlijk belang	De gemeente Zevenaar benoemt een van de drie leden van het algemeen bestuur.
Aandeel in %	44,98
Ontwikkelingen	Er lopen op het moment twee projecten vanuit de GRHVOL: - Vervangende bouw van Liemers College Heerenmäten/Zonegge. De definitiefase zal in Q2 van 2026 worden afgerond en in Q3 (september) aan de raden van de GRHVOL gemeentes worden aangeboden. - Regionaal Integraal Huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs. Dit project zal ook in Q2 worden afgerond en als apart voorstel tegelijkertijd met het voorstel voor Heerenmäten/Zonegge aan de raden worden aangeboden.
Prestaties	
Website	geen

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	940	991	999
Resultaat partij			
Eigen vermogen	0		
Vreemd vermogen			

Risico's	De GRHVOL heeft geen rechtspersoonlijkheid en neemt geen eigen besluiten. Financiële risico's zijn hierdoor nihil. De gemeentelijke bijdrage kan wel jaarlijks verschillen, aangezien het aantal leerlingen wijzigt.
----------	--

Programma	4. Onderwijs
-----------	--------------

MGR sociaal domein Centraal-Gelderland

Omschrijving	De MGR (Modulaire Gemeenschappelijke Regeling) biedt een algemeen kader voor samenwerking op het gebied van het sociaal domein binnen de regio Centraal Gelderland en voorziet in samenwerkingsmodules. Zevenaar neemt deel aan de modules: Inkoop, Werkgevers Service Punt (WSP), Regionaal Bureau Leerplicht (Onderwijs), Werkgeverschap Sociale Werkvoorziening (WgSW) en Beheer.
--------------	--

Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
-----------------	-----------------------------

Vestigingsplaats	Arnhem
------------------	--------

Partijen	11 regiogemeenten nemen deel aan de algemene regeling: Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar. Het aantal deelnemende gemeenten per samenwerkingsmodule verschilt.
----------	--

Beleid	<i>Zorg</i> Inkoop en (juridisch) inkoopadvies, contractmanagement en contractbeheer van maatwerkvoorzieningen Jeugdzorg, Wmo, beschermd wonen en activerend werk.
--------	--

Regionale Facilitering Zorg

Binnen deze module wordt uitvoering gegeven aan het regiosecretariaat Zorg, regioadvies Jeugd en enkele regionale projecten Jeugd.

Onderwijs

Het RBL ziet toe op de naleving van de leerplichtwet voor leer- en kwalificatieplichtige jeugdigen (5 tot 18 jaar) en voert de regionale meld- en coördinatie-wetgeving voor jeugdigen van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie uit.

Participatie

- Het Werkgeversservicepunt (WSP) voorziet werkgevers met arbeidsmarkt- en personele vraagstukken van advies. Het WSP werkt met en voor alle uitkeringsgerechtigden/werkzoekenden van gemeenten en UWV.
- Het steunpunt SROI (Social Return On Investment) richt zich zowel op gemeenten en de taak die inkooporganisaties van gemeenten hebben om in hun aanbesteding SROI-verplichtingen op te nemen, als op de ondernemers die uitvoering geven aan de gemeentelijke contracten.
- Werkgeverschap SW (WgSW) zorgt dat het formeel werkgeverschap voor 1.486 SW-ers van de negen deelnemende gemeenten goed geborgd is en aansluit op het aanwijzingsbesluit van deze gemeenten.
- Het contractmanagement inburgering (CMI) verzorgt contractbeheer en contractmanagement van inburgeringstrajecten die de deelnemende gemeenten hebben ingekocht ten behoeve van de uitvoering van de wet inburgering.

Beleidskaders	De MGR is een uitvoeringsorganisatie. Opdrachtgeverschap gemeenten verloopt via de bestuurscommissies van de verschillende modules. De afspraken worden jaarlijks vastgelegd in de begroting van de MGR met daarbij een uitvoeringsprogramma voor het komende jaar.
---------------	---

Openbaar belang en doel	Regionale samenwerking in het sociaal domein moet leiden tot kwalitatief goede en efficiënte dienstverlening aan de inwoners van de 11 deelnemende gemeenten. Daarbij is het lokale beleid leidend. De MGR is van en voor de samenwerkende gemeenten.
-------------------------	---

Bestuurlijk belang	Deelname aan het algemeen bestuur en de verschillende bestuurscommissies.
--------------------	---

Aandeel in %	8,70
--------------	------

Prestaties

Website

[Website MGR](#)

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	5.654	5.761	5.730
Resultaat partij	0		0
Eigen vermogen	560		714
Vreemd vermogen	4.512		5.915

Risico's

Programma 6. Sociaal domein

Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)

Omschrijving	De Omgevingsdienst voert taken op het gebied van bouwen, milieu, handhaving en toezicht voor de deelnemende gemeenten en Provincie uit. De ODRA is vanaf 1 april 2013 operationeel.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeente Arnhem, Gemeente Doesburg, Gemeente Duiven, Gemeente Lingewaard, Gemeente Overbetuwe, Gemeente Renkum, Gemeente Rheden, Gemeente Rozendaal, Gemeente Westervoort, Gemeente Zevenaar en de Provincie Gelderland.
Beleid	Wet milieubeheer.
Beleidskaders	De Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem ODRA is per 14 november 2012 in werking getreden. Per 1 april 2013 is vervolgens de Omgevingsdienst van start gegaan.
Openbaar belang en doel	Uitvoering van meerdere taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor gemeenten uit de regio Arnhem. Ook is ODRA voor de deelnemende gemeenten het aanspreekpunt voor milieuvraagstukken.
Bestuurlijk belang	Deelname in het algemeen bestuur door een wethouder. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf leden. Eén lid vertegenwoordigt de gemeenten Westervoort, Duiven en Zevenaar.
Aandeel in %	7,80
Ontwikkelingen	De wet- en regelgeving is dynamisch. Het is van belang om tijdig in te spelen op veranderingen voor onszelf maar ook voor de partners. Deze veranderingen kunnen plaats vinden op gemeentelijk niveau (bijv. handhavingsbeleid of gemeentelijk VTH-beleid), provinciaal niveau (bijv. provinciaal geurbeleid), nationaal niveau (bijv. Omgevingswet) of het Europese niveau (bijv. wijzigingen op het gebied van luchtkwaliteit).

De ODRA heeft met de partners een initiële begroting opgesteld door extrapolatie van de begroting en de realisatie van de voorafgaande begrotingsjaren.

Voor de begroting hanteert de ODRA de werkwijze door trendmatig te gaan begroten. Dit houdt in dat er op productgroep/productniveau samen met de partners de trends worden besproken en vertaald naar de werkprogramma's. Voor sommige productgroepen betekent dit een neerwaartse tendens. Voor andere producten een positieve, afhankelijk van de economische en maatschappelijke ontwikkelingen. De besturen van de ODRA en ODRN hebben een 'voorgenomen besluit tot fusie' genomen. Dit voorgenomen besluit is vervolgens voor zienswijzen voorgelegd aan de gemeenteraad.

Deze procedure is in 2025 afgerond waardoor per 1 januari 2026 de ODRA en ODRN samen verder gaan als de Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM)

Prestaties Er wordt uitvoering gegeven aan de VTH-taken op het gebied van milieu overeenkomstig het werkprogramma.

Website [Website ODRA](#)

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	893	926	966
Resultaat partij	67		55
Eigen vermogen	803		834
Vreemd vermogen	6.555		6.351
Toelichting	De werkzaamheden van ODRA worden bekostigd op basis van outputfinanciering. Er wordt gerapporteerd op basis van afgenomen diensten en op basis van geleverde producten. De daadwerkelijke gemaakte kosten worden verrekend met de partners van de ODRA.		
Risico's	Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Deze is positief en er is daardoor een laag risico.		
Programma	7. Volksgezondheid en milieu		

Reinigingsdienst de Liemers (RDL)

Omschrijving	Reinigingsdienst De Liemers is een samenwerkingsverband van de gemeenten Montferland en Zevenaar voor uitvoerende taken op het gebied van afval en reiniging.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	De gemeenten Montferland en Zevenaar maken deel uit van de GR.
Beleid	RDL is een uitvoerende organisatie die het beleid van de aangesloten gemeenten uitvoert
Beleidskaders	De vastgestelde GR is het kader op basis waarvan RDL functioneert.
Openbaar belang en doel	RDL zorgt voor de uitvoering van een groot deel van de afvalinzameling en -verwerking, een basistaak van de gemeente.
Bestuurlijk belang	Het bestuurlijk belang is 50%, Zevenaar levert één van de twee bestuurders.
Aandeel in %	45
Prestaties	
Website	Geen

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	2.499	2.400	2.396
Resultaat partij	159		
Eigen vermogen	0		
Vreemd vermogen	7.276		
Toelichting	De extra bijdrage is enerzijds veroorzaakt door hogere verwerkingskosten en anderzijds omdat de inkomsten op de aanbestedstations lager waren dan geraamd. Het aanbod van afval was niet alleen 18% lager dan in 2022, maar vooral 33% lager dan begroot. Bij de betaalde stromen was het aanbod 44% lager dan begroot en de inkomsten daarmee ook navenant lager. Omdat die inkomstendaling slechts gedeeltelijk is gecompenseerd door minder verwerkingskosten, valt het saldo negatief uit.		
Risico's			

Samenwerking De Liemers

Omschrijving	Het uitvoeren van de ICT (RID), sociale dienst (RSD) en de inkoop voor de deelnemende gemeenten: Duiven, Westervoort en Zevenaar.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Duiven
Partijen	Gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar.
Beleid	Eind 2026 loopt de bestuursopdracht voor de RSD af. De gemeente Zevenaar blijft de uitvoering van de bestuursopdracht bij de RSD nauwlettend volgen. Uit de recente Divosa-benchmark blijkt dat deze opdracht noodzakelijk is om de taken voor de volledige RSD doelgroep doelmatig en met een positief resultaat te kunnen blijven uitvoeren. Wij blijven, binnen onze bestuurlijke rol, alert op de voortgang en resultaten van de lopende opdracht die eind 2026 afloopt. In goede afstemming met Samenwerking de Liemers (SdL) is de ontvlechting van de inkoop samenwerking in 2024 succesvol afgerond.
Beleidskaders	- I-visie en I-strategie - Businesscase RSD
Openbaar belang en doel	Samenwerking De Liemers is een samenwerkingsverband van Liemerse gemeenten op gebied van ICT, inkoop en werk en inkomen.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van de SDL de Liemers wordt gevormd door de colleges van B&W van de deelnemende gemeenten. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
Aandeel in %	52
Ontwikkelingen	In 2025 is verder gewerkt aan het versterken van onze informatiebeveiliging en privacybescherming. Met het vaststellen van het Strategisch IB&P beleid heeft de SDL als organisatie belangrijke stappen gezet richting de komende verplichtingen uit de Cyberbeveiligingswet. Dit stelt ons beter in staat om de continuïteit van dienstverlening te waarborgen en onze digitale weerbaarheid te vergroten. Daarnaast blijft de uitvoering van de bestuursopdracht bij de RSD een belangrijk aandachtspunt. De opdracht loopt eind 2026 af. Wij volgen de voortgang nauwgezet en zorgen voor een tijdige en zorgvuldige voorbereiding op de vervolgstappen. De krapte op de arbeidsmarkt bleef ook in 2025. Dit raakt zowel SDL als werkgever – met gevolgen voor de inzetbaarheid en het behouden van gekwalificeerd personeel – als de ontwikkeling van het bijstandsbestand, dat beïnvloed wordt door de schaarste aan geschikte werkplekken voor verschillende doelgroepen.
Prestaties	<i>De RID is tevreden wanneer de gemeenten ook tevreden zijn over de gezamenlijke uitvoering van de I-Visie en I-Strategie.</i> <i>Uitgangspunten van de I-visie: Digitaal waar zinvol, Toegankelijk, Integraal, Flexibel, Betrouwbaar en Transparant</i> <i>KPI's:</i> - minimaal 90% conformering aan de geldende service level agreement (SLA) voor ICT-verstoringen. - RID blijft onder het landelijk gemiddelde kostenniveau / ICT Benchmark voor gemeenten <i>RSD:</i> - minimaal een 8 voor klanttevredenheid - minimaal 80% duurzame plaatsing, langer dan zes maanden; - 100% van de klanten worden actief begeleid.
Website	Website RSD De Liemers

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	7.545	7.680	7.948
Resultaat partij	-32		120
Eigen vermogen	100		75
Vreemd vermogen	0		0
Toelichting	De jaarrekening SDL laat op basis van de lasten een voordelig verschil zien van € 120.000 ten opzichte van de tweede tussenrapportage 2025.		
Risico's	<i>De exploitatielasten incl. eventueel niet begrote kosten worden volledig door de drie deelnemende gemeenten gedragen. Er wordt jaarlijks een begroting opgesteld die via twee tussenrapportages wordt gemonitord. Afwijkingen ten opzichte van de begroting worden dan voorgelegd aan het bestuur en aan het bestuur van de deelnemende gemeenten.</i>		
Programma	o. Bestuur en ondersteuning		

Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg

Omschrijving	Regionale voorziening voor het beheren van de archiefbescheiden.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Gemeenten Doesburg, Zevenaar, Duiven en Westervoort
Beleid	Een belangrijk speerpunt is de aansluiting op een e-depot. Een e-depot is noodzakelijk om de bestaande wettelijke taak uit te kunnen (blijven) voeren. De gemeente Zevenaar is zich ervan bewust dat de ontwikkeling naar een duurzaam beheer en raadplegen van de te bewaren digitale archiefbescheiden (het zogenoemde e-depot) een stevige opgave is.
Beleidskaders	Archiefwet 1995
Openbaar belang en doel	Het Streekarchivariaat heeft als doel het beheren van de archiefbescheiden van de deelnemende gemeenten conform de Archiefwet 1995.
Bestuurlijk belang	Deelname Bestuur.
Aandeel in %	48
Ontwikkelingen	SALD zet met het collectiebeheersysteem (CBS) in op duurzaam beheer en actieve ontsluiting van digitale collecties, zoals bouwvergunningen en fotocollecties. Daarmee ontwikkelt SALD zich van beheerder van fysieke archieven naar regisseur van duurzame, digitale publieksinformatie. Tegelijk werkt SALD aan een toekomstbestendig perspectief voor de archiefdienst. Een gezamenlijke nulmeting bij SALD en de deelnemende gemeenten brengt de staat van het informatiebeheer in beeld en toetst deze aan de nieuwe Archiefwet (voorzien 2027). Dit geeft inzicht in het volwassenheidsniveau op digitale duurzaamheid, toegankelijkheid en toezicht.
Prestaties	Met het oog op een mogelijke herindeling in 2029 benutten we deze analyse om scenario's uit te werken voor een robuuste, schaalbare archiefvoorziening die bestuurlijk en organisatorisch toekomstbestendig is. Het Collectiebeheersysteem (CBS) is in gebruik en wordt steeds meer gevuld met onder andere gedigitaliseerde bouwvergunningen, omgevingsvergunningen en fotocollecties. De inventarissen zijn beschikbaar via archieven.nl.
Website	Website Streekarchivariaat

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente		253	243
Resultaat partij	-5		-10

Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	81	125

Risico's Eventuele tekorten worden verhaald op de deelnemende gemeenten. De financiële omvang van de regeling is echter relatief klein en het risico wordt daarom gering geschat. Een recente risico-analyse van mogelijke risico's van het Streekarchivariaat heeft dit bevestigd.

Programma o. Bestuur en ondersteuning

Veiligheids- en Gezondheidsregio Midden-Gelderland (VGGM)

Omschrijving	Samenwerking op het gebied van de regionale brandweertaken, ambulancevoorziening, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en collectieve preventieve gezondheidszorg ter realisering van deskundigheidsversterking en capaciteitsvergroting.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeente Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort, Zevenaar.
Beleidskaders	De VGGM werkt met drie verplichte planvormen: • Regionaal risicoprofiel: Dit document brengt in kaart welke risico's de regio bedreigen, de ernst van deze risico's en hoe de regio zich hierop voorbereidt. • Regionaal beleidsplan 2025-2026: Dit plan beschrijft wat de VGGM moet kunnen en welke middelen daarvoor nodig zijn om de veiligheid en gezondheid van inwoners te waarborgen. • Regionaal crisisplan: Dit plan bepaalt wie welke taken uitvoert en wie wie informeert tijdens een crisis.
Openbaar belang en doel	De VGGM behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van brandweer, regionale ambulancevoorziening en GGD voor de vijftien gemeenten in de regio Gelderland-Midden.
Bestuurlijk belang	Deelname aan algemeen bestuur door burgemeester en in commissie volksgezondheid door portefeuillehouder.
Aandeel in %	6,45
Ontwikkelingen	In 2025 is het besparingsproces gelopen. Meerdere gemeenten, waaronder Zevenaar, hebben verzocht om een verlaging van de gemeentelijke bijdrage aan de VGGM. Het bestuur heeft daarop een zorgvuldig proces ingericht om dit verzoek te concretiseren. Het verzoek betrof enerzijds een tijdelijke verlaging van de bijdrage in 2025 en 2026 van € 1,6 miljoen per jaar en anderzijds een verkenning van structurele besparingsmogelijkheden voor de jaren daarna. Dit traject heeft geresulteerd in een voorstel voor structurele besparingen ter hoogte van € 1,6 miljoen, waarbij de nadruk ligt op technisch-inhoudelijke maatregelen. Dit voorstel is verwerkt in de Kaderbrief 2027.

Prestaties Onder de streep zien we een positief resultaat van € 1.152.000. Het overschot wordt voor een aanzienlijk deel veroorzaakt bij de GGD. Alle drie de GGD-pijlers - Jeugdgezondheidszorg, Algemene Gezondheidszorg en Monitoring en Advies - realiseerden meer opbrengsten dan begroot. De hogere baten worden veroorzaakt door taken die worden gefinancierd met een hogere rijksbijdrage. De lasten vallen lager uit door niet ingevulde vacatures.

Het eerdere traject 'Toekomstbestendige GGD', in samenwerking met gemeenten, heeft waardevolle verbeteringen opgeleverd binnen de JGZ. Deze inspanningen bleken echter niet toereikend om de structurele knelpunten binnen de JGZ duurzaam op te lossen. De basis was nog onvoldoende versterkt. Dit heeft geleid tot een bestuurlijke opdracht, uitmondend in het meerjarig programma JGZ op koers. Dit programma richt zich op het structureel toekomstbestendig maken van de JGZ door te werken aan een stabiele, wendbare en uitvoerbare jeugdgezondheidszorg die minimaal haar wettelijke taken duurzaam kan uitvoeren.

Website [Website VGGM](#)

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	5.003	5.276	5.182
Resultaat partij	4.059		1.152
Eigen vermogen	14.331		13.506
Vreemd vermogen	47.664		65.018
Toelichting	Met het vaststellen van de nota weerstandsvermogen heeft het Bestuur de ambitie uitgesproken om de algemene reserve minimaal naar het niveau van € 3.000.000 te verhogen. De algemene reserve is met het positieve jaarresultaat 2024 op niveau gekomen van het minimale niveau. Daarom wordt voorgesteld het gerealiseerde resultaat 2025 van € 1.152.000 terug te laten vloeien naar de gemeenten.		
Risico's	VGGM heeft het risicomanagement op orde. Aan de hand van de zogenaamde 'kans x effect'-methode wordt jaarlijks een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico's en een kwantificering daarvan. VGGM vindt het eigen weerstandsvermogen op basis van deze inschatting voldoende om de risico's af te dekken.		
	De bijdrage van Zevenaar aan VGGM bestaat uit de bijdragen voor brandweer, Bevolkingszorg, GGD, JGZ en RVP volgens de vastgestelde begroting van VGGM, aangevuld met maatwerk voor JGZ.		

Programma 1. Veiligheid

Alliander NV	
Omschrijving	Alliander N.V. ontwikkelt en beheert energienetten. Via kabels en leidingen ontvangen ruim drie miljoen Nederlandse huishoudens en bedrijven elektriciteit, gas en warmte. Het bedrijf telt 5,8 miljoen klantaansluitingen.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	De grootste aandeelhouders van Alliander N.V. zijn de provincies Gelderland, Friesland en Noord-Holland en de gemeente Amsterdam. Deze aandeelhouders bezitten gezamenlijk ongeveer 76% van de aandelen. De overige aandeelhouders, die elk minder dan 3% van de aandelen bezitten, zijn 72 kleinere gemeenten en de provincie Flevoland.
Beleid	Klimaatakkoord. Dividendplafond: De uitkering aan aandeelhouders is gemaximeerd op € 100 miljoen per jaar, om kapitaal binnen het bedrijf te houden.
Beleidskaders	Afsprakenkader financieringsbehoefte Alliander

Openbaar belang en doel	De primaire taak van Alliander is het onderhouden en beheren van de elektriciteits- en gas(distributie)netten in het verzorgingsgebied. Deze taken zijn wettelijk bepaald omdat de maatschappij sterk afhankelijk is van een betrouwbare aanvoer van (duurzame) energie.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft recht op deelneming aan de beraadslagingen en stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente is lid van het platform Nuval. Het platform ondersteunt de gemeenten uit Flevoland en Gelderland bij de invulling van het aandeelhouderschap in Alliander N.V.
Aandeel in %	0,45
Ontwikkelingen	Het jaar 2025 kenmerkt zich door een toenemende spanning op het energiesysteem. Netcongestie is structureel geworden en beperkt zowel economische ontwikkeling als woningbouw.
Prestaties	Financieel laat Alliander in 2025 een vergelijkbaar resultaat zien met eerdere jaren, ten opzichte van het uitzonderlijke jaar 2024 waarin de verkoop van Kenter het resultaat aanzienlijk hoger maakte. Het nettoresultaat over 2025 komt uit op € 289 miljoen.
Website	Website Alliander

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	0	0	0
Resultaat partij	976.000		289.000
Eigen vermogen	6.038.000		6.203.000
Vreemd vermogen	6.918.000		7.960.000
Toelichting	De gemeente Zevenaar bezit 616.132 aandelen.		
Risico's	Tekort aan uitvoeringscapaciteit, netcongestie (drukke op het net) en cybersecurity.		
Programma	o. Bestuur en ondersteuning		

Ataro B.V.	
Omschrijving	Zevenaar heeft in 2015 het sport- en accommodatiebeleid geprofessionaliseerd en ondergebracht in het gemeentelijk sportbedrijf Ataro.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Zevenaar is enig aandeelhouder
Beleid	Ataro B.V. heeft als doel het beheren en exploiteren (verhuren daaronder mede verstaan) van maatschappelijk vastgoed (sportaccommodaties daaronder mede verstaan) en uitvoeren van het sportstimuleringsbeleid middels het sportservicepunt.
Beleidskaders	Beleidsplan Sport en Bewegen 2021-2028 en het Lokaal Sportakkoord Zevenaar
Openbaar belang en doel	Ataro B.V. heeft als doel het beheren en exploiteren van maatschappelijk vastgoed.
Bestuurlijk belang	De rol van gemeentelijk aandeelhouder in Ataro B.V. wordt uitgeoefend door de wethouder sport (A. Boone).
Aandeel in %	100
Ontwikkelingen	In 2025 hebben de aandeelhouder, de gemeente Zevenaar, en Ataro B.V. intensief samengewerkt aan een verdere aanscherping van de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) en de onderliggende werkzaamheden. De afspraken zijn inhoudelijk verduidelijkt en beter op elkaar afgestemd. Dit heeft geleid tot concrete verbeteringen in de planning- en controlcyclus, een scherpere afbakening van verantwoordelijkheden en meer inzicht in kosten en risico's. Hiermee is een steviger basis gelegd om gezamenlijk de financiële beheersing en risicosturing structureel te versterken.

Prestaties De uitvoering van de met Ataro B.V. gemaakte afspraken is in 2025 vastgelegd in afzonderlijke dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). Op basis hiervan heeft Ataro B.V. zorg gedragen voor het beheer, de exploitatie en het onderhoud van de gemeentelijke sportaccommodaties conform de overeengekomen kwaliteits- en prestatienormen.

Daarnaast zijn binnen de DVO's werkzaamheden uitgevoerd in het kader van de specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026' (SPUK Breed). Met deze inzet is uitvoering gegeven aan de doelstellingen waarvoor de rijksbijdrage is ontvangen, waaronder het versterken van sport- en beweegaanbod, het bevorderen van een gezonde leefstijl en het ondersteunen van de sociale basis.g voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) waarvoor een bijdrage van het Rijk wordt ontvangen.

Website [Website Ataro](#)

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	3.499	3.531	3.681
Resultaat partij			
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			

Risico's De gemeente blijft als enig aandeelhouder bij tegenvallende exploitatieresultaten uiteindelijk financieel verantwoordelijk.

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Omschrijving	De Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Den Haag
Partijen	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap.
Beleid	BNG Bank streeft niet naar winstmaximalisatie, maar naar maatschappelijke impact en een redelijk rendement voor de aandeelhoudende overheden. Gelet op de wijze waarop BNG Bank het openbaar belang behartigt, zien wij ons aandelenbezit in BNG Bank ziet als een duurzame belegging.
Openbaar belang en doel	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank financiert sinds 1914 de publieke sector. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Bestuurlijk belang	Stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA).
Aandeel in %	0,02
Ontwikkelingen	Met een langlopende kredietportefeuille van € 95,7 miljard en € 11,2 miljard aan nieuwe langlopende leningen heeft BNG bijgedragen aan voorzieningen die Nederland vooruit helpen. Van betaalbare sociale woningen en duurzame energie tot toekomstbestendige zorg- en onderwijsinstellingen en vitale infrastructuur.

Prestaties BNG realiseerde in 2025 een nettowinst van EUR 172 miljoen, een daling van EUR 122 miljoen ten opzichte van 2024. Deze daling is het gevolg van marktomstandigheden en bewuste keuzes. Een lager renteresultaat, een negatief resultaat financiële transacties en een stijging van de bedrijfslasten. Hoewel de nettowinst van de bank over 2025 daalde, bleef de kapitaalpositie zeer robuust.

Website [Website BNG](#)

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	0	0	0
Resultaat partij	294.000		172.000
Eigen vermogen	4.777.000		4.863.000
Vreemd vermogen	123.614.000		110.701.000
Toelichting	De gemeente Zevenaar heeft 12.934 aandelen BNG.		
Risico's	De grootste risico's zijn de aanhoudende geopolitieke spanningen, economische onzekerheid en sterke volatiliteit (veranderlijkheid) op de financiële markten, gecombineerd met de uitdaging om de enorme maatschappelijke investeringsopgaven van klanten financieerbaar te houden.		
Programma	o. Bestuur en ondersteuning		

Leisurelands BV

Omschrijving	Leisurelands B.V. is een recreatiebedrijf met 20 openbare recreatiegebieden. Hiervan is één gebied gelegen in Zevenaar, namelijk: Rhederlaag.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeenten Apeldoorn, Barneveld, Berg en Dal, Beuningen, Brummen, Ede, Elburg, Epe, Ermelo, Hattem, Heerde, Nijmegen, Nunspeet, Putten, Renkum, Rozendaal, Voorst, Wijchen en Zevenaar.
Beleid	Op Rhederlaag is het bestemmingsplan 'Rhederlaag' geheel onherroepelijk in werking getreden.
Beleidskaders	De vastgestelde structuurvisie voor Rivierklimaatpark vormt de kaders voor toekomstig beleid.
Openbaar belang en doel	Het doel is het publiekstoegankelijk houden van recreatievoorzieningen en -plassen. Het recreatiegebied Rhederlaag is ondergebracht in Leisurelands BV. Bij het deelnemen aan een verbonden partij staat de vraag centraal of dit de meest geëigende vorm is om de doelstelling van de gemeente (het publieke belang) te realiseren. De gemeente ziet de instandhouding van recreatieplassen als een publiek belang. Het aandeelhouderschap in Leisurelands BV is een middel om invloed te houden op het realiseren van en het laagdrempelig toegankelijk houden van recreatieplassen in Zevenaar en omgeving.
Bestuurlijk belang	Via stemrecht bij de algemene aandeelhoudersvergadering
Aandeel in %	3,45
Ontwikkelingen	In 2016 is een aandeelhoudersovereenkomst aangegaan, met een aantal afspraken aanvullend op de statuten. De overeenkomst is reeds met 5 jaar verlengd tot aan 31 december 2026. Na 31 december 2026 verloopt de bestaande overeenkomst van rechtswege. In 2025 is een nieuwe overeenkomst opgesteld en aandeelhouders hebben tijdens de vergadering ingestemd met de voortzetting van het proces.

Prestaties Leisurelands speelt een steeds belangrijkere rol in het mogelijk maken van het 'buiten zijn' en is flink op weg om deze beloftes waar te maken. Met trimparcoursen, sportstranden, speelstranden, nieuwe toiletgebouwen, kleedhokjes en wandelroutes is het aanbod verbeterd en vergroot. Ook de grote projecten worden zichtbaar, zoals de Venice Beach boulevard op Veluwe aan Zee. Jaarrond bezoek vraagt om jaarrond horeca. De komende jaren zal een groot deel van de kiosken plaatsmaken voor strandpaviljoens.

Website [Website Leisurelands](#)

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	0	0	0
Resultaat partij	3.489		
Eigen vermogen	84.762		
Vreemd vermogen	17.409		

Risico's Gezien het geringe belang van de gemeente hierin is het risico bijzonder klein. Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille. Leisurelands B.V. keert tot op heden geen dividend uit.

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Vitens NV	
Omschrijving	Vitens wint, zuivert en levert drinkwater en zorgt voor de instandhouding van het leidingnetwerk. Jaarlijks maakt Vitens meer dan 360 miljard liter drinkwater.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Utrecht
Partijen	De aandelen van Vitens N.V. zijn in handen van 110 aandeelhouders waaronder de provincie Friesland, provincie Gelderland, provincie Overijssel, provincie Flevoland en provincie Utrecht en het merendeel van de in deze provincies liggende gemeenten.
Beleid	De ambitie van Vitens is om een duurzaam en maatschappelijk verankerd drinkwaterbedrijf te zijn met een positieve impact op mens en natuur, uitgewerkt in de strategie 'Elke druppel duurzaam'. Dit begint bij de kernprocessen winnen, zuiveren en leveren.
Beleidskaders	Beleidsstafel Droogte: aanbevelingen voor het borgen van voldoende drinkwater tijdens extreem droge perioden.
Openbaar belang en doel	Waarborgen van de kwaliteit en levering van drinkwater.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft recht op deelneming aan de beraadslagingen en stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente is lid van het platform Nuval. Het platform ondersteunt de gemeenten uit Flevoland en Gelderland bij de invulling van het aandeelhouderschap in Vitens N.V..
Aandeel in %	0,60
Ontwikkelingen	De drinkwatervoorziening staat momenteel onder druk. Om de leveringszekerheid tot 2030 en daarna te garanderen, moet Vitens fors investeren in nieuwe bronnen en infrastructuur. Vitens zet in op de strategie "Elke druppel duurzaam". Hoewel het verbruik per persoon licht daalt, stijgt de totale vraag door bevolkingsgroei.

Prestaties Het resultaat na belasting bedraagt circa € 90,6 miljoen. Dit is hoger dan voorgaande jaren, maar wordt deels verklaard door incidentele factoren en lagere investeringen dan gepland.
Tegelijkertijd wordt over 2025 geen dividend uitgekeerd. Het positieve resultaat over 2025 wordt volledig toegevoegd aan het eigen vermogen.

Website [Website Vitens](#)

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	0	0	0
Resultaat partij	34.500		90.600
Eigen vermogen	713.600		809.100
Vreemd vermogen	1.684.810		1.846.100
Toelichting	De gemeente Zevenaar bezit 34.717 gewone aandelen.		
Risico's	De belangrijkste risico's van Vitens zijn de beschikbaarheid en kwaliteit van drinkwaterbronnen en de uitvoerbaarheid van de investeringsopgave. Deze risico's nemen toe.		
Programma	o. Bestuur en ondersteuning		

GRONDBELEID

Inleiding

Overeenkomstig artikel 9, lid 2 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) moet een paragraaf Grondbeleid deel uitmaken van de programmabegroting en het jaarverslag.

Transparantie over het grondbeleid voor u is om twee redenen van belang. In de eerste plaats vanwege het financiële belang en de risico's en in de tweede plaats vanwege de relatie met de inhoudelijke doelstellingen zoals aangegeven in de programma's.

Beleid

Het gemeentelijke grondbeleid is vastgelegd in de Nota Grondbeleid gemeente Zevenaar die op 18 maart 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld. Deze nota is ondersteunend aan de diverse beleidsdoelstellingen van onze gemeente en sluit aan op de diverse beleidsdocumenten, onder meer zoals hieronder genoemd, maar ook het beleid op het gebied van de energietransitie, duurzaamheid en economie. We kiezen in het grondbeleid voor een situationeel grondbeleid wat betekent dat we onze rol per project of locatie op basis van een afwegingskader bepalen. Hierbij wordt gekozen tussen een faciliterende of actieve houding. Aan de hand van de thema's in de nota beoordelen we in hoeverre we een initiatief belangrijk vinden en welke rol we daarin als gemeente willen spelen. Zevenaar staat voor een enorme opgave. In het fysieke domein gaat het om transformatie van bestaande bouw, nieuwbouw, klimaatadaptatie, duurzaamheid en de energietransitie. Daarnaast streven we naar verbetering van de economische vitaliteit, leefbaarheid, gezondheid en passende huisvesting. Op basis van deze thema's wegen we af hoe we onze rol bepalen. Hierbij spelen de financiële aspecten uiteraard ook een rol. De afweging vindt altijd gefundeerd plaats.

In de collegevergadering van 16 december 2025 is de grondprijsbrief 2026 vastgesteld. Door middel van de raadsinformatiebrief 1275012 bent u hierover op de hoogte gebracht en hebt u kennis kunnen nemen van de inhoud ervan. Jaarlijks wordt de grondprijsbrief geactualiseerd.

Omgevingsvisie

Op 25 juni 2025 is de 'Omgevingsvisie Zevenaar 2040 – Stad, dorpen en landschap in balans' vastgesteld. De Omgevingsvisie is een strategische, integrale lange termijnvisie (2040) voor de fysieke leefomgeving en daarmee een belangrijke onderlegger van de doelen waarvoor het grondbeleid wordt ingezet.

Beleidskaders

Nota grondbeleid gemeente Zevenaar 2024

Grondprijsbrief gemeente Zevenaar 2026

Omgevingsvisie Zevenaar 2040 – Stad, dorpen en landschap in balans

Woonzorgvisie Gemeente Zevenaar 2024-2028

Woondeal 2.0 (Groene metropool regio Arnhem Nijmegen)

Regionaal Programma Werklocaties (RPW)

Ontwikkelingen

Op dit moment zijn er veel macro-economische ontwikkelingen die invloed hebben op de woningbouw. Na een periode van forse renteverhogingen om de inflatie in te perken, heeft de Europese Centrale Bank (ECB) sinds 2024 meerdere renteverlagingen doorgevoerd. De rente daalde van 4,00% naar 2,00%, als reactie op de afnemende inflatie. Sinds juli 2025 houdt de ECB deze rente stabiel, nu de inflatie rond het streefniveau van 2% ligt. De dalende rente en gematigde inflatie hebben een directe invloed op de woningmarkt. Een lagere rente vertaalt zich in gunstige hypotheekrentes, waardoor de leencapaciteit stijgt en de koopvraag toeneemt. Tegelijkertijd zorgt de gematigde inflatie voor stabielere prijzen van goederen en bouwmaterialen. Wel blijven de loonkosten in de bouwsector en bij gemeenten hoog, omdat de krapte op de arbeidsmarkt de looninflatie aanjaagt. De loonstijging zet door, maar inmiddels in een gematigder tempo dan in voorgaande jaren. De Nederlandse economie lijkt teruggekeerd naar een gematigd groeipad, met een verwachte groei van 1,4% in 2026. Geopolitieke spanningen kunnen wel van flinke invloed zijn op bovenstaande inzichten.

Regionaal Programma Werklocaties

Het Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem-Nijmegen (RPW) vormt de kaders voor het regionaal beleid ten aanzien van regionale bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel. Hierin zijn onder meer

afspraken vastgelegd als het gaat om:

- Een duurzame ruimtelijke invulling van de werklocaties in de regio Arnhem-Nijmegen in het kader van de Groene Metropoolregio;
- De verdeling van de ontwikkelruimte voor bedrijventerreinen, waaronder die voor XXL-logistiek.

Wvg locaties woningbouw

Onder Wvg locaties wordt verstaan de nieuwe ontwikkellocaties binnen de gemeente Zevenaar, te weten: Dijkweg (Oud-Zevenaar), Reisenakker (Zevenaar), Groot Holthuizen A en B (Zevenaar) en Witte Kruis (Babberich). Voor deze Wvg locaties zijn inmiddels voorbereidingskredieten verstrekt voor de te maken plankosten en een verwervingskrediet voor het aankopen van gronden. In 2025 is met een aantal eigenaren gestart met gesprekken en onderhandelingen over grondaankopen. De verwachting is dat in 2026 voor een aantal locaties de eerste aankopen gedaan kunnen worden en er grondexploitaties geopend zullen gaan worden.

Toerekenen overhead

In de financiële verordening van de gemeente Zevenaar is bepaald dat overheadkosten worden toegerekend aan de kostprijs van een activum. Bij de salariskosten werd hier al rekening mee gehouden, maar met ingang van 2025 wordt bij de grondexploitaties in lijn met de financiële verordening (artikel 12 of 13, lid 2) ook over de inhuurkosten overhead toegerekend. In verband met de fiscale openingsbalans 2024 moest dit al in het boekjaar 2025 verwerkt worden. Voor 2025 is het overheadpercentage bepaald op 80% (zie hiervoor de kaders en uitgangspunten in de meerjarenbegroting 2025-2028). Dit percentage wordt jaarlijks bij de begroting vastgesteld en is van toepassing op alle onderdelen van de begroting waar dit van toepassing is.

BOUWGRONDEXPLOITATIE (WONINGBOUW EN BEDRIJVENTERREINEN)

Zevenaar-Oost Bedrijven

Op BusinessPark 7Poort zijn nog maar enkele kavels beschikbaar. Vanwege een juridische procedure is de laatste grote kavel (ca. 2,7 ha) pas vorig jaar verkocht. De overige nog beschikbare kavels bevinden zich in plandeel Landeweer. Voor dit plandeel is de interesse kleiner vanwege de maximaal toegestane (lage) milieucategorie als gevolg van de ligging naast woongebied Groot Holthuizen. Inmiddels is er, vanwege de zeer beperkte beschikbaarheid van bedrijfskavel in de regio (en de rest van het land), wat meer interesse voor deze kavels. Naar verwachting zullen de laatste kavels dan ook in 2027 worden verkocht.

De levering van de kavels voor de ontwikkeling van de Fashion Outlet Zevenaar (FOZ) is ook al lange tijd vertraagd (mede) vanwege de onzekerheid ten aanzien van het Tracébesluit ViA15. Inmiddels is het Tracébesluit ViA15 onherroepelijk en worden er serieuze stappen gezet naar de realisatie van de FOZ. Verwacht wordt dat in 2026 meer duidelijkheid ontstaat over de realisatie van de FOZ.

Voor het noordelijke deel in plandeel Landeweer blijven de verwachtingen gematigd positief. De gronden op Landeweer Zuid (13.000 m²) zijn in 2020 uit de grondexploitatie genomen en overgeheveld naar de zgn. materiële vaste activa in de gemeentelijke boekhouding. Overigens betekent dit niet dat de locatie buiten beeld raakt. Er is inmiddels enige interesse voor diverse invullingen. De planning was om een visie op dit gebied in het eerste halfjaar van 2025 af te ronden. Door juridische procedures t.a.v. de afwikkeling van de verkoop van de laatste grote kavel op BusinessPark 7Poort en de uitwerking van BusinessPark 7Poort II wordt de ontwikkelvisie doorgeschoven naar de tweede helft van 2026.

In maart 2025 is een nieuwe civieltechnische raming opgesteld. Met deze raming zijn de resterende werkzaamheden voor woonrijp maken en herstelwerkzaamheden voor het hele plangebied in kaart gebracht.

Zevenaar Oost-Wonen

De ontwikkeling van Groot Holthuizen stond in 2025 vooral in het teken van de verkoop van woningen in de deelgebieden De Holtkamp en De Stede. In De Stede zijn inmiddels alle vrije kavels verkocht en geleverd. In De Tol is nog één kavel beschikbaar; de verwachting is dat deze in 2027 wordt verkocht.

Voor het deelproject Het Hof is in 2023 een ontwikkelaar geselecteerd. De grond is in 2025 bouwrijp gemaakt. Halverwege 2025 heeft de ontwikkelaar fase 1 afgenomen en is gestart met de bouw. Deze woningen worden in 2026 opgeleverd. Begin 2026 wordt fase 2 afgenomen. Woningcorporatie Vivare neemt dan ook de grond voor de sociale huurwoningen af tegen de vastgestelde prijzen uit de Grondprijsbrief 2026. Wanneer de werkzaamheden in Het Hof voldoende gevorderd zijn, kan worden gestart met het woonrijp maken van het laatste stuk Landeweerdijk. De verwachting is dat de grondexploitatie Zevenaar-Oost Wonen in 2029 kan worden afgesloten en dat de laatste fase dan wordt overgedragen aan beheer.

Middag Oost & Zwanenwaay

In 2025 zijn de laatste woningen opgeleverd en is het gebied Middag Oost zo goed als volledig woonrijp gemaakt. Door de goede voortgang van de ontwikkeling van Middag Oost is ook de ontwikkeling van Zwanenwaay weer actief opgepakt. De civiele raming voor dit plan is geactualiseerd en er is een selectieleidraad opgesteld. Op basis daarvan is een ontwikkelaar gekozen om het plan verder uit te werken. Het programma is aangepast: waar eerst alleen vrije kavels waren voorzien, ligt de focus nu op betaalbare en levensloopbestendige woningen. De verwachting is dat de plannen medio 2026 klaar zijn, de koopovereenkomst kan worden opgesteld met de ontwikkelaar en vervolgens gestart kan worden met de uitwerking en de verkoop van deze woningen in 2026/2027 plaatsvindt. Aansluitend kan het project worden uitgevoerd. Het terrein is in het verleden reeds grotendeels bouwrijp gemaakt.

Waaijakkers

In december 2022 is de grondexploitatie Waaijakkers geopend. Het plangebied Waaijakkers betreft de ontwikkeling van een woongebied in Aerdt. Het omgevingsplan is eind 2024 in werking getreden. Inmiddels is een ontwikkelaar geselecteerd voor de ontwikkeling van het plangebied. In december 2025 is de eerste kavel geleverd, de overige kavels zijn aan het begin van 2026 geleverd. In 2027 zullen de woningen worden opgeleverd en vervolgens zal het terrein woonrijp worden gemaakt.

Vastgoedlocaties

In 2023 zijn de grondexploitaties voor de vastgoedlocaties geopend. Daarmee is ruimte ontstaan om ongeveer 50 woningen te ontwikkelen. Begin 2025 is Markt 8 in Lobith geleverd en zijn ook de locaties aan de Da Costastraat en Steenhuizen overgedragen aan de ontwikkelende bouwer. De bouw op Steenhuizen is inmiddels gestart. De Nieuwe Komstraat wordt in 2026 geleverd aan de ontwikkelaar. De verwachting is dat deze grondexploitatie in 2027 kan worden afgesloten.

Vestersbos

In 2024 is de grondexploitatie Vestersbos geopend. Binnen dit project worden naar verwachting 70 tot 80 woningen gerealiseerd, een mix van gestapelde en grondgebonden woningen. Het programma moet minimaal bestaan uit 30% sociale huur, 20% goedkope koop en 17% betaalbare koop. Het overige deel kan worden ingevuld met woningen in het duurdere segment. In 2025 heeft de gemeente na zorgvuldige afweging geconcludeerd dat de lopende selectieprocedure, zoals vastgelegd was in de selectieleidraad, niet het gewenste resultaat opleverde. Daarom is besloten de procedure te beëindigen en geen selectie te maken. Begin 2026 is een nieuwe procedure gestart op basis van een bijgestelde selectieleidraad. De verwachting is dat in de loop van 2026 een ontwikkelaar wordt gekozen en het omgevingsplan zal worden vastgesteld door de gemeenteraad. De geraamde opbrengsten zijn aangepast op basis van de ingediende biedingen. De opbrengsten uit de grondverkoop worden verwacht in 2026 en 2027. In 2026 start ook de sloop van de bestaande bebouwing. De oplevering van het nieuwe woongebied staat gepland voor 2029.

Businesspark 7Poort II

Op 26 juni 2024 heeft de raad ingestemd met het vaststellen van het bestemmingsplan, het exploitatieplan en het openen van een grondexploitatie. In 2024 is al een significant aantal percelen grond aangekocht. Ook in 2025 is grond aangekocht (inclusief compensatiegronden). In de aankomende periode wordt verder gegaan met het verwerven van gronden, het doen van diverse onderzoeken en planvorming om toe te werken naar het bouwrijp maken van het terrein. Binnen het project BusinessPark 7Poort II wordt circa 36 hectare grond uitgegeven. De uitgifte van de bedrijfskavels worden verwacht in de periode van 2027 tot en met 2034, afhankelijk van het verloop van procedures, bouwrijp maken van de gronden en (oplossingen voor) de netcongestie-problematiek. De uiteindelijke oplevering van het project wordt nu geschat op 2034.

REALISATIE

In onderstaande tabel presenteren wij de gerealiseerde grondverkoop in het jaar 2025 en een prognose voor de komende vier jaar. Ter vergelijking is de realisatie van de jaren 2023 en 2024 eveneens opgenomen. De geprognosticeerde afzet voor de komende jaren is verwerkt in de herziening van de grondexploitaties per 01-01-2026 welke, samen met andere parameters, de basis vormt voor de verwachte resultaten (zie verderop in deze paragraaf).

Aantallen/m2 kavels wonen en bedrijven (realisatie en prognose)							
Naam grondexploitatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Bedrijven (in ha.)							
Zevenaar Oost	7,04	0,00	2,86	4,80	67,00	0,00	0,00
Businesspark 7Poort II	0,00	0,00	0,00	0,00	35,68	0,00	71,36
Mercurion	0,54	0,00	0,31	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal Bedrijven	7,58	0,00	3,17	4,80	102,68	0,00	71,36
Wonen (in aantallen kavels/woningen)							
Groot Holthuizen	53	56	12	59	43	39	0
Middag Oost & Zwanenwaay	31	19	0	16	17	0	0
Vestersbos	0	0	0	0	0	25	50
Waijakkers	0	0	1	22	0	0	0
Vastgoedlocaties	0	0	45	4	0	0	0
Totaal Wonen	84	75	58	101	60	64	50

PROGNOSE TE VERWACHTEN RESULTATEN

In BBV artikel 16 lid c is opgenomen dat de paragraaf grondbeleid een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie moet bevatten. Wanneer deze prognose is samengesteld uit positieve en negatieve grondexploitaties, dan is het van belang dat de verwachte resultaten voor alle grondexploitaties op een zelfde wijze worden berekend. Dit gebeurt op basis van de "netto contante waarde" methode. De voorschriften zeggen ook dat de resultaten op eindwaarde dienen te worden gepresenteerd waarbij tevens wordt aangegeven wat de verwachte einddatum van de exploitatie is.

Ten aanzien van de grondexploitaties van onze gemeente kan worden gesteld dat er sprake is van een mix van positieve en negatieve grondexploitaties. Aangezien de afzonderlijke grondexploitaties een verschillende einddatum kennen, zijn de resultaten per datum 1 januari 2026 contant gemaakt. Hierdoor worden de resultaten onderling goed vergelijkbaar.

De geprognosticeerde resultaten van de grondexploitaties luiden als volgt:

Financiële resultaten actieve grondexploitaties januari 2025 en januari 2026 (bedragen x € 1.000)							
Naam grondexploitatie	Einddatum exploitatie	Resultaat eindwaarde	Resultaat herziene grex NCW per 1-1-2025	Resultaat 1-1-2025 NCW per 1-1-2026	Resultaat herziene grex NCW per 1-1-2026	Vershil (kolom F-E)	Afwijking in %
A	B	C	D	E	F	G	H
Zevenaar Oost - bedrijven	31-12-2028	9.505	12.690	12.944	8.590	-4.354	-33,6%
Zevenaar Oost - wonen	31-12-2029	-34.414	-32.041	-32.682	-31.875	807	2,5%
Totaal Zevenaar Oost	31-12-2029	-24.909	-19.351	-19.738	-23.285	-3.547	18,0%
Middag Oost & Zwanenwaay	31-12-2029	-3.486	-3.703	-3.777	-3.353	424	11,5%
Mercurion	31-12-2026	47	88	90	46	-44	-50,0%
Waaijakkers	31-12-2028	-137	124	126	-129	-255	-205,6%
Vestersbos	31-12-2029	-391	-512	-522	-362	160	-63,5%
Businesspark 7Poort II	31-12-2034	7.901	9.804	10.000	6.611	-3.389	-34,6%
Vastgoedlocaties	31-12-2027	594	615	627	584	-43	7,0%
Totaal grond exploitaties	31-12-2034	-20.381	-12.935	-13.194	-19.888	-6.694	-50,7%

Uit bovenstaande tabel zijn de einddata per deelgrondexploitatie (kolom B) op te maken en de resultaten op deze eindwaarde (kolom C). Omdat eindwaarden onderling niet te vergelijken zijn vanwege de verschillende looptijden van de plannen volstaan we met een overzicht van de verschillen op netto contante waarde.

In bovenstaande tabel maken we de vigerende grondexploitatie (kolom D) netto contant op de situatie per 1 januari 2025 (kolom E), alvorens tot een goed vergelijk van de cijfers te komen. Het resultaat van de grondexploitatie wordt immers "opgerent" met een rentepercentage van 2%, zijnde de discontovoet waarmee het resultaat netto contant wordt gemaakt. Deze opgerente cijfers vergelijken we vervolgens met het geactualiseerde resultaat per 1 januari 2026 (kolom F). Vervolgens is in kolom G het verschil per grondexploitatie te zien (kolom F minus kolom E) en de afwijking in procenten (kolom H).

In zijn totaliteit is er sprake van een verslechtering van het resultaat van € 6.694.000 NCW per 1 januari 2026. Voor wat betreft de grondexploitaties Zevenaar Oost – bedrijven en Businesspark 7PoortII is in de jaarrekening in programma 3 een toelichting verstrekt op de verschillen. Voor de grondexploitaties Zevenaar Oost – wonen, Middag Oost & Zwanenwaay, Waaijakkers en Vestersbos is de verschillenanalyse terug te vinden in programma 8 van de programmarekening.

WINST- EN VERLIESNEMING

In de BBV-voorschriften is bepaald dat de grondexploitaties met betrekking tot wonen en bedrijven tot verschillende taakvelden behoren. Hierdoor worden de gevolgen voor "bedrijven" in de jaarrekening verantwoord binnen programma 3 (Economie) en voor "wonen" in programma 8 (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing).

Verloop verliesvoorziening (bedragen x € 1.000)							
Grondexploitatie	Stand 1-1-2025	Openen grexen	Toevoeging rente	Afsluiting deel complexen	Aanpassing door mutatie resultaat	Stand 31-12- 2025	Vershil
Zevenaar - Oost Wonen (prog. 8)	32.041	-	641	-	-807	31.875	-166
Zevenaar - Oost Bedrijven (prog. 3)	-12.690	-	-254	-	4.354	-8.590	4.100
Totaal grex Zevenaar Oost	19.351	-	387	-	3.547	23.285	3.934
Vestersbos (prog. 8)	512	-	10	-	-161	362	-151
Waaijakkers (prog. 8)	-	-	-	-	129	129	129
Middag-Oost & Zwanenwaay (prog. 8)	3.703	-	74	-	-423	3.354	-349
Totaal	23.566	-	471	-	3.092	27.130	3.564

Voor het bedrag van € 3.564.000 wordt de verliesvoorziening verhoogd.

RESERVE, VOORZIENINGEN EN RISICO'S

Eventuele winsten uit de grondexploitaties voegen wij toe aan het resultaat van het desbetreffende boekjaar waarbij de winstbestemming vervolgens wordt voorgelegd aan de raad. Een en ander is bepaald in de Nota Grondbeleid 2024.

Voor verlieslatende grondexploitaties wordt een verliesvoorziening getroffen, zoals voorgeschreven in het BBV. Voor winstgevendende grondexploitaties zijn sinds 2017 gewijzigde BBV-regels van toepassing waarbij aansluiting is gezocht bij algemeen aanvaardbare methodes in het bedrijfsleven en bij fiscale regelgeving. Hierbij is, ten aanzien van tussentijdse winstneming, de zogenaamde Poc-methode van toepassing (Percentage of completion). Deze methode houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft opbrengsten als de kosten, verkeert. Hiermee kan op basis van een deel (percentage) van de realisatie van een project tussentijdse winst worden toegevoegd aan de algemene middelen (voorheen werd uitsluitend winst genomen indien het project in zijn geheel gereed was). Concreet is deze methode uitsluitend op de grondexploitatie Mercurion, Businesspark 7Poort II en Vastgoedlocaties van toepassing omdat deze winstgevend zijn. Voor alle projecten zijn beperkte wijzigingen, zodat nog geen sprake is van tussentijdse winstnemingen.

De stand van de verliesvoorziening grondexploitaties bedraagt volgens de jaarstukken 2025 € 27.130.000.

Ten behoeve van de voorliggende meerjarenbegroting heeft een actualisatie van de risico's plaatsgevonden. Het geactualiseerde risicoprofiel laat het volgende beeld zien:

Risicoprofiel actieve grondexploitaties 1-9-2025 en 1-1-2026 (bedragen x € 1.000)				
Grondexploitaties	Risicoprofiel per 1-9-2025	Risicoprofiel per 1-1-2026	Vershil sept 2025 - jan 2026	Afwijking in %
Zevenaar Oost - bedrijven	388	390	2	0,5%
Zevenaar Oost - wonen	226	220	-6	-2,7%
Totaal Zevenaar Oost	614	610	-4	-0,7%
Middag Oost & Zwanenwaay	91	62	-29	-31,9%
Waaijakkers	78	65	-13	-16,7%
Businesspark 7Poort II	1.806	1.172	-634	-35,1%

Vastgoedlocaties		10	10	
Vestersbos	385	162	-223	-57,9%
Totaal overige grondexploitaties	2.360	1.471	-889	-37,7%
Totaal risico's	2.974	2.081	-893	-30,0%

Uit een recente risicoanalyse van de grondexploitaties blijkt dat het totale risicoprofiel van de grondexploitaties is gecalculeerd op € 2.081.000. Ten opzichte van het risico in de meerjarenbegroting 2026-2029 (€ 2.974.000) betekent dit een daling van € 893.000.

Dit risicoprofiel van € 2,1 miljoen bestaat onder andere uit risico's die worden veroorzaakt door projecten die zich in de beginfase van de ontwikkeling bevinden, zoals Vestersbos en Businesspark 7Poort II. In deze fase zijn nog veel onzekerheden en kunnen risico's in de toekomst plaatsvinden. Risico's waar we geen grip op hebben zoals kostenstijging en vertraging in de gronduitgifte worden daarom meegenomen in het risicoprofiel. Ook met de prijsstijging van materialen is rekening gehouden. Hoe het prijsverloop verder zal gaan is onzeker en vormt daarom een risico.

1. Zevenaar-Oost-Bedrijven:

De risico's met betrekking tot Zevenaar-Oost-Bedrijven zijn ongewijzigd ten opzichte van de jaarrekening. Dit betekent dat het risico van het project bestaat uit kosten- en opbrengstenstijging, vertraging van de gronduitgifte, risico dat ontwikkeling deelgebied 3 FOZ wordt ingezet als regulier bedrijventerrein en de kans dat deelgebied 2 wordt ontwikkeld als FOZ. Om het financiële gevolg te bepalen is het optreden van deze risico's doorgerekend in de herziene grondexploitatie.

2. Zevenaar-Oost-Wonen:

De risico's voor de grondexploitatie Zevenaar-Oost-Wonen zijn hetzelfde gebleven ten opzichte van de risico's in 2025. Dit betekent dat het risico van dit project nog steeds gevormd wordt door onder andere kosten- en opbrengstenstijgingen en vertraging van de gronduitgifte en daarmee woonrijp maken. Om het financiële gevolg te bepalen is het optreden van deze risico's doorgerekend in de herziene grondexploitatie.

3. Middag-Oost & Zwanenwaay:

De risico's voor de grondexploitatie Middag-Oost & Zwanenwaay verbeteren ten opzichte van de begroting. Dit komt vooral doordat de werkzaamheden voor Middag-Oost bijna zijn afgerond (en de risico's zich niet hebben voorgedaan). De risico's voor deze projecten zijn voornamelijk gebaseerd op stijging of daling van rente, opbrengsten- en kostenstijgingen of vertraging van gronduitgifte.

4. Waaijakkers:

Het risicoprofiel van de grondexploitatie Waaijakkers is verbeterd ten opzichte van de begroting. Het plan Waaijakkers bevindt zich nu iets verder in het proces, waardoor de kans op vertraging afneemt. Het restant risico wordt onder andere gevormd door mogelijke kostenstijgingen en het niet verkrijgen van de exploitatiebijdragen.

5. Businesspark 7Poort II:

Het risicoprofiel voor de grondexploitatie Businesspark 7Poort II is verlaagd ten opzichte van de begroting. Een van de grootste risico's, verdere vertraging door verbreding A12 en A15, is komen te vervallen, doordat hier een beslissing over is genomen. De overige risico's zijn ongewijzigd gebleven. Op dit moment houden we rekening met de volgende risico's: de beperkte beschikbaarheid van nutsvoorzieningen met mogelijke vertraging van de verkoop van de bedrijfskavels, aanvullende onderzoeken flora en fauna, mogelijke afwaardering van gronden op het moment dat niet alle gronden worden ontwikkeld en onvoldoende interesse in de bedrijfskavels.

6. Vestersbos:

In het project Vestersbos loopt de selectieprocedure. Het project kent over het algemeen geen grote onvoorziene risico's. Wel is er een nieuw risico toegevoegd dat betrekking heeft op de onduidelijkheid van het aantal vierkante meter openbaar gebied, dat is doorgerekend in extra kosten voor bouw- en woonrijp maken. Dit precieze oppervlak is afhankelijk van het uiteindelijk winnende initiatief uit de selectieprocedure. De grootste risico's waar rekening mee gehouden wordt zijn algemene vertragingen en kosten- en opbrengstenstijgingen.

7. Vastgoedlocaties

Ten opzichte van de vorige jaarrekening zijn er twee risico's meegenomen voor de vastgoedlocaties. Steenhuizen bevindt zich in de laatste fase van de ontwikkeling. Hierbij is er een risico dat het woonrijp maken met een jaar wordt vertraagd. Voor Markt 8 is als risico meegenomen dat de plankosten nog doorschuiven voor een extra jaar in 2027.

In de Paragraaf Weerstandsvermogen wordt inzicht verschaft in de verhouding van de grondexploitatie- risico's in relatie tot het risicoprofiel gemeente breed.

OPENBAARHEIDSPARAGRAAF

Inleiding

De Wet open overheid (hierna Woo) geeft iedereen het recht op toegang tot publieke informatie. Iedereen kan een verzoek om informatie indienen bij de gemeente. Wij maken die informatie vervolgens openbaar door deze online te publiceren, tenzij er een wettelijke uitzonderingsgrond van toepassing is. De gemeente is verplicht om de komende jaren minstens 11 informatiecategorieën openbaar te maken. Denk hierbij aan vergaderstukken voor de raad, maar ook collegebesluiten, onderzoeken, jaarplannen en jaarverslagen. Toegankelijke en goed vindbare informatie vormt de basis voor openbaarheid. Daarom geeft de Woo de gemeente meerdere jaren om de informatiehuishouding op orde te brengen. Dat betekent dat we onze systemen (software) en processen steeds beter inrichten en onze medewerkers trainen in het goed omgaan met informatie.

Beleid

De Wet open overheid is landelijke wetgeving. In artikel 3.5 (openbaarheidsparagraaf) van de Woo staat dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting toelichting geven op de beleidsvoornemens over de uitvoering van deze wet. De openbaarheidsparagraaf is een stok achter de deur, die ervoor zorgt dat er aandacht blijft voor het actief openbaar maken van documenten.

Beleidskaders

Op 10 januari 2023 stelde het college van B&W het 'ambitieniveau actief openbaar maken' vast. Er werd besloten om te gaan voor het VNG-ambitieniveau 'basis' en waar mogelijk aansluiting te zoeken op ambitieniveau 'medium'. Binnen ambitieniveau 'basis' ligt de focus van de werkzaamheden op het technisch mogelijk maken van het online publiceren van documenten en het trainen van medewerkers in het gebruik van de benodigde software. Ambitieniveau 'medium' zet in op participatie en het publiceren van meer documenten dan wettelijk noodzakelijk.

Voor het op orde brengen van onze informatiehuishouding houden we het Meerjarenplan Woo van de VNG aan.

Ontwikkelingen

De Woo heeft drie aandachtsgebieden: 1) actief openbaar maken van documenten, 2) passief openbaar maken van documenten (Woo-verzoeken) en 3) op orde brengen van de informatiehuishouding.

1) Actief openbaar maken van documenten

Wij maken meer informatie openbaar dan de wet verplicht stelt en lopen daarmee voor op de landelijke ontwikkelingen. Naast de verplichte categorieën uit de eerste tranche (wet- en regelgeving, besluiten van algemene strekking en organisatiegegevens (inclusief organogram en bereikbaarheidsgegevens)), publiceren wij ook Woo-verzoeken en -besluiten, convenanten en klachtoordelen online (<https://zevenaar.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports>).

De invoering van de tweede en daaropvolgende tranches is landelijk opnieuw uitgesteld. De tijd die daardoor ontstaat, gebruiken wij om onze systemen en processen verder te verbeteren. Ook besteden we aandacht aan het trainen van onze medewerkers in het actief openbaar maken van documenten (inclusief het anonimiseren van gegevens) en bewustwording van het nut hiervan.

2) Passief openbaar maken van documenten (Woo-verzoeken)

In 2025 kregen we meer Woo-verzoeken dan in 2024. In 2025 kregen we 59 Woo-verzoeken. We handelden 48 verzoeken af als formeel Woo-verzoek en 11 als informatieverzoek. Bij een Woo-verzoek worden de gevraagde stukken online geplaatst. Bij een informatieverzoek worden de gevraagde stukken niet voor iedereen openbaar door publicatie, maar krijgt de vrager de gewenste informatie individueel overhandigd.

Afgewezen of ingetrokken

Er werden 8 Woo-verzoeken afgewezen. Dit kwam doordat de verzoeker dan om documenten vroeg die we niet hebben of omdat de gevraagde informatie al openbaar beschikbaar was. Daarnaast werden 14 verzoeken buiten behandeling gesteld. De redenen hiervoor waren het niet gebruik maken van een gelegenheid tot precisering en het niet op de juiste manier indienen van het verzoek, ook niet na het bieden van een herstelgelegenheid. Tenslotte werd er acht keer een Woo-verzoek ingetrokken.

Termijn

Woo-verzoeken werden gemiddeld binnen een termijn van 33 dagen afgehandeld. Wettelijk gezien hebben we een beslistermijn van 28 dagen. Er kan met 14 dagen worden verdaagd. In overleg met verzoeker werd in sommige gevallen een ruimere beslistermijn gehanteerd.

3) Informatiehuishouding

In het Meerjarenplan Woo (2022) van de VNG staan zeven eisen opgenomen voor een goede informatiehuishouding. Het overzicht Informatiehuishouding op orde toont deze eisen en de planning van realisatie in de gemeente Zevenaar. Ook toont de tabel de voortgang op basis van de monitor uit 2025 (percentages landelijke meting).

Informatiehuishouding op orde

	Eis aan informatiehuishouding	Planning Zevenaar	Landelijke meting		Landelijke Planning 2027
			Zomer 2024	Zomer 2025	
1	Iedere gemeente heeft de beschikking over of is aangesloten op een e-depotvoorziening	Project SALD 2024-2026	56%	44%	100%
2	Binnen iedere applicatie is de selectielijst geïmplementeerd	2025-2027	51%	6%	100%
3	Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op email-archivering	2023	32%	26%	100%
4	Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op tekstberichten	2023	7%	26%	100%
5	Iedere gemeente heeft een informatiebeheerplan (minimaal: inzicht in werkprocessen, proceseigenaar, in welke applicaties welke data/documenten staat)	2024	56%	39%	80%
6	Iedere gemeente hanteert een kwaliteitssysteem voor het informatiebeheer, zoals vastgelegd in artikel 16 van de Archiefregeling	2024	39%	40%	90%
7	Iedere gemeente heeft een metagegevensschema vastgelegd en aan elk blijvend te bewaren informatieobject metagegevens gekoppeld.	2026	35%	51%	90%

Toelichting op de Zevenaarse planning

- Eis 1: Het SALD werkt inmiddels met een collectiebeheerssysteem om archieven en collecties duurzaam toegankelijk te beheren en te ontsluiten. Denk hierbij aan gedigitaliseerde bouwdoSSIers en fotocollecties. Daarmee kan het collectiebeheerssysteem ook de rol van e-depot gaan vervullen.
- Eis 2 en 7: In 2025 versterkten we het fundament voor duurzaam toegankelijk informatiebeheer ('archiveren by design'). We stelden het Besluit Informatiebeheer op, met duidelijke rollen en verantwoordelijkheden, en een Digitale Bewaarstrategie voor duurzame toegankelijkheid van informatie. We ontwikkelden een vernietigingsprocedure voor de (kern)applicaties om informatie tijdig, aantoonbaar en rechtmatig te vernietigen volgens de Selectielijst. Tegelijk volgden we de VNG-werkgroep 'Vernietigen over applicaties', die een leverancier- en applicatieonafhankelijke vernietigingscomponent ontwikkelt.
- Eis 3: In de volgende fase van M365 onderzoeken we of automatisch archiveren volgens de Capstone-methodiek toepasbaar en wenselijk is. Tot die tijd archiveren we e-mails via zaakgericht werken, waarbij relevante berichten in het zaakstelsel of het archiefbeherend informatiesysteem worden opgeslagen in plaats van in persoonlijke mailboxen.
- Eis 4: Binnen de organisatie geldt het strikte advies om werkgerelateerde communicatie niet via berichtenapps te voeren.

- Eis 5: De pilot voor het informatiebeheerplan per team is succesvol afgerond. Inmiddels implementeren we deze plannen bij meerdere teams en voeren we tegelijkertijd verbetermaatregelen door op basis van de resultaten van de nulmeting.
- Eis 6: We werken met een kwaliteitssysteem voor informatiebeheer en breiden de scope hiervan stapsgewijs uit naar alle applicaties waarin archiefwaardige informatie wordt beheerd.

BIJLAGEN JAARVERSLAG

KERNGEGEVENS

Onderdeel	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Sociale structuur			
Inwoners 0-19 jaar	8.630	8.638	8.631
Inwoners 20-64 jaar	25.090	25.115	25.291
Inwoners 65 jaar en ouder	11.496	11.507	11.647
Totaal aantal inwoners	45.216	45.260	45.570
Bijstandsgerechtigden	778	726	730
Tewerkgestelden SW	129	130	130

JAARREKENING

FINANCIËN

RESULTAAT

FINANCIEEL OVERZICHT EN TOELICHTING OP HOOFDLIJNEN

Inleiding

Resultaat

(-/- is een nadeel, + is een voordeel)

De jaarstukken 2025 sluiten met een voordelig resultaat van € 3.130.835. Het geraamde nadelige resultaat na wijziging is € 1.308.641. Ten opzichte van de begroting na wijziging is dus sprake van een voordelig verschil van € 4.439.476.

Verloop resultaat in begroting 2025	Bedrag (x € 1.000)
Primitieve begroting 2025-2028	-902
Wijzigingen 1e Voortgangsrapportage 2025	-1.888
Wijzigingen 2e Voortgangsrapportage 2025	1.482
Wijzigingen na de begroting 2025-2028	0
Totaal begrotingsresultaat na wijziging	-1.308

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	180.563	213.254	194.483	-18.770
Lasten	181.466	214.562	191.352	23.210
Gerealiseerd saldo van baten en lasten 2025	-902	-1.309	3.131	4.439

Resultaat na bestemming en incidentele mutaties

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	177.356	204.732	187.469	-17.263
Lasten	181.466	208.971	185.779	23.192
Gerealiseerd saldo van baten en lasten 2025	-4.110	-4.239	1.690	5.929
Reserve mutaties:				
Onttrekkingen	3.207	8.522	7.014	-1.507
Toevoegingen	0	5.591	5.573	17
Saldo reserve mutaties	3.207	2.931	1.441	-1.490
Saldo:				
Baten	180.563	213.254	194.483	-18.770
Lasten	181.466	214.562	191.352	23.210
Gerealiseerd resultaat 2025	-902	-1.309	3.131	4.439
Incidentele mutaties				
Baten	1.390		10.199	
Lasten	2.870		13.625	
Structureel resultaat	578		6.557	

RESULTAAT PER PROGRAMMA

Inleiding

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning	95.713	97.258	101.134	3.877
1. Veiligheid	-4.708	-4.821	-4.755	66
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-7.543	-7.303	-7.257	46
3. Economie	-556	-632	-4.973	-4.341
4. Onderwijs	-5.170	-5.183	-4.920	263
5. Sport, cultuur en recreatie	-10.887	-11.417	-11.777	-359
6. Sociaal domein	-62.647	-64.359	-61.848	2.511
7. Volksgezondheid en milieu	-2.872	-2.452	-2.311	141
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-2.231	-2.399	-163	2.236
Resultaat 2025	-902	-1.309	3.131	4.439

ANALYSE PERSONEELSLASTEN

Personeelslasten (bedragen x € 1.000)	begroot	realisatie	saldo
salarissen, incl. vergoeding voor personeel	31.117	27.505	3.612
inhuur derden	2.126	5.544	-3.418
inhuur derden wegens ziekte	965	983	-18
voormalig personeel	54	68	-14
Totaal	34.262	34.100	162

Het saldo van personeelslasten en inhuur derden van de ambtelijke organisatie over 2025 komt in totaal uit op een voordeel van € 162.000. De vacatureruimte binnen de teams in de salarisbudgetten is grotendeels ingezet voor de noodzakelijke externe inhuur. De lasten voor inhuur derden wegens ziekte en zwangerschap hebben de raming iets overschreden. De inkomsten van het UWV (WAZO gelden) zetten wij hierbij als dekking in. Over 2025 was het ziekteverzuim 7,9 %, een toename ten opzichte van 2024 (7,66%). Op de post van voormalig personeel is een nadelig verschil zichtbaar van € 14.000. De totale kosten van inhuur binnen de exploitatie komen uit op afgerond € 5,5 miljoen, dit is inclusief inhuur voor projecten maar exclusief inhuur voor investeringen en exclusief inhuur ten behoeve van de GREX. Dit is een daling ten opzichte van 2024 waarin we nog € 9,6 miljoen aan inhuurlasten verantwoordden.

ANALYSE RENTE EN AFSCHRIJVING

Werkelijke rente

De werkelijke rente is de rente die we betalen voor de aangetrokken vaste geldleningen aan financiële instellingen waar we deze leningen hebben afgenomen.

Rente aan de grondexploitatie

Per december 2023 is er een nieuwe notitie rente van de Commissie BBV. Hierin staat beschreven dat voor het toerekenen van rente aan de grondexploitaties de omslagrente gehanteerd moet worden. In navolging hiervan passen we het omslagrentepercentage toe voor het toewijzen van de rente aan de grondexploitatie.

Afschrijvingen

Afschrijven is het boekhoudkundig verwerken van de waardevermindering van uitgaven, waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt, genaamd investeringen of kapitaalgoederen. Het afschrijvingsbedrag vormt een kostenpost op de taakvelden van de exploitatie. De afschrijvingskosten worden bepaald door de aanschafwaarde te delen door de technische of economische levensduur. In onze gemeente wordt volgens de lineaire methode (vast bedrag per jaar) afgeschreven. Uitzonderingen hierop zijn activa waarover afspraken met derden zijn gemaakt waaronder Gemeenschappelijke Regelingen.

De vertraging of versnelling van voorgenomen investeringen leidt tot onvermijdelijke afwijkingen in de afschrijvingen. Voor de verschillen in de investeringsbedragen verwijzen wij u naar het kredietoverzicht dat als bijlage in deze jaarrekening is opgenomen.

Niet alle afwijkingen van de afschrijvingen leiden tot een resultaat door een relatie met een reserve of verhaal via een rijkssubsidie. Hieronder is aangegeven welke afwijkingen een effect hebben op het rekeningssaldo.

De afwijkingen groter dan € 100.000 worden hieronder toegelicht.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Afschrijvingen	5.963	4.854	4.838	16

Er zijn geen grote afwijkingen in afschrijvingslasten tussen de (gewijzigde) begroting en de realisatie welke toelichting behoeven.

Bedragen x € 1.000

Renteschema		Begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering		3.174	2.740	2.823
b. Externe rentebaten	-/-	36	190	232
Totaal door te rekenen externe rente		3.138	2.550	2.591
c. rente die aan de grondexploitatie moet worden berekend	-/-	-	563	737
rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	566	444	444
	-/-	566	1.007	1.181
d. Saldo door te rekenen rente		2.572	1.543	1.410
d1 Rente over eigen vermogen		-	-	-
d2 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		-	-	-
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		2.572	1.543	1.410
e. De werkelijke aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/-	2.572	1.543	1.410
Berekende omslagpercentage volgens Treasurybeleid over boekwaarde 1-1		1,47%	1,43%	1,30%
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		0	0	0

Voor toerekening van rente aan de grondexploitatie worden de voorschriften opgenomen in de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken 2023 (dec 2023) gehanteerd.

Op basis hiervan moet de voorziening contant worden gemaakt tegen 2%.

ANALYSE RESERVES

Reservemutaties per programma (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
0. Bestuur en ondersteuning	451	733	485	-248
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	92	113	184	71
4. Onderwijs	123	68	68	0
5. Sport, cultuur en recreatie	604	569	250	-319
6. Sociaal domein	124	124	33	-91
7. Volksgezondheid en milieu	1.211	289	16	-273
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	602	1.034	405	-629
Resultaat 2025	3.207	2.931	1.441	-1.490

De voornaamste verschillen groter dan € 20.000 worden per programma hieronder weergegeven.

Pr.	Omschrijving	verschil
0.	Stoppen subsidie Kunstwerk! onderdeel volksuniversiteit	-21
0.	Overboeken reserve onderhoud gebouwen naar voorziening	-66
0.	Onderzoeksrapport strategiebepaling voor een gezonde toekomst	-38
0.	Sloopkosten Nieuwe Komstraat Lobith	-39
0.	Invoering omgevingswet	-84
2.	Advies en begeleiding project A12/A15	-71
5.	Inhalen onderhoudsachterstand openbaar groen	-301
6.	Fasering kosten inburgering	-100
7.	Uitvoeringsprogramma duurzaamheid	-270
8.	Aanwending reserve woningbouw	-629

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten				
0. Bestuur en ondersteuning	124.048	125.312	129.429	4.117
1. Veiligheid	133	177	193	16
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	349	593	677	84
3. Economie	23.773	33.273	5.778	-27.494
4. Onderwijs	1.174	1.284	1.403	119
5. Sport, cultuur en recreatie	1.425	2.952	3.324	373
6. Sociaal domein	14.911	21.128	24.156	3.028
7. Volksgezondheid en milieu	11.788	11.891	12.991	1.100
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-245	8.123	9.518	1.395
Totaal baten	177.356	204.732	187.469	-17.263

Lasten				
0. Bestuur en ondersteuning	28.787	28.787	28.779	7
1. Veiligheid	4.841	4.998	4.948	50
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	7.984	8.009	8.118	-109
3. Economie	24.329	33.904	10.751	23.153
4. Onderwijs	6.467	6.535	6.391	144
5. Sport, cultuur en recreatie	12.916	14.939	15.351	-412
6. Sociaal domein	77.682	85.612	86.036	-425
7. Volksgezondheid en milieu	15.871	14.633	15.319	-686
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2.588	11.555	10.086	1.470
Totaal lasten	181.466	208.971	185.779	23.192

Gerealiseerd saldo van baten en lasten				
0. Bestuur en ondersteuning	95.262	96.525	100.649	4.124
1. Veiligheid	-4.708	-4.821	-4.755	66
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-7.635	-7.416	-7.441	-25
3. Economie	-556	-632	-4.973	-4.341
4. Onderwijs	-5.294	-5.251	-4.988	263
5. Sport, cultuur en recreatie	-11.491	-11.987	-12.026	-40
6. Sociaal domein	-62.771	-64.483	-61.880	2.603
7. Volksgezondheid en milieu	-4.083	-2.742	-2.328	414
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-2.833	-3.433	-568	2.865
Totaal gerealiseerd saldo van baten en lasten	-4.110	-4.239	1.690	5.929

Onttrekking aan reserves				
0. Bestuur en ondersteuning	451	5.651	5.403	-248
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	92	113	184	71
4. Onderwijs	123	68	68	0
5. Sport, cultuur en recreatie	604	569	250	-319
6. Sociaal domein	124	124	33	-91
7. Volksgezondheid en milieu	1.211	438	147	-291

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	602	1.558	929	-629
Totaal onttrekkingen aan reserves	3.207	8.522	7.014	-1.507
Toevoegingen aan reserves				
0. Bestuur en ondersteuning	0	4.918	4.918	0
7. Volksgezondheid en milieu	0	148	131	-17
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	0	524	524	0
Totaal toevoegingen aan reserves	0	5.591	5.573	-17
Saldo reserve mutaties				
0. Bestuur en ondersteuning	451	733	485	-248
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	92	113	184	71
4. Onderwijs	123	68	68	0
5. Sport, cultuur en recreatie	604	569	250	-319
6. Sociaal domein	124	124	33	-91
7. Volksgezondheid en milieu	1.211	289	16	-273
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	602	1.034	405	-629
Totaalsaldo reservemutaties	3.207	2.931	1.441	-1.490
Gerealiseerd saldo				
0. Bestuur en ondersteuning	95.713	97.258	101.134	3.877
1. Veiligheid	-4.708	-4.821	-4.755	66
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-7.543	-7.303	-7.257	46
3. Economie	-556	-632	-4.973	-4.341
4. Onderwijs	-5.170	-5.183	-4.920	263
5. Sport, cultuur en recreatie	-10.887	-11.417	-11.777	-359
6. Sociaal domein	-62.647	-64.359	-61.848	2.511
7. Volksgezondheid en milieu	-2.872	-2.452	-2.311	141
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-2.231	-2.399	-163	2.236
Gerealiseerd resultaat	-902	-1.309	3.131	4.439

TOELICHTING OP OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA

o. Bestuur en ondersteuning

o.1 Bestuur - Pensioenvoorziening wethouders

-2.251.000 N I

Door de komst van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) worden de pensioenaanspraken van (voormalig) politieke ambtsdragers op 1 januari 2028 collectief overgedragen van de eigen gemeentelijke regeling (Appa) naar het pensioenfonds ABP. Deze transitie heeft financiële consequenties tot gevolg. Om de pensioenverplichtingen over te dragen, moet de gemeente een afkoopsom (overdrachtswaarde) aan het ABP betalen. Omdat het ABP werkt met een andere systematiek en dekkingsgraad dan de huidige gemeentelijke voorziening, valt deze inkoopsom hoger uit dan de huidige waarde van onze voorziening. Voorheen kwamen pensioenbetalingen voor wethouders die vóór 2012 uit dienst traden direct ten laste van de begroting. Om de overdracht naar het ABP in 2028 mogelijk te maken, moeten alle lopende en toekomstige verplichtingen — dus ook die van vóór 2012

— nu volledig in de overdrachtswaarde worden opgenomen. De rekenrente over 2025 was marginaal hoger dan in 2024. Dit heeft de benodigde dotatie iets verlaagd.

Per saldo is een eenmalige extra toevoeging van totaal € 2.251.000 noodzakelijk om de overstap naar het ABP volledig af te dekken. De jaarlijkse raming van € 70.000 voor directe pensioenbetalingen vervalt vanaf 2028, aangezien het ABP vanaf dat moment de uitvoering en betaling volledig overneemt. Dit levert een structurele besparing op, die wij verwerken in de 1e voortgangsrapportage 2026.

0.2 Burgerzaken - Paspoorten en rijbewijzen

-153.000 N I

In 2025 is begroot op basis van het aantal verlopen documenten (bron: RViG) .

Er zijn minder documenten aangevraagd, zodat de baten € 153.000 minder zijn dan begroot. Ook de uitgaven voor de paspoorten en rijbewijzen zijn lager dan begroot. Het gaat hier om een bedrag van € 86.000. Omdat bij een verschil onder de € 100.000 niet wordt gerapporteerd, is dit niet zichtbaar bij de uitgaven. De jaarlijkse cijfers kunnen fluctueren, echter de verhoogde vraag naar reisdocumenten houdt aan tot en met 2028. Per saldo valt deze post € 67.000 negatief uit.

0.4 Overhead - Advieskosten

140.000 V I

Het budget dat bedoeld was voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording is uiteindelijk niet besteed. Wij hebben de meeste voorbereidende werkzaamheden zelf kunnen uitvoeren. Daarnaast was budget beschikbaar voor het project Financieel Gezonde Toekomst (FGT); hiervoor geldt ook dat het project met interne capaciteit is opgepakt. We melden een voordeel van € 140.000.

0.4 Overhead - Budgetten P&O

-100.000 N I

Op enkele budgetten in de bedrijfsvoering waren we genoodzaakt meer uit te geven. Het gaat om het ARBO-budget, loopbaanadviezen en outplacement. Dit houdt ook verband met de dynamiek waarin de organisatie zich momenteel bevindt.

0.4 Overhead - Doorbelasting overhead

1.222.000 V I

In de financiële verordening van de gemeente Zevenaar is bepaald dat overheadkosten worden toegerekend aan de kostprijs van een activum. Bij de salariskosten werd hier al rekening mee gehouden, maar met ingang van 2025 wordt bij de grondexploitaties in lijn met de financiële verordening (artikel 17 lid 1) ook over de inhuurkosten overhead toegerekend. In verband met de fiscale openningsbalans 2024 moest dit al in het boekjaar 2025 verwerkt worden. Dit was nog niet voorzien in de 2e VGR 2025. Voor 2025 is het overheadpercentage bepaald op 80% (overeenkomstig de kaders en uitgangspunten in de meerjarenbegroting 2025-2028). Een voordeel in 2025 van € 1.222.000.

0.4 Overhead - Extern juridisch advies

-100.000 N I

Het budget was in 2025 niet toereikend. De hogere kosten hebben betrekking op langlopende grote dossiers. Vanwege de complexiteit van deze dossiers zijn we genoodzaakt extern juridisch advies bij onze huisadvocaat in te zetten op dossiers zoals de raadsenquête en regievoering veelschrijvers. Daarnaast zijn de kosten van bezwaar en beroep toegenomen.

0.4 Overhead - HRM personeelsinformatiesysteem

60.000 V I

Voor de aanbesteding en implementatie van het personeelsinformatiesysteem was € 95.000 begroot. Door vertraging in het project is hiervan in 2025 € 35.000 uitgegeven. Totaal voordeel € 60.000. Dit bedrag vragen we opnieuw aan voor 2026 via de 1e voortgangsrapportage.

o.4 Overhead - Materieel openbare werken De lasten zijn in totaal € 138.000 lager dan begroot. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een voordelig resultaat van € 285.000 als gevolg van doorbelasting op materieel (€ 216.000), lagere brandstofkosten (€ 48.000) en diverse overige kosten die lager zijn (€ 21.000). Anderzijds door een nadelig resultaat van € 147.000. Deze hogere lasten bestaan uit een lagere bijdrage van de RDL voor de brandstofkosten (€ 56.000), hogere lasten voor belastingen en verzekeringen mede als gevolg van gestegen premies (€ 30.000), hogere onderhoudskosten en leasekosten (€ 41.000), en diverse overige gestegen lasten (€ 20.000). Totaal voordeel van € 138.000.	138.000	V	I
o.4 Overhead - Personeelslasten en inhuur Op dit programma is ten opzichte van de bijgeraamde begroting een voordeel ontstaan van € 453.000. Het saldo van de personeelslasten en inhuurbudgetten betreft alle afdelingen van de ambtelijke organisatie, inclusief inhuur wegens ziekte. Daarnaast is de raming voor overwerk bij Openbare Werken slechts voor een deel nodig geweest. Op de andere programma's zijn ten laste van de inhuurbudgetten hogere lasten verantwoord met een nadeel als gevolg. De totale analyse van personeelslasten en inhuur van alle programma's samen komt uit op een voordeel van € 162.000. Deze vindt u bij de analyse van de personeelslasten in het onderdeel Financiën.	453.000	V	I
o.4 Overhead - Voorzieningen voor personeel De voorziening sociaal plan was bedoeld om kosten op te vangen die ontstaan na de organisatieontwikkeling. Er worden in dit kader geen kosten meer verwacht. De voorziening valt vrij ten gunste van het resultaat voor een bedrag van € 125.000. Op basis van het saldo van verlofsparen opgebouwd door medewerkers per 31-12-2025 laten we de voorziening voor verlofsparen vrijvallen voor een bedrag van € 61.000. In totaal een voordeel van € 186.000.	186.000	V	I
o.4 Overhead - Vergoeding voor personeel In verschillende teams van de organisatie is personeel tijdelijk gedetacheerd of uitgeleend naar andere overheidsorganisaties, vaak een gemeenschappelijke regeling of andere gemeente. Daarnaast is een specifieke uitkering ontvangen van het Rijk voor de uitvoering van het Integraal Zorgakkoord. (IZA). Voor een deel zijn deze inkomsten niet geraamd waardoor een voordeel is ontstaan. De inkomsten worden gedurende het jaar steeds ingezet als dekking voor inhuur derden binnen onze eigen organisatie.	144.000	V	I
o.8 Overige baten en lasten - Dekking loon- en prijsindexatie Van de uitkering uit het gemeentefonds was voor 2025 een bedrag van € 1.278.000 beschikbaar voor indexatie. Dit kwam nog aanvullend naar voren in de septembercirculaire 2024 en de meicirculaire 2025. Van dit bedrag is € 1.118.000 ingezet voor nog te verwerken indexatie 2025 van de zorgkosten Wmo en jeugd. In de 2e VGR 2025 is abusievelijk verzuimd om het resterende bedrag van € 160.000 vrij te laten vallen. Een voordeel van € 160.000.	160.000	V	I
o.10 Onttrekkingen reserves - Algemene reserve Aan de algemene reserve is minder onttrokken voor de kosten voor de invoering van de Omgevingswet. Een nadeel van € 84.000 op dit programma. De geraamde onttrekking in verband met onderhoud gebouwen voor een bedrag van € 66.000 heeft niet plaats gevonden. Dit geldt ook voor de onttrekking ten behoeve van sloop Nieuwe Komstraat Lobith en de projectleider Financieel Gezonde Toekomst (FGT). In totaal melden we lagere onttrekkingen voor een bedrag van € 248.000 (nadeel).	-248.000	N	I

0.11 Resultaat van de rekening	-1.309.000	N	I
Het begrote, negatieve resultaat na wijziging komt binnen dit programma als een nadelig verschil naar voren.			
0.61 OZB-woningen - Belasting op eigendom woningen	210.000	V	I
Over 2025 realiseren we een meeropbrengst van de OZB voor woningen van € 210.000. Dit komt doordat de inschatting van de WOZ-waardeontwikkeling lager was dan de uiteindelijke gerealiseerde waardeontwikkeling.			
0.62 OZB niet-woningen - Belasting op eigendom en gebruik bedrijven	195.000	V	I
In 2025 verantwoorden we ten opzichte van de begroting een hogere opbrengst van de OZB voor niet-woningen van € 195.000. De daadwerkelijke WOZ-waarden van niet-woningen blijken hoger te zijn dan eerder geraamd.			
0.63 Parkeerbelasting - Opbrengsten parkeren	151.000	V	I
De opbrengsten van parkeren zijn in totaal € 151.000 hoger dan begroot. Het onderdeel parkeergelden (straatparkeren) is € 74.000 hoger dan begroot. Dit komt deels doordat de invoering van het 2e uur gratis parkeren vanaf juni 2025 is vervallen en het koopgedrag van mensen. Dit heeft geleid tot een hogere opbrengst parkeergelden. Samen met een hogere opbrengst parkeervergunningen (€ 67.000) en een hogere opbrengst parkeerboetes (€ 10.000) leveren de parkeeropbrengsten een voordeel op van € 151.000.			
0.7 Algemene uitkering - September- en decembercirculaire	3.347.000	V	I
In de begroting 2025 zijn de uitkeringen uit het gemeentefonds verwerkt tot en met de meicirculaire 2025. In deze jaarrekening verantwoorden wij de mutaties uit de september- en decembercirculaire 2025. Over beide circulaire's hebben wij u met een raadsinformatiebrief geïnformeerd. Hieronder geven wij daar een samenvatting van.			
In de september- en decembercirculaire is in totaal € 3.347.000 meer aan algemene uitkering ontvangen. Hieronder de specificatie:			
+/- € 2.654.000 taakmutaties			
+/- € 444.000 hoeveelheidsverschillen			
+/- € 195.000 afrekeningen voorgaande jaren			
+/- € 308.000 teveel ontvangen maatstaf huishoudens met laag inkomen boven drempel			
-/- € 258.000 voorschot BTW-compensatiefonds onder het plafond			
Hieronder volgt een uitsplitsing van de taakmutaties:			
€ 2.044.000 hervormingsagenda jeugd 2023 en 2023			
€ 149.000 vervroegde tweede kamer verkiezingen 2025			
€ 121.000 Wet versterking regie volkshuisvesting			
€ 101.000 participatie			
€ 239.000 overige kleinere taakmutaties			
Totaal € 2.654.000			
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	146.000	V	I
Door een extern adviesbureau is een voorlopige berekening gemaakt van het belastbare bedrag voor de vennootschapsbelasting. De verwachting is dat het belastbare bedrag over 2025 negatief uit zal vallen. Hierdoor kunnen we de last van de vennootschapsbelasting die we in 2024 hebben opgenomen in de jaarrekening volledig verrekenen. Dit levert in 2025 een voordeel op van € 146.000.			
Programma o - Bestuur en ondersteuning - Overige verschillen	177.000	V	I
Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (bedragen < € 100.000) die wij verder niet toelichten.			

1. Veiligheid

Programma 1 Veiligheid - Overige verschillen 66.000 V I
De afwijkingen binnen dit programma bestaan uit diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Overige verschillen 46.000 V I
De afwijkingen binnen dit programma bestaan uit diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.

3. Economie

3.2 Grondexploitatie (bedrijventerrein) - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven -4.354.000 N I
Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Deze herziening is uitgevoerd op basis van de actuele marktontwikkelingen en de op 16 december 2025 vastgestelde Notitie Parameters. De resultaten van deze jaarlijkse actualisatie zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025.

In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar-Oost Bedrijven bepaald op € 8.590.000 (netto contante waarde, peildatum 1 januari 2026). Ten opzichte van het voorgaande jaar betekent dit een verslechtering van € 4.354.000 NCW.

De verslechtering wordt veroorzaakt door de volgende factoren:

1. Bijstelling grondopbrengsten

Op basis van een marktonderzoek naar grondprijzen van bedrijfskavels zijn de grondopbrengsten neerwaarts bijgesteld. Dit leidt tot een negatief effect van € 274.000.

2. Rente-effecten

De rente-effecten binnen de diverse deelgrondexploitaties leiden per saldo tot een nadeel van € 522.000. De hogere rentevoet werkt positief uit op deze winstgevende grondexploitatie.

3. Prijspeilcorrectie

Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau is een prijspeilcorrectie toegepast. Deze correctie resulteert in een negatief effect van € 477.000.

4. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging

De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Hoewel zowel de kosten als opbrengsten stijgen, leidt de relatief sterkere kostenstijging tot een negatief effect van € 293.000.

5. Vertraging Tracébesluit Via15 en plankosten:

Net als vorig jaar leidt de vertraging rond het Tracébesluit Via15 tot uitstel in de uitvoering. Dit heeft extra plankosten tot gevolg (circa € 0,6 miljoen). Daarnaast wordt vanaf 2025, conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar, ook overhead (2025: 80%) over de inhuurkosten doorbelast aan de grondexploitaties (effect circa € 1,3 miljoen). Deze combinatie beïnvloedt de VTU- en plankosten en resulteert in een nadeel van € 1.893.000.

6. Civieltechnische werken

Op basis van een nieuwe civieltechnische raming, uitgaande van het volledige plangebied 7Poort en inclusief herstelwerkzaamheden, is een nadelig effect van € 895.000 ontstaan.

Programma 3 Economie - Overige verschillen	13.000	V	I
--	--------	---	---

Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.

4. Onderwijs

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Leerlingenvervoer	120.000	V	I
--	---------	---	---

De uitgaven met betrekking tot het leerlingenvervoer laten ten opzichte van de begroting een voordeel zien van afgerond € 120.000. Dit voordeel bestaat voor € 65.000 uit geraamde kosten voor maatregelen om zelfstandig reizen (verder) te bevorderen en meer gebruik van het openbaar vervoer. Voor deze maatregelen zijn vrijwel geen kosten gemaakt. Daarnaast heeft het verbeterplan doelgroepenvervoer bijgedragen in de lagere kosten van de BVO DRAN met betrekking tot het leerlingenvervoer (€ 55.000).

Programma 4 Onderwijs - Overige verschillen	143.000	V	I
---	---------	---	---

Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (bedragen < € 100.000) die wij verder niet toelichten.

5. Sport, cultuur en recreatie

5.1 Sportbeleid en activering - Sportbeoefening en -bevordering (SPUK Breed)	-300.000	N	I
--	----------	---	---

De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) van het Rijk bedraagt ruim € 920.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 300.000 (nadeel). Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (voordeel € 300.000 / zie ook toelichting nadeel onder Baten bij dit taakveld).

5.1 Sportbeleid en activering - Sportbeoefening en -bevordering (SPUK Breed)	300.000	V	I
--	---------	---	---

De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) van het Rijk is ingezet voor dekking van werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld die eind van het jaar bekend zijn (Voordeel € 300.000) Tegenover deze baten staan voor hetzelfde bedrag hogere lasten (zie ook toelichting nadeel onder lasten bij dit taakveld).

5.2 Sportaccommodaties - Sportbedrijf	-139.000	N	S
---------------------------------------	----------	---	---

Het ontstane tekort op de DVO (dienstverleningsovereenkomst met Ataro) is veroorzaakt door o.a. indexaties die hoger uitvallen dan de aanpassingen die destijds zijn verwerkt in de 2e voortgangsrapportage (2e VGR 2025) op basis van de concept DVO 2025. Hierbij is geen rekening gehouden met de in de 1e VGR 2025 opgenomen aanvullende bijdrage van € 124.000 (exclusief kostenverhogende btw), waardoor de mutaties in de 2e VGR, per saldo, een te positief resultaat lieten zien (eenmalig € 259.000). Het nadeel bedraagt € 139.000.

5.2 Sportaccommodaties - Sportbedrijf gebouwen	141.000	V	I
--	---------	---	---

Er is een voordeel van € 141.000 op sportbedrijf gebouwen. Bij de 1e voortgangsrapportage 2025 is het budget verhoogd met (€ 148.000) in verband met hoger verbruik van elektriciteit en het lagere begrote bedrag in 2025. Op basis van lagere prijs per Kwh en gebruik komt dit lager uit (€ 98.000). Daarnaast is minder uitgegeven aan onderhoud (€ 25.000) en diverse kleine verschillen (€ 18.000).

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie 301.000 V I
 In 2022 zijn wij gestart met het inhalen van de onderhoudsachterstand. Het geraamde budget € 387.000 is deels besteed. Het restant van 2025 (€ 301.000) besteden wij in 2026. Bij de lasten een voordeel van € 301.000. Zie ook toelichting bij onttrekkingen reserves een nadeel.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie -364.000 N I
 Het ontstane tekort op de budgetten van de integrale beeldkwaliteitsbestekken groen Zevenaar Noord, Midden, Zuid en onderhoud bermen is ontstaan als gevolg van aanpassingen in de hoeveelheden in de bestekken en verlenging van het huidige contract en de daarmee gepaard gaande indexering.

0.10 Onttrekkingen reserves - Onderhoudsachterstand groen -301.000 N I
 In 2022 zijn wij gestart met het inhalen van de onderhoudsachterstand. Wij hebben de geraamde € 387.000 deels besteed. Het restant van 2025 (€ 301.000) besteden wij in 2026. Bij de onttrekking reserve een nadeel van € 301.000. Zie ook toelichting bij lasten een voordeel.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie - Overige verschillen 3.000 V I
 Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij verder niet toelichten.

6. Sociaal domein

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Burgerinitiatieven en vrijwilligerswerk / Preventie (SPUK Breed) -203.000 N I
 De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) voor 2025 bedraagt ruim € 920.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor de onderdelen/taakveld binnen dit programma zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen afgerond € 203.000 (nadeel). Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (zie ook toelichting voordeel onder baten bij dit taakveld).

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Kosten preventie -188.000 N I
 In 2025 zijn enkele taken op het gebied van preventie uitgevoerd in de vorm van projecten. Het gaat dan met name om Straatcoaching (Kansrijk jongerenwerk) en GGZ in de Wijk. In totaliteit laten de projecten een overschrijding zien van afgerond € 188.000. Deze projecten zijn vrijwel volledig (€ 168.000) gedekt door externe bijdragen (zie ook toelichting bij de baten).

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden 100.000 V I
 In 2025 is extra budget geraamd, met als dekking de bestemmingsreserve 'Opvang en begeleiding Oekraïners' bedoeld voor het aanpassen van woningen voor huisvesting van grote gezinnen. Deze kosten worden naar verwachting in 2026 en 2027 gemaakt, maar heeft vertraging opgelopen door het gebrek aan beschikbare woningen en de benodigde onderzoeken. Daarnaast was een deel bestemd voor de begeleiding van statushouders voor een pilot deelwonen. De verwachting is dat deze activiteiten in 2026 van start gaan en doorlopen in 2027. Voor 2025 is dit een voordeel van € 100.000. Tegenover de lagere lasten staat voor hetzelfde bedrag een nadeel door lagere onttrekking van de vermelde bestemmingsreserve.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden	102.000	V	I
De lasten voor uitvoering van de wettelijke taken voor de 'Wet inburgering' en voor de 'Onderwijsroute' zijn lager. Het voordeel bedraagt € 102.000. Zie verdere toelichting onder baten.			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Burgerinitiatieven en vrijwilligerswerk / Preventie (SPUK Breed)	203.000	V	I
De in 2025 ontvangen specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) is ingezet voor dekking van de werkelijke lasten voor de onderdelen/taakveld binnen dit programma. Hiervoor is een bedrag ontvangen en ingezet van € 203.000 (voordeel). Tegenover deze baten staat voor hetzelfde bedrag aan hogere lasten / zie ook toelichting nadeel onder lasten bij dit taakveld).			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Kosten preventie	168.000	V	I
In 2025 zijn enkele taken op het gebied van preventie uitgevoerd in de vorm van projecten. Het gaat dan met name om Straatcoaching (Kansrijk jongerenwerk) en GGZ in de Wijk. Deze projecten konden grotendeels extern worden gefinancierd, in totaal voor € 168.000. De totale kosten bedroegen € 188.000 (zie ook toelichting bij de lasten).			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden	-102.000	N	I
In 2025 is rekening gehouden met voorlopige bedragen voor de Rijksvergoedingen voor de specifieke uitkeringen 'Wet inburgering 2021' en 'Onderwijsroute'. De ontvangen bedragen zijn lager op basis van een prognose van het aantal asielstatushouders en gezins- en overige migranten. Het nadeel bedraagt € 102.000. Tegenover dit nadeel staat een voor hetzelfde bedrag een voordeel vanwege lagere lasten.			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden	111.000	V	I
In 2025 zijn vergoedingen ontvangen van het COA vanuit het faciliteitenbesluit voor 2023, 2024 en 2025. Deze middelen zijn niet ingezet in 2025. De komende jaren willen wij deze middelen in zetten voor verschillende projecten op het gebied van opvang Oekraïne en statushouders. Bij het raadsvoorstel behorende bij de jaarstukken vragen wij om dit bedrag te doteren aan de Bestemmingsreserve Oekraïne via de resultaatbestemming. Het voordeel bedraagt € 111.000.			
6.3 Inkomensregelingen - Inkomensvoorzieningen	-137.000	N	I
Gemeente Zevenaar is een tekort gemeente, de BUIG-uitkering sluit niet voldoende aan bij de realiteit van het uitkeringsbestand, de kosten zijn dus hoger dan het budget dat door het Rijk beschikbaar wordt gesteld. Hierover is de gemeente in bezwaar en beroep gegaan, ook zijn er beleidsmatige maatregelen genomen om het te kort verder terug te dringen.			
6.3 Inkomensregelingen - Minimabeleid	268.000	V	I
De kosten voor de uitvoering van het minimabeleid zijn lager door aanpassingen van de regeling voor de collectieve zorgverzekering en lagere uitgaven voor de alleenverdienersproblematiek en bijzondere bijstand. Het voordeel bedraagt € 268.000.			
6.3 Inkomensregelingen - Inkomensvoorzieningen	615.000	V	I
De hogere baten zijn een gevolg van de hogere vaststelling van het definitief door het Rijk vastgestelde BUIG budget 2025 t.o.v. het in oktober 2024 gepubliceerde voorlopig budget. Daarnaast is rekening gehouden met een aanvullende vangnetuitkering vanwege het tekort, boven de 5%, op de BUIG. Het voordeel bedraagt € 615.000.			

6.4 WSW en beschut werk - Sociale werkvoorziening	241.000	V	I
De Impulsbudgetten voor 'Sociale Infrastructuur' die door het Rijk in voorgaande jaren beschikbaar gesteld zijn voor de centrumgemeente van de arbeidsmarktregio waren voldoende om de kosten te dekken. Hierdoor zijn de incidentele (2024) en structurele middelen ingaande 2025 per gemeente niet ingezet (voordeel € 215.000). Daarnaast is de bijdrage voor het materieel werkgeverschap Wsw lager (voordeel € 26.000). Per saldo bedraagt het voordeel € 241.000.			
6.5 Arbeidsparticipatie - Participatiebudget re-integratie	-159.000	N	I
De overschrijding op het participatiebudget wordt voornamelijk veroorzaakt door de complexiteit van de doelgroep, waardoor meer en intensievere begeleiding nodig is om stappen richting werk te zetten. De kosten voor de inzet op nieuw beschut werk en mensen met een doelgroepindicatie brengen extra uitgaven met zich mee, onder andere voor jobcoaching en compensatie voor werkgevers. Deze uitgaven zijn noodzakelijk om de doelgroep arbeidsbeperkten aan het werk te laten gaan. Ook de uitgaven aan reiskosten voor statushouders in hun inburgeringstraject hebben bijgedragen aan de hogere lasten. Het nadeel bedraagt € 159.000.			
6.6o Hulpmiddelen en diensten (WMO) - Vervoersvoorzieningen	470.000	V	I
Op een totaalbudget van € 2.062.000 is een financieel voordeel ontstaan van € 470.000 bij de woningaanpassingen, scootmobielen en rolstoelen. Door kostenbewustheid en extra aandacht op de toegang is er een financieel voordeel ontstaan. Bij de scootmobielen en rolstoelen afgerond € 350.000 en bij de woonvoorzieningen € 120.000.			
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO) - HbH	117.000	V	I
Op een totaalbudget van € 7.600.000 voor hulp bij het huishouden is een financieel voordeel ontstaan van € 117.000. We zien nog steeds een stijging van het aantal inwoners dat gebruik maakt van hulp bij het huishouden. Maar de gemiddelde kosten per cliënt laten een lichte daling zien.			
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO) - Eigen bijdragen	100.000	V	I
Via het CAK worden eigen bijdragen geïnd in het kader van de WMO. Deze eigen bijdragen laten een voordelig verschil zien van € 100.000.			
6.712 Begeleiding (WMO) - Begeleiding en bemoeizorg	-285.000	N	I
Op het taakveld WMO Begeleiding is op een raming van € 3,9 miljoen een nadeel ontstaan van € 285.000. Deze wordt voor ongeveer € 130.000 verklaard door een stijging van het aantal inwoners dat begeleiding ontvangt. Daarnaast is er sprake van een nadeel van € 150.000 die wordt veroorzaakt door uitgaven voor bemoeizorg. De kosten voor deze specifieke groep stijgen nog steeds.			
6.75 Jeugdhulp ambulant	-890.000	N	I
Voor de jeugdhulp ambulant is afgerond € 11.085.000 geraamd. De uitgaven in 2025 bedroegen € 11.975.000. Een nadeel van € 890.000. Wat opvalt is dat de kosten bij jeugdhulp met verblijf een vergelijkbaar resultaat laten zien ten opzichte van de begroting, maar dan positief. Geprobeerd wordt zo min mogelijk gebruik te maken van uithuisplaatsingen. Vaak heeft dit wel gevolgen voor de ambulante hulp. Je ziet een verschuiving. Alleen zou er een voordeel worden verwacht met betrekking tot de uitgaven. Dit is niet direct zichtbaar in de cijfers van 2025. Dit wordt veroorzaakt door enkele factoren. De pilot voor gezinscoaches is door omstandigheden tijdelijk gestopt waardoor er meer indicaties zijn afgegeven die eerder door de gezinscoach konden worden opgepakt. Daarnaast valt een onderdeel van de (nieuwe) essentiële functies onder ambulante jeugdhulp en wordt er vrij veel één op één begeleiding ingezet.			

6.76 Jeugdhulp met verblijf	870.000	V	I
Voor de jeugdhulp met verblijf is afgerond € 10.175.000 geraamd. De uitgaven in 2025 bedroegen € 9.305.000. Een financieel voordeel van € 870.000. De jeugdhulp met verblijf heeft een sterke relatie met de ambulante jeugdhulp. Bij dat onderdeel staat een uitgebreidere toelichting.			
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal - Woonplaatsbeginsel	145.000	V	I
Afgelopen jaar is gebleken dat er zorgkosten zijn betaald die op basis van het woonplaatsbeginsel niet voor rekening diende te komen van de gemeente Zevenaar. De betaalde kosten zijn in rekening gebracht bij de juiste gemeente. Dit levert op dit taakveld een voordeel op van afgerond € 145.000.			
6.791 PGB WMO - Persoonsgebonden budget	170.000	V	I
De vraag naar PGB's (Persoonsgebonden budget) in het kader van de WMO laat nog steeds een daling zien. Dit jaar betekent dit een voordeel van € 170.000.			
6.792 PGB Jeugd - Persoonsgebonden budget	120.000	V	I
De vraag naar PGB's (Persoonsgebonden budget) in het kader van de jeugd laat nog steeds een daling zien. Dit jaar betekent dit een voordeel van € 120.000.			
6.821 Jeugdbescherming	310.000	V	I
Met betrekking tot de jeugdbescherming zijn de kosten binnen de raming van € 1.200.000 gebleven. Het financiële voordeel bedraagt afgerond € 310.000. Bij de jeugdbescherming fluctueren de kosten sterk en zijn we grotendeels afhankelijk van andere partijen.			
0.10 Onttrekkingen reserves - Reserve opvang en begeleiding Oekraïners	-100.000	N	I
Er is rekening gehouden met een onttrekking van € 100.000 uit de bestemmingsreserve. Deze is niet ingezet omdat er alternatieve dekkingsmiddelen zijn gevonden of de werkzaamheden zijn uitgesteld.			
Programma 6 Sociaal domein - Overige verschillen	465.000	V	I
Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse verschillen kleiner dan € 100.000, die niet verder worden toegelicht.			

7. Volksgezondheid en milieu

7.1 Volksgezondheid en milieu - Volksgezondheid / Jeugdgezondheidszorg (SPUK Breed)	-247.000	N	I
De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) voor 2025 bedraagt ruim € 920.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 247.000 (nadeel). Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (zie ook toelichting voordeel onder baten bij dit taakveld).			

7.1 Volksgezondheid en milieu - Volksgezondheid / Jeugdgezondheidszorg (SPUK Breed)	247.000	V	I
De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) van het Rijk bedraagt ruim € 920.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 247.000. Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (Voordeel € 247.000 / zie ook toelichting nadeel onder lasten bij dit taakveld).			
7.3 Afval - Afvalinzameling - zwerfafval	193.000	V	I
1 januari 2023 is de Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV) voor Singel Use Plastic-richtlijn (SUP) van kracht gegaan. Producenten van verpakkingen zijn nu medeverantwoordelijk voor het betalen van het opruimen en verwerken van wegwerp plastics. In november 2025 heeft de eerste uitbetaling plaatsgevonden, dit betrof de uitbetaling van 2023 en 2024. Elk jaar wordt dit bedrag opnieuw berekend over het voorgaande jaar. Met het ingaan van deze regeling is de "oude" zwerfafvalvergoedingsregeling vervallen. Dit levert een voordeel op van € 140.000. Daarnaast op afvalinzameling - PMD mede als gevolg van een toename afval nog een voordeel van € 53.000.			
7.3 - Afval - Afvalstoffenheffing	-192.000	N	I
Vanaf augustus 2025 heeft de RDL drie nieuwe vuilniswagens in gebruik genomen. Door een mankement in het administratieve proces zijn de geregistreerde ledigingen van deze wagens niet doorgezet naar het afvalregistratiesysteem van BWaste. Hierdoor zijn deze gegevens niet verwerkt in de belastingadministratie. Dit heeft geleid tot een lagere opbrengst van € 122.000. Daarnaast is er een nadeel van € 70.000 ontstaan doordat aan minder huishoudens vastrecht kon worden opgelegd. Het totale nadeel wordt gecompenseerd door meevallers binnen de kostenpost afvalbeheer en is gedekt via de reserve afval.			
7.4 Milieubeheer - Lokale aanpak isolatie	-895.000	N	I
Door het Rijk zijn middelen beschikbaar gesteld om miljoenen bestaande woningen te isoleren. Tot en met 2025 zijn drie tranches via een SPUK-uitkering beschikbaar gekomen. Te besteden tot en met 2028. De nadruk ligt op de slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners in de lagere inkomensgroepen (tot 150% van het sociaal minimum). De uitvoering hiervan is in 2025 gestart. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een nadeel van € 895.000.			
7.4 Milieubeheer - Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2026	270.000	V	I
In het uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2026 was een bedrag van € 417.000 opgenomen voor 2025. De realisatie was € 147.000. De belangrijkste reden hiervoor is: dat de uitvoering van de Lokale Aanpak Energiearmoede naar verwachting pas start in 2026, na de afronding van een Europese aanbestedingsprocedure. Dit levert een voordeel op in 2025 van € 139.000. Daarnaast is er nog een aantal onderdelen met afwijkingen onder de € 100.000. Dekking van de lasten vindt plaats uit de bestemmingsreserve duurzaamheid. Per saldo zijn de onttrekkingen uit de reserve en de lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een voordeel van € 270.000.			
7.4 Milieubeheer - Lokale aanpak isolatie	895.000	V	I
De uitvoering van de lokale aanpak isolatie wordt gedekt door een SPUK-uitkering. De resterende middelen zijn overgeheveld naar 2026. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten een voordeel van € 895.000.			

0.10 Onttrekkingen reserves - Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2026 -270.000 N I
Op begrotingsbasis is rekening gehouden met een onttrekking uit de bestemmingsreserve duurzaamheid van € 417.000. De werkelijke onttrekking is € 147.000. Per saldo zijn de lasten en onttrekkingen budgettair neutraal. Bij de onttrekkingen een nadeel van € 270.000.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu - Overige verschillen 140.000 V I
Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

8.1 Ruimte en leefomgeving - Faciliterende grondexploitaties/Anterieuere overeenkomsten -377.000 N I

Het BBV schrijft voor dat gemaakte kosten waarvan de verwachting is dat deze door middel van een overeenkomst verhaald kunnen worden op de balans worden gepresenteerd als nog te ontvangen bedragen. Vanaf 2022 is dit ook voor het gebied Enghuizen II het geval. In de loop van 2025 is duidelijk geworden dat een deel van de gemaakte kosten niet verhaald kunnen worden via het kostenverhaal. Een belangrijk deel van de reeds gedane en nog benodigde inzet ziet op vraagstukken die betrekking hebben op (toekomstig) gemeentelijk eigendom of beleidsmatige keuzes die uitsluitend in het publieke belang worden gemaakt. Voor deze werkzaamheden bestaat geen grondslag om kosten te verhalen op marktpartijen. Daarnaast zijn er nog wat kleinere voor- en nadelen bij andere projecten. Per saldo een nadeel van € 377.000.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Babberich - Middag Oost & Zwanenwaay 423.000 V I

Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Deze is uitgevoerd op basis van actuele marktontwikkelingen en de Notitie Parameters die op 16 december 2025 is vastgesteld. De resultaten van deze herziening zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025. In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Middag Oost & Zwanenwaay berekend op negatief € 3.353.000 (netto contante waarde per 1 januari 2026). Ten opzichte van het voorgaande jaar betekent dit een verbetering van € 423.000 NCW. De verbetering wordt veroorzaakt door de volgende factoren:

1. Aanpassing grondprijzen en overige opbrengsten

De grondprijzen zijn aangepast op basis van de grondprijfsbrief 2026 en recent afgesloten overeenkomsten. Daarnaast zijn extra overige opbrengsten ontvangen uit bijdragen voor de inrichting van het openbaar gebied. Gezamenlijk heeft dit een positief effect van € 61.000 op de grondexploitatie.

2. Rente-effecten

De rente-effecten bedragen € 3.000 voordelig. De verplichte discontovoet van 2%, waarmee het resultaat contant wordt gemaakt, wijkt de laatste jaren fluctuerend af van de rekenrente. De hogere rentevoet heeft een positieve uitwerking op deze verlieslatende grondexploitatie.

3. Extra plankosten

Conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar wordt vanaf 2025 ook overhead over inhuurkosten doorbelast aan de grondexploitaties (2025: 80%). Dit resulteert in een nadeel van € 34.000.

4. Vrijval van kosten door woonrijp maken

Het deelgebied Middag Oost is voor een groot deel woonrijp gemaakt. Hierdoor vallen kosten vrij die eerder geraamd waren voor het bouwrijp maken, maar niet meer noodzakelijk blijken te zijn. In totaal leidt dit tot een positief effect van € 418.000.

5. Prijspeilcorrectie

Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden. Dit resulteert in een nadeel van € 17.000.

6. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging

De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Door een relatief sterkere kostenstijging is sprake van een negatief effect van € 8.000.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Vestersbos

160.000 V I

Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Deze doorrekening is uitgevoerd op basis van actuele marktontwikkelingen en de Notitie Parameters die op 16 december 2025 is vastgesteld. De resultaten hiervan zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025.

In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Vestersbos berekend op negatief € 362.000 (netto contante waarde per 1 januari 2026). Ten opzichte van het voorgaande jaar betekent dit een verbetering van € 160.000 NCW.

De verslechtering wordt veroorzaakt door de volgende factoren:

1. Rente effecten

De rente effecten bedragen € 77.000 negatief. Hoewel de hogere rentevoet een negatieve uitwerking heeft, zorgt de wijziging in rentepercentages in verschillende jaren tegelijkertijd voor een beperkt positief effect door afwijkingen in de rekenrente.

2. Prijspeilcorrectie

Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden. Deze correctie resulteert in een negatief effect van € 49.000.

3. Bijstelling grondopbrengsten

Op basis van de nieuwe selectieleidraad zijn de grondopbrengsten bijgesteld. Dit leidt tot een positief effect van € 461.000 op de grondexploitatie.

4. Extra plankosten

Conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar wordt vanaf 2025 ook overhead over inhuurkosten doorbelast aan de grondexploitaties (2025: 80%). Dit resulteert in een nadeel van € 152.000.

5. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging

De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Door een hogere opbrengstenstijging én hogere kostenstijging ontstaat per saldo een positief effect van € 48.000.

6. Civieltechnische kosten

De extra civieltechnische kosten bedragen € 72.000 negatief. Dit wordt veroorzaakt door het overboeken van kosten vanuit de algemene dienst die oorspronkelijk op de grondexploitatie geboekt hadden moeten worden en in eerste instantie niet waren voorzien.

7. Overige verschillen

De overige niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo € 1.000 positief, voornamelijk door afrondingen binnen de grondexploitatie.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Waaijakkers

-129.000 N I

Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Deze doorrekening is uitgevoerd op basis van actuele marktontwikkelingen en de Notitie Parameters die op 16 december 2025 is vastgesteld. De resultaten van deze herziening zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025.

In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Waaijakkers berekend op negatief € 129.000 (netto contante waarde per 1 januari 2026).

De verslechtering wordt veroorzaakt door de volgende factoren:

1. Rente-effecten

De rente-effecten bedragen € 6.000 positief. Hoewel de hogere rentevoet doorgaans een positieve uitwerking heeft op verlieslatende grondexploitaties, is dit positieve effect hier beperkt zichtbaar.

2. Prijspeilcorrectie

Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden. Dit leidt tot een negatief effect van € 14.000.

3. Extra kosten bouwrijp maken

De extra kosten voor het bouwrijp maken bedragen € 50.000 negatief. Dit wordt veroorzaakt door aanvullend onderzoek naar flora en fauna.

4. Extra plankosten

Conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar wordt vanaf 2025 ook overhead over inhuurkosten doorbelast aan de grondexploitaties (2025: 80%). Dit resulteert in een nadeel van € 196.000.

5. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging

De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Hierbij ontstaat per saldo een negatief effect van € 2.000.

6. De NCW per 1 januari 2025 was nog positief. Alleen voor het negatieve gedeelte wordt een verliesvoorziening gevormd. Dit heeft een positief effect van € 124.000.

6. Overige verschillen

De overige niet nader verklaarde afwijkingen bedragen per saldo € 3.000 positief. Dit komt voornamelijk door afrondingen.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Wonen 807.000 V I

Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Deze is uitgevoerd op basis van de actuele marktontwikkelingen en de Notitie Parameters die op 16 december 2025 is vastgesteld. De resultaten van deze herziening zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025.

In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar Oost Wonen becijferd op negatief € 31.875.000 (netto contante waarde per 1 januari 2026). Ten opzichte van het voorgaande jaar betekent dit een verbetering van € 807.000 NCW.

De verbetering wordt veroorzaakt door de volgende factoren:

1. Bijstelling grondopbrengsten

De grondopbrengsten zijn bijgesteld op basis van tot stand gekomen overeenkomsten. Dit leidt tot een positief effect van € 469.000. De aanpassing betreft voornamelijk de opbrengsten van de sociale huurwoningen binnen Het Hof.

2. Overige opbrengsten

Het saldo van overige opbrengsten heeft een positief effect van € 449.000. Dit komt door extra opbrengsten uit de aansluitbijdrage voor het warmtenet in Het Hof en het vervallen van een eerder te betalen financiële bijdrage.

3. Vrijval van kosten door woonrijp maken

Enkele deelgebieden binnen Zevenaar Oost Wonen zijn grotendeels woonrijp gemaakt. Hierdoor vallen kosten vrij die eerder geraamd waren voor bouwrijp maken, maar niet meer nodig blijken te zijn. Het budget voor woonrijp maken blijft behouden. Per saldo levert dit een positief effect op van € 949.000.

4. Extra plankosten

De procedures duren langer dan eerder verwacht. Daarnaast wordt, conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar vanaf 2025 ook overhead over inhuurkosten

doorbelast aan de grondexploitaties (2025: 80%). Deze combinatie beïnvloedt de plankosten en resulteert in een nadeel van € 745.000. Een deel van deze kosten wordt gecompenseerd door vrijvallende budgetten binnen Zevenaar Oost Wonen.

5. Rente effecten

De rente effecten bedragen € 243.000 negatief. De hogere rentevoet heeft een ongunstige uitwerking op deze verlieslatende grondexploitatie. Dit wordt versterkt doordat de verplichte discontovoet van 2% afwijkt van de rekenrente.

6. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging

De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Hoewel beide stijgen, leidt de relatief sterkere kostenstijging tot een negatief effect van € 3.000.

7. Prijspeilcorrectie

Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau is een prijspeilcorrectie uitgevoerd. Deze correctie resulteert in een nadeel van € 70.000.

8. Overige verschillen

Niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo € 1.000 positief. Dit vloeit vooral voort uit afrondingen binnen diverse deelgrondexploitaties.

8.3 Wonen en bouwen - Wonen

629.000 V I

Het was de verwachting dat in 2025 € 1.033.000 nodig zou zijn voor diverse onderdelen uit het plan woningbouw welke dekking heeft uit de bestemmingsreserve woningbouw. Echter de realisatie laat in 2025 maar € 404.000 zien. Dit verschil wordt o.a. veroorzaakt door vertraging in het project flexwoningen Reisenakker. De afronding van het project vindt plaats in 2026. Ook het onderzoek naar standplaatsen woonwagens laat in 2025 een lagere realisatie zien dan begroot. Ook dit proces zal naar verwachting in 2026 gaan lopen. Een voordeel bij de lasten van € 629.000.

8.3 Wonen en bouwen - Omgevingsvergunningen en toezicht

448.000 V I

In de 2e voortgangsrapportage 2025 is de verwachting uitgesproken dat voor een bedrag van € 1.051.000 aan leges ontvangen zou worden. In werkelijkheid is € 1.499.000 ontvangen. Dit kan verklaard worden doordat in het vierde kwartaal 2025 meer omgevingsvergunningen voor grote projecten zijn vergund dan eerder verwacht.

8.3 Wonen en bouwen - Realisatiestimulans

721.000 V I

Op 5 november 2025 heeft het Rijk de regeling realisatiestimulans vastgesteld. Het doel hiervan is om lokale woningbouw te versterken en onrendabele projecten haalbaar te maken in heel Nederland. In de vorm van een Spuk-uitkering ontvangen gemeenten € 7.000 per betaalbare woning waarvan de bouw start tussen 1 januari 2025 en 31 december 2029. In 2025 is in Zevenaar voor 103 betaalbare woningen met de bouw gestart. Hiervoor ontvangen wij € 721.000. In de begroting was hier nog geen rekening mee gehouden.

0.10 Onttrekkingen reserves - Bestemmingsreserve woningbouw

-629.000 N I

In de begroting is rekening gehouden met een onttrekking uit de bestemmingsreserve van € 1.558.000. Zoals bij 8.3 Wonen en bouwen - Wonen is aangegeven is die onttrekking in 2025 lager uitgevallen. Dit levert een nadeel op van € 629.000.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Overige verschillen

183.000 V I

Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.

OVERZICHT STRUCTURELE TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN RESERVES

Inleiding

In de bijlage reserves en voorzieningen vindt u een overzicht van de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Vaak zijn deze toevoegingen en onttrekkingen incidenteel. Structurele toevoegingen en onttrekkingen beïnvloeden het structurele saldo van de begroting. Daarom is in het BBV een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen verplicht gesteld. Hieronder treft u het overzicht aan.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Bedragen x € 1.000

Reserve	2025
Lasten (toevoegingen in reserves)	2.257
Totaal structurele toevoegingen in reserves	2.257
Baten (onttrekkingen aan reserves)	
Algemene reserve	-
Reserves afschrijvingslasten	556
Totaal structurele onttrekkingen aan reserves	556
Saldo toevoegingen minus onttrekkingen	1.701

OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Onder algemene dekkingsmiddelen vallen de inkomsten waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald en dus vrij zijn om te besteden. Voor onze gemeente zijn dat de volgende dekkingsmiddelen:

- Algemene uitkering uit het Gemeentefonds;
- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- Dividend;
- Saldo van de financieringsfunctie.

Onder dividend dat onder het taakveld Treasury wordt opgenomen is het totaalbedrag van de dividendgelden van Alliander, het waterbedrijf Vitens en de Bank voor Nederlandse gemeenten te zien.

Het saldo van de financieringsfunctie betreft alle betaalde rentelasten over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant en de ontvangen baten over de uitzettingen. Deze posten vallen eveneens onder het taakveld Treasury.

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2025	Begroting 2025	Verschil
Algemene uitkering	108.504	105.157	3.347
Belasting op eigendom en gebruik bedrijven	6.214	6.019	195
Belasting op eigendom woningen	9.219	9.009	210
Precariobelasting op terrassen	44	38	6
Totaal algemene dekkingsmiddelen	123.981	120.223	3.758

Algemene dekkingsmiddelen dividend	Rekening 2025	Begroting 2025	Verschil
Treasury - dividend	299	413	-114

Algemene dekkingsmiddelen saldo van de financieringsfunctie	Rekening 2025	Begroting 2025	Verschil
Treasury - financieringsfunctie	-495	-499	4

VENNOOTSCHAPSBELASTING

In Nederland zijn overheidsondernemingen in principe belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). Activiteiten of clusters van activiteiten zijn te kwalificeren als Vpb-plichtig als sprake is van een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid, van deelname aan het economisch verkeer en van een winstoogmerk of van structurele overschotten.

Uit een inventarisatie van de activiteiten blijken in onze gemeente vanaf 2024 Vpb-plichtige (clusters van) activiteiten aanwezig te zijn. De activiteiten op het gebied van de grondexploitatie waren in eerdere jaren niet Vpb-plichtig, maar door het openen van nieuwe grondexploitaties is hier verandering in gekomen. Aan de voorwaarde van winstoogmerk of structurele overschotten wordt vanaf 2024 voldaan.

De gemeente Zevenaar is daarom belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting. Een voorlopige berekening voor 2025 geeft een fiscaal resultaat van negatief € 886.040. Het positieve fiscaal resultaat van 2024 mag verrekend worden met het negatieve fiscaal resultaat, waardoor in 2025 € 146.000 aan vennootschapsbelasting uit 2024 is teruggehaald.

ONVOORZIEN

Op taakveld 0.8 Overige baten en lasten van programma 0 Bestuur en ondersteuning is een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen voor het opvangen van in de loop van het begrotingsjaar noodzakelijke nieuwe uitgaven of de onvermijdelijke verhoging van bestaande posten. Voor 2025 was een raming van € 25.000 beschikbaar. De post voor onvoorzien is ingezet voor de brandschade aan de voetgangers- en fietsbrug de Bijland. Hiermee is de post voor onvoorziene uitgaven besteed in 2025.

OVERHEAD

Om meer inzicht te geven wordt een apart overzicht opgenomen met de totale kosten van overhead. De term overhead wordt gedefinieerd als "alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces". Het betreft in hoofdzaak ondersteunende taken die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product en de loonkosten in geval van sturende taken die worden vervuld door hiërarchisch leidinggevenden.

Het saldo van het taakveld overhead laat in 2025 een voordeel zien ten opzichte van de bijgestelde raming. Dit heeft in hoofdzaak te maken met doorbelasting van overheadkosten naar grondexploitaties. Bij de salariskosten werd hier al rekening mee gehouden, maar met ingang van 2025 wordt bij de grondexploitaties in lijn met de financiële verordening ook over de inhuurkosten overhead toegerekend. Dit is een voordeel in de exploitatie. Verder zijn binnen de overhead incidenteel lagere uitgaven gedaan op budgetten van onder meer advieskosten en personeelsvoorzieningen.

	Bedragen x € 1.000		
	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie
Totaal overhead	-17.894	-18.861	-16.683

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Beleid(skaders)

Voor wat betreft de invulling van het begrip 'incidenteel' volgen wij de notitie incidentele Baten en Lasten van de commissie BBV en de handreiking structurele en incidentele baten en lasten van de gezamenlijke provincies. In onderstaande tabel presenteren wij een totaaloverzicht. Conform het advies van de commissie BBV hanteren wij voor het afzonderlijk bepalen en opnemen van incidentele baten en lasten in het overzicht een grensbedrag van € 250.000. Dit grensbedrag is vastgelegd in de financiële verordening gemeente Zevenaar 2025.

Toelichting bij het hanteren van het grensbedrag:

Volgens het BBV zijn alle onttrekkingen aan reserves incidenteel. In het overzicht incidentele baten en lasten moeten daarom alle onttrekkingen aan reserves worden vermeld, ongeacht de hoogte van het bedrag. Daarnaast hanteren wij bij het gebruik van de reserves over een periode van meerdere jaren het totaal van alle begrotingsjaren. Als dit boven de € 250.000 komt dan wordt het bedrag opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten. Daardoor vermeldt het overzicht in afzonderlijke jaren ook bedragen onder € 250.000.

Toelichting incidentele lasten en baten

Structurele baten en lasten zijn in elk geval die baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting zijn opgenomen. Omdat de gemeente structurele taken uitvoert, zijn structurele baten en lasten de regel. Incidentele lasten zijn de uitzondering. De toezichthouder houdt bij het beoordelen van de incidentele baten en lasten de volgende volgorde aan:

- Aard van de raming (soort of eigenschap van een begrotingspost)
- Einddatum (duidelijk en onvoorwaardelijk)
- De materiële beïnvloeding (voldoende omvang)

Hulpmiddel voor het invullen van het begrip incidenteel is: baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De aard van de raming (soort of eigenschap van een begrotingspost) gaat echter altijd boven het hulpmiddel.

De in het overzicht opgenomen incidentele lasten en baten betreffen middelen die naar de aard van de post een eenmalig karakter hebben en waarbij een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum vastligt.

Voorbeelden van incidentele posten zijn:

- implementatiekosten;
- verkopen van bezit;
- alle mutaties van grondexploitatie.

Bedragen
x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroet
Programma o. Bestuur en ondersteuning			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	206	293
Lasten			

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Pensioenvoorziening wethouders	In verband met gewijzigde regelgeving moet er een aanvulling plaatsvinden op de voorziening voor (voormalig) wethouders.	2.257	72
Totaal programma 0		-2.051	221

Programma 2. Verkeer en vervoer

Baten

Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	171	100
------------------	---	-----	-----

Lasten

Begeleiding en advies A12/A15	Besteding Bestemmingsreserve advies en begeleiding project a12/a15	171	100
-------------------------------	--	-----	-----

Totaal programma 2		0	0
---------------------------	--	----------	----------

Programma 3. Economie

Baten

Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	0	0
------------------	---	---	---

Lasten

Grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven is het verwachte resultaat met afgerond € 4.354.000 nadelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de voorziening.	4.354	0
--	---	-------	---

Opstellen lokale ontwikkelstrategie	Voor versterking van het landelijk gebied is projectsubsidie aangevraagd. Doel is om te komen tot een lokale ontwikkelstrategie voor de vijf gemeenten in de Liemers. In totaliteit is vanuit Zevenaar een bedrag van € 274.500 beschikbaar gesteld, verdeeld over vier jaar.	69	69
-------------------------------------	---	----	----

Totaal programma 3		-4.423	-69
---------------------------	--	---------------	------------

Programma 4. Onderwijs

Baten

Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	0	0
------------------	---	---	---

Totaal programma 4		0	0
---------------------------	--	----------	----------

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Baten

Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	87	387
------------------	---	----	-----

Lasten

Openbaar groen.	Voor het inhalen van onderhoudsachterstanden binnen het openbaar groen is incidenteel budget beschikbaar gesteld.	87	387
-----------------	---	----	-----

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Totaal programma 5		0	0

Programma 6. Sociaal domein

Baten

Opvang ontheemden Oekraïne	De uitgaven in verband met de opvang van ontheemden uit de Oekraïne worden door het Rijk vergoed.	5.401	4.591
Kindertoeslagen affaire	Vergoeding van het Rijk voor de uitgaven ten behoeve van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag.	369	325
Minderheden	Een incidentele vergoeding van het COA op basis van het faciliteitenbesluit.	112	0
Woonplaatsbeginsel	Op basis van het woonplaatsbeginsel zijn reeds betaalde zorgkosten in rekening gebracht bij de juiste gemeenten.	1.189	931

Lasten

Opvang ontheemden Oekraïne	Voor de ontheemden in verband met de oorlog in Oekraïne zijn opvanglocaties ingericht. De kosten hiervan zien wij als incidenteel.	5.155	4.563
Kindertoeslagen affaire.	Totale uitgaven ten behoeve van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag.	357	325

Totaal programma 6		1.558	958
---------------------------	--	--------------	------------

Programma 7. Volksgezondheid en duurzaamheid

Baten

Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	147	417
------------------	---	-----	-----

Lasten

Duurzaamheid.	Kosten uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2025.	147	417
Opstellen gemeentebreed SMP	Kosten voor het opstellen van een gemeentebreed SMP (ecologisch onderzoek).	74	74

Totaal programma 7		-74	-74
---------------------------	--	------------	------------

Programma 8. Volksgezondheid, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Baten

Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	405	405
Grondexploitatie Babberich - Middag oost en Zwanenwaay	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Babberich Middag Oost en Zwanenwaay is het verwachte resultaat met afgerond € 423.000 voordelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de voorziening.	423	0
Grondexploitatie Zevenaar-Oost woningen	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Zevenaar-Oost woningen is het verwachte resultaat met afgerond € 807.000 voordelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de voorziening.	807	0

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Grondexploitatie Vestersbos	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Vestersbos is het verwachte resultaat met afgerond € 161.000 voordelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de voorziening.	161	0
Realisatiestimulans	In 2025 is € 721.000 ontvangen voor de Realisatiestimulans, op basis van het aantal gebouwde betaalbare woningen.	721	0
Lasten			
Bevordering woningbouw	Voor het bevorderen van de woningbouw en de doorstroming op de woningmarkt zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld.	405	405
Faciliterende grondexploitaties	Op basis van anterieure overeenkomsten zijn kosten gemaakt die onvoldoende vergoed worden door externe partijen.	420	43
Grondexploitatie Waaijakkers Aerd	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Waaijakkers Aerd is een verliesvoorziening gevormd van afgerond € 129.000.	129	0
Totaal programma 8		1.563	-43
Totaal saldo incidentele baten minus incidentele lasten		-3.426	994

RECHTMATIGHEID

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 22 april 2026 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 3.715.600. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 8.948.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 3.715.600. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 1.392.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen

Begrotingscriterium	X €
1A. Overschrijding lasten programma's	1.632.000
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	427.000
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0,0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	0,0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	2.059.000

4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	1.392.000
De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	667.000
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering).	730.000
6. Geen zichtbare vastlegging ID WMO	6.159.000
M&O criterium	
7. Geen bevindingen.	
Totaal Onrechtmatigheden (4,2 + 4,5)	8.948.000
Waarvan acceptabel	1.392.000
Waarvan niet-acceptabel	7.556.000

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT)

Topfunctionarissen in de (semi)publieke sector mogen niet meer verdienen dan een minister welk bedrag voor 2025 € 246.000 bedraagt. Dit is wettelijk vastgelegd en wordt de Wet normering van topinkomens genoemd (WNT). Hieronder het overzicht over 2025.

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2025				
bedragen x € 1	Jansen, BJ		Sluis, LF	
Functiegegevens	Algemeen directeur/secretaris		Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 – 31/12		01/01 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	Ja		Ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	141.944		106.972	
Beloningen betaalbaar op termijn	22.788		16.618	
Subtotaal	164.732		123.590	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000		246.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	164.732		123.590	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2024				
bedragen x € 1	Jansen, BJ		Dijk, IM van	
Functiegegevens	Algemeen directeur/secretaris		Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 – 31/12		01/01 – 26-05	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	Ja		Ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	131.975		37.092	
Beloningen betaalbaar op termijn	21.571		5.578	
Subtotaal	153.546		42.669	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000		89.811	

Bezoldiging	153.546	42.669
--------------------	----------------	---------------

Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.

Gegevens 2025		
bedragen x € 1	Steenbergen, C	
Functiegegevens	Griffier	
Kalenderjaar	2025	2024
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	N.v.t.	01-05 t/m 31-12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	N.v.t.	8
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	N.v.t.	1201
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	N.v.t.	€ 221
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 231.600	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Bezoldiging in de betreffende periode	N.v.t.	153127
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	N.v.t.	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	N.v.t.	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

BALANS EN DE TOELICHTING

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN BEPALING VAN DE BATEN EN LASTEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Ook verwijzen wij naar het op 22 april 2026 door de raad vastgestelde Normenkader 2025.

In de paragraaf weerstandsvermogen hebben we aangegeven dat er bij een gemeente per definitie geen onzekerheid kan bestaan over de continuïteitsdoelstelling. Deze jaarstukken zijn opgesteld op basis van deze continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen baten en lasten

In de programmarekening worden de baten en de lasten op dezelfde wijze gerangschikt als in de begroting. Zowel de baten als lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (stelsel van baten en lasten). Het vereiste van toerekenen houdt in dat de gevolgen van transacties en andere gebeurtenissen in de administratie worden geboekt en in de jaarrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen of waarop zij betrekking hebben (en niet wanneer geldmiddelen worden ontvangen of betaald).

Als baten en lasten worden niet aangemerkt de neutrale uitgaven en inkomsten, zoals BTW, ingehouden en af te dragen loonbelasting.

Uitzondering op de toepassing van het stelsel van baten en lasten vormen de ontvangen dividenden. Deze worden conform de richtlijnen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) toegerekend aan het jaar waarin ze ontvangen worden (kasstelsel).

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden voor de jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Grondslagen voor waardering balansposten

In de financiële verordening gemeente Zevenaar 2025, artikel 14, is opgenomen dat het beleid inzake activeren en afschrijven nader zal worden beschreven in de nota activerings- en afschrijvingsbeleid. Deze nota is voor de nadere uitwerking van het beleid van deze aspecten.

Voor deze nota en de actuele afschrijvingstabel verwijzen wij naar de [Nota van activerings- en afschrijvingsbeleid 2024](#).

Waardering

Waarderingsgrondslagen balansposten

Bij de waarderingsgrondslagen gaat het om de waardebepaling van activa en de regels die daarvoor gelden. Het gaat hierbij om de waardering van balansposten (bezittingen), en om een reëel beeld te krijgen van de vermogenspositie van de gemeente. Het BBV geeft strikte regels voor de waardering van activa. Hiermee wordt voorkomen dat financiële resultaten kunnen worden beïnvloed en anderzijds wordt bereikt dat financiële gegevens in de loop der tijd vergelijkbaar blijven.

De hoofdregel voor waardering van activa is opgenomen in artikel 63 van de BBV: activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende

kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

In Zevenaar worden activa gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs exclusief toegerekende uren gemeentelijk apparaat en overige indirecte kosten (overhead). Rente wordt niet geactiveerd.

Duurzame waardevermindering van vaste activa

In de loop der tijd kan de waarde van een actief zijn veranderd ten opzichte van de boekwaarde ervan op de balans. Herwaardering van activa (naar een hogere waarde) is niet toegestaan, omdat winst pas bij realisatie mag worden genomen. Afwaardering van activa wordt in de meeste gevallen eveneens niet toegestaan, waardering geschiedt immers tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Onder bepaalde voorwaarden zijn bijzondere waardeverminderingen wel toegestaan of verplicht. Het betreft hier bijvoorbeeld waardeverminderingen als gevolg van wijzigingen in de levensduur als gevolg van schade of milieuvervuiling, wijziging van de bestemming en functie van het vastgoed. Een duurzame waardevermindering moet wel worden verwerkt in de balans door een extra afschrijving. De afwaardering vindt plaats onafhankelijk van het resultaat. Daarnaast is bepaald dat een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, wordt afgewaardeerd op het moment van buiten gebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde. Bij vervanging van een niet afgeschreven investering, wordt de restant boekwaarde afgeboekt op het moment van vervanging.

Desinvestering activa

Op het moment dat een desinvestering plaatsvindt (bv. verkoop bedrijfsauto of sluiting kantoor), wordt de boekwinst of het boekverlies in het resultaat van het betreffende jaar verwerkt en niet verrekend met de verkrijgingsprijs van een nieuw actief. Het verrekenen is niet toegestaan op grond van het BBV.

Componentenbenadering

Investeringsbudget in de openbare ruimte worden vaak gelijktijdig uitgevoerd (wegenonderhoud, inrichting groen, vervanging riool, aanleg openbare verlichting, aanleg parkeerplaatsen). Zowel de aanvraag voor het investeringsbudget als de uitbesteding gebeurt veelal in één krediet. Vooraf wordt de verdeelsleutel vastgelegd inzake de kosten. De werkelijke uitgaven worden met dezelfde verdeelsleutel verantwoord. In geval van substantieel meerwerk is extra budget nodig. Bij de aanvraag voor extra budget wordt aangegeven naar welke component(en) het meerwerk wordt toegerekend. Het BBV kent geen voorschriften voor Componentenbenadering.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN BALANSPOSTEN

Algemeen

De activa zijn op basis van de nota activerings -en afschrijvingsbeleid 2024 verwerkt. Het uitgangspunt is dat alle activa lineair worden afgeschreven.

ALGEMEEN INVESTERINGEN

Onder investeren wordt verstaan het vastleggen van vermogen in objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. De investeringen worden op de balans verantwoord. De lasten voortvloeiende uit de investeringen in materiële vaste activa, zoals onderhoud, afschrijvingen, toegerekende rente en verzekeringen, behoren tot de jaarlijkse exploitatielasten. Onze gemeente heeft de financiële grens waarboven objecten als investeringen worden beschouwd gesteld op € 25.000.

Bij een bestaand actief is sprake van een investering indien de uitgaven:

- leiden tot een significante kwaliteitsverbetering; en/of;
- leiden tot een levensduurverlenging; en/of ;
- aanpassingen betreffen om te voldoen aan wet- en regelgeving (bijv. investeringen in een gebouw om te voldoen aan veiligheidsvoorschriften die invloed hebben op de waarde en de levensduur).

Wanneer uitgaven worden gedaan voor het behoud van de oorspronkelijke kwaliteit en levensduur van een actief, dan is er sprake van onderhoud.

INVESTERINGEN OP DE BALANS

Op de balans maken de investeringen in objecten voor eigen gebruik, die lang mee gaan, deel uit van de vaste activa en wel het onderdeel materiële vaste activa. Volgens artikel 35 BBV worden deze investeringen als volgt op de balans opgenomen:

- a. investeringen met een economisch nut;
- b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings voor (riool- en afvalstoffen)heffingen moeten apart op de balans worden opgenomen, omdat de regelgeving over de verslaggeving daarvan en de daaraan gerelateerde lasten tot onduidelijkheden in fiscale procedures hebben geleid. Mede gezien de juridische consequenties die een onjuiste kostentoerekening aan deze taken kan hebben, is deze categorie in het leven geroepen. De bedoelde heffing betreft ook rechten die op grond van artikel 229 lid 1a en b van de Gemeentewet geheven kunnen worden. Dit zijn rechten die maximaal kostendekkend mogen zijn, alleen besteed mogen worden aan het doel waarvoor de rechten zijn geheven en die ook een spaarbedrag voor vervanging van de betrokken activa mogen bevatten.

VASTE ACTIVA

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) onderscheidt de volgende soorten vaste activa:

1. Immateriële vaste activa;
2. Materiële vaste activa;
3. Financiële vaste activa.

Immateriële activa

De immateriële vaste activa worden onderverdeeld in:

- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- bijdragen aan vaste activa in eigendom van derden.

De gemeente heeft besloten, de kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio van geldleningen niet te activeren.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling te verbinden aan een bepaald actief worden geactiveerd als zij aan bepaalde voorwaarden voldoen. De afschrijvingstermijn is dan maximaal 5 jaar. Activering is niet dwingend voorgeschreven. De kosten kunnen eventueel volledig ten laste van de rekening van baten en lasten van het desbetreffende jaar worden gebracht.

De bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd als:

- er sprake is van een investering door een derde;
- de investering bijdraagt aan de publieke taak;
- de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals overeengekomen is;
- de bijdrage kan worden teruggevorderd, als de derde in gebrek blijft of onze gemeente recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

De immateriële en materiële activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals opgenomen in de nota activerings- en afschrijvingsbeleid. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Een saldo voor agio of disagio wordt lineair in 5 jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn stoffelijk van aard. Een uitzondering hierop is software en licenties op software voor onbepaalde duur die in een keer in rekening wordt gebracht. Op grond van de stellige uitspraak in de Notitie Materiële Vaste Activa van de commissie BBV valt dit ook onder de materiële vaste activa (investeringen met een economisch nut).

Investeringsbijdragen van derden met een direct aantoonbare relatie en geen specifieke terugbetalingsverplichting worden in mindering gebracht op de uitgaven voor de betreffende investering.

Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Bij materiële vaste activa is het onderscheid van belang tussen activa met een economisch nut en activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Een **investering met economisch nut**:

- is verhandelbaar;
- kan bijdragen aan het genereren van middelen;
- *moet geactiveerd* worden (m.u.v. kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde).

Op investeringen met economisch nut wordt afgeschreven volgens afschrijvingstermijnen opgenomen in de [Nota van activerings- en afschrijvingsbeleid 2024](#).

In erfpacht uitgegeven percelen behoren tot de investeringen met een economisch nut en zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen).

De BBV schrijft voor dat in de toelichting bij de materiële vaste activa wordt aangegeven welke activa in erfpacht zijn uitgegeven.

Een **investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut**:

Met het oog op een betere vergelijkbaarheid van de kosten, is in de nieuwe BBV de systematiek van activering en afschrijving voor alle investeringen met ingang van 2017 gelijk getrokken. Dit betekent dat alle investeringen met een maatschappelijk nut, evenals de investeringen met een economisch nut, worden geactiveerd en over de verwachte levensduur worden afgeschreven.

Een investering in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut:

- vervult een publieke taak;
- genereert geen middelen;
- moet met ingang van 2017 geactiveerd worden.

In onze gemeente vindt de afschrijving op de materiële vaste activa plaats in het jaar na gereed melding. Concreet betekent dit dat wordt gestart met afschrijven op het moment dat sprake is van een boekwaarde per 1 januari van een jaar.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs. De onder financiële vaste activa opgenomen leningen zijn onder te verdelen in verstrekte leningen aan woningbouwcoöperaties en overige verstrekte leningen. De leningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de aflossingen. De aflossingen van de leningen vinden plaats op basis van annuïteiten of op lineaire basis.

Tevens worden onder de financiële vaste activa verantwoord de bijdragen aan activa in eigendom van derden, zoals bijdragen in restauratiekosten, bijdragen achterpad verlichting, bijdragen in investeringen van sportverenigingen e.d. De voorwaarden die ervoor gelden om te mogen activeren zijn opgenomen in artikel 61 van het BBV. Belangrijk is dat de bijdrage teruggevorderd moet kunnen worden als de derde in gebreke blijft.

Flottende activa

Op grond van de notitie Grondexploitaties is sprake van grondexploitaties als de gemeente, zoals de onze, een actief grondbeleid voert. Dat betekent dat de gemeente grond koopt, die bouw- en woonrijp maakt en weer verkoopt of in erfpacht uitgeeft aan ontwikkelaars, aannemers en particulieren.

Het startpunt van een Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Om risico's die samenhangen met lang lopende projecten te beperken mag de looptijd maximaal 10 jaar bedragen. Van deze looptijd mag alleen gemotiveerd worden afgeweken als deze is geautoriseerd door de raad en is voorzien van risico-beperkende beheersmaatregelen om onzekerheden en risico's te mitigeren (matigen).

De actualisatie van onze grondexploitatiecomplexen vindt jaarlijks door de gemeenteraad plaats.

Aan de taakvelden inzake grondexploitaties wordt met ingang van 2024 de rente toegerekend op basis van de rente-omslag die volgt uit de notitie rente 2023.

Vorderingen

Vorderingen worden, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen algemene reserves en bestemmingsreserves evenals het saldo van de rekening van baten en lasten.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijk is in te schatten. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies (artikel 44 – BBV). Een uitzondering is de pensioenvoorziening. De pensioenvoorziening betreft de in eigen beheer opgebouwde verplichting voor (gewezen) wethouders. De pensioenvoorziening is berekend volgens de actuariële methode.

Voor gepensioneerden en niet-gepensioneerden zijn dezelfde grondslagen gehanteerd. In de berekeningen zijn de niet ingegane pensioenen herrekend naar de AOW-leeftijd (aan de hand van de huidige uitruilfactoren), zoals vermeld op de site van de SVB.

Voor een nadere toelichting per voorziening verwijzen wij naar het overzicht van voorzieningen die na de toelichting op de balans is opgenomen.

Met ingang van 2021 is het niet langer toegestaan in geval van achterstallig onderhoud, waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties een termijn van 4 jaar te hanteren voor het vormen van en voorziening hiervoor. Er mag geen sprake zijn van een negatieve voorziening bij de jaarrekening dus is een eenmalige last ten gunste van deze voorziening noodzakelijk.

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden zijn begrepen schulden met een oorspronkelijke looptijd van een jaar of langer.

De schulden worden opgenomen tegen de nominale waarde verminderd met aflossingen.

Onder de langlopende schulden worden tevens opgenomen de door derden bij de gemeente belegde gelden.

Vlottende passiva

De posten opgenomen onder vlottende passiva worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Buiten de balans opgenomen Borg- en Garantstellingen

De door de gemeente gewaarborgde geldleningen zijn voor het totaal waarvoor de gemeente garant staat per einde boekjaar opgenomen. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de Staat van gewaarborgde geldleningen en andere garantieverplichtingen die na de toelichting op de balans is opgenomen.

RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid, het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:

- Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 22 april 2026 door de raad is vastgesteld;

- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn.

Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.

- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 2 % (zijnde € 3.715.600) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;

- Een rapporteringstolerantie van € 250.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Balans per 31-12-2025 activa

Nr.	Omschrijving	Bedragen x € 1.000	
		Ultimo 2025	Ultimo 2024
1	Vaste activa		
1.1	Immateriële vaste activa:		
1.1.1	Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
1.1.2	Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	891	445
1.1.3	Bijdragen aan activa in eigendom van derden	100	106
1.2	Materiële vaste activa:		
1.2.1	Investerings met economisch nut	92.905	93.181
1.2.2	Investerings met maatschappelijk nut	22.691	20.517
1.2.3	Investerings met economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven	36.458	31.575
1.3	Financiële vaste activa:		
1.3.1	Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	35	35
1.3.2	Leningen aan woningbouwcorporaties	0	0
1.3.3	Leningen aan deelnemingen	6.973	7.223
1.3.4	Overige langlopende geldleningen	11.515	10.989
1.3.5	Overige uitzettingen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer	0	0
Totaal vaste activa		171.568	164.071
3	Vlottende activa		
3.1	Voorraden:		
3.1.1	Grond- en hulpstoffen	0	0
3.1.2	Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	21.895	27.922
3.1.3	Gereed product en handelsgoederen	289	289
3.2	Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:		
3.2.1	Vorderingen op openbare lichamen	12.367	12.638
3.2.2	Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	1.299	855
3.2.3	Schatkistbankieren	10.194	1.767
3.2.4	Overige vorderingen	4.769	3.749
3.3	Liquide middelen:		
3.3.1	Kas-, bank- en girosaldi	1.717	2.385
3.4	Overlopende activa		
	Voorschotten overheidslichamen	8.162	1.283
	Overige nog te ontvangen bedragen	2.896	4.229
Totaal vlottende activa		63.588	55.117
TOTAAL ACTIVA		235.156	219.188
	Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969	260	0

Balans per 31-12-2025 passiva

		Bedragen x € 1.000	
Nr.	Omschrijving	Ultimo 2025	Ultimo 2024
2	Vaste passiva		
2.1	Eigen vermogen:		
2.1.1	Algemene Reserve	36.648	38.867
2.1.2	Bestemmingsreserves	21.972	23.731
2.1.3	Resultaat	3.131	-2.537
2.2	Voorzieningen	16.541	13.910
2.3	Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer:		
2.3.1	Onderhandse leningen	104.964	103.246
2.3.2	Door derden belegde gelden	16	16
2.3.3	Waarborgsommen	0	0
Totaal vaste passiva		183.272	177.233
4	Vlottende passiva		
4.1	Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar		
4.1.1	Bank- en giroaldi	0	0
4.1.2	Overige schulden	24.511	18.862
4.1.3	kasgeldlening	0	0
4.2	Overlopende passiva		
	Vooruit ontvangen bedragen van overige overheid	17.547	14.521
	Overige overlopende passiva	9.826	8.572
Totaal vlottende passiva		51.884	41.955
TOTAAL PASSIVA		235.156	219.188
Bedrag aan borgstellingen of garantiestellingen aan natuurlijke en rechtspersonen		210.370	200.627

TOELICHTING BALANS

Een balans bestaat zowel uit bezittingen, de activa, als uit het vermogen, de passiva. Anders gezegd de balans geeft aan waarin is geïnvesteerd en hoe deze investeringen zijn gefinancierd.

Financiering heeft betrekking op de wijze waarop op de geld- en kapitaalmarkt, of via onderhandse leningen, in de behoefte aan geld en kapitaal wordt voorzien.

Dekking heeft betrekking op de middelen die worden gevonden om de lasten in de begroting op te vangen.

Zowel de activa als de passiva worden onderverdeeld. De indeling van de balans is gebaseerd op het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

In de hierna volgende toelichting op de balans worden de balansmutaties in beeld gebracht. De meest in het oog springende verschillen worden in dit onderdeel samengevat.

In de toelichting bij de investeringen worden alleen bedragen boven de € 100.000 opgenomen.

(Bedragen x € 1.000)

Door het afronden per € 1.000 kunnen verschillen voorkomen.

VASTE ACTIVA

De vaste activa kent voor onze gemeente de volgende onderverdeling:

- Immateriële vaste activa;
- Materiële vaste activa;
- Financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

1.1.2 Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

Boekwaarde per 1 januari 2025	445
BIJ: Investeringen gedurende het jaar	450
AF: Afschrijvingen gedurende het jaar	--
AF: Bijdragen van derden	4
Boekwaarde per 31 december 2025	891

De volgende onderverdeling wordt gemaakt:

1. Kosten van onderzoek en ontwikkeling;
2. Voorbereidingskosten grondexploitaties (GREX).

De vermeerdering van kosten van onderzoek en ontwikkeling is:

Onderzoek PlanMER

Haalbaarheidsonderzoek huisvesting de Tamboerijn/De Wissel.

De vermeerdering van de voorbereidingskosten GREX:

Betreft voorbereidingskredieten Witte Kruis, Groot Holthuizen Veld A en B, Reisenakker en Dijkweg.

1.1.3. Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Boekwaarde per 1 januari 2025	106
BIJ: Nieuwe bijdragen gedurende het jaar	--
AF: Afschrijvingen gedurende het jaar	6
Boekwaarde per 31 december 2025	100

Deze subsidiebijdragen in activa van derden etc. zijn opgenomen in de Staat van activa en bestaan uit o.a. tegelpad, Jongerencentrum, aanleg tennisbanen en huisvesting peuterspeelzaal.

Materiële vaste activa

1.2.1 Investerings met economisch nut

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Woon- ruimten	Bedrijfsge- bouwen	Grond- weg- en water- bouw- kundige werken	Vervoer- middelen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal 2025
Aanschafwaarde	10.123	0	93.052	18.135	5.363	10.957	5.422	143.052
Cumulatieve afschrijving	561	0	33.073	5.491	4.122	4.059	2.565	49.871
Boekwaarde 1-1-2025	9.562	0	59.979	12.644	1.241	6.898	2.857	93.181
Investerings 2025	0	0	759	623	1.022	281	536	3.221
Desinvesterings	0	0	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	0	2143	319	132	493	383	3.470
Afname boekwaarde	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0	27	0	0	0	27
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2025	9.562	0	58.595	12.921	2.131	6.686	3.010	92.905

Eigendom bedrijfsgebouwen

Wanneer de gemeente wel het economisch eigendom, maar niet het juridisch eigendom van een materieel vast actief heeft, moet het materieel vast actief op de balans van de gemeente worden opgenomen en wordt in de toelichting de eigendomssituatie toegelicht.

Uitgangspunt van de onderwijswetgeving is dat het eigendom van het schoolgebouw ligt bij het schoolbestuur. Dit eigendom wordt als zodanig vastgelegd in het kadaster via een notariële akte. In het spraakgebruik wordt bij de schoolgebouwen onderscheid gemaakt tussen het juridisch eigendom (schoolbestuur) en het economisch eigendom (claimrecht). De schoolgebouwen in onze gemeente staan onder de bedrijfsgebouwen met economisch nut op de balans.

Gronden en terreinen

Op grond van artikel 35 van de BBV wordt aangegeven welke gronden/terreinen in erfpacht zijn uitgegeven.

Van de gronden in de MVA zijn de volgende gronden uitgegeven voor erfpacht;

Reisenakker

Grond- weg- en waterbouwkundige werken

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar is voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investeringen:

Klimaatadaptieve maatregelen	348
Herinrichting park.plaatsen centrum/babberichseweg	137

Vervoermiddelen

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar is grotendeels veroorzaakt door de aanschaf van:

Vrachtwagen	418
Rioolcombi (kolkenzuiger)	407

Machines, apparaten en installaties

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar is voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investering:

2 veegwagens	136
2 grote zoutsproeiers Epoke	127

Overige materiële vaste activa

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar is voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investering:

Vervanging hardware werkplekken	222
Invullen gebouw Raadhuisplein	174

1.2.2. Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Bedrijfsge- bouwen	Grond- weg- en water- bouw- kundige werken	Machines, apparaten en installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde	0	1.975	24.206	303	797	27.281
Cumulatieve afschrijving	0	0	6.341	246	176	6.763
Boekwaarde 1-1-2025	0	1.975	17.865	57	621	20.518
Investerings 2025	0	642	3.184	223	318	4.367
Desinvesterings	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	0	413	3	44	460
Bijdragen van derden	0	1380	354	0	0	1.734
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2025	0	1.237	20.282	277	895	22.691

Bedrijfsgebouwen

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar wordt veroorzaakt door de investeringen in:

Pand Dorpsstraat Angerlo	100
Pand Stationsplein Zevenaar	543

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar is voornamelijk veroorzaakt door de volgende investeringen:

Revitalisatie wegen	908
Vervanging BOV masten en armaturen	470
Reguliere vervanging bomen en groen	1.066

Machines, apparaten en installaties

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar wordt veroorzaakt door de investering in:

Verkeersregelinstallaties	223
---------------------------	-----

Overige materiële vaste activa

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar is voornamelijk veroorzaakt door de volgende investering:

Speeltoestellen (vervanging en verduurzaming)	268
---	-----

1.2.3. Investerings met economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Woon-ruimten	Bedrijfsgebouwen	Grond-weg- en waterbouw-kundige werken	Vervoer-middelen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde	14	0	18	43.059	0	23	2.149	45.263
Cumulatieve afschrijving	0	0	12	13.081	0	16	579	13.688
Boekwaarde 1-1-2025	14	0	6	29.978	0	7	1.570	31.575
Investerings 2025	0	0	0	5.686	0	0	101	5.787
Desinvesterings	0	0	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	0	1	804	0	1	98	904
Bijdragen van derden	0	0	0	0	0	0	0	0
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2025	14	0	5	34.860	0	6	1.573	36.458

Grond- weg- en waterbouwkundige werken

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende investeringen:

Lobith-Noord: vernieuwen riool-stelsel etc.	1.990
Methen en Heerenmäten: vrijverval riool	201
Gemalen mechanisch/elektrisch en IBA's	456
Marktplein Lobith-Zuid: vernieuwen riool-stelsel	619
Bloemenkamp vernieuwen rioolstelsel	1.957
Schrijvershoek vernieuwen rioolstelsel	376

Financiële vaste activa

1.3 Financiële vaste activa

1.3.1. Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen

Boekwaarde per 1 januari	35
BIJ: Kapitaalverstreking gedurende het jaar	-
AF: Aflossingen gedurende het jaar	-
Boekwaarde per 31 december	35

Het betreft deelnemingen in de vorm van aandelen. De gemeente is houder van aandelen van:

Vitens	34.717	aandelen
Bank voor Nederlandse Gemeenten	12.934	aandelen
Ataro B.V.	12	aandelen
Alliander	616.132	aandelen (± 0,45% van het totaal)

1.3.3. Leningen aan deelnemingen

Boekwaarde per 1 januari	7.223
BIJ: Verstrekte leningen gedurende het jaar	0
AF: Aflossingen gedurende het jaar	250
AF: Kortlopende deel van de leningen	250
Boekwaarde per 31 december	6.723

Het saldo betreft:

Verstrekte reverse converteerbare hybride obligatielening aan Alliander N.V. in 2021.

In 2021 is tot het versterken van de kapitaal-structuur van Alliander N.V. overgegaan door het verstrekken van een reverse converteerbare hybride obligatielening van € 2.722.936. Om de capaciteit van de elektriciteitsnetten op veel plekken te verdubbelen zijn grootschalige investeringen noodzakelijk. Alliander verwacht dat de totale investeringen op korte termijn oplopen tot ca. € 1,2 miljard per jaar. Om het daarvoor benodigde geld op de markt te kunnen lenen en tegelijk een financieel solide bedrijf te blijven, was versterking van het eigen vermogen van Alliander nodig. De aandeelhouders hebben naar rato van hun aandelenbelang deelgenomen. De gemeente Zevenaar is aandeelhouder van Alliander met een belang van 0,45% van de in totaal 136.794.964 aandelen. Wettelijk is bepaald dat de aandelen van netwerkbedrijven als Alliander niet in private handen mogen zijn. Alle aandelen zijn dan ook in handen van een aantal provincies, waterschappen en gemeenten. Het belang van de gemeente bij het aandeelhouderschap is tweeledig:

- de gemeente kan (enige) invloed uitoefenen op het beleid van Alliander;
- de gemeente ontvangt dividend van Alliander als het resultaat dat toelaat.

Op termijn zal Alliander naar verwachting de lening converteren oftewel omzetten naar nieuw uit te geven aandelen, welke in plaats van rente een dividendopbrengst zal opleveren.

Het rentepercentage voor genoemde obligatielening is 2,075.

Verstrekte vaste geldlening aan Gemeenschappelijk Regeling Reiniging De Liemers (GR RDL).

In 2022 is aan het bestuur van de GR RDL een vaste geldlening verstrekt van € 5 miljoen voor de bouw van het nieuwe (afval) aanbestedstation op 7Poort.

De GR RDL voert de publieke taken uit in opdracht van de gemeenten Montferland en Zevenaar op het gebied van afvalinzameling en de exploitatie van aanbestedstations. De uitvoering van deze taken moet voor de gemeenten een bijdrage leveren aan de vermindering van de hoeveelheid restafval, zodat de gemeenten kunnen voldoen aan de VANG-doelstelling (Van Afval Naar Grondstof). De inzameling van afval levert een bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeenten Montferland en Zevenaar.

1.3.4. Overige langlopende geldleningen

De overige langlopende leningen bestaan uit:

a. Hypothecaire geldleningen personeel	2.993
b. Verstrekte geldleningen aan stichtingen c.a.	195
c. Leningen via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Nederland (SVN):	
1. Leningen verzakte woningen	75
2. Verstrekte startersleningen	5.510
3. Verstrekte duurzaamheidsleningen	221
4. Verstrekte leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	2.751
d. Sociale kredieten aan inwoners verstrekt door de Kredietbank	19
Boekwaarde per 31 december	11.764

a. Toelichting hypothecaire geldleningen personeel

Vanaf 1 januari 2009 is het wettelijk niet meer toegestaan om als gemeente nog (nieuwe) hypotheek te verstrekken aan het personeel. De aflossing in huidig boekjaar was in totaal € 204.347.

Boekwaarde per 1 januari	3.451
AF: Aflossingen gedurende het jaar	204
AF: Kortlopend deel leningen	254
Boekwaarde per 31 december	2.993

b. Toelichting verstrekte geldleningen aan stichtingen c.a.

Het betreft verstrekte geldleningen aan sportverenigingen en aan woonwagengewoners voor woonwagens. Er resteren in totaal 7 leningen op 31-12-2025.

Boekwaarde per 1 januari	227
AF: Aflossingen gedurende het jaar	16
AF: Kortlopend deel leningen	16
Boekwaarde per 31 december	195

c1. Verstrekte leningen via SVN voor verzakte woningen

Via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVN) zijn leningen verstrekt aan particulieren voor de verbetering van de kwaliteit van de volkshuisvesting en de stedelijke vernieuwing in brede zin. Er resteren 2 leningen.

Boekwaarde per 1 januari	80
AF: Aflossingen gedurende het jaar	5
Boekwaarde per 31 december	75

c2. Verstrekte startersleningen via SVN

Tot 1 februari 2017 was het mogelijk voor de kopers in de nieuwbouwwijk Groot Holthuizen een starterslening aan te vragen. Het SVN was belast met de uitvoering. In totaal kon de starterslening maximaal € 22.500 bedragen. De eerste drie jaren zijn de leningen aflossingsvrij.

In 2016 is de laatste starterslening verstrekt. In totaal zijn er 15 leningen verstrekt.

Deze verordening is in 2017 ingetrokken. Er resteren nog 4 leningen.

In juli 2020 is de Verordening Starterslening gemeente Zevenaar 2020 vastgesteld en op 16 juli 2020 in werking getreden. Hiervoor is een revolverend fonds van in totaal € 1 miljoen beschikbaar aan het SVN.

Het maximale bedrag voor de Starterslening Zevenaar is vastgesteld op € 40.000, - met als voorwaarde dat de hoogte van de Starterslening Zevenaar maximaal 20% bedraagt van de totale koop/(aanneem)som van de maximale Nationale Hypotheek Garantie grens (NHG-grens), inclusief eventuele verbeter en/of

meerwerkkosten. Een hoger maximum zou kunnen resulteren in een schuldenlast die tot hoge risico's voor de betreffende koper(s) zou leiden. Het minimumbedrag is op € 2.500, - vastgesteld uit efficiency overwegingen.

Op 24 november 2021 is besloten nogmaals € 1 miljoen beschikbaar te stellen voor startersleningen. Bij raadsbesluiten van 1 februari en 1 november 2023 is een budget beschikbaar gesteld van respectievelijk € 1 miljoen en € 1,5 miljoen. Voor 2024 0.5 miljoen en voor 2025 een budget van 1 miljoen. Dat maakt samen het totaal beschikbaar gestelde saldo van € 6 miljoen.

In 2025 zijn in totaal 44 leningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 1.524.000

Boekwaarde per 1 januari (oude leningen)	47
AF: Aflossingen gedurende het jaar (oude leningen)	2
Boekwaarde per 31 december (oude 4 leningen)	45

Boekwaarde per 1 januari (nieuwe leningen)	4.389
Verstrekte leningen nieuwe verordening	1.524
AF : Aflossingen gedurende het jaar	448
Boekwaarde per 31 december	5.465
Totaal boekwaarden alle startersleningen per 31-12-2025	5.510

c3. Verstrekte duurzaamheidsleningen via SVN

Bij raadsbesluit op 25 januari 2017 is de verordening Duurzaamheidslening Zevenaar vastgesteld. De duurzaamheidslening is een stimulans om een financiële impuls te geven aan de energiebesparing in de bestaande woningvoorraad en daarmee ook de kwaliteit van de bestaande voorraad te verhogen. De duurzaamheidslening wordt ingezet voor de particuliere woningvoorraad met een bouwjaar van ouder dan 1980 en een WOZ-waarde van minder dan € 200.000.

In juni 2019 is deze verordening ingetrokken en hiervoor de Verordening Toekomstbestendig wonen Gelderland in plaats gekomen.

In 2025 resteren 71 duurzaamheidsleningen met het volgende verloop :

Boekwaarde per 1 januari	292
AF: Aflossingen gedurende het jaar	71
Boekwaarde per 31 december	221

c4 Verstrekte leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland via SVN

In juni 2019 is de Verordening Toekomstbestendig wonen Gelderland vastgesteld. Hiervoor is een revolverend fonds van in totaal € 1.520.000 beschikbaar. (In een revolverend fonds komt het uitgeleende geld weer terug zodat het opnieuw beschikbaar komt voor nieuwe leningen. Dit is een beproefde manier van duurzaam financieren.)

Op 24 november 2021 is besloten € 1 miljoen beschikbaar te stellen voor het verstrekken van leningen voor de verduurzaming en in 2024 €1 miljoen. Dat maakt een totaal van €3.520.000.

In 2025 zijn in totaal 48 leningen verstrekt voor een totaalbedrag van €632.000

Boekwaarde per 1 januari	2.460
BIJ: Verstrekte leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	635
AF: Aflossingen gedurende het jaar	344
Boekwaarde per 31 december	2.751

d. Sociale kredieten aan inwoners verstrekt door de Kredietbank

Op grond van de dienstverleningsovereenkomst met de Kredietbank Nederland resteren er op 31-12-2025 in totaal 24 sociale verstrekte leningen met een restantbedrag van € 19.358. In 2025 is er 1 nieuwe lening verstrekt.

Boekwaarde per 1 januari	44
BIJ: Verstrekte duurzaamheidsleningen	3
AF: Aflossingen gedurende het jaar	28
Boekwaarde per 31 december	19

Flottende activa

De flottende activa kent voor onze gemeente de volgende indeling:

- Voorraden;
- Uitzettingen met de looptijd korter dan 1 jaar;
- Liquide middelen;
- Overlopende activa.

3.1 Voorraden

Volgens artikel 38 van de BBV worden op de balans onder de voorwaarden afzonderlijk opgenomen:

- a. grond- en hulpstoffen;
- b. onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie;
- c. gereed product en handelsgoederen;
- d. vooruitbetalingen.

b. onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Op grond van de notitie Grondbeleid is sprake van grondexploitaties als de gemeente een actief grondbeleid voert. Dat betekent dat de gemeente grond koopt, die bouw- en woonrijp maakt en weer verkoopt of in erfpacht uit geeft aan ontwikkelaars, aannemers en particulieren.

Het startpunt van een Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Om risico's die samenhangen met lang lopende projecten te beperken mag de looptijd maximaal 10 jaar bedragen, Van deze looptijd mag alleen gemotiveerd worden afgeweken als deze is geautoriseerd door de raad en is voorzien van risico-beperkende beheersmaatregelen om onzekerheden en risico's te mitigeren (matigen).

De actualisatie van onze grondexploitatiecomplexen vindt jaarlijks door de gemeenteraad plaats.

Aan de taakvelden inzake grondexploitaties wordt met ingang van 2024 de rente toegerekend op basis van de rente-omslag die volgt uit de notitie rente 2023. Daarnaast wordt met ingang van 2025 ook rente toegerekend op basis van projectfinanciering.

Algemene toelichting over methodiek marktwaarde en verliesvoorziening

Jaarlijks wordt beoordeeld of de boekwaarde de marktwaarde van de grond overstijgt. Is hier sprake van dan is het verplicht hiervoor een verliesvoorziening te treffen die als een waardecorrectie moet worden gezien. De tot dan toe geactiveerde grondexploitatie krijgt daarmee een lagere waarde. Die lagere waarde kan in de jaarrekening op twee manieren worden gepresenteerd, namelijk:

- via een (niet-herstelbare) afboeking of;
- via het treffen van een verliesvoorziening.

De ingezette beleidslijn om te kiezen voor het treffen van een verliesvoorziening als correctie wordt voortgezet. Deze correctie wordt in mindering gebracht op de boekwaarde in de balans analoog aan de wijze zoals bij de dubieuze debiteuren. In deze jaarrekening is de verliesvoorziening verlaagd op de bouwgronden in exploitatie (BIE).

In totaal bedraagt de verliesvoorziening op 31-12-2025 voor onderhanden werken waaronder bouwgronden in exploitatie (BIE) € 27.129.638.

Het verloop van deze verliesvoorziening ten opzichte van 2024 is als volgt: (x € 1.000)

	Per 31-12-2025	Per 31-12-2024
Babberich Middag-Oost en Zwanenwaay	3.353	3.703
Zevenaar-Oost bedrijven en woningen	23.285	19.351
Waaijakkers	130	0
Vestersbos	362	512
Totaal verliesvoorziening grondexploitaties	27.130	23.566

De verliesvoorziening is gebaseerd op de netto contante waarde (NCW)

3.1.2. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie (BIE)

Boekwaarde per 31 december 2025 excl. verliesvoorziening	49.025
Verliesvoorziening per 31 december 2025	-27.130
Boekwaarde per 31 december 2025 incl. verliesvoorziening	21.895

Voorraad bouwgrond in exploitatie (BIE)	Resultaat neming tm 2024	BW begin djr	Vermeer deringen	Vermin deringen	Resultaat neming in 2025	BW einde djr	Restant uitgeef bare grond (m2)	BW per restant uitgeef bare m2	Nog te maken kosten	Nog te ontvangen opbrengsten	Verwacht eindresultaat eindwrd	Getroffen voorziening	Verwacht jaar van afronding
Bedrijventerrein													
Zevenaar-Oost bedrijven		1.675	2.193	-5.217	-	-1.348	110.390	-12	18.525	-26.795	9.505	8.590	2028
Businesspark 7PoortII		11.978	3.321	-35	-	15.264	356.824	43	42.279	-70.972	7.901		2034
Mercurion	561	-373	16	-	-	-356	3.055	-117	608	-315	47		2026
Totaal bedrijventerrein	561	13.281	5.531	-5.252	-	13.559	470.269	-86	61.412	-98.082	17.453	8.590	
Woningbouw													
Waaijakkers		125	420	-219	-	325	3.984	82	797	-1.000	-137	-129	2028
Zevenaar-Oost woningen		32.077	2.634	-4.231	-	30.481	9.692	3.145	5.763	-4.448	-34.414	-31.875	2029
Middag Oost & Zwanenwaay		3.549	354	-0	-	3.903	7.529	518	1.411	-1.962	-3.486	-3.353	2029
Vestersbos		1.404	185	-6	-	1.584	6.451	245	2.293	-3.630	-391	-362	2029
Vastgoedlocaties		1.052	180	-2.060	-	-828	2.060	-402	551	-310	594		2027
Totaal woningbouw	-	38.207	3.773	-6.515	-	35.465	29.716	3.589	10.815	-11.350	-37.834	-35.719	
Totaal voorraad BIE	561	51.488	9.304	-11.767	-	49.025	499.985	3.503	72.227	-109.432	-20.381	-27.130	

Gehanteerde parameters:

Parameter	2025	2026	2027	2028	2029 en verder
Kostenstijging verwervingen	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Kostenstijging civieltechnische werken	3,0%	3,0%	3,0%	2,5%	2,5%
Kostenstijging plankosten	4,5%	4,0%	3,0%	2,5%	2,5%
Opbrengststijging woningbouw	3,5% *	3,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Opbrengststijging woningbouw gereguleerde sector	5,0% *	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Opbrengsten bedrijven	2,0%*	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Discontovoet	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Rente	1,468%	2,026%	2,025%	2,079%	1,939%
Rente projectfinanciering (Businesspark 7PoortII)	3,000%	3,000%	3,000%	3,000%	3,000%

* Gehanteerd percentage indien geen andere afspraken zijn gemaakt met de ontwikkelende partij(en)

Voor een overzicht van de boekwaarden per complex verwijzen wij naar het overzicht grondexploitaties welke is opgenomen in de bijlagen.

c. gereed product en handelsgoederen;

Verkoop of buitengebruikstelling van vast actief

Volgens de BBV voorschriften moet wanneer een actief daadwerkelijk wordt bestemd voor verkoop, de resterende boekwaarden van deze activa worden overgeboekt naar deze balanspost te weten "Voorraden". Een eventueel verkregen opbrengst wordt als incidentele bate verantwoord in de jaarrekening. Indien het object nog een boekwaarde heeft, dan dient deze boekwaarde geheel afgeboekt te worden. Dit is een incidentele last in de jaarrekening. De verkoopopbrengst en het afboeken van de boekwaarde worden beide afzonderlijk verantwoord en mogen niet met elkaar worden verrekend. De verkoop opbrengst mag ook niet worden verrekend met de aanschafwaarde van een eventueel vervangingsobject.

Als bezuiniging bij het opstellen van de primitieve begroting 2020-2023 is besloten tot het versneld afstoten van 10 gemeentelijke panden/locaties. Van deze 10 locaties is na beoordeling besloten dat er 8 kunnen worden verkocht. Voor de overige 2 locaties loopt nog een onderzoek. De boekwaarden van de te verkopen panden zijn overgeheveld van andere balansposten naar deze balanspost voorraden te weten handelsgoederen. Het betreft de resterende boekwaarden van in totaal 5 panden voor een bedrag van in totaal € 910.184. De totale opbrengst staat tegenover de eenmalige afschrijvingslast en die is hoger dan de resterende boekwaarden. In 2022 en 2023 zijn in totaal 3 panden verkocht en daarmee ook geheel afgeschreven. In 2025 zijn er geen panden verkocht.

3.1.3. Gereed product en handelsgoederen

Boekwaarde per 1 januari	289
Afschrijving in verband met de verkoop van de panden	-
Boekwaarde per 31 december	289

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

3.2.1 Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen openbare lichamen is als volgt samengesteld:

Belastingdienst	11.621
Reinigingsdienst de Liemers (RDL) en andere Gemeenschappelijke Regelingen	189
Ministeries/Rijksdienst/Provincies en overige openbare lichamen	217
Diverse omliggende gemeenten	340
Totaal	12.367

Per medio april 2026 was van debiteuren "overheden" nog een bedrag van ruim € 11 miljoen te vorderen. Het betreft voornamelijk de BTW uit het BTW compensatiefonds die op 1 juli 2026 wordt ontvangen.

3.2.2 Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen

De boekwaarde per 31 december is als volgt samengesteld:

Rek. courant Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN):	669
Kredietbank Nederland	630
Boekwaarde per 31 december	1.299

Rekening courant Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN)

Voor een toelichting verwijzen wij naar balanspost 1.3.4. Overige langlopende geldleningen.

De bedragen onder deze balanspost betreffen de bedragen in rekening courant bij de SVN waarvoor nog geen leningen zijn verstrekt voor starters op de woningmarkt en voor toekomst bestendig wonen. Daarnaast betreft het ontvangen rente en aflossingen voor verstrekte leningen die de SVN heeft ontvangen die nog niet met de gemeente zijn afgerekend.

Kredietbank Nederland

Op 29 november 2017 is door de gemeenteraad besloten om een dienstverleningsovereenkomst met de Kredietbank Nederland aan te gaan. Er is in totaal € 650.000 (€ 500.000 voormalige gemeente Zevenaar in 2017 en € 150.000 in 2018 voormalige gemeente Rijnwaarden) verstrekt als werkkapitaal. Om vanaf 1-1-2018 sociale kredieten te verstrekken aan inwoners van de gemeente Zevenaar. Op 31-12-2025 resteert na de aflossingen een bedrag van € 19.358 Dit betekent dat de Kredietbank een restant werkkapitaal van € 630.642 heeft op 31-12-2025 voor het verstrekken van sociale kredieten aan inwoners.

3.2.3 Schatkistbankieren

In 2013 is de Regeling Schatkistbankieren van kracht geworden en is elke gemeente verplicht overtollige liquide middelen, boven een bepaalde drempel, af te storten bij het ministerie van Financiën (in 's Rijks schatkist). Voor onze gemeente is deze drempel voor 2025 berekend op € 3,748 miljoen (2% van het begrotingstotaal incl. GR RDL en GR SALD)

Het afroom-bedrag voor de schatkist hebben wij vastgezet op € 400.000. Bij het schatkistbankieren wordt een hogere rente ontvangen dan bij de BNG Bank.

In het besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn regels opgenomen over het rapporteren over (het gebruik van) het drempelbedrag. In onderstaande toelichting wordt voldaan aan deze rapportage-eis in de jaarrekening.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	3748,22			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	254	287	323	195
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	3.494	3.461	3.425	3.553
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	187.411			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	187.411			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van		Drempelbedrag	3748,22		
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	22.880	26.079	29.718	17.930
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	254	287	323	195

Op de balansdatum 31-12-2025 was een saldo van € 10.193.773 bij de schatkist ondergebracht.

Boekwaarde per 31 december	10.194
----------------------------	--------

3.2.4 Overige vorderingen

De overige vorderingen zijn als volgt samengesteld:

Debiteuren algemeen	1.216
af: Voorziening debiteuren algemeen	-37
Diverse belastingen	1.647
AF: Voorziening dubieuze debiteuren belastingen	-464
Debiteuren RSD (vorderingen op burgers)	2.064
AF: Voorziening dubieuze debiteuren RSD	-177
Kortlopende deel langlopende leningen (FVA)	520
Boekwaarde per 31 december	4.769

Liquide middelen

3.3.1 Kas-bank- en girosaldi

Het positieve saldo op 31-12-2025 van de gemeente:

Het totaal van onze bankrekeningen bij de Bank voor Nederlandse Gemeenten	1.706
Saldo SimplifiedCard	4
Het kassaldo bij Burgerzaken	7
Boekwaarde per 31 december	1.717

Overlopende activa

3.4. Onder de overlopende activa vallen de volgende posten:

- de van Nederlandse en Europese overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel;
- de overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen. Zoals nog te ontvangen bedragen waarvoor nog geen factuur/aanslag/declaratie is uitgegaan maar de grondslag voor de "vordering" voor de balansdatum is ontstaan. En ultimo het boekjaar geleverde maar nog niet gefactureerde prestaties.

a) De specificatie van het balansbedrag nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen:

(Bij de provinciale subsidie wordt in de regel na toekenning een voorschot verstrekt van 80% en wordt het restant na ontvangst van de definitieve afrekening ontvangen)

Nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen	saldo 1-1-2025	Toevoe- ging	Ontvan- gen	saldo 31-12-2025
Provinciale subsidie klompenpaden (uitstel tot 1-10-2024)	8	-	8	0
Provinciale subsidie gemeentelijke monumenten	0	2	0	2
Provinciale subsidie Toekomstbestendig Hengelder/Tatelaar (22-4-2025)	7	-	2	5
Gemeentefonds	0	76	0	76
Provinciale subsidie Doesburgseweg	0	30	0	30
Provinciale subsidie VRI snelfietspad	0	25	0	25
Provinciale subsidie Water en Bodem	0	20	0	20
SPUK H35B IZA (Integraal Zorg Akkoord) gelden	454	518	454	518
SPUK B2 Hersteloperatie toeslagen	339	369	339	369
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	99	41	99	41

Nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen	saldo 1-1-2025	Toevoe- ging	Ontvan- gen	saldo 31-12-2025
vangnetuitkering 2023				
Afrekening Erfgoedcommissie	0	9	0	9
SPUK J17 realisatiestimulans	0	721	0	721
SPUK M16 GOO Oekraïne	376	539	376	539
Totaal voorschotten overheidslichamen	1.283	2.350	1.278	2.355

b) De specificatie van het balansbedrag per 31-12-2025 van de overige nog te ontvangen bedragen van boven de

€ 100.000 (afgerond en weergegeven per € 1.000);

Overige nog te ontvangen bedragen met / of afrekening van

Afvalstoffenheffing	942
Onroerendzaakbelasting (OZB)	415
Toeristenbelasting	382
SDL afrekening	381
RDL afrekening (diversen)	941
RID eindafrekening	347
Waterschadevergoeding voortgezet onderwijs	128
Het Rijk (loonheffing en rijbewijzen dec)	26
Totaal bedragen onder de € 100.000	1.282
Totaal nog te ontvangen bedragen	4.844

Vooruitbetaalde bedragen

VGGM bijdrage brandweer 1e halfjaar 2026	1.630
VGGM bijdrage GGD 1e halfjaar 2026	618
VGGM bijdrage basisaanbod JGZ + RVP 1e halfjaar 2026	400
Vervoersregio Arnhem en Nijmegen (routegebonden) 1e kwartaal 2026	282
Stichting Veilig Thuis Gelderland Midden 1e termijn subsidie 2026	217
Vervoersregio Arnhem en Nijmegen (vraagafhankelijk) 1e kwartaal 2026	140
Totaal bedragen onder de € 100.000	453
Totaal vooruitbetaalde bedragen	3.740

Nog te ontvangen bedragen diverse projecten faciliterend grondbeleid	115
Aparte balansposten	4

Nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen		2.355
Overige nog te ontvangen bedragen met / of afrekening	4.844	
Vooruitbetaalde bedragen	3.740	
Nog te ontvangen bedragen diverse projecten faciliterend grondbeleid	115	
Aparte balansposten (legesafdrachten)	4	
Totaal overige nog te ontvangen bedragen		8.703
Totaal overlopende activa		11.058

VASTE PASSIVA

Vaste passiva kent voor onze gemeente de volgende onderverdeling:

- Eigen vermogen;
- Voorzieningen;
- Vaste schulden met een looptijd van 1 jaar of langer.

Eigen vermogen

2.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen is als volgt op de balans opgenomen:

2.1.1. Algemene reserve;

2.1.2. Bestemmingsreserves;

2.1.3. Het resultaat.

Nummer Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
Algemene reserve	38.867	1.715	3.934	36.648

Specificatie toevoegingen Algemene Reserve:

Resultaatbestemming jaarstukken 2024; Vrijval BR Tijdelijk energiefonds (voorheen Noodfonds) 1.191

Terugvloeien BR Woningbouw naar AR 524

Totaal toevoegingen 1.715

Specificatie onttrekkingen Algemene Reserve:

Onttrekking restant resultaat jaarstukken 2024 na resultaatbestemming 3.728

Invoering omgevingswet 130

Overige onttrekkingen kleiner dan € 100.000 76

Totale onttrekkingen 3.934

2.1.2. Bestemmingsreserves

De aard en de reden van elke reserve staan op de betreffende programma's in het jaarverslag.

Toelichting volgens de voorschriften:

Reserve	Toevoeging voor:	Bedrag x € 1.000
Afval	Egaliseren saldo exploitatieposten	94
Riolering	Egaliseren saldo exploitatieposten	37

Reserve	Onttrekking voor:	Bedrag x € 1.000
Advies en begeleiding project A12/A15	Kosten voor advies en begeleiding van de voorbereiding en uitvoering	171
Duurzaamheid	Ontwikkeling in warmte- en energietransitie	147
Woningbouw	Kosten bevordering starters en doorstroming woningmarkt	929
Achterstand groen	Het inhalen van de achterstand	87

Reserve afschrijving voor investeringen voor	Onttrekking voor:	Bedrag x € 1.000
Werkzaamheden gemeentehuis	Afschrijving op activa	13
Snelfietsroute F12	Afschrijving op activa	1
Balansverkorting	Afschrijving op activa	5
Onderwijshuisvesting	Afschrijving op activa	10
't Scathe	Afschrijving op activa	59
De Cirkel/De Duim	Afschrijving op activa	28
Sportvelden RKPSC	Afschrijving op activa	8
Herinrichting Tengnagelwaard	Afschrijving op activa	1
Speelvoorz. kinderen met beperking	Afschrijving op activa	7
Brede Blik	Afschrijving op activa	71
Ver-nieuw-bouw gemeentehuis	Afschrijving op activa	80
Sportaccommodaties	Afschrijving op activa	76
Verv. hardware werkplekken 21-23	Afschrijving op activa	185
Verv. software centr.afsl. park.beheer	Afschrijving op activa	11

Naam reserve ((x € 1.000)	Saldo 1-1-2025	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Vermin- dering afschrijvin- gen activa	Saldo 31-12-2025
Algemene reserve	38.867	1.715	3.934	-	36.648
Bestemmingsreserves:					
Uitvoeringskosten TOZO Reg zelfst ondern	202	-	-	-	202
Afval	258	94	-	-	352
Riolering	644	37	-	-	681
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	66	-	-	-	66
Duurzaamheid	1368	-	147	-	1.221
Woningbouw	2097	-	929	-	1.168
achterstand groen	387	-	87	-	300
Advies en begeleiding project A12/A15	494	-	171	-	323
Opvang en begeleiding Oekraïners	230	-	-	-	230
Subtotaal Bestemmingsreserves	5.746	131	1.334	0	4.543
Reserves afschrijvingslasten voor de investeringen:					
Revitalisering Tatelaar fase 2	500	-	-	-	500
Werkzaamheden gemeentehuis	492	-	-	13	479
Snelfietsroute F12	392	-	-	1	391
Balansverkorting	126	-	-	5	121
Onderwijshuisvesting	261	-	-	10	251
Basisschool 't Scathe	1.834	-	-	59	1.775
De Cirkel/De Duim	551	-	-	28	523
Sportvelden RPSC	50	-	-	8	42
Fietspad Geitenwaard	100	-	-	-	100

Naam reserve (x € 1.000)	Saldo 1-1-2025	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Vermin- dering afschrijvin- gen activa	Saldo 31-12-2025
Herinrichting Tengenelwaard	49	-	-	1	48
Speelvoorz kinderen met beperking	100	-	-	7	93
Brede Blik Giesbeek	1.008	-	-	71	937
Verbouw-nieuwbouw gem.huis	935	-	-	80	855
Herinrichting Muldershof	565	-	-	-	565
Herinrichting Markt Zevenaar	375	-	-	-	375
Herinrichting Bizetstraat 1 Zevenaar	166	-	-	-	166
Locatie Vesterbos	6.500	-	-	-	6.500
Ledverlichting sportterreinen	760	-	-	-	760
Sportaccommodaties	1.158	-	-	76	1.082
Beregeningsinstallaties sportterreinen	307	-	-	-	307
IHP 2007 Lindehagen/Tamboerijn	275	-	-	-	275
Rioolcombi (kolkenzuiger)	400	-	-	-	400
Vervanging hardware werkplekken	276	-	-	92	184
Vervanging hardware werkplekken 2022	24	-	-	12	12
Vervanging hardware werkplekken 2023	300	-	-	81	219
Vervanging hardware werkplekken 2024	252	-	-	-	252
Vervanging hardware werkplekken 2025	192	-	-	-	192
Verv. software centr.afsl. park.beheer	34	-	-	12	22
Subtotaal Reserves afschrijvingslasten	17.984	0	0	556	17.426
Boekwaarde alle reserves op 31-12-2025	62.598	1.846	5.268	556	58.620

DOELSTELLING RESERVES

Hieronder vindt u de doelstelling van de verschillende bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserves

Uitvoeringskosten TOZO

Deze reserve heeft als doel om de uitvoeringskosten van de TOZO regeling zelfstandig ondernemers te egaliseren.

Afval

De reserve afval is bedoeld voor efficiency voor- en nadelen en voor hogere/lagere opbrengsten afval. Hierdoor blijven de middelen die oorspronkelijk bedoeld zijn voor afval ook beschikbaar voor afval.

Riolering

De reserve riolering is bedoeld voor efficiency voor- en nadelen en voor hogere/lagere opbrengsten riolering. Hierdoor blijven de middelen die oorspronkelijk bedoeld zijn voor riolering ook beschikbaar voor riolering.

Onderhoud gebouwen

In 2017 is het restant van de voorziening onderhoud gebouwen Rijnwaarden overgeboekt naar de bestemmingsreserve onderhoud gemeentegebouwen, omdat er voor groot onderhoud gebouwen geen actueel onderhoudsplan meer was.

De reserve is bedoeld voor groot onderhoud van de gebouwen van de voormalige gemeente Rijnwaarden. Na vaststelling van een nieuw onderhoudsplan kan deze reserve vervallen.

Zevenaar Doet

Deze reserve wordt ingezet voor dekking van de jaarlijkse kosten in de komende jaren (2026 t/m 2028) met betrekking tot DoeDuiten.

Duurzaamheid

Voor de duurzaamheidsprojecten is een bedrag beschikbaar gesteld vanuit de algemene reserve. Deze zal de komende jaren worden benut voor de ontwikkeling op het gebied van warmte- en energietransitie.

Woningbouw

De plannen voor het bevorderen van de woningbouw voor starters en doorstroming op de woningmarkt worden bekostigd uit deze bestemmingsreserve.

Achterstand groen

Deze bestemmingsreserve is gevormd om de achterstanden onderhoud groen in te halen. Zodra deze achterstanden zijn ingelopen heffen we deze reserve weer op.

Advies en begeleiding project A12/A15

De kosten met betrekking tot het project A12/A15 worden gedekt uit deze bestemmingsreserve. Het gaat om de kosten voor advies en begeleiding van de voorbereiding en uitvoering.

Opvang en begeleiding Oekraïners

Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor activiteiten op het gebied van opvang en begeleiding van vluchtelingen. Hiermee werken we ook aan de taakstelling voor statushouders en geven we vorm aan het deelwonen, we trainen de woonvaardigheden en kunnen extra taallessen organiseren.

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten

Revitalisering Tatelaar fase 2

Deze reserve is ingesteld om de afschrijvingslasten voor Revitalisering Tatelaar fase 2 te dekken.

Werkzaamheden gemeentehuis

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

Snelfietsroute F12

In 2015 heeft de raad besloten tot de aanleg van een snelfietsroute F12. Van de totale kosten van € 3.110.000 resteert na cofinanciering een bijdrage van de gemeente Zevenaar van € 376.000. Inclusief rente is hiervoor een reserve gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten.

Balansverkorting

In een bezuinigingsronde in 2011 van de gemeente Rijnwaarden is structurele budgettaire ruimte gecreëerd door het afboeken van investeringen (balansverkorting), waardoor de afschrijvingslasten vervielen. Voor investeringen met een economisch nut moet dit volgens de BBV-regels bruto verantwoord worden door tegenover de investering een zelfde bedrag aan reserves te vormen.

Onderwijshuisvesting

In 2006 is in de gemeente Rijnwaarden geïnvesteerd in onderwijshuisvesting. Deze investering is destijds gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. In de Nota reserves en voorzieningen is deze reserve in 2018 vanuit de algemene reserve aangevuld met € 248.661 zodat de reserve nu op het juiste niveau is om de gehele afschrijvingslast van de investeringen in onderwijshuisvesting te kunnen dekken.

Basisschool 't Scathe

In 2012 is de investering in de bouw van de basisschool 't Scathe in Pannerden voor een bedrag van € 650.000 gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. Op basis van de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 1.737.809 waardoor nu de gehele afschrijvingslast gedekt wordt uit deze reserve afschrijvingslasten.

De Cirkel/De Duim

In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden uit de reserve bestedingsvoorstellen jaarrekening 2016 € 280.000 beschikbaar gesteld voor de verbouwing van de Cirkel en de verhuizing van jeugdsoos de Duim. In 2018 is hiervoor een reserve afschrijvingslasten gevormd. Conform de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 282.000 om de reserve op het juiste niveau te brengen om de gehele afschrijvingslast van de investering te dekken.

Sportvelden RKPSC

In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden € 120.350 beschikbaar gesteld voor een investering in de drainage en het vernieuwen van de toplaag van de sportvelden van RKPSC. De reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten.

Fietspad Geitenwaard

In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld voor aanleg van een fietspad in de Geitenwaard. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve fietspad Geitenwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Herinrichting Tengenelwaard

In 2017 heeft de raad van de gemeente Rijnwaarden als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 55.000 beschikbaar gesteld voor de herinrichting van de Tengenelwaard in Lobith. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve herinrichting Tengenelwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Speelvoorzieningen kinderen met beperking

In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 85.000 beschikbaar gesteld voor speelvoorzieningen voor kinderen met een beperking. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar deze reserve speelvoorzieningen ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Brede Blik Giesbeek

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

Verbouw nieuwbouw gemeentehuis

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

Herinrichting Muldershof

Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van het krediet 'Herinrichting Muldershof' te dekken.

Herinrichting Markt Zevenaar

Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van het krediet 'Herinrichting Markt Zevenaar' te dekken.

Vervangende nieuwbouw de Wissel

Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor de afschrijvingslasten van de vervangende nieuwbouw De Wissel.

Herontwikkeling Bizetstraat 1 Zevenaar

Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering 'Herontwikkeling Bizetstraat 1' te dekken.

Sportaccommodaties

Dekking afschrijvingslasten sportaccommodaties (Ataro)

Ledverlichting sportterreinen

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken in verband met investering van ledverlichting bij sportterreinen.

Beregeningsinstallatie sportvelden

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken in verband met investering in beregeningsinstallaties bij sportvelden.

IHP 2007 Lindehagen/Tamboerijn

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering IHP 2007 Lindehagen/Tamboerijn.

Rioolcombi (kolkenzuiger)

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in een rioolcombi (kolkenzuiger).

Vervanging hardware werkplekken

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in hardware werkplekken.

Vervanging hardware werkplekken 2022

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in hardware werkplekken 2022.

Vervanging hardware werkplekken 2023

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering vervanging hardware werkplekken 2023.

Vervanging hardware werkplekken 2024

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering vervanging hardware werkplekken 2024.

Vervanging hardware werkplekken 2025

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering vervanging hardware werkplekken 2025.

Vervanging software centrale afsluiting parkeren

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in vervangingssoftware voor de centrale afsluiting parkeren.

2.1.3. Gerealiseerd resultaat

Het voordelige exploitatiesaldo over 2025 bedraagt € 3.130.835.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn passief-posten in de balans die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen waarvan de omvang en/of tijdstip van optreden per balansdatum min of meer onzeker zijn en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum.

Er is een viertal categorieën voorzieningen:

- voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's;
- voorzieningen ter egalisatie van in de tijd onregelmatig gespreide kosten, zoals groot onderhoud;
- voorzieningen van derden waarvan de bestemming gebonden is;
- voorzieningen gevormd door overschotten in de exploitatie voor riolering en afvalstoffenheffing door een achterstand in de uitvoering van vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven.

Het verloop van deze voorzieningen in 2024 wordt hieronder weergegeven.

2.2. Voorzieningen

Naam voorziening (x € 1.000)	Saldo 1-1-2025	Toevoe- gingen	ten gunste van de expl. vrijgevallen bedragen	Aanwendungen	Saldo 31-12- 2025
Voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Voorziening pensioenen wethouders	2.484	2.251	0	112	4.623
Voorziening wachtgelden vm wethouders	80	5	0	85	0
Voorziening verlofsparen	305	0	61	0	244
Voorziening regeling vervroegde uittreding (RVU)	192	214	0	125	281
Voorziening sociaal plan	125	0	125	0	0
Voorziening afval	0	80	0	0	80
subtotaal	3.186	2.550	186	322	5.228
Voor onderhoud/egalisatie					
Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen	2.138	684	0	655	2.167
Voorziening openbare verlichting	181	32	0	0	213
Voorziening Groot onderhoud wegen	2.675	2.010	0	2012	2.673
Voorziening Groot onderhoud bruggen	172	149	0	143	178
Voorziening Onderhoud begraafplaats	106	10	0	1	115
subtotaal	5.272	2.885	0	2.811	5.346

Voorziening van derden geormerkte gelden	0	0	0	0	0
Voorz vervangingsinv. waarvoor heffing (riolering)					
Voorziening Vervanging riolering	5.452	515	0	0	5.967
Totaal voorzieningen	13.910	5.950	186	3.133	16.541

Toelichting:

Voorziening pensioenen wethouders

De actuariële berekeningen 2025 voor de pensioenverplichtingen die de gemeente heeft voor de (gewezen) wethouders en/of gepensioneerde en hun nabestaanden hebben geleid tot een toevoeging van € 2.251.481. Dit is inclusief een correctie voor de dekkingsgraad (naar 123,5%) in verband met de aankomende overdracht naar het ABP welke momenteel voorzien is op 1-1-2028. De grondslagen die bij de actuariële berekening zijn gehanteerd zijn:

Berekeningsdatum : 31 december 2025

Rekenrente : 2,954%

Sterftetafel : GBM/GBV 2018/2023 met leeftijdsterugstelling

Het benodigde vermogen voor de overdracht aan het ABP moet jaarlijks worden herzien. Als gevolg van deze jaarlijkse herziening is het mogelijk dat de benodigde bedragen voor de waardeoverdracht naar het ABP per 1 januari 2025 fluctueren. De omvang van de voorziening wordt bijvoorbeeld bepaald door de hoogte van de rente. Een hogere rente betekend een lagere benodigde voorziening hetgeen zorgt voor een vrijval uit de voorziening. Een lagere rente heeft een tegenovergesteld effect.

Voorziening wachtgeld van wethouders

Na het aftreden van burgemeester en wethouders hebben bestuurders recht op een wachtgelduitkering.

Hiervoor is een voorziening gevormd. Om aan de verplichtingen te kunnen voldoen, wordt jaarlijks bij de 2e Voortgangsrapportage bekeken of een aanvulling nodig is in de voorziening.

De kosten van wachtgeld van voormalige wethouders bedroegen in 2025 afgerond € 85.000 en zijn ten laste van de voorziening gebracht.

Voorziening verlofsparen

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning. De bovenwettelijke vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden.

Voorziening regeling vervroegde uittreding (RVU)

Deze voorziening dient om de toekomstige verplichting af te dekken voor lasten van werknemers die vervroegd met pensioen gaan (conform de regeling uit de CAO voor gemeenten). Ultimo 2025 is er met 14 werknemers een overeenkomst gesloten.

Voorziening sociaal plan

Er worden geen toekomstige aanspraken verwacht op het sociaal plan, in 2025 is deze voorziening dan ook vrijgevalen.

Voorziening afval

Het doel van deze voorziening is het egaliseren van de uitgaven en inkomsten die in het kader van afvalinzameling en verwerking worden gemaakt met als effect dat een nagenoeg stabiel tarief afvalstoffenheffing wordt gehanteerd.

Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen

Deze voorziening is bedoeld voor de egalisatie van kosten van groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen conform het meerjarenonderhoudsplan. Vorig jaar verwachtten we dat we in 2025 het meerjaren onderhoudsplan gebouwen konden actualiseren. Deze verwachting hebben we bijgesteld en doorgeschoven naar 2026.

Voorziening openbare verlichting

Deze voorziening dient om schommelingen in de kosten van het periodieke onderhoud aan de openbare verlichting op te vangen.

Voorziening Groot onderhoud wegen

Bij raadsbesluit van 19 oktober 2022 is het integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 2022-2023 vastgesteld. Hierbij is gekozen voor onderhoudsscenario 1 te weten het huidige beeldkwaliteitsambities behouden, inlopen achterstanden en inzetten op ambities.

Voorziening Groot onderhoud bruggen

Deze voorziening is bedoeld voor de egalisatie van kosten van groot onderhoud aan bruggen conform het meerjarenonderhoudsplan.

Voorziening Onderhoud begraafplaats

Deze voorziening is gevormd in de voormalige gemeente Zevenaar. De voorziening is voor het egaliseren van meerjarige periodieke onderhoudskosten. Het onderhoud aan de begraafplaatsen is opgenomen in een meerjarenonderhoudsplan.

Voorziening Vervanging riolering

Voorziening voor toekomstige vervangingen van riolering.

Schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Schulden zijn op de balansdatum bestaande en qua omvang vaststaande verplichtingen die gewoonlijk door uitstroom van middelen worden afgewikkeld. De schulden worden gesplitst in:

- a. obligatieleningen;
- b. onderhandse leningen;
- c. door derden belegde gelden;
- d. waarborgsommen.

a. Onze gemeente heeft geen obligatieleningen.

b. Het overzicht van onderhandse geldleningen in 2025:

2.3.1. Totaal vaste schulden 2024 van de 24 onderhandse geldleningen (x € 1.000)						
Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Restantbedrag van de geldlening op 1-1-2025	Opgenomen geldlening	Rentebedrag	Aflossing	Kortlopend deel van de geldlening op 31-12-2025	Restant van de langlopende geldlening op 31-12-2025
Totaal Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen:						
7.500	5.100	-	60	300	300	4.500
Totaal binnenlandse banken en overige financiële instellingen:						
157.277	84.907	20.000	1.761	11.461	16.582	76.864
Totaal openbare lichamen zoals Provincies, gemeenten en waterschappen etc.:						
30.000	26.200	-	733	1.300	1.300	23.600
Totaal generaal	116.207	20.000	2.554	13.061	18.182	104.964

Een specificatie van deze onderhandse geldleningen vindt u in het overzicht geldleningen in de bijlagen.

De totale rentelast voor het huidige dienstjaar bedraagt € 2.823.

2.3.2 Door derden belegde gelden : Gelden Stichting burgemeester van Bastelaarfonds

Verloop gelden Stichting burgemeester van Bastelaarfonds

Saldo per 1 januari	16
BIJ: Rente	1
AF: kosten uitreiking prijs	-
Saldo per 31 december	17

Toelichting op uitreiking prijs uit Burgemeester van Bastelaarfonds:

Deze prijs wordt sinds 1987 eens in de twee jaar uitgekeerd aan een instelling of persoon, die zich verdienstelijk heeft gemaakt voor het culturele leven in de gemeente Zevenaar.

Op 15 oktober 2022 is de oud burgemeester Fons van Bastelaar van Zevenaar op honderdjarige leeftijd overleden. Er is besloten dit fonds in stand te houden voor de 2 jaarlijkse prijs.

In 2026 wordt deze prijs weer uitgereikt.

2.3.3 Waarborgsommen

Saldo per 31 december	--
-----------------------	----

Toelichting waarborgsommen

Op de balansdatum is het saldo van de ontvangen waarborgsommen € 112,50.

VLOTTENDE PASSIVA

Vlottende passiva kent voor onze gemeente de volgende indeling;

- Netto vlottende schulden met een looptijd kleiner dan 1 jaar;
- Overlopende passiva.

Schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar vallen onder de netto vlottende schulden en worden opgenomen onder vlottende passiva.

Hieronder vallen:

- e. banksaldi;
- f. overige schulden;
- g. kasgeldleningen.

4.1.2. Overige schulden

Het saldo op 31-12-2025 van de crediteuren	5.116
Kortlopende deel van de onderhandse leningen	18.182
Belastingdienst (BTW)	1.212
Totaal overige schulden	24.510

4.1.3. Kasgeldleningen

Het saldo op 31-12-2025	--
-------------------------	----

Op de balansdatum was geen kasgeldlening afgesloten.

Overlopende passiva

Overlopende passiva zijn:

- a. de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, maar nog niet bestede, voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
- b. verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen (transitoria);
- c. vooruit ontvangen bedragen voor volgende begrotingsjaren.

Overlopende passiva (Bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31-12-2024	Boekwaarde per 31-12-2025
a. De van Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel voor dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	14.522	17.547
b. Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in het volgend jaar tot betaling komen	6.079	7.975
c. Overige vooruitontvangen bedragen die ten gunste van het volgend begrotingsjaar komen	2.347	1.851
Totaal	22.948	27.373

4.2.a Overgehevelde overheidsbijdragen

Omschrijving overlopende passiva (overheidsvoorschotten) (x € 1.000)	Saldo op 1-1- 2025	Toevoe- gingen in 2025	Vrijval in 2025	Saldo op 31-12- 2025
Rijksvoorschot subsidie monumenten (BRIM)	11	-	-	11
Provinciale subsidie Fietsinfrastructuur De Stede	8	-	8	-
Terugbetalingsverplichting Ministerie debiteuren RSD	340	-	50	290
Provinciale subsidie Herplantplicht bomen	76	-	-	76
Provinciale subsidie alternatieve woonvormen	-	49	-	49
Provinciale subsidie Cultuur- en erfgoed participatie	-	135	-	135
Rijkssubsidie hulp gedupeerden Toeslagenproblematiek (SPUK B2)	197	39	78	158
Rijkssubsidie Schone lucht akkoord (SPUK E53)	-	74	-	74
Rijkssubsidie verkeersveiligheidsmaatregelen (SPUK E120)	339	531	-	870
Rijkssubsidie Inhalen Covid-19 onderwijs vertraging	61	-	61	-
Rijkssubsidie Nationale isolatieprogramma (SPUK J94)	4.849	2.212	702	6.359
Rijkssubsidie Aanpak energie-armoede (SPUK J55)	1.132	-	201	931
Rijkssubsidie Personele cap. Klimaat en milieubeleid (SPUK K28)	1.109	1.537	701	1.945
Rijkssubsidie Wet Inburgering (SPUK G10 en G13)	772	275	222	825
Rijkssubsidie Brede SPUK (H30)	485	920	749	656
Rijkssubsidie Onderwijs Achterstand (SPUK D8)	1.087	1.331	751	1.667
Rijkssubsidie Duurzame en circulaire infrastructuur (SPUK E115)	-	331	-	331
Rijkssubsidie Duurzaam maatschappelijk vastgoed Kerkstraat Zevenaar	342	103-	-	239
Provinciale subsidie Aanpassing Griethse Poort en Edisonstraat	1.500	-	-	1.500
Verkeersbeleid	234	-	-	234
Toeristische infrastructuur - klompenpaden	33	-	33	-
Rijksbijdrage Spoorwegverdubbeling advies en planvorming	21	-	21	-
Provinciale subsidie Snelfietsroute	258	-	258	-
Provinciale subsidie Herontwikkeling Bizetstraat	79	-	79	-
Rijkssubsidie Klimaatadaptieve maatregelen Zevenaar	82	-	1	81
Rijkssubsidie Klimaatadaptieve maatregelen plein Didamsestraat	83	-	17	66
Provinciale subsidie Doesburgseweg	-	30	28	2
Provinciale subsidie Alternatieve verblijfplaatsen vleermuizen	-	17	-	17
Provinciale subsidie Compact Centrum Zevenaar	-	24	20	4
Provinciale subsidie Overdracht bodemtaken	3	-	-	3
CCV subsidie proeflokale OOV	75	-	75	-
RVO Subsidie verduurzaming Bommersheufsestraat Zevenaar (DUMAVA)	327	-	-	327
RVO flexwonen Reisenakker Zevenaar	58	-	58	-
Provinciale mobiliteitssubsidie Witte Kruis onderzoek plan (MER)	11	-	11	-
Rijkssubsidie Klimaatadaptieve maatregelen Bloemenkamp Zevenaar	145	-	-	145
Rijkssubsidie Klimaatadaptieve maatregelen Lobith, Tolkamer, Pannerden	145	-	-	145

Omschrijving overlopende passiva (overheidsvoorschotten) (x € 1.000)	Saldo op 1-1- 2025	Toevoe- gingen in 2025	Vrijval in 2025	Saldo op 31-12- 2025
Provinciale subsidie Klimaatadaptatie 'bouwsteen water en bodem'	80	-	80	-
Gemeentelijke subsidie Transformatievoorstel Cultuurregio 025 2022-2025	60	-	60	-
Rijkssubsidie Wijk GGD	44	-	44	-
Provinciale subsidie Centrum Zevenaar vervolg transitie procesondersteuning	30		30	-
Rijkssubsidie Advies en begeleiding project A12/A15	87	55	4	138
Rijkssubsidie (TOZO) steun zelfstandigen	84	-	79	5
Provinciale subsidie vitaliteitsonderzoek gemeenschapsvoorziening	33	-	-	33
Provinciale subsidie in de kosten Dorpendeal Lathum	242	211	222	231
Totaal	14.522	7.668	4.643	17.547

Als transitoria verantwoorde bedragen

Transitoria zijn opbrengsten en kosten waarvan de daadwerkelijke facturatie niet plaatsvindt in de periode waarop de lasten en baten betrekking hebben. Door het afsluiten van het digitale factuurproces half januari 2026 zijn er meer posten (kosten) opgenomen als "transitoria" en minder via crediteuren. Volgens de richtlijnen van de belastingdienst moeten voor de BTW de facturen met een datum in 2026 verwerkt worden in de administratie van 2026 ook al betreft het 2025. Echter volgens de BBV horen baten en lasten thuis in het jaar waarop de posten betrekking hebben. We maken hier onderscheid tussen nog te betalen lasten (4.2.b) en vooruitontvangen baten (4.2.c).

4.2.b Nog te betalen lasten

We specificeren alleen de lasten boven de € 100.000:

(x € 1.000)

Totaal betaalde facturen in 2026 die nog ten laste van 2025 komen < € 100.000	2.553
Loonheffing	1.978
Jeugdhulp 2025	1.016
Rente vaste geldleningen banken 2025	699
Rente vaste geldleningen provincie 2025	568
Opknappen opvang Bandijk	408
Eindafrekening RSD	388
Wmo 2025	125
Project Wal Masque	124
Bijdrage Water en Bodem	116
Totaal transitoria Nog te betalen	7.975

4.2.c vooruit ontvangen bedragen voor volgende begrotingsjaren

Vooruitontvangen bedragen diverse projecten faciliterend grondbeleid	401
Ambulantiseringsmiddelen verdeling Regiobudget (Beschermd Wonen)	1.193
Rijkswaterstaat bijdrage beheer en onderhoud overnachtingshaven Spijk	234
Inrichting voetpad Lemm na grondruil met Provincie	23
Totaal vooruit ontvangen bedragen per balansdatum	1.851

Totaal Overige overlopende passiva

9.826

Borgstellingen

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties bestaat uit de volgende geldleningen gespecificeerd naar de aard.

Staat van gewaarborgde geldleningen en andere garantieverplichtingen (x € 1.000)

Naam van de geldnemer	Omschrijving doel van de lening	Oorspronkelijk bedrag van de gewaarborgde geldlening	% van het leningbedrag waarvoor borgstelling is verleend	Restant-bedrag lening op 1-1-2025	Restant-bedrag lening op 31-12-2025
Woningbouwverenigingen					
Baston	woningbouwfinanciering	123.566	achtervang WSW	105.747	117.931
Stichting Plavei	woningbouwfinanciering	93.728	achtervang WSW	13.353	14.210
Woonzorg Nederland	woningbouwfinanciering	660.129	achtervang WSW	493	545
Woonstichting Vryleve	woningbouwfinanciering	79.353	achtervang WSW	80.138	75.875
Stichting Mooiland	woningbouwfinanciering	108.884	achtervang WSW	326	425
Stichting Habion	woningbouwfinanciering	123.566	achtervang WSW	264	495
Subtotaal Woningbouwverenigingen				200.321	209.481
Stichtingen en verenigingen					
Stichting Dorsphuis Angerlo	Verbouw Dorpshuis	31	100%	22	21
Stichting Kunstgras Zevenaar/HVZ	aanleg kunstgrasveld	57	50%	25	25
Scouting Abel Tasman	realiseren nieuw clubhuis	43	100%	20	16
Sportvereniging DCS	renovatie/verb accommodatie	133	50%	7	7
Stichting De Liemers Breedtesport	nieuw clubhuis/kleedacc.	225	50%	50	46
EMM Giesbeek	nieuw verenigingsgebouw	350	50%	133	133
Stichting Dierentehuis	Dierentehuis contragarantie	4400	15%	0	600
Angerlo Vooruit	renovatie/bouw kantine	150	50%	48	41
Subtotaal Stichtingen en verenigingen				305	889
Boekwaarde 31-12-2025				200.626	210.370

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Volgens de BBV wordt in deze toelichting op de balans de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen vermeld waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden. Dit betreft meerjarige financiële verplichtingen zoals bijvoorbeeld langlopende huurcontracten of leasecontracten.

Alleen de verplichtingen zijn opgenomen van meer dan € 60.000 en afgerond. (bedragen x € 1.000)

Huurcontracten:

- Raadhuisplein 1d	74
- Markt 5 Lobith	64
- Halve Maan 20a Lobith	86

Werkzaamheden revitalisering Schrijvershoek fase 1	3.055
--	-------

Werkzaamheden revitalisering Lobith Noord fase 1	2.185
--	-------

Werkzaamheden revitalisering Pannerden	253
Bouw- en woonrijp maken 7Poort	110
Bouw- en woonrijp maken De Holtkamp	865
Grond en flexwoningen Reisenakker	262
Werkzaamheden Wal Masque ZO-bedrijven	388
Advieswerkzaamheden ZO-bedrijven	2.894
Advieswerkzaamheden Businesspark 7Poort II	221
Bouw- en woonrijp maken en advieswerkzaamheden Waaijakkers	738
Bouw- en woonrijpmaken locatie flexwoningen Reisenakker	257
Diverse verplichtingen <100.000	301
Totaal verplichtingen	11.529

Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen

Mensen die hulp krijgen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) betalen meestal een eigen bijdrage. Het gaat dan bijvoorbeeld om hulp bij het huishouden, begeleiding of een scootmobiel. Iedereen betaalt even veel. Dit noemen ze het 'abbonementstarief'. Het doel van het abonnementstarief is om de zorgkosten voor mensen beter betaalbaar te maken.

Vast bedrag per maand

De eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen is € 21 per maand.

Dit bedrag is niet afhankelijk van de hoeveelheid zorg. Het CAK kijkt ook niet meer naar het inkomen of het vermogen. Tot 2019 deden ze dat wel. De gemeente geeft de gegevens van de cliënten die een eigen bijdrage moeten betalen aan het CAK door. Het CAK zorgt ervoor dat de facturen worden verstuurd en innen de bijdrage.

Uitzonderingen

Er zijn een aantal voorzieningen waarbij geen eigen bijdrage Wmo betaald hoeft te worden, dat is bij:

- Rolstoelen
- Wmo-voorzieningen bij een meerpersoonshuishouden waarbij tenminste één van de partners nog niet de AOW-gerechtigde leeftijd heeft. De reden hiervoor is dat het kabinet een aantal jaar geleden besloten heeft dat deze groep geen eigen bijdrage Wmo hoeft te betalen.

Het Centraal Administratiekantoor (CAK) berekent en incasseert de eigen bijdragen die zorgcliënten moeten betalen. Zij keren deze - in verband met de privacy-bepalingen - zonder verdere toelichting aan ons uit. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en dus niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente.

Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht

Verlofuren

Per 31-12-2025 staan er nog 61.566 uren open aan nog op te nemen verlof bij werknemers. Dit is het saldo exclusief de uren voor verlofsparen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van invloed zijn op deze jaarrekening.

BIJLAGEN GECONTROLEERDE JAARREKENING

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Baten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
0. Bestuur en ondersteuning					
0.1	Bestuur	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	451	5.651	5.403	-248
0.2	Burgerzaken	1.110	1.110	977	-133
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.315	926	921	-5
0.4	Overhead	1.986	778	1.143	365
0.5	Treasury	893	699	616	-83
0.61	OZB woningen	9.009	9.009	9.219	210
0.62	OZB niet-woningen	6.019	6.019	6.214	195
0.63	Parkeerbelasting	1.289	1.289	1.440	151
0.64	Belastingen overig	224	309	308	-1
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	102.188	105.157	108.504	3.347
0.8	Overige baten en lasten	16	16	87	71
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0
Totaal programma 0.		124.500	130.963	134.832	3.869
1. Veiligheid					
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	72	72	76	4
1.2	Openbare orde en veiligheid	61	105	117	12
Totaal programma 1.		133	177	193	16
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
0.10	Mutaties reserves	92	113	184	71
2.1	Verkeer en vervoer	348	592	677	85
2.2	Parkeren	1	1	0	0
2.5	Openbaar vervoer	0	0	0	0
Totaal programma 2.		441	706	861	155
3. Economie					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	0	30	20	-11
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	23.288	32.757	5.252	-27.505
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	45	45	34	-11
3.4	Economische promotie	440	440	472	32
Totaal programma 3.		23.773	33.273	5.778	-27.494
4. Onderwijs					
0.10	Mutaties reserves	123	68	68	0
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0

Baten per taakveld (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
4.2 Onderwijshuisvesting	10	10	10	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.163	1.273	1.392	119
Totaal programma 4.	1.297	1.352	1.471	119

5. Sport, cultuur en recreatie

0.10 Mutaties reserves	604	569	250	-319
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	300	300
5.2 Sportaccommodaties	1.192	2.646	2.625	-21
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	162	222	249	27
5.4 Musea	17	17	22	6
5.5 Cultureel erfgoed	24	24	32	8
5.6 Media	0	0	45	45
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	30	44	51	7
Totaal programma 5.	2.029	3.521	3.574	53

6. Sociaal domein

0.10 Mutaties reserves	124	124	33	-91
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.616	5.816	7.071	1.255
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	0	0
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	0	0	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	325	369	44
6.3 Inkomensregelingen	12.634	13.622	14.241	620
6.4 WSW en beschut werk	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	5	5	7	2
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	657	430	533	103
6.712 Begeleiding (WMO)	0	0	251	251
6.713 Dagbesteding (WMO)	0	0	0	0
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	0	11	11	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	46	109	63
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	0	0	0	0
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	9	9	0
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	617	762	145
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	0	0
6.791 PGB WMO	0	0	0	0
6.792 PGB Jeugd	0	0	0	0
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	0	517	517
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0

Baten per taakveld (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
6.82 Geïscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	0	248	276	29
6.822 Jeugdreclassering	0	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid WMO	0	0	0	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	0	0
Totaal programma 6.	15.036	21.253	24.189	2.936

7. Volksgezondheid en milieu

0.10 Mutaties reserves	1.211	438	147	-291
7.1 Volksgezondheid	0	0	247	247
7.2 Riolering	5.196	5.196	5.145	-51
7.3 Afval	5.645	5.817	5.816	-2
7.4 Milieubeheer	812	743	1.649	906
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	135	135	135	1
Totaal programma 7.	12.999	12.329	13.138	809

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

0.10 Mutaties reserves	602	1.558	929	-629
8.1 Ruimte en leefomgeving	23	33	347	315
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-1.230	6.797	6.518	-279
8.3 Wonen en bouwen	962	1.294	2.653	1.359
Totaal programma 8.	357	9.681	10.447	766

Totaal baten	180.563	213.254	194.483	-18.770
---------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
--	----------------------	--------------	------------	----------

o. Bestuur en ondersteuning

0.1 Bestuur	2.444	2.444	4.712	-2.267
0.10 Mutaties reserves	0	4.918	4.918	0
0.2 Burgerzaken	1.678	1.853	1.772	81
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	2.767	2.620	2.512	109
0.4 Overhead	19.879	19.639	17.825	1.813
0.5 Treasury	554	632	647	-15
0.61 OZB woningen	1.136	1.136	1.139	-3
0.62 OZB niet-woningen	30	30	31	-1
0.63 Parkeerbelasting	2	2	1	0
0.64 Belastingen overig	252	251	256	-5
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	45	179	30	149

Lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	-146	146
Totaal programma 0.		28.787	33.705	33.698	7
1. Veiligheid					
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	3.450	3.450	3.398	52
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.392	1.548	1.549	-2
Totaal programma 1.		4.841	4.998	4.948	50
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
2.1	Verkeer en vervoer	6.684	6.717	6.838	-121
2.2	Parkeren	1.283	1.276	1.268	9
2.5	Openbaar vervoer	16	16	13	3
Totaal programma 2.		7.984	8.009	8.118	-109
3. Economie					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	599	708	666	42
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	23.288	32.757	9.606	23.151
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	173	173	191	-17
3.4	Economische promotie	269	265	288	-23
Totaal programma 3.		24.329	33.904	10.751	23.153
4. Onderwijs					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
4.1	Openbaar basisonderwijs	10	10	10	0
4.2	Onderwijshuisvesting	3.489	3.484	3.423	61
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.968	3.041	2.958	83
Totaal programma 4.		6.467	6.535	6.391	144
5. Sport, cultuur en recreatie					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
5.1	Sportbeleid en activering	442	542	918	-376
5.2	Sportaccommodaties	3.722	5.271	5.289	-18
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.225	1.304	1.307	-3
5.4	Musea	359	359	314	45
5.5	Cultureel erfgoed	204	195	193	2
5.6	Media	891	1.026	1.045	-19
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.075	6.242	6.285	-43
Totaal programma 5.		12.916	14.939	15.351	-412

Lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
--	----------------------	--------------	------------	---------

6. Sociaal domein

0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	6.972	11.247	11.756	-509
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	392	2.476	2.469	7
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	230	1.690	1.821	-131
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	373	698	716	-18
6.3 Inkomensregelingen	19.253	21.378	21.215	163
6.4 WSW en beschut werk	5.396	5.434	5.184	249
6.5 Arbeidsparticipatie	4.073	4.063	4.436	-374
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	3.107	2.264	1.812	453
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	7.846	7.720	7.616	104
6.712 Begeleiding (WMO)	4.845	3.900	4.400	-500
6.713 Dagbesteding (WMO)	437	677	654	23
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	5	5	0	5
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	140	144	20	124
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	11.178	10.868	11.744	-877
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	319	329	474	-145
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	31	32	0	32
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	10.151	10.094	8.486	1.609
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	50	51	819	-768
6.791 PGB WMO	462	477	303	174
6.792 PGB Jeugd	309	319	200	119
6.811 Beschermd wonen (WMO)	-85	-85	479	-564
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	5	5	0	5
6.82 Geïscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	1.471	1.199	887	312
6.822 Jeugdreclassering	285	187	106	81
6.91 Coördinatie en beleid WMO	271	271	271	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	168	168	168	0
Totaal programma 6.	77.682	85.612	86.036	-425

7. Volksgezondheid en milieu

0.10 Mutaties reserves	0	148	131	17
7.1 Volksgezondheid	2.335	2.336	2.442	-106
7.2 Riolering	4.219	4.135	4.114	21
7.3 Afval	4.842	4.883	4.901	-18
7.4 Milieubeheer	4.140	2.950	3.531	-581
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	334	329	331	-2

Lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Totaal programma 7.	15.871	14.781	15.450	-668

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

0.10 Mutaties reserves	0	524	524	0
8.1 Ruimte en leefomgeving	967	1.201	1.774	-573
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-1.435	6.813	5.280	1.532
8.3 Wonen en bouwen	3.056	3.542	3.031	511
Totaal programma 8.	2.588	12.080	10.610	1.470

Totaal lasten	181.466	214.562	191.352	23.210
----------------------	----------------	----------------	----------------	---------------

Exploitatiesaldo per taakveld (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
--	----------------------	--------------	------------	----------

o. Bestuur en ondersteuning

0.1 Bestuur	-2.444	-2.444	-4.712	-2.267
0.10 Mutaties reserves	451	733	485	-248
0.2 Burgerzaken	-568	-743	-795	-52
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-1.451	-1.694	-1.591	103
0.4 Overhead	-17.894	-18.861	-16.683	2.178
0.5 Treasury	339	67	-30	-97
0.61 OZB woningen	7.873	7.873	8.079	207
0.62 OZB niet-woningen	5.989	5.989	6.183	194
0.63 Parkeerbelasting	1.287	1.287	1.439	151
0.64 Belastingen overig	-27	58	52	-6
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	102.188	105.157	108.504	3.347
0.8 Overige baten en lasten	-29	-164	57	221
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	146	146
Totaal programma o.	95.713	97.258	101.134	3.877

1. Veiligheid

1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-3.378	-3.378	-3.322	56
1.2 Openbare orde en veiligheid	-1.331	-1.443	-1.433	10
Totaal programma 1.	-4.708	-4.821	-4.755	66

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

0.10 Mutaties reserves	92	113	184	71
2.1 Verkeer en vervoer	-6.336	-6.125	-6.161	-37
2.2 Parkeren	-1.283	-1.276	-1.267	8
2.5 Openbaar vervoer	-16	-16	-13	3
Totaal programma 2.	-7.543	-7.303	-7.257	46

Exploitatiesaldo per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
3. Economie					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	-599	-678	-646	32
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	-4.354	-4.354
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-128	-128	-157	-28
3.4	Economische promotie	171	175	184	10
Totaal programma 3.		-556	-632	-4.973	-4.341
4. Onderwijs					
0.10	Mutaties reserves	123	68	68	0
4.1	Openbaar basisonderwijs	-10	-10	-10	0
4.2	Onderwijshuisvesting	-3.479	-3.474	-3.412	61
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.804	-1.768	-1.566	202
Totaal programma 4.		-5.170	-5.183	-4.920	263
5. Sport, cultuur en recreatie					
0.10	Mutaties reserves	604	569	250	-319
5.1	Sportbeleid en activering	-442	-542	-618	-76
5.2	Sportaccommodaties	-2.529	-2.625	-2.664	-39
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-1.063	-1.082	-1.058	24
5.4	Musea	-342	-342	-291	51
5.5	Cultureel erfgoed	-180	-171	-161	10
5.6	Media	-891	-1.026	-1.000	26
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-6.045	-6.198	-6.234	-35
Totaal programma 5.		-10.887	-11.417	-11.777	-359
6. Sociaal domein					
0.10	Mutaties reserves	124	124	33	-91
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-5.356	-5.432	-4.685	746
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-392	-2.476	-2.469	7
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-230	-1.690	-1.821	-131
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-373	-373	-347	26
6.3	Inkomensregelingen	-6.619	-7.756	-6.974	783
6.4	WSW en beschut werk	-5.396	-5.434	-5.184	249
6.5	Arbeidsparticipatie	-4.073	-4.063	-4.436	-374
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-3.102	-2.259	-1.804	455
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	-7.189	-7.290	-7.084	206
6.712	Begeleiding (WMO)	-4.845	-3.900	-4.149	-249

Exploitatiesaldo per taakveld (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
6.713 Dagbesteding (WMO)	-437	-677	-654	23
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-5	-5	0	5
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	-140	-133	-9	124
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-11.178	-10.822	-11.636	-814
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-319	-329	-474	-145
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	-31	-24	9	32
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-10.151	-9.477	-7.724	1.753
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-50	-51	-819	-768
6.791 PGB WMO	-462	-477	-303	174
6.792 PGB Jeugd	-309	-319	-200	119
6.811 Beschermd wonen (WMO)	85	85	38	-47
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-5	-5	0	5
6.82 Geïntegreerde zorg 18-	0	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	-1.471	-951	-610	341
6.822 Jeugdreclassering	-285	-187	-106	81
6.91 Coördinatie en beleid WMO	-271	-271	-271	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-168	-168	-168	0
Totaal programma 6.	-62.647	-64.359	-61.848	2.511
7. Volksgezondheid en milieu				
0.10 Mutaties reserves	1.211	289	16	-273
7.1 Volksgezondheid	-2.335	-2.336	-2.195	141
7.2 Riolering	977	1.061	1.031	-30
7.3 Afval	803	935	915	-20
7.4 Milieubeheer	-3.328	-2.207	-1.882	324
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-200	-195	-196	-1
Totaal programma 7.	-2.872	-2.452	-2.311	141
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
0.10 Mutaties reserves	602	1.034	405	-629
8.1 Ruimte en leefomgeving	-944	-1.168	-1.427	-258
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	205	-16	1.237	1.253
8.3 Wonen en bouwen	-2.094	-2.248	-378	1.870
Totaal programma 8.	-2.231	-2.399	-163	2.236
Totaal saldo	-902	-1.309	3.131	4.439

INVESTERINGSOVERZICHT

De investering is nog niet gestart, dit past binnen de vastgestelde planning

De investering loopt op schema binnen de gestelde kaders

Let op, deze investering dreigt qua planning of financieel uit de pas te gaan lopen of er is een risico ontstaan, bijsturing kan noodzakelijk zijn

De investering loopt uit de pas, corrigerende maatregelen zijn noodzakelijk

De investering is afgerond en wij stellen voor deze af te sluiten

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Gebiedsopgave Babberich met Witte Kruis(K)</u> De provincie is voornemens om € 10 miljoen beschikbaar te stellen voor de realisatie doortrekken Witte Kruis. Echter de randvoorwaarden voor het beschikbaar stellen zijn nog niet bekend. Dit is ruim onvoldoende om het project te kunnen realiseren. De komende periode gaan we zowel ambtelijk als bestuurlijk op zoek naar aanvullende middelen.	N			0	335.000	7.981	327.019	327.019	
<u>Revitalisatie wegen Angelo</u> Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Angerlo. De werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	49.950	49.934	16	16	
<u>Revitalisatie wegen Lobith-Noord</u> Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Lobith-Noord. In 2024 zijn we gestart met de voorbereiding en hebben we een deel van het budget naar voren gehaald. We verwachten deze werkzaamheden in 2027 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	132.117	144.519	-12.402	-12.402	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Revitalisatie wegen Lobith-Zuid</u> Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Lobith-Zuid. In 2024 zijn we gestart met de uitvoering en hebben we een deel van het budget naar voren gehaald. We verwachten fase 1 van deze werkzaamheden in 2025 af te ronden. Daarna volgt de tweede fase, uitvoering start in 2027. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	214.433	125.388	89.045	89.045	
<u>Revitalisatie wegen Pannerden</u> Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Pannerden. We starten met de uitvoering in april 2026 en verwachten dit in 2027 af te ronden.	N			0	1.722.519	47.089	1.675.430	1.675.430	
<u>Revitalisatie wegen Schrijvershoek</u> Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Schrijvershoek. We verwachten deze werkzaamheden fase 1 in 2027 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	199.639	105.834	93.805	93.805	
<u>Revitalisatie wegen Bloemenkamp</u> Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Bloemenkamp. We verwachten deze werkzaamheden in 2026 af te ronden.	N			0	431.627	309.997	121.630	121.630	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Bloemenkamp: vernieuwen rioolstelsel etc.</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vernieuwing van het rioolstelsel in Bloemenkamp. Deze werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	1.962.855	1.957.431	5.424	5.424	
<u>Klimaatadaptieve maatregelen Bloemenkamp (K)</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor klimaatadaptieve maatregelen in Bloemenkamp. De werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	324.068	330.992	-6.924	-6.924	
<u>Klimaatadaptieve maatregelen Lobith-Zuid</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor klimaatadaptieve maatregelen in Lobith-Zuid. We verwachten fase 1 van deze werkzaamheden in 2025 af te ronden. Daarna volgt de tweede fase, uitvoering start in 2027. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	98.134	16.913	81.221	81.221	
<u>Schrijvershoek: vernieuwen rioolstelsel etc.</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vernieuwing van het rioolstelsel in Schrijvershoek. We verwachten de werkzaamheden fase 1 in 2027 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	953.012	376.174	576.838	576.838	
<u>Pannerden: vernieuwen rioolstelsel etc.</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vernieuwing van het rioolstelsel in Pannerden. We starten met de uitvoering in april 2026 en verwachten dit in 2027 af te ronden.	N			0	546.057	54.049	492.008	492.008	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Revitalisatie dijken(K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor vervangingen van het asfalt op de dijken. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. In 2025 is uit de inspectie gebleken dat een stuk asfalt weg op de dijk in Spijk voorzien moet worden van een nieuwe top laag. De verwachting is dat de uitvoering van deze werkzaamheden in 2026 worden uitgevoerd.	N			0	74.000	0	74.000	74.000	
<u>Revitalisatie wegen Spijk</u> Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Spijk. We verwachten deze werkzaamheden in 2027 af te ronden.	N	0	0	0	74.145	17.293	56.852	56.852	
<u>Revitalisatie wegen Bijlandseweg Tolkamer</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor aanpassingen aan de weg. Op de 's-Gravenwaardsedijk zijn we in voorbereiding, samen met Vitens, om de waterleiding te vervangen en vergroten. De uitvoering van de werkzaamheden zijn uitgelopen in verband met personeelsbezetting bij Vitens. Eind 4e kwartaal 2025 is Vitens gestart met de werkzaamheden. De verwachting is dat onze werkzaamheden in Q2 2026 worden afgerond.	N			0	399.952	0	399.952	399.952	
<u>Klimaatadaptieve maatregelen Zevenaar</u> Beschikbaar gesteld in het "Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie de Liemers" 2023-2027. Hieruit wordt de ontwikkeling van nieuw beleid op het gebied van klimaatadaptatie bekostigd. Het voornemen is om medio 2026 een gerichte planning voor het vergroenen van gemeentelijk vastgoed op te stellen. Er zijn reeds werkzaamheden voor 2026 gepland voor het vergroenen van twee schoolpleinen (De Bem, De Carrousel). Hierbij worden de kosten van de projectleiding betaald uit het budget klimaatadaptieve maatregelen. De overige uitvoeringskosten vallen onder dit krediet.	N	82.231	1.681	80.550	132.231	1.681	130.550	50.000	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Klimaatadaptieve maatregelen plein Didamsestraat</u> Het maatregelenpakket waarvoor deze subsidie 'tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie' in december 2022 is aangevraagd betreft de kosten voor klimaatadaptieve maatregelen ter bestrijding van wateroverlast, droogte of gevolgenbeperking overstromingen. We verwachten deze maatregelen, het vergroenen van diverse pleinen, afkoppelen en aanleg van parken, in 2026 bij het revitaliseringsproject Schrijvershoek uit te voeren.	N	82.645	16.302	66.343	166.343	0	166.343	100.000	
<u>Vervanging speeltoestellen Lobith-Zuid</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om de speeltoestellen in Lobith-Zuid te vervangen. We verwachten de werkzaamheden in 2028 te realiseren.	N			0	18.750	0	18.750	18.750	
<u>Vervanging speeltoestellen Bloemenkamp(K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om de speeltoestellen in Bloemenkamp te vervangen. De werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	39.000	39.944	-944	-944	
<u>Reguliere vervangingen groen Angerlo</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van groen in Angerlo. De werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	7.360	9.386	-2.026	-2.026	
<u>Reguliere vervangingen groen Lobith-Noord(K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van groen in Lobith-Noord. Wij verwachten de werkzaamheden in 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	10.450	3.537	6.914	6.914	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Impuls aantrekkelijk en uitnodigend groen Lobith-N(K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR, vanuit de ambitie 'aantrekkelijk en uitnodigend voor iedereen'. Dit investeringsbudget gebruiken we voor nieuwe (diverse) beplanting in Lobith-Noord. Wij verwachten de werkzaamheden in 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	13.500	0	13.500	13.500	
<u>Reguliere vervangingen groen Lobith-Zuid</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van groen in Lobith-Zuid. Wij verwachten de werkzaamheden in 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	33.550	16.248	17.302	17.302	
<u>Impuls aantrekkelijk en uitnodigend groen Lobith-Zuid</u> Beschikbaar gesteld in IBOR, vanuit de ambitie 'aantrekkelijk en uitnodigend voor iedereen'. Dit investeringsbudget gebruiken we voor nieuwe (diverse) beplanting in Lobith-Zuid. Wij verwachten de werkzaamheden in 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	18.750	0	18.750	18.750	
<u>Reguliere vervangingen groen Kop van Tolkamer</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van groen in de Kop van Tolkamer. Wij verwachten de werkzaamheden in 2027 af te ronden.	N			0	30.000	0	30.000	30.000	
<u>Impuls aantrekkelijk groen Kop van Tolkamer</u> Beschikbaar gesteld in IBOR, vanuit de ambitie 'aantrekkelijk en uitnodigend voor iedereen'. Dit investeringsbudget gebruiken we voor nieuwe (diverse) beplanting in de Kop van Tolkamer. Wij verwachten de werkzaamheden in 2027 af te ronden.	N			0	30.000	0	30.000	30.000	
<u>Reguliere vervangingen groen Bloemenkamp(K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van groen in Bloemenkamp. De werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	55.000	58.048	-3.048	-3.048	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Impuls aantrekkelijk groen Bloemenkamp</u> Beschikbaar gesteld in IBOR, vanuit de ambitie 'aantrekkelijk en uitnodigend voor iedereen'. Dit investeringsbudget gebruiken we voor nieuwe (diverse) beplanting in Bloemenkamp. Wij verwachten de werkzaamheden in 2026 af te ronden.	N			0	25.000	2.093	22.907	22.907	
<u>Reguliere vervangingen bomen Angerlo</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van bomen in Angerlo. De werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	7.941	5.419	2.522	2.522	
<u>Reguliere vervangingen bomen Lobith-Noord (K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van bomen in Lobith-Noord. Wij verwachten de werkzaamheden in 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	3.500	0	3.500	3.500	
<u>Reguliere vervangingen bomen Lobith-Zuid (K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van bomen in Lobith-Zuid. Wij verwachten de werkzaamheden in 2027 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	18.750	0	18.750	18.750	
<u>Reguliere vervangingen bomen Kop van Tolkamer (K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van bomen in Kop van Tolkamer. Wij verwachten de werkzaamheden in 2027 af te ronden.	N			0	25.000	0	25.000	25.000	
<u>Reguliere vervangingen bomen Bloemenkamp (K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van bomen in Bloemenkamp. e werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	25.000	25.111	-111	-111	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Hittestress maatregelen Bloemenkamp(K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de hittestress maatregelen in Bloemenkamp. Wij verwachten de werkzaamheden medio 2026 af te ronden.	N			0	98.633	90.668	7.965	7.965	
<u>Hittestress maatregelen Lobith-Noord</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de hittestress maatregelen in Lobith-Noord. Wij verwachten de werkzaamheden in 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	5.000	0	5.000	5.000	
<u>Hittestress maatregelen Lobith-Zuid (K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de hittestress maatregelen in Lobith-Zuid. Wij verwachten de werkzaamheden in 2027 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	19.181	0	19.181	19.181	
<u>Hittestress maatregelen Schrijvershoek(K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de hittestress maatregelen in Schrijvershoek. Wij verwachten de werkzaamheden in 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	3.426	0	3.426	3.426	
<u>Herinrichting park.plaatsen centrum/babberichseweg(K)</u> Het parkeerterrein is aangepast en op 5 juli jl. weer opengesteld. Hierdoor sluiten we dit budget in 2025 af.	J	0	8.578	-8.578	248.203	145.621	102.582	111.159	
<u>Lathum (Koestraat): vernieuwen rioolstelsel etc.</u> Het vernieuwen van rioolstelsel aan de Koestraat in Lathum staat medio 2025 gepland. De werkzaamheden zijn gestart en naar verwachting is uitvoering medio 2026 gerealiseerd.	N			0	108.736	0	108.736	108.736	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Revitalisatie Nieuwstraat Pannerden (K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van de Nieuwstraat in Pannerden. De planning hebben we aangepast van 2025 naar 2027. Deze werkzaamheden nemen we mee bij de revitalisering van Pannerden fase 2.	N			0	21.021	0	21.021	21.021	
<u>Renovatie in div. schoolgebouwen.</u> Het beschikbare investeringsbedrag wordt ingezet voor verbouwing van de Daltonschool De Overlaat in Tolkamer. In 2023 heeft de raad besloten om extra financiële middelen beschikbaar te stellen voor IKC De Overlaat. Er is gebleken dat er wijzigingen in de vergunning brandveilig gebruik noodzakelijk waren. We verwachten dat de werkzaamheden in 2025 zijn afgerond. In 2025 is nog geen verantwoording hiervoor afgelegd. Om die reden kan dit budget nog niet worden afgesloten.	N			0	16.896	0	16.896	16.896	
<u>Reconstructie Arnhemseweg/Methen en Ringbaan-Noord</u> Eind 2023 is positief besloten op de subsidieaanvraag inzake cofinanciering met de provincie Gelderland. De plannen omtrent de reconstructie zijn hierop aangepast. De subsidiebeschikking is ontvangen en de verwachting is dit project medio 2026 af te ronden.	N	-54.600	0	-54.600	-5.215	0	-5.215	49.385	
<u>Haalbaarheidsonderzoek huisvesting de Tamboerijn/de Wissel</u> Vanaf maart 2024 worden er onderzoeken uitgevoerd voor huisvesting op alternatieve locaties (voor 2 basisscholen, IKC en gymaccommodatie). De onderzoeken voor IKC De Wissel zijn inmiddels afgerond. In de begroting van 2026 is om extra middelen gevraagd om ook de onderzoeken van de Tamboerijn te kunnen financieren. De initiatieffase zal rond mei/juni 2026 starten	N			0	64.079	44.684	19.395	19.395	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Brede school Groot Holthuizen - 1e inrichting</u> We verwachten voor 1e inrichting meubilair en onderwijsleerpakketten de komende jaren extra te moeten inzetten in verband met toename van het aantal leerlingen op zowel de Bem als de Sterrenschool	N			0	277.709		277.709	277.709	
<u>Advies/planvorming spoorverdubbeling Zevenaar-Didam</u> Er is een lekkage geconstateerd in de langzaam-verkeer tunnel aan de Babberichseweg. ProRail/aannemer Strukton hebben maatregelen getroffen waarbij de verwachting is dat hiermee geen verdere lekkages zullen gaan plaatsvinden in de toekomst. Hierdoor sluiten we dit budget eind 2025 af.	J	20.703	405	20.298	76.535		76.535	56.237	
<u>Vervanging bouwkundig deel gemalen Methen</u> De rioolgemalen RG Methen en Heerenmäten zijn aan vervanging toe. Op basis van de eerste geschatte kosten is één geheel nieuw hoofdgemaal fors duurder en worden de bestaande 2 gemalen gerenoveerd. Op het geplande moment van uitvoering in 2024 was de grondwaterstand te hoog, hetgeen hoge kosten met zich meebrengt. Op grond hiervan is de uitvoering uitgesteld naar 2025. De werkzaamheden zijn in 2025 uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	134.468	134.874	-406	-406	
<u>Snelfietsroute F12 traject 7&9</u> De snelfietsroute tussen Didamseweg en Voltastreet is gerealiseerd. In het voorjaar van 2026 wordt de fietsbrug gerealiseerd nabij de watergang van de Didamseweg. Door leveranciersproblemen heeft dit vertraging opgeleverd. In het voorjaar wordt ook de 'ketting' verlichting van de snelfietsroutes geplaatst en het groen aangeplant.	N	993.683	257.666	736.017	1.202.994	307.298	895.696	159.679	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Voetgangersoversteekplaatsen parkeerring</u> We hebben eerder een extern onderzoek laten uitvoeren naar de mogelijkheden voor het aanpassen van de oversteekplaatsen centrum. Denk hierbij aan de mogelijkheid om de maximale snelheid terug te schroeven. We zijn gestart met de voorbereiding. We verwachten hier begin 2027 met de werkzaamheden aan te vangen.	N			0	92.275	0	92.275	92.275	
<u>Krediet actieplan 2e fase revitalisering Tatelaar</u> Ondernemers en Lindus hebben 16 januari 2025 een vereniging opgericht. Zij stellen een actieplan op. In dit actieplan staan de thema's waar ze de komende jaren op willen focussen en ook willen ze meer leden aantrekken. Een parkmanager is onderdeel van het actieplan. In dit actieplan staan ook de benodigde investeringen in de openbare ruimte ter beoordeling door de gemeente. Er worden gesprekken gevoerd met de provincie over subsidie voor de onderdelen van het actieplan.	N	0	-11.906	11.906	222.607	59.561	163.046	151.140	
<u>Gimbornhof</u> De afgelopen jaren is er snoeiwerk verricht door medewerkers van Kansrijk de Liemers in het kader van dagbesteding. Dit heeft geen kosten met zich mee gebracht. Deze samenwerking is nu beëindigd. Aan de zijde van het Juvenaat komt een extra toegang tot het park. Realisatie van de toegang hangt mede samen met de ontwikkeling van het Juvenaat. De voorbereiding om de aansluiting te realiseren heeft vertraging opgelopen aangezien de vergunning van het project nog niet verleend is. De vergunning is in 2025 verleend echter er zijn door omwonenden bezwaren ingediend. De inrichting van de buitenruimte zou hierdoor ook nog weer kunnen wijzigen. Hierdoor loopt de uitvoering opnieuw vertraging op van een half jaar tot mogelijk een jaar. De verwachting nu is dat de aansluiting in 2027 kan worden gerealiseerd.	N			0	83.952		83.952	83.952	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Revitalisering Giesbeek</u> In verband met het plaatsen van 13 trafostations, waar we op wachten, verwachten we in Q3 2025 de werkzaamheden uit te voeren. Dit gaat niet lukken aangezien wij van Liander nog geen planning hebben ontvangen. Waarschijnlijk wordt dit 2026 of 2027.	N			0	161.150	2.457	158.693	158.693	
<u>Onderzoek PlanMER Witte Kruis (verbinding Gelders Eiland met A12)</u> Het onderzoek planMER kan als afgerond beschouwd worden. De subsidie is eind Q1 2025 verantwoord. De subsidie is in de zomer 2025 definitief beschikt door de provincie. Hierdoor sluiten we dit budget in 2025 af. De studie Witte Kruis is onderdeel van een ander investeringsbudget nl. Gebiedsopgave Babberich met Witte Kruis.	J	52.883	3.682	49.201	90.945	8.059	82.886	33.686	
<u>Geitenwaard -fietspad (K)</u> Betreft de nieuwe fietsstructuur tussen Herwen, Pannerden en Lobith. We zijn hier nog niet mee gestart. De ontzanding van de Lobberdenseweg gaat plaatsvinden en hier komt een hele nieuwe fietsstructuur. De verwachting is dat deze werkzaamheden niet eerder aanvangen dan 2027.	N			0	99.301		99.301	99.301	
<u>Vervangen brug Eltenseweg(K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor vervangingen aan de brug. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Op basis van 2 jaarlijkse inspectie (via hoogte meting) is er nog geen reden voor vervanging. Op grond hiervan wordt voorgesteld dit investeringsbudget naar 2026 door te schuiven.	N			0	315.000	0	315.000	315.000	
<u>Planvorming Herinrichting Edisonstraat</u> Er is een verkeersstructuur opgesteld voor Hengelder en Tatelaar. De Edisonstraat maakt hier deel van uit. Het concept ontwerp is verder uitgewerkt met kruispuntoplossingen. Het ontwerp wordt dit jaar besproken met ondernemers. Hierna kan de raming geactualiseerd worden en kunnen de werkzaamheden worden aanbesteed (bij voldoende budget) .	N			0	50.000	7.849	42.151	42.151	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Herinrichten Raadhuisplein</u> De uitvoering is gestart in september 2022. De markthaken zijn in 2025 geplaatst. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	5.486		5.486	5.486	
<u>Herinrichting Muldershof</u> We starten in het vierde kwartaal 2024 met de uitvoering en dit zal naar verwachting 2025 gereed zijn. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	22.168	28.953	-6.785	-6.785	
<u>Bouwkundige aanpassing ds. Jonkerschool</u> Dit krediet is beschikbaar gesteld. De Ds. Jonkersschool is m.i.v. augustus 2021 niet meer in gebruik voor het onderwijs. In overleg met inwoners van Lathum wordt bekeken welke gebruiksmogelijkheden er zijn voor de Ds. Jonkersschool. In 2023 is een start gemaakt met de verdere planontwikkelingen 'Lathum Later' waar de Ds. Jonkersschool onderdeel van uit maakt.	N			0	25.000	0	25.000	25.000	
<u>Aanpassing locaties Liemers College (VO) (K)</u> Budget wordt ingezet voor werkzaamheden t.b.v. de definitiefase.	N			0	3.500.000	91.957	3.408.043	3.408.043	
<u>Herinr. voorterrein Turmac Cultuurf. en ged Kerkst.</u> Op het voorterrein van de Turmac Cultuur Fabriek vinden ongewenste verkeersbewegingen plaats die overlast veroorzaken voor voetgangers en schade aanbrengen aan de openbare ruimte. Om deze overlast tegen te gaan hebben wij enkele aanpassingen uitgevoerd om het parkeren te ontmoedigen, waaronder bebording, bewegwijzering en handhaving. Via de RIB 'aanpassingen voorterrein Turmac Cultuur Fabriek' hebben wij u al uitgebreider geïnformeerd over de stand van zaken. De werkzaamheden zijn in 2024 nagenoeg afgerond en in 2025 geheel afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	17.128	16.136	992	992	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Rioolcombi (kolkenzuiger) (vervangt 211)</u> Betreft vervangingsinvestering. In 2024 gaan wij tot vervanging over. De rioolcombi is in 2025 geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	400.000	407.267	-7.267	-7.267	
<u>Zevenaar - Bruisend maken centrum</u> Beschikbaar gestelde investering voor het bruisend maken van het centrum vanuit een wens van de centrumondernemers. Plaatsing van een bomenbank in de Grietsestraat wordt meegenomen met de herinrichting van Muldershof in 2025. Deze werkzaamheden worden in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	43.036	44.045	-1.009	-1.009	
<u>Carrousel/Maatjes verbouw - aanpassing</u> De verbouwingswerkzaamheden zijn in 2022 gestart en zijn in 2023 afgerond. In 2024 vindt de afrekening plaats. Hiervoor wordt contact opgenomen met LiemersNovum na de zomervakantie. Daarnaast loopt er nog een traject voor de (her)inrichting van de speel- en leertuin van de basisschool en de (her)inrichting van het peuterplein. De eindinspectie voor de speelterreinen heeft in januari 2025 plaatsgevonden. Hiervoor is de laatste factuur betaald in februari 2025. De eindafrekening voor de aanpassingen aan het schoolgebouw is in 2025 binnengekomen. Deze is verwerkt en betaald in 2025. Hiermee kan deze post afgesloten worden.	J			0	146.881	36.486	110.395	110.395	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Invullen gebouw Raadhuisplein 1</u> In maart 2018 is een raming gemaakt van de te verwachten bouwkosten voor de inrichting van Raadhuisplein 1D. Hier is toen gerekend met kostenkengetallen voor de inrichting van een openbaar toilet, ruimte voor de marktmeester, een kantoor en een grote ruimte voor fietsparkeren. De raming kwam uit op € 130.000, met een aanvullend budget van € 5000 voor de voorbereiding. Later (2021) is daar nog behoefte aan opslag en kleedruimte voor evenementen bij gekomen. Echter, ten tijde van het moment van oplevering (december 2021) van de ruimte aan de gemeente, zijn er opnieuw discussies gevoerd over de invulling van deze ruimte. Na intern beraad en afstemming met het college is er eind 2023 besloten vast te houden aan de in 2018 bedachte invulling. Voor deze invulling is inmiddels een ontwerp uitgewerkt en zijn er offertes opgevraagd. Door stijging van de bouwkosten is het destijds geraamde bedrag onvoldoende om de invulling te realiseren. Bij de 2e voortgangsrapportage 2024 is het budget met € 40.000 verhoogd. De werkzaamheden zijn volledig uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	175.146	174.014	1.132	1.132	
<u>Vervangen BOV 2016-2025 masten 2025 (K)</u> Conform beleidsplan openbare verlichting. De werkzaamheden worden naar verwachting in 2025 uitgevoerd waaronder bij de Methen. De doorlooptijd is hier langer dan normaal als gevolg van Liander en de aannemer die personeelstekort heeft. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De uitvoering van de werkzaamheden zijn eind 2025 grotendeels gereed.	N			0	195.869	182.027	13.842	13.842	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Vervangen BOV 2016-2025 armaturen 2025 (K)</u> Conform beleidsplan openbare verlichting. De werkzaamheden worden naar verwachting in 2025 uitgevoerd waaronder bij de Methen. De doorlooptijd is hier langer dan normaal als gevolg van Liander en de aannemer die personeelstekort heeft. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De uitvoering van de werkzaamheden zijn in 2025 gestart en lopen door in 2026.	N			0	237.000	96.902	140.098	140.098	
<u>Herinrichting Kop van Tolkamer</u> In de raadsvergadering op 26 april 2023 hebben wij aan u het raadsvoorstel 'Kop van Tolkamer' voorgelegd. Nadat u de gereserveerde investering ad € 900.000 voor de herinrichting van de openbare ruimte in de Kop van Tolkamer beschikbaar heeft gesteld, starten wij in maart 2024 met de uitvoering van de eerste fase. De tweede fase is in voorbereiding en gestart in augustus. Wij verwachten het project in 2027 af te ronden. Dit in verband met het vervangen van het kabels- en leidingennet.	N			0	454.627	27.652	426.975	426.975	
<u>Iveco II / Iveco V-05-DRX (373)</u> Betreft vervangingsinvestering. In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te leveren chassis en de opbouw. In 2023 is het vervangende voertuig geleverd. Met betrekking tot het dispuut zijn partijen in Q4 2025 tot overeenstemming gekomen. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	14.715	0	14.715	14.715	
<u>Vrachtwagen DAF CF75(K)</u> Betreft vervangingsinvestering. De vrachtwagen is in Q3 2025 geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	410.000	417.801	-7.801	-7.801	
<u>Mercedes Sprinter Pick-up</u> Betreft vervangingsinvestering. Dit voertuig wordt in 2026 aanbesteed.	N			0	62.709	0	62.709	62.709	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Toyota Hi-Lux / Iveco VZF-30-B (364) begraven</u> Betreft Betreft vervangingsinvestering. In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te leveren chassis en de opbouw. Ivm met een dispuut over de levering van voertuigen als onderdeel van deze aanbesteding is de openstaande factuur die betrekking heeft op dit voertuig nog niet voldaan. Met betrekking tot het dispuut zijn partijen in Q4 2025 tot overeenstemming gekomen. De definitieve afwikkeling hiervan wordt begin 2026 verwacht. Voorgesteld wordt dit krediet bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	55.108	38.430	16.678	16.678	
<u>Tractor MF</u> Betreft vervangingsinvestering. De oude tractor MF is verkocht omdat deze niet geschikt is voor de huidige werkzaamheden. De opbrengst is verantwoord in de exploitatie. Hiervoor zijn twee kubota's (tractor en voertuig voor ruig terrein) gekocht in 2025. Deze activa hebben we gesplitst in de administratie (7182/7493). Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	75.000	28.025	46.975	46.975	
<u>Service auto VW transporter</u> Betreft vervangingsinvestering (gemalenwagen). In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te leveren chassis en de opbouw. Dit vervangende voertuig is tot op heden niet geleverd vanwege een lopende discussie met de leverancier met betrekking tot het chassis en de opbouw. Met betrekking tot het dispuut zijn partijen in Q4 2025 tot overeenstemming gekomen dat dit voertuig niet afgenomen en geleverd wordt. Dit voertuig wordt in 2026 opnieuw aanbesteed.	N			0	102.416	0	102.416	102.416	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Ford Transit Connect</u> Betreft vervangingsinvestering. In 2024 is het oude voertuig verkocht en het nieuwe voertuig besteld (E-voertuig Citroen Jumpy). Deze is in 2025 geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	45.000	44.186	814	814	
<u>Vloeistoftank 32000 liter</u> Betreft vervangingsinvestering. Eind 2022 is er een scheur in de betonwand geconstateerd waardoor vervanging noodzakelijk is. In 2025 is opnieuw afgewogen wat de beste strooimethodiek is en wordt een keuze gemaakt in het vervangen van deze tank of het aanschaffen van een ander object. De aanbesteding is afgerond. Deze opslagtank heeft plaatsgemaakt voor een eigen zoutmenginstallatie voor productie van pekewater. Inkoop en buffer van pekewater in deze tank zijn nu niet meer nodig. De zoutmenginstallatie is verdeeld over krediet 7288 en 7205. In 2026 worden afronden werkzaamheden uitgevoerd tbv de zoutmenginstallatie.	N			0	33.000	6.977	26.023	26.023	
<u>Fietspadstrooier</u> Betreft vervangingsinvestering. Deze fietspadstrooier is aanbesteed en kan optioneel afgeroepen worden. Dit is mede afhankelijk van levering van de pick-up.	N			0	50.000	0	50.000	50.000	
<u>Verduurzaming brandweerkazerne Zevenaar</u> We verwachten in 2024 de verduurzaming van de brandweerkazerne te realiseren. Voor wat betreft de koel- en luchtverversingsinstallaties zijn de werkzaamheden gerealiseerd. Voor het aanbrengen van zonnepanelen is in 2025 een aanvullend investeringsbudget verduurzaming aangevraagd. Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	3.178	3.178	0	0	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Lobith-Noord: vernieuwen riool-stelsel etc.</u> Investeringsbudget voor geplande aanpassingen en vervangingen aan verouderde en slechte rioolgemaal. Is onderdeel van de investeringen uit het Watertakenplan in 2019-2020. De investeringen uit het Watertakenplan 2022-2026 en IBOR 2023-2027 hebben wij deels ingezet om dit budget te verhogen, zoals aan u voorgesteld in de raadsvergadering op 29 maart 2023. Dit is onderdeel van een project met een integrale aanpak waarbij ook wegen, groen en openbare verlichting worden meegenomen. Wij verwachten de werkzaamheden in de periode 2024 t/m begin 2028 te verrichten. De uitvoering van fase I is in mei 2025 gestart. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	2.372.236	1.990.352	381.884	381.884	
<u>Gemalen mechanisch/elektrisch en IBA's 2024 (K)</u> Deze investering is onderdeel van de investeringen uit het Watertakenplan in 2019-2020. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De verwachting is dat het investeringsbudget dit jaar beperkt wordt uitgegeven vanwege personeelstekort, door verloop en ziekte, en het niet beschikbaar zijn van noodzakelijke aanbestedingen en raamcontracten om conform het inkoopbeleid te handelen. In 2025 zijn de voorbereiding en planning van de aanbesteding 'mini & hoofdgemalen' gestart. De verwachting is in het 2e kwartaal 2026 te starten met de uitvoering.	N			0	368.028	73.989	294.039	294.039	
<u>Gemalen mechanisch/elektrisch en IBA's 2023</u> Deze investering is onderdeel van de investeringen uit het Watertakenplan in 2019-2020. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De lopende werkzaamheden zijn uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	235.877	235.066	811	811	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Ondergrondse restafvalcontainers</u> Investeringsbudget voor het vervangen van de ondergrondse containers voor restafval. Op twee plaatsen zijn deze nog niet vervangen in 2025 vanwege een bezwaarprocedure. Deze is afgerond en wij zijn in het gelijk gesteld. Opdracht voor plaatsing is uitgezet.	N			0	10.062	2.653	7.409	7.409	
<u>Vervangen VW crafter bus (355)</u> Betreft vervangingsinvestering. Dit voertuig wordt in 2026 aanbesteed.	N			0	61.000	0	61.000	61.000	
<u>Vervangen vangen VW crafter/kipper (356)(K)</u> Betreft vervangingsinvestering. Dit voertuig wordt in 2026 aanbesteed.	N			0	88.000	0	88.000	88.000	
<u>Vervangen vangen VW crafter/kipper (357)(K)</u> Betreft vervangingsinvestering. Dit voertuig wordt in 2026 aanbesteed.	N			0	88.000	0	88.000	88.000	
<u>Kia EV3 4-TXN-62 (480)(K)</u> Betreft vervangingsinvestering. Deze is in 2025 geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	35.000	35.054	-54	-54	
<u>Servicewagen t.b.v. bordenploeg (nw) / Iveco V-o6-DRX (374)</u> Betreft vervangingsinvestering. In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te leveren chassis en de opbouw. In 2024 is het vervangende voertuig geleverd. Met betrekking tot het dispuut zijn partijen in Q4 2025 tot overeenstemming gekomen. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	4.279	0	4.279	4.279	
<u>Maailandwagen (637)(K)</u> Betreft vervangingsinvestering. In 2026 wordt gezien of deze vervangen moet worden aangezien deze voor een andere functie (bladcampagne) wordt ingezet of dat dit krediet wordt omgevormd naar een snipperkar waarbij aanvullende investering wordt gevraagd.	N			0	65.000	0	65.000	65.000	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Vervangen grote zoutsproeier Epoke (GH-3)(K)</u> Betreft vervangingsinvestering. Deze is in 2025 geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	65.000	62.179	2.821	2.821	
<u>Vervangen grote zoutsproeier Epoke (GH-7)(K)</u> Betreft vervangingsinvestering. Deze is in 2025 geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	65.000	65.316	-316	-316	
<u>Bouw toiletvoorziening Breuly</u> Deze is in 2021 geplaatst maar inmiddels twee keer vernield. In 2023 onderzoeken we de mogelijkheden voor een nieuwe voorziening. De verwachting is voorsnog dat deze niet wordt vervangen in 2024. In 2025 wordt vanuit vastgoed bezien of eventuele vervanging moet plaatsvinden. In 2026 kan een besluit worden genomen over dit krediet.	N			0	26.228	0	26.228	26.228	
<u>Zoutsilo</u> Deze zoutsilo is technisch nog niet afgeschreven en wordt ingezet voor de gladheidsbestrijding. Dit krediet is samen met 7205 aangewend voor de eigen zoutmenginstallatie. Inkoop van pekewater is hierdoor niet meer nodig. In Q4 2025 is de zoutmenginstallatie geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	37.000	36.955	45	45	
<u>Vervanging werkplekken hardware 2024</u> Het vervangen van hardware van de vaste en mobiele werkplekken gaat volgens een vooraf gepland proces. De apparatuur wordt vervangen op basis van een vooraf gedefinieerde levenscyclus. In 2025 zijn nog enkele uitgaven gedaan, waarna het krediet afgesloten kan worden.	J			0	32.291	32.981	-690	-690	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Vervanging werkplekken hardware 2025(K)</u> Het vervangen van hardware van de vaste en mobiele werkplekken gaat volgens een vooraf gepland proces. Het gaat onder meer om laptops, thin clients, docking stations, beeldschermen en smartphones. In 2025 zijn alle thin clients vervangen door docking stations. De aanschaf van laptopkasten heeft tot een extra uitgaaf van € 8.200 geleid. Krediet kan afgesloten worden.	J			0	144.450	152.664	-8.214	-8.214	
<u>Kop van Tolkamer: vernieuwen riool-stelsel etc.</u> In de raadsvergadering op 26 april 2023 hebben wij aan u het raadsvoorstel 'Kop van Tolkamer' voorgelegd. De uitvoering van de werkzaamheden starten in 2024 en zullen naar verwachting 2025-2027 gereed zijn.	N			0	191.968	30.288	161.680	161.680	
<u>Marktplaats Lobith: vernieuwen riool-stelsel</u> Investeringsbudget voor geplande aanpassingen en vervangingen aan verouderde en slechte rioolgemalen. Tevens is deze investering bestemd voor klimaatadaptatieve maatregelen en vernieuwingswerkzaamheden. Is onderdeel van de investeringen uit het Watertakenplan 2021. Gezien de stijgende prijzen en het vergroten van het aantal klimaatadaptatieve maatregelen hebben wij investeringen uit het Watertakenplan 2022-2026 deels ingezet om dit budget te verhogen, zoals aan u voorgesteld in de raadsvergadering op 29 maart 2023. Uitvoering eerste fase is in juni 2024 gestart en in 2025 afgerond. Daarna volgt de tweede fase, uitvoering start in 2027. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	804.052	619.019	185.033	185.033	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Vervanging fietstunnel onder de weg 7Poort</u> Dit project heeft een directe relatie met ViA15 en de aansluiting van de weg Hengelder op de A12 (aansluiting Zevenaar-Oost) en in het verlengde daarvan BusinessPark 7Poort. Het project ViA15 heeft door procedures forse vertraging opgelopen. Dat is de reden dat de vervanging van de fietstunnel tot nu toe niet is opgestart. Inmiddels is er een definitieve planning vanuit Rijkswaterstaat en wordt deze fietstunnel ingepland en opgepakt. Voorheen bleek verlenging van de fietstunnel niet mogelijk te zijn. Naar nu blijkt is dat zeer waarschijnlijk wel mogelijk. Op dit moment worden in overleg met de leverancier van de fietstunnel de mogelijkheden van verlenging onderzocht. Om deze reden bestaat er een reële kans dat, ondanks de forse kostenstijgingen in de markt, het beschikbaar gestelde investeringsbudget voldoende zal zijn voor verlenging van de fietstunnel. Indien dat niet het geval blijkt te zijn komen we met een nader voorstel naar de raad.	N			0	285.598	0	285.598	285.598	
<u>Herinrichting Markt Zevenaar</u> In oktober 2023 zijn we gestart met de herinrichting Markt Zevenaar. We verwachten dit project medio 2025 af te ronden. Door de aanleg van kabels en leidingen schuift een deel van de werkzaamheden door naar medio 2026.	N			0	129.801	22.886	106.915	106.915	
<u>Herontwikkeling Bizetstraat 1 Zevenaar</u> Provinciale subsidie van € 100.000 is verleend en de definitieve uitgangspunten zijn door u in december 2021 vastgesteld. De school is in september 2024 gesloopt. De uitvoering van de werkzaamheden, de aanleg van het buurtpark zijn in Q4 2024 gestart en zijn in Q4 2025 opgeleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J	99.936	79.936	20.000	200.974	167.050	33.924	13.924	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Verkeersregelinstallaties 2023</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Het wel of niet vervangen van de verkeersregelinstallatie Platanenlaan is sterk afhankelijk van de besluitvorming A12/A15 doordat verkeersstromen mogelijk anders gaan lopen. Hierdoor staat deze vervangingsinvestering in 2023 tijdelijk stil. In 2024 wordt de verkeersregelinstallatie vervangen omdat dit gezien ouderdom noodzakelijk is. In 2024 is de voorbereiding en aanbesteding afgerond. In 2025 is de uitvoering van de werkzaamheden gestart en uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	23.310	23.133	177	177	
<u>Verkeersregelinstallaties 2024 (K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Het wel of niet vervangen van de verkeersregelinstallatie Platanenlaan is sterk afhankelijk van de besluitvorming A12/A15 doordat verkeersstromen mogelijk anders gaan lopen. Hierdoor staat deze vervangingsinvestering in 2023 tijdelijk stil. In 2024 wordt de verkeersregelinstallatie vervangen omdat dit gezien ouderdom noodzakelijk is. In 2024 is de voorbereiding en aanbesteding afgerond. In 2025 is de uitvoering van de werkzaamheden gestart en uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	109.750	110.423	-673	-673	
<u>Verkeersregelinstallaties 2025 (K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Het wel of niet vervangen van de verkeersregelinstallatie Platanenlaan is sterk afhankelijk van de besluitvorming A12/A15 doordat verkeersstromen mogelijk anders gaan lopen. Hierdoor staat deze vervangingsinvestering in 2023 tijdelijk stil. In 2024 wordt de verkeersregelinstallatie vervangen omdat dit gezien ouderdom noodzakelijk is. In 2024 is de voorbereiding en aanbesteding afgerond. In 2025 is de uitvoering van de werkzaamheden gestart en grotendeels uitgevoerd.	N	0	0	0	114.500	89.065	25.435	25.435	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Verlichting duurzaam en circulair 2023 (K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om een duurzame impuls te geven aan bestaande plannen. De voorbereiding is in 2024 gestart. De werkzaamheden zijn in 2025 uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	30.000	33.011	-3.011	-3.011	
<u>Verlichting duurzaam en circulair 2024 (K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om een duurzame impuls te geven aan bestaande plannen. De voorbereiding is in 2024 gestart. De werkzaamheden zijn in 2025 uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	60.000	56.689	3.311	3.311	
<u>Verlichting duurzaam en circulair 2025 (K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om een duurzame impuls te geven aan bestaande plannen. De voorbereiding is in 2024 gestart. De werkzaamheden zijn in 2025 uitgevoerd. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	80.000	80.000	0	0	
<u>Verlichting duurzaam en circulair 2026(K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om een duurzame impuls te geven aan bestaande plannen. Het totale investeringsbudget is gefaseerd in jaren. In 2025 zijn de werkzaamheden al verder gevorderd dan in de fasering geraamd was. Daarom is nu al een deel van het budget van 2026 gebruikt.	N			0		20.981	-20.981	-20.981	
<u>Vervangen oeverbeschoeiing 2024 (K)</u> De investering komt voort uit het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. In 2024 vindt onderzoek plaats en in 2025 is een damwand geplaatst. Het resterende investeringsbudget wordt ingezet voor de verbetering van de vijver aan de Kampsingel. Het definitieve ontwerp wordt in maart 2026 verwacht. De uitvoering zal omstreeks Q3 2026 plaatsvinden.	N			0	50.000	18.165	31.835	31.835	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Vervangen oeverbeschoeiing 2025 (K)</u> De investering komt voort uit het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De gemeente draagt bij aan het herstel van de vijver in Pannerden aan de Doorneburgseweg. Bij een 50/50-overeenkomst met het waterschap zal de gemeente een bedrag van € 75.000 voldoen, op een totale kostenpost van € 150.000. Het resterende investeringsbudget wordt ingezet voor de verbetering van de vijver aan de Kampsingel. Het definitieve ontwerp wordt in maart 2026 verwacht. De uitvoering zal omstreeks Q3 2026 plaatsvinden.	N			0	100.000	0	100.000	100.000	
<u>Minigemalen 2025</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor vervanging van mini- en drukgemalen. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De verwachting is dat het investeringsbudget dit jaar beperkt wordt uitgegeven vanwege personeelstekort, door verloop en ziekte, en het niet beschikbaar zijn van noodzakelijke aanbestedingen en raamcontracten om conform het inkoopbeleid te handelen. In 2025 zijn de voorbereiding en planning van de aanbesteding 'mini & hoofdgemalen' gestart. De verwachting is in het 2e kwartaal 2026 te starten met de uitvoering.	N			0	97.454	11.963	85.492	85.492	
<u>Methen en Heerenmäten: vrijerval riool</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. De werkzaamheden voor de vervanging vrijerval riolering Methen en Heerenmäten zijn in 2025 uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	200.000	200.604	-604	-604	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Renovatie 2025 Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Dit investeringsbudget zetten we in om plaatselijke renovatie (relinen) van slechte leidingen uit te kunnen voeren. De verwachting is dat het investeringsbudget dit jaar niet uitgegeven vanwege personeelstekort, door verloop en ziekte, en het niet beschikbaar zijn van noodzakelijke aanbestedingen en raamcontracten om conform het inkoopbeleid te handelen. In 2025 is gestart met de aanbesteding 'mini & hoofdgemalen' welke in het 1e kwartaal 2026 op de markt is gebracht. Daarna wordt gestart met de uitvoering.	N			0	250.000	86.743	163.257	163.257	
Gemalen mechanisch/elektrisch en IBA's 2025 (K) Deze investering is onderdeel van de investeringen uit het Watertakenplan in 2019-2020. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De verwachting is dat het investeringsbudget dit jaar beperkt wordt uitgegeven vanwege personeelstekort, door verloop en ziekte, en het niet beschikbaar zijn van noodzakelijke aanbestedingen en raamcontracten om conform het inkoopbeleid te handelen. In 2025 zijn de voorbereiding en planning van de aanbesteding 'mini & hoofdgemalen' gestart. De verwachting is in het 2e kwartaal 2026 te starten met de uitvoering.	N			0	148.000	0	148.000	148.000	
Gemalen bouwkundig 2024 (K) Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Dit investeringsbudget gebruiken we voor vervanging van het bouwkundige deel van de (hoofd)gemalen. De verwachting is dat het investeringsbudget dit jaar niet wordt uitgegeven vanwege personeelstekort, door verloop en ziekte, en het niet beschikbaar zijn van noodzakelijke aanbestedingen en raamcontracten om conform het inkoopbeleid te handelen. In 2025 zijn de voorbereiding en planning van de aanbesteding 'mini & hoofdgemalen' gestart. De verwachting is in het 2e kwartaal 2026 te starten met de uitvoering.	N			0	228.145	0	228.145	228.145	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Gemalen bouwkundig 2025 (K)</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Dit investeringsbudget gebruiken we voor vervanging van het bouwkundige deel van de (hoofd)gemalen. De verwachting is dat het investeringsbudget dit jaar niet wordt uitgegeven vanwege personeelstekort, door verloop en ziekte, en het niet beschikbaar zijn van noodzakelijke aanbestedingen en raamcontracten om conform het inkoopbeleid te handelen. In 2025 zijn de voorbereiding en planning van de aanbesteding 'mini & hoofdgemalen' gestart. De verwachting is in het 2e kwartaal 2026 te starten met de uitvoering.	N			0	108.500	0	108.500	108.500	
<u>Ambities wegen Angerlo</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget herverdelen wij naar de plannen in de kernen Angerlo, Lobith, Pannerden, Bloemenkamp en Schrijvershoek. Dit betreft het investeringsbudget voor Angerlo. De werkzaamheden zijn in 2025 nagenoeg afgerond. We voegen dit budget om administratieve redenen toe aan het budget ambities Lobith Zuid.	N			0	8.872	719	8.153	8.153	
<u>Ambities wegen Lobith-Zuid(K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget herverdelen wij naar de plannen in de kernen Angerlo, Lobith, Pannerden, Bloemenkamp en Schrijvershoek. Dit betreft het investeringsbudget voor Lobith-Zuid en naar verwachting sluiten we dit investeringsbudget in 2026 af. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	22.500	12.941	9.559	9.559	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Ambities wegen 2025(K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. De werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	30.000	26.509	3.491	3.491	
<u>Straatmeubilair 2025 (K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we ter aanvulling op bestaande plannen. Voorgesteld wordt dit krediet bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	50.000	50.138	-138	-138	
<u>Heftruck Toyota(K)</u> Betreft vervangingsinvestering. In 2025/2026 wordt gezien of deze vervangen moet worden.	N			0	25.000	0	25.000	25.000	
<u>Reguliere vervanging bomen 2023</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van bomen. In 2023 is gestart met de voorbereiding. In 2024 zijn de werkzaamheden grotendeels uitgevoerd en in 2025 is dit afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	7.471	7.494	-23	-23	
<u>Reguliere vervanging bomen 2024 (K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van bomen. In 2023 is gestart met de voorbereiding. In 2024 is het kap- en vervangingsplan in beeld gebracht. In 2025 zijn de werkzaamheden uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	160.000	162.054	-2.054	-2.054	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Reguliere vervanging bomen 2025</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van bomen. In 2025 wordt voorafgaand aan de vervangingen de boomveiligheidscontrole uitgevoerd en eind van het jaar gereed. Uitvoering vindt eind 2025 begin 2026 plaats.	N			0	160.000	24.281	135.719	135.719	
<u>Reguliere vervanging groen 2023</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van groen in Tolkamer, Babberich, Lentemorgen 1 en 2, de Horst en Riverparc . De werkzaamheden voor Lentemorgen 1 en 2, de Horst en Riverparc zijn uitgevoerd. De werkzaamheden voor Tolkamer en Babberich starten in Q4 2025 samen met Stegeslag en zijn ook uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	345.057	345.057	0	0	
<u>Reguliere vervanging groen 2024(K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van groen in Tolkamer, Babberich, Lentemorgen 1 en 2, de Horst en Riverparc. De plannen zijn gereed en de uitvoering vindt plaats in 2025. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	327.507	328.945	-1.438	-1.438	
<u>Reguliere vervanging groen 2025(K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van groen. De verwachting is dat deze werkzaamheden, waaronder renovatie groen Stegeslag, eind 2025 en 2026 starten.	N			0	400.000	35.119	364.881	364.881	
<u>Impuls aantrekkelijk en uitnodigend groen</u> Beschikbaar gesteld in IBOR, vanuit de ambitie 'aantrekkelijk en uitnodigend voor iedereen'. Dit investeringsbudget gebruiken we voor nieuwe (diverse) beplanting. Deze werkzaamheden hebben we in 2024 en 2025 gerealiseerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	1.372	495	877	877	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Impuls aantrekkelijk en uitnodigend groen 2024(K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR, vanuit de ambitie 'aantrekkelijk en uitnodigend voor iedereen'. Dit investeringsbudget gebruiken we voor nieuwe (diverse) beplanting. We verwachten dit grotendeels in 2026 te realiseren.	N			0	81.836	0	81.836	81.836	
<u>Impuls aantrekkelijk en uitnodigend groen 2025(K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR, vanuit de ambitie 'aantrekkelijk en uitnodigend voor iedereen'. Dit investeringsbudget gebruiken we voor nieuwe (diverse) beplanting. We verwachten deze werkzaamheden in 2026 te realiseren.	N			0	100.000	0	100.000	100.000	
<u>Vervanging speeltoestellen 2024</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van verouderde speeltoestellen die aan het eind van de technische levensduur zijn. Het investeringsbudget is zoals verwacht nagenoeg geheel besteedt in 2025 aan onder andere de speeltoestellen van Zwanenwaay en Riverparc. Het restant van de werkzaamheden wordt in 2026 uitgevoerd.	N			0	243.368	226.439	16.929	16.929	
<u>Vervanging speeltoestellen 2025</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van verouderde speeltoestellen die aan het eind van de technische levensduur zijn. Dit investeringsbudget zou grotendeels in 2025 worden besteedt. Als gevolg van weersomstandigheden zijn de werkzaamheden van de Halssteinstraat en Olmen in januari en februari gerealiseerd. In 2026 wordt naar verwachting onder andere de speeltoestellen van de Beyenstraat vervangen.	N			0	280.888	0	280.888	280.888	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Duurzaam materieel speelvoorzieningen 2024</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om een duurzame impuls te geven aan bestaande plannen. Denk hierbij aan het hergebruik van bestaande speelvoorzieningen en het gebruik van duurzaam materiaal. Dit investeringsbudget is in 2025 niet ingezet aangezien sprake is geweest van volledige vervanging en geen hergebruik van speelvoorzieningen. In 2026 is sprake van het duurzaam opknappen van bestaande speelvoorzieningen en het vergroenen van speelplekken.	N			0	20.245	1.299	18.946	18.946	
<u>Duurzaam materieel speelvoorzieningen 2025</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om een duurzame impuls te geven aan bestaande plannen. Denk hierbij aan het hergebruik van bestaande speelvoorzieningen en het gebruik van duurzaam materiaal. Dit investeringsbudget is in 2025 niet ingezet aangezien sprake is geweest van volledige vervanging en geen hergebruik van speelvoorzieningen. In 2026 is sprake van het duurzaam opknappen van bestaande speelvoorzieningen en het vergroenen van speelplekken.	N			0	30.000	0	30.000	30.000	
<u>Uitbreiding bomen 2025</u> Dit investeringsbudget gebruiken we voor de uitbreiding van bomen. Het is lastig de nieuwe bomen te planten gezien de zeer beperkte grondposities die we hebben mede als gevolg van reeds bestaande en in ontwikkeling zijnde bouwopgaven. De verwachting is dat deze bomen in 2025 en 2026 worden geplant.	N			0	100.000	42.362	57.638	57.638	
<u>Uitbreiding bomen 2026</u> Dit investeringsbudget gebruiken we voor de uitbreiding van bomen. Het is lastig de nieuwe bomen te planten aangezien we zeer beperkte grondposities hebben mede als gevolg van reeds bestaande en in ontwikkeling zijnde bouwopgaven. De verwachting is dat we hier in het voorjaar en najaar 2026 uitvoering aan geven.	N			0	100.000	0	100.000	100.000	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Realiseren rivierklimaatpark</u> Het voorkeursalternatief is in 2025 uitgewerkt naar een voorkeursvariant (vkv) die in het voorjaar van 2026 door de stuurgroep kan worden vastgesteld. Vanuit het project Rivierklimaatpark IJsselpoort zijn voor gemeente Zevenaar de belangrijkste speerpunten voor Rhederlaag: het vergroten van de verkeersveiligheid van de Marsweg en het versterken van de gebiedsentree aan de Koestraat. Dit is gepland in 2027. De herinrichting van de Koestraat (de verbindingsweg tussen Rivierweg en Marsweg) is geen onderdeel van de scope van het project. Deze herinrichting is echter noodzakelijk voor het vergroten van de verkeersveiligheid rondom Rhederlaag en de herkenbaarheid van het gebied. Hiervoor is in 2024 een planstudie gestart. Deze studie is door de uitgestelde vaststelling van de voorkeursvariant tijdelijk 'on hold' gezet en wordt vervolgd in 2026. Onderzocht wordt of in een later stadium ook voor de Koestraat en de directe omgeving ervan een kwaliteitsslag haalbaar is. Daarnaast is Rivierklimaatpark voor de ondernemers in het gebied Rhederlaag van belang omdat op basis van deze samenwerking gebruik kan worden gemaakt van de zogenaamde Maatwerkregeling. Deze regeling is een uitzondering op de regel dat buitendijks geen "niet rivier-gebonden" activiteiten mogen worden ontwikkeld. Voor aanpassing van de Marsweg is er vanuit provincie en gemeente gezamenlijk een budget beschikbaar van € 2.400.000 (50/50 verdeling Prijspeil 2019). In de begroting 2026-2029 is voor indexatie een aanvullend bedrag € 300.000 door de raad beschikbaar gesteld.	N			0	75.000	0	75.000	75.000	
<u>Vervangen Servicewagen 468 VJ-092-F (K)</u> Betreft vervangingsinvestering. Dit voertuig wordt in 2026 aanbesteed.	N			0	34.000	0	34.000	34.000	
<u>Afvalbakken</u> Beschikbaar gesteld bij de kadernota in 2024 voor begrotingsjaar 2025. Eind 2025 wordt gestart met een voorstel voor beleidswijziging met betrekking tot de hondenuitlaatterreinen. Aanvang van de werkzaamheden vindt niet in 2025 plaats maar in 2026.	N			0	60.000	0	60.000	60.000	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Beregeningsinstallaties sportvelden(K)</u> Om het beregenen van de sportvelden effectiever en efficiënter uit te voeren is een investeringsbudget beschikbaar gesteld. De werkzaamheden zijn afgerond. Verantwoording vind plaats in 2026 in afwachting van definitieve toekenning van de subsidie.	N			0	-2.092	0	-2.092	-2.092	
<u>Led verlichting sportvelden</u> In 2023 is besloten een investeringsbudget beschikbaar te stellen om sportaanbieders te helpen bij het verduurzamen van hun sportaccommodatie door middel van het investeren in ledverlichting. De investering is uitgevoerd door Ataro BV en afgerond in 2025. Definitieve verantwoord vind plaats in 2026 in afwachting van vaststelling van de aangevraagde subsidie.	N			0	-2.014	0	-2.014	-2.014	
<u>Hondenlosloopterreinen</u> Beschikbaar gesteld bij de kadernota in 2024 voor begrotingsjaar 2025. Eind 2025 wordt gestart met een voorstel voor beleidswijziging met betrekking tot de hondenuitlaatterreinen. Aanvang van de werkzaamheden vindt niet in 2025 plaats maar in 2026.	N			0	140.000	0	140.000	140.000	
<u>Herstel dak en kozijnen basisschool de Bem</u> In juli 2023 is door de raad besloten om € 100.389 voor herstel van dak en kozijnen beschikbaar te stellen. De laatste werkzaamheden zijn in najaar 2024 afgerond en verantwoord in 2025, waarna definitieve afrekening heeft plaatsgevonden .	J			0	50.260	35.648	14.612	14.612	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Invest. duurzaamheidsmaatregelen eigen org. 2024(K)</u> Voor de investeringsbudgetten die reeds door de raad zijn toegekend (tot en met de begroting 2023-2026) biedt het transitiebudget vanuit het Klimaatplan de mogelijkheid om in deze gevallen toch duurzaamheidsmaatregelen te treffen. Hiervoor is voor investeringen 2024 € 400.000 beschikbaar. Het budget is niet volledig besteed omdat er minder aanvragen zijn ingediend dan verwacht. Het transitiebudget is bedoeld om lopende investeringsprojecten te helpen verduurzamen, maar in 2025 hebben budgethouders hier beperkt gebruik van gemaakt. Daardoor is een deel van het beschikbare krediet niet benut.	N			0	35.499	0	35.499	35.499	
<u>Invest. duurzaamheidsmaatregelen eigen org. 2025(K)</u> Voor de investeringsbudgetten die reeds door de raad zijn toegekend (tot en met de begroting 2023-2026) biedt het transitiebudget vanuit het Klimaatplan de mogelijkheid om in deze gevallen toch duurzaamheidsmaatregelen te treffen. Hiervoor is voor investeringen 2025 € 400.000 beschikbaar. Dit bedrag is in de meerjarenbegroting 2026-2029 omgezet naar een kapitaallastenreserve voor de duurzame vervanging dakbedekking en zonnepanelen Turmac Cultuurfabriek.	J			0	0	0	0	0	
<u>Vorbereidingskrediet Dijkweg e.o. Oud-Zevenaar</u> In de raadsvergadering van 20 december 2023 is voor een vijftal locaties een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Deze bedragen zijn aangevraagd vooruitlopend op een door de raad vast te stellen grondexploitatie en zullen te zijner tijd worden ingebracht in de nog op te stellen grondexploitaties als de gebieden tot ontwikkeling worden gebracht. Voor het gebied wordt op dit moment een stedenbouwkundig plan alsmede een concept grondexploitatie opgesteld. En worden onderhandelingen gevoerd mbt de grondaankopen. In de 1e VGR 2026 stellen wij een aangepaste verdeling voor van het oorspronkelijke gevraagde totaalbedrag van € 900.000 voor de WVG-locaties.	N			0	56.698	76.568	-19.870	-19.870	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Vorbereidingskrediet Reisenakker Zevenaar</u> In de raadsvergadering van 20 december 2023 is voor een vijftal locaties een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Deze bedragen zijn aangevraagd vooruitlopend op een door de raad vast te stellen grondexploitatie en zullen te zijner tijd worden ingebracht in de nog op te stellen grondexploitaties als de gemeente overgaat tot ontwikkeling. Voor het gebied worden op dit moment de uitgangspunten in beeld gebracht en eerste haalbaarheidsstudies uitgevoerd.	N			0	156.600	57.885	98.715	98.715	
<u>Vorbereidingskrediet Groot Holthuizen Veld A</u> In de raadsvergadering van 20 december 2023 is voor een vijftal locaties een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Deze bedragen zijn aangevraagd vooruitlopend op een door de raad vast te stellen grondexploitatie en zullen te zijner tijd worden ingebracht in de nog op te stellen grondexploitaties als de gemeente overgaat tot ontwikkeling van deze gronden. Voor het gebied wordt op dit moment een stedenbouwkundig plan alsmede een grondexploitatie opgesteld.	N			0	156.987	123.361	33.626	33.626	
<u>Vorbereidingskrediet Groot Holthuizen Veld B</u> In de raadsvergadering van 20 december 2023 is voor een vijftal locaties een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Deze bedragen zijn aangevraagd vooruitlopend op een door de raad vast te stellen grondexploitatie en zullen te zijner tijd worden ingebracht in de nog op te stellen grondexploitaties indien dit gebied ontwikkeld gaat worden. Voor het gebied wordt op dit moment een stedenbouwkundig plan alsmede een grondexploitatie opgesteld.	N			0	162.412	108.648	53.764	53.764	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Vorbereidingskrediet Witte Kruis e.o. Babberich(K)</u> In de raadsvergadering van 20 december 2023 is voor een vijftal locaties een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Deze bedragen zijn aangevraagd vooruitlopend op een door de raad vast te stellen grondexploitatie en zullen te zijner tijd worden ingebracht in de nog op te stellen grondexploitaties, wanneer het gebied tot ontwikkeling komt. De fasering van de ontwikkeling van dit gebied is gericht op 2032. Momenteel wordt bekeken hoe haalbaar/realiseerbaar deze ontwikkeling is.	N			0	165.658	30.271	135.387	135.387	
<u>Aankoop pand Stationsplein 4 Zevenaar(K)</u> Het pand is in 2024 aangekocht door de gemeente. De verbouwwerkzaamheden zijn in 2025 afgerond en het pand is in gebruik genomen. De werkzaamheden zijn duurder uitgevallen dan aanvankelijk begroot. Dit is veroorzaakt door hogere renovatiekosten en het niet meenemen van de btw in de begrotingsaanvraag. Daarentegen is de transitievergoeding van het Rijk hoger dan geraamd.	J	940.000	1.034.000	-94.000	308.436	543.180	-234.744	-140.744	
<u>18 containers voor luiers en incontinentiemat.</u> Investeringsbudget voor containers voor luiers en incontinentiemateriaal. Het gevraagde investeringsbudget is niet geheel toereikend. Aanvullend wordt een investeringsbudget van € 11.000 gevraagd in de 2e voortgangsrapportage 2025. Deze verhoging wordt verklaard omdat er in de raming geen rekening is gehouden met dubbele trommels (lees inworpopeningen) voor optimale vulling van de containers. Hierdoor is er een trommel extra nodig en ook een extra paslezer. Daarnaast is bebording en bestickering niet meegenomen in de raming.	N			0	121.000	98.175	22.825	22.825	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Revitalisatie Parkeerdek Masiusplein Zevenaar(K)</u> Beschikbaar gesteld bij de kadernota 2025. De afwatering van het parkeerdek is onvoldoende en vergt noodzakelijk onderhoud. De grond in de tussenlaag is verzadigd met water met als gevolg diverse verzakkingen op het plein. De geplande uitvoering in Q3 2025 is vertraagd. De risicoanalyse en het onderzoek om de uitvoeringsmethodiek in beeld te brengen is in samenwerking met de aannemer inmiddels afgerond. Duidelijk is geworden dat de uitvoering in meerdere fases moet plaatsvinden vanwege de bereikbaarheid van de parkeerkelders voor de omwonenden, bezoekers en winkeliers. De wijziging in de uitvoeringsmethodiek en uitvoering in meerdere fases leidt tot hogere kosten. In de 1e voortgangsrapportage 2026 wordt hiervoor extra investeringsbudget gevraagd.	N			0	525.000	22.631	502.369	502.369	
<u>Pand Dorpsstraat 33 Angerlo</u> Het pand is in 2024 aangekocht door de gemeente. De verbouwwerkzaamheden zijn in 2025 afgerond en het pand is in gebruik genomen.	J	314.816	346.297	-31.481	74.256	99.018	-24.762	6.719	
<u>Werkplekken Turmac kantoorgebouw(K)</u> Door de groei van het personeel de afgelopen jaren neemt de druk op het aantal beschikbare werkplekken toe, met name op de piekmomenten op dinsdag en donderdag. In het Turmac kantoorgebouw zijn in 2025 nieuwe werkplekken toegevoegd en bestaande bureaus omgebouwd. Er volgen in 2026 nog kosten voor het uitbreiden van enkele werkplekken op de 1e etage.	N			0	50.000	35.949	14.051	14.051	
<u>Voorbereiding verv.nieuwb./renovatie Herenmaten(K)</u> We verwachten deze investering in 2026, na afronding van de definitiefase, in te zetten.	N			0	250.000	0	250.000	250.000	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Bouwvoorbereiding basisschool de Wissel(K)</u> In januari 2026 heeft de raad positief over een geamendeerd voorstel besloten, waarbij het budget is opgehoogd tot € 550.000. De ontwerpfase zal in voorjaar 2026 van start gaan. Hiermee zal de uitbetaling van het voorbereidingskrediet ook plaatsvinden. De verwachting is dat de ontwerpfase winter 2026/2027 afgerond zal worden en er in voorjaar 2027 verantwoording kan worden afgelegd door LiemersNovum.	N			0	250.000	0	250.000	250.000	
<u>Klimaatadaptieve mtrg Bloemenk, Schrijversh, Oud Z</u> Dit betreft een subsidie van de provincie. Deze wordt ingezet voor klimaatadaptieve maatregelen bij de revitaliseringsprojecten. Deze worden met ingang van 2025-2027 ingezet.	N	144.628	0	144.628	144.628		144.628	0	
<u>Klimaatadaptieve mtrg Lobith, Tolkamer, Pannerden</u> Dit betreft een subsidie van de provincie. Deze wordt ingezet voor klimaatadaptieve maatregelen bij de revitaliseringsprojecten. Deze worden met ingang van 2025-2027 ingezet.	N	144.628	0	144.628	144.628		144.628	0	
<u>Veegwagen 27-BPR-5(K)</u> Betreft de overgenomen veegwagen van de RDL. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	71.250	71.250	0	0	
<u>Veegwagen 86-BNS-3(K)</u> Betreft de overgenomen veegwagen van de RDL. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	65.000	65.000	0	0	
<u>Veegtruck</u> Betreft vervangingsinvestering. Dit voertuig wordt in 2026 aanbesteed.	N				100.000	0	100.000		
<u>Grondverwerving binnen Wvg-locaties</u> Op dit moment worden gesprekken gevoerd met grondeigenaren.	N				16.500.000	0	16.500.000		

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Vervanging zonnepanelen warmtep. gemeentewerf ZVN</u> Dit krediet is voor de vervanging van de zonnepanelen en de warmtepomp. De opdracht is verstrekt en in 2025 zijn deze werkzaamheden uitgevoerd voor de gemeentewerf. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J				58.350	57.675	675		
<u>Aanbrengen zonnepanelen brandweerkazerne</u> Dit krediet is voor het aanbrengen van zonnepanelen. De opdracht is verstrekt en in 2025 zijn deze werkzaamheden uitgevoerd voor de brandweerkazerne. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J				37.900	37.722	178		
<u>Lobith-Noord wegen: duurzaam en circulair</u> Betreft ontvangen subsidie vanuit het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ten behoeve van duurzame of innovatieve maatregelen ter bevordering van een circulaire economie en vermindering van de CO2 uitstoot. Deze subsidie wordt gebruikt voor duurzame bestratingsmaterialen in 2026/2027.	N	220.386	0	220.386	220.386		220.386	0	
<u>Pannerden wegen: duurzaam en circulair</u> Betreft ontvangen subsidie vanuit het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ten behoeve van duurzame of innovatieve maatregelen ter bevordering van een circulaire economie en vermindering van de CO2 uitstoot. Deze subsidie wordt gebruikt voor duurzame bestratingsmaterialen in 2026/2027.	N	110.193	0	110.193	110.193		110.193	0	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Raadzaal inrichting en installaties</u> Voor de vervanging van de apparatuur en audiovisuele middelen in de raadzaal is in 2023 voor het jaar 2025 een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld. Het gaat om hardware (zoals camera's, microfoons en beeldschermen), software(licenties) en alle achterliggende technologie. In 2025 is hiervan € 8.400 uitgegeven aan advieswerkzaamheden rondom de aanbesteding. Voor vervanging en modernisering is een Europese aanbesteding nodig. Dit traject is complex vanwege de technische integratie en de organisatorische impact. Daarnaast zijn de kosten voor audiovisuele hardware de afgelopen jaren flink gestegen door onder andere wereldwijde tekorten aan componenten, handelstarieven en inflatie in de technologiesector. Om dit traject zorgvuldig, maatschappelijk verantwoord en tijdig te kunnen uitvoeren, is aanvullend budget van € 220.000 noodzakelijk. Het gaat hierbij om de kosten van hardware, technische installatiewerkzaamheden, advieskosten van de aanbesteding, en de kosten voor de uiteindelijke implementatie van het traject. Deze uitgaven verwachten we in de loop van 2026 te doen en lopen door in 2027. De extra kapitaallasten van jaarlijks € 30.000 doen zich vanaf 2028 voor en ramen wij in de 1e voortgangsrapportage 2026 bij.	N			0	100.000	8.400	91.600	91.600	
<u>Voetpad Ko3 Ringbaan Noord / Ko4 Hekke</u> Subsidie van de provincie voor de aanleg van de voetpaden op kruispunt Ringbaan Noord-Doesburgseweg. Deze werkzaamheden zijn in 2025 uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit krediet bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J	30.049	28.193	1.856	30.049	28.193	1.856	0	
<u>Verwerving gronden en opstallen</u> In de raadsvergadering van 17 december 2025 is een investeringsbudget van € 4.362.000 beschikbaar gesteld zodat de gemeente percelen grond in het gebied van de toekomstige uitbreiding van BusinessPark 7PoortII kan aankopen. Deze aankoop wordt naar verwachting in 2026 gerealiseerd.	N				4.362.000		4.362.000	4.362.000	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
<u>Machinepark OW</u> Dit budget is bestemd voor de aanschaf van brandveilige batterij oplaadkasten. De verwachting is dat de overige kasten die besteld zijn in 2026 worden geleverd.	N			0	31.767	10.293	21.474	21.474	
<u>Verduurzaming Musiater</u> Dit krediet is voor de verduurzaming van het Musiater. Het grootste deel van de verduurzaming is uitgevoerd. Enkel resteert het aanbrengen van de zonnepanelen. Planning plaatsing zonnepanelen vindt plaats maart/april 2026.	N	237.654		237.654	637.654	592.160	45.494	-192.160	
<u>Kubota M4072 DTH</u> Betreft vervangingsinvestering. De oude tractor MF is verkocht omdat deze niet geschikt is voor de huidige werkzaamheden. De opbrengst is verantwoord in de exploitatie. Hiervoor zijn twee kubota's (tractor en voertuig voor ruig terrein) gekocht in 2025. Deze activa hebben we gesplitst in de administratie (7182/7493). Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0		51.065	-51.065	-51.065	

OVERZICHT RESERVES

Algemene reserve(s)					
Nummer Naam		Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9000	Algemene reserve	38.867	1.715	3.934	36.648
Totaal algemene reserve(s)		38.867	1.715	3.934	36.648

Bestemmingsreserves					
Nummer Naam		Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9010	Uitvoeringskosten TOZO	202	0	0	202
9017	Afval	256	94	0	350
9018	Riolering	644	38	0	681
9047	Onderhoud gebouwen	66	0	0	66
9049	Zevenaar Doet	0	0	0	0
9054	Duurzaamheid	1.368	0	147	1.220
9056	Woningbouw	2.097	0	929	1.168
9058	Achterstand groen	387	0	87	301
9059	Advies en begeleiding project A12/A15	494	0	171	323
9073	Opvang en begeleiding Oekraïners	230	0	0	230
Totaal bestemmingsreserves		5.744	131	1.334	4.542

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer Naam		Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9006	Revitalisering Tatelaar fase 2	500	0	0	500
9007	Werkzaamheden gemeentehuis	492	0	13	479
9012	Snelfietsroute F12	393	0	1	392
9027	Balansverkorting	125	0	5	120
9028	Onderwijshuisvesting	261	0	10	251
9029	Basisschool 't Scathe	1.834	0	59	1.776
9034	De Cirkel/De Duim	551	0	28	524
9035	Sportvelden RKPSC	51	0	9	43
9036	Fietspad Geitenwaard	100	0	0	100
9037	Herinrichting Tegnagelwaard	48	0	1	47
9038	Speelvoorzieningen kinderen met beperking	100	0	7	93
9039	Brede Blik Giesbeek	1.009	0	72	938
9040	Verbouw nieuwbouw gemeentehuis	936	0	81	856
9051	Herinrichting Muldershof	565	0	0	565
9052	Herinrichting Markt Zevenaar	375	0	0	375

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
9053	Vervangende nieuwbouw de Wissel	6.500	0	0	6.500
9055	Herontwikkeling Bizetstraat 1 Zevenaar	166	0	0	166
9057	Sportaccommodaties	1.158	0	76	1.082
9061	Ledverlichting sportterreinen	760	0	0	760
9062	Beregeningsinstallatie sportvelden	307	0	0	307
9064	IHP 2007 Lindehagen/Tamboerijn	275	0	0	275
9066	Rioolcombi (kolkenzuiger)	400	0	0	400
9067	Vervanging hardware werkplekken	276	0	92	184
9068	Vervanging hardware werkplekken 2022	24	0	12	12
9069	Vervanging hardware werkplekken 2023	300	0	82	219
9070	Vervanging hardware werkplekken 2024	252	0	0	252
9071	Vervanging hardware werkplekken 2025	192	0	0	192
9072	Vervanging software centrale afsluiting parkeren	34	0	11	22
Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten		17.987	0	556	17.430

OVERZICHT VOORZIENINGEN

Voorzieningen					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8002	Pensioenen wethouders	2.483	2.251	111	4.623
8004	Onderhoud gebouwen	2.138	684	655	2.167
8006	Openbare verlichting	181	32	0	213
8007	Wegen	2.675	2.010	2.012	2.674
8008	Bruggen	172	149	143	178
8009	Begraafplaatsen	106	10	2	115
8010	Riolering	5.452	515	0	5.967
8013	Wachtgelden wethouders	80	5	85	0
8014	Verlofsparen	306	0	61	245
8015	Voorziening regeling vervroegde uitkering (RVU)	192	214	125	281
8016	Sociaal plan	125	0	125	0
8017	Afval	0	80	0	80
Totaal voorzieningen		13.910	5.951	3.319	16.541

OVERZICHT LANGLOPENDE GELDLENINGEN

Vaste schulden 2025 door onderhandse geldleningen (x € 1.000)								
Nr	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Jaar van (laatste) aflossing	Rente-percentage	Restant-bedrag van de geldlening aan het begin	Opgenomen geldlening	Rente-bedrag	Aflossing	Restant van de geldlening 31-12-2025
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen								
179Z	7.500	2041	1,210	5.100	-	60	300	4.800
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen								
159Z	5.000	2029	3,989	1.000	-	40	200	800
160Z	4.000	2025	3,610	200	-	7	200	-
161Z*	9.000	2031	4,398	2.520	-	102	360	2.160
168Z	12.000	2038	4,450	5.300	-	227	400	4.900
170Z	6.000	2038	5,200	2.800	-	141	200	2.600
175Z	15.000	2033	3,100	6.750	-	186	750	6.000
176Z	10.000	2029	2,324	2.833	-	58	666	2.167
177Z	10.000	2030	1,340	4.000	-	50	666	3.334
178Z	10.000	2040	1,525	6.400	-	95	400	6.000
180Z	10.000	2026	0,914	10.000	-	91	-	10.000
183R	6.353	2031	5,765	2.533	-	137	304	2.229
185R	2.000	2032	4,810	533	-	26	66	467
186R	2.000	2033	4,890	918	-	42	84	834
187R	2.000	2028	4,750	320	-	15	80	240
189R	2.000	2036	3,900	800	-	31	66	734
190R	2.500	2041	4,100	1.417	-	58	84	1.333
191R	2.500	2043	3,270	1.583	-	51	83	1.500
194Z	15.000	2034	0,215	10.000	-	21	1.000	9.000
195Z	5.000	2025	-0,160	5.000	-	-1	5.000	-
196Z	5.000	2030	0,130	5.000	-	7	-	5.000
198Z	15.000	2044	2,600	15.000	-	381	750,00	14.250
199Z	8.000	2045	3,258		8.000	125	100,00	7.900
200Z	5.000	2033	2,859		5.000	69	-	5.000
201Z	7.000	2035	3,078		7.000	104	-	7.000
				83.907	20.000	2.023	11.259	92.648
Openbare lichamen zoals Provincies, gemeenten en waterschappen etc.								
193Z	10.000	2038	1,330	7.000	-	88	500	6.500
197Z	20.000	2048	3,300	19.200	-	612	800,00	18.400
Totaal generaal				116.207	20.000	2.823	13.059	123.148

OVERZICHT GRONDEXPLOITATIES

Overzicht boekwaarden grondexploitaties (x € 1.000)

Bestemmings plan / onder handen werken:	Boek-waarde 1- 1-2025	Grond- aanko- pen	Sloop- en milieu- kosten	Bouw-/woon rijpma-ken en kunstwerken	Aandeel rente	VTU- en plankosten	aandeel alg. en zakelijke lasten	grond- verkoop incl. overige opbreng- sten	afwaar- dering boek- waarde	Overige expl. opbr. minus kosten	Afsluiting (deel) grex	Tussen- tijdse winst- nemering	Boek- waarde 31-12-2025 excl. verlies voorziening	Verlies- voorzie- ning 31-12- 2025	Boekwaarde 31-12-2025 incl. verlies voorziening
Waaijakkers	125			310	2	108		-219					325	-129	196
Mercurion	-373					16							-356	-	-356
Zevenaar-Oost woningen	32.077			1.446	457	728	3	-4.231					30.481	-31.875	-1.394
Zevenaar-Oost bedrijven	1.675		5	1.225	24	845	95	-5.217					-1.349	8.590	7.241
Middag Oost & Zwanenwaay	3.549			192	51	111		0					3.903	-3.353	550
Vestersbos	1.404		1	38	20	113	13	-6					1.584	-362	1.222
Vastgoed locaties	1.052		84	8	15	63	10	-2.060					-828	-	-828
Businesspark 7Poort II	11.978	2.201	60		173	885	2	-35					15.264	-	15.264
Totaal	51.488	2.201	150	3.220	742	2.869	122	-11.767	-	-	-	-	49.024	-27.130	21.894

SINGLE INFORMATION, SINGLE AUDIT (SISA)

Specifieke uitkeringen worden verantwoord via SiSa volgens de Financiële Verhoudingswet. De informatie wordt hiervoor in een vast format opgenomen in de toelichting bij de jaarrekening.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026

Verstr ekker	Uitkerin gcode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)	Eindverantwoordin g (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: B2/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/02</i>	Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/03</i>	Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/05</i>	
			10	52	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten				

			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>						
			<i>Indicator: B2/06</i>	<i>Indicator: B2/07</i>						
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)		
			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten		
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>		
			<i>Indicator: B2/08</i>	<i>Indicator: B2/09</i>	<i>Indicator: B2/10</i>	<i>Indicator: B2/11</i>	<i>Indicator: B2/12</i>	<i>Indicator: B2/13</i>		
			€276.099	€ 923.738			€0	€0		
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)		
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen		

			<i>Aard controle R Indicator: B2/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/15</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/17</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/19</i>
			€4.020	€34.888	€36.730	€183.194	€19.010	€98.406
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/20</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/21</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/22</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/23</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24</i>	
			€50.829	€100.221	€0	€ 0	€386.688	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen <i>Aard controle R</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i>				

			Indicator: C62/01	Indicator: C62/02				
			€ 0	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: C92/01	Indicator: C92/02	Indicator: C92/03	Indicator: C92/04	Indicator: C92/05	
			€ 45.035	€ 0	3	308	15	
OCW	D8	Onderwijsachterstanden beleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
						Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05		
		Gemeenten						

			<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>
			€ 500.594	€ 236.283	€ 14.225	€ 0	€ 1.087.359	€ 1.667.447
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoording informatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
				Bedrag		Bedrag		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/10</i>		
		1						

OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/03</i>	
			€ 60.995	€ 0	€ 0	
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/07</i>
			€ 0	€ 60.995	€ 0	Ja

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoording sinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	
			<i>Indicator: D14/08</i>	<i>Indicator: D14/09</i>	<i>Indicator: D14/10</i>	<i>Indicator: D14/11</i>	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							

OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/r eferentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicator: D23/01</i>	<i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicator: D23/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D23/03</i>	<i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicator: D23/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/05</i>	<i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicator: D23/06</i>
			1 SB240052	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0	€ 0	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 100.000
			2 SB240053	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0	€ 0	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 52.000
			Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/07</i>					
1			Ja					
			Ja					
lenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		

		Provincies en Gemeenten	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E20/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E20/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E20/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E20/04</i>	
			€ 0	€ 48.106	€ 28.376	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E20/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E20/06</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E20/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E20/08</i>	
			1 109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Nee	0		
			2 112 Inrichten van een schoolzone door snelheidsbeïnvloedende maatregelen aantal in st	Nee	1		

		3	108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Nee	1		
		4	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Nee	0		
		5	117 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur aantal in meters	Nee	5		
		6	118 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats aantal in st	Nee	0		

		7	120 Aanleg van een snelheidsremmende plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt aantal in st	Nee	0		
		8	208 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Nee	0		
		9	217 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur aantal in meters	Nee	0		
		10	218 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekp laats aantal in st	Nee	0		

		11	209 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Nee	0			
lenW	E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027	Beschikkingnummer <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44/01</i>	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E44/02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44/03</i>	Besteding (jaar T) ten laste van cofinanciering <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E44/04</i>	Besteding (t/m jaar T) cofinanciering cumulatief <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44/05</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44/06</i>
		1	5000006049 / lenW/BSK-2023/8965	€ 1.681	€ 17.983	€ 0	€ 0	Nee
		2	5000006709 / lenW/BSK-2024/99027	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			Kopie beschikkingnummer <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44/07</i>	Naam/nummer maatregel <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44/08</i>	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44/09</i>			

			1	5000006049 / lenW/BSK-2023/8965	Toekenningsbes chikking specifieke uitkering tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021/t/m2027 werkregio De Liemers / lenW/BSK- 2023/8965	Nee	
			2	5000006709 / lenW/BSK-2024/99027	Toekenningsbes chikking specifieke uitkering tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021/t/m2027 werkregio De Liemers / lenW/BSK- 2024/99027	Nee	
				Kopie beschikkingsnummer	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden	Correctie cofinanciering (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>

			<i>Indicator: E44/10</i>	<i>Indicator: E44/11</i>	<i>Indicator: E44/12</i>	<i>Indicator: E44/13</i>		
			1 5000006049 / lenW/BSK-2023/8965	Ja				
			2 5000006709 / lenW/BSK-2024/99027	Ja				
lenW	E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	Beschikkingnummer / en projectnaam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj)	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj)	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee)
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: E53/01</i>	<i>Indicator: E53/02</i>	<i>Indicator: E53/03</i>	<i>Indicator: E53/04</i>	<i>Indicator: E53/05</i>	<i>Indicator: E53/06</i>
			1 SPUKSLA25-03810690	€ 0	€ 0	nog niet bekend	nog niet bekend	Nee
			Kopie beschikkingnummer /naam	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan	Eindverantwoord ding (Ja/Nee)			

			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E53/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E53/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E53/09</i>	
		1	SPUKSLA25-03810690	nvt	Nee	
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E84/01</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/02</i>	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E84/03</i>	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/04</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			Naam/nummer per maatregel <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/05</i>	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/06</i>	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/07</i>	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/08</i>

					E84/07				
			1	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h aantal in Stuks	Nee	0			
			2	333 As-verspringing aantal in Stuks	Nee	0			
lenW	E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)		Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Beschikkingnaam/nummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T)
				Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/02	Aard controle R Indicator: E87B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/04	Aard controle R Indicator: E87B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/06
			1	030004 Provincie Overijssel	Project Zoetwatervoorziening Oost Nederland Gemeente Zevenaar / S2023-0000975	€ 0	€ 365.874	€ 0	€ 274.406

			Kopie beschikkingsnaam/nummer <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87B/07</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87B/08</i>			
		1	Project Zoetwatervoorziening Oost Nederland Gemeente Zevenaar / S2023-0000975	Nee			
lenW	E115	Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E115/01</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E115/02</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E115/03</i>	Beschikking kenmerk <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E115/04</i>	
			€ 0	€ 0	Nee	2001477851	
lenW	E120	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	Totale besteding (Jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee)	

			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E120/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator E120/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E120/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/04</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Naam/nummer per maatregel <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/05</i>	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/06</i>	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/07</i>	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/08</i>	
		1	421 Vrijliggend fietspad - b=2,5 meter, aantal in m	Nee	0		
		2	448 Aanleg van een fietsoversteek via een middeneiland, alleen bij een kruispunt op 50-wegen, aantal in st	Nee	0		
		3	431 Drempel , aantal in st	Nee	0		

			4	442 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom, aantal in st	Nee	0			
			5	402 Aanleg vrijliggend voetpad ($\geq 2,0$ m), aantal in m	Nee	0			
			6	420 Fietsoversteek over zijweg door middel van een uitritconstructie, aantal in st	Nee	0			
			7	430 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h, aantal in st	Nee	0			
			8	443 Aanleg van rijrichtingsscheiding door rammelstrook op as-markering 50 km/h, aantal in m	Nee	0			
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025		Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/06</i>
			€ 13.076.476	€ 248.176	€ 404.513	€ 4.161	€ 28.298	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)

			<i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>
			€ 102.726	€ 1.511	€ 0	€ 1.619.336	€ 7.740	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Gemeente Participatiewet (PW)					
			<i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>				
			€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)

		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004						
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 2.000	€ 5.150	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/07</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/08</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/09</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig)

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 51.925	€ 766	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 4.392	€ 461	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.643	€ 180	
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 75	€ 8	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)		€ 0	€ 0	€ 4.384	€ 719	€ 119	
6	Totaal		€ 0	€ 0	€ 4.384	€ 60.754	€ 1.534	
	Kopie regeling		Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstreking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			

				Gemeente <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/07</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/08</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/09</i>	Gemeente <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/10</i>	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0		0		Ja		
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0		0		Ja		
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0		0		Ja		
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0		0		Ja		
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0		0		Ja		
6	Totaal	0		0		N.v.t.		
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)			
	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/15</i>			

			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)						
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)						
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)						
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire			
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i>	Gemeente <i>Aard controle D2</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i>			

			Indicator: G4/16	Indicator: G4/17	Indicator: G4/18	Indicator: G4/19	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente		

			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/02</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>G10/03</i>	
			€ 620.231	€ 0	Ja	
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/02</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>G12/03</i>	
			€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2025 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G13/05</i>	
			€ 93.030	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimuleringsport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering				
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/02</i>				
			€ 825.814	€ 860.361				

			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/06</i>		
			€ 105.071	€ 755.290	€ 0			
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) toegekend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/06</i>
			€ 920.108	€ 92.011	€ 749.406	€ 2.063.458	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Eindverantwoording (Ja/Nee)				

			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08				
			Ja	Nee				
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator: H35B/02				
		1	060202 Gemeente Arnhem	€ 518.482				

VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Geprognotiseerd e aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.			
			<i>Aard controle D1 Indicator: J17/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J17/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J17/03</i>			
			103	224	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) .	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	

					de regeling.			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J17/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J17/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J17/06</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J17/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J17/08</i>	
		1	0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
VRO	J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer / naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 05 nee is ingevuld)
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>

			<i>Indicator: J32/01</i>	<i>Indicator: J32/02</i>	<i>Indicator: J32/03</i>	<i>Indicator: J32/04</i>	<i>Indicator: J32/05</i>	<i>Indicator: J32/06</i>
		1	SUVIS21-2-02232631	€ 0	€ 150.000	Ja	Ja	
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/01</i>	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J55/02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/03</i>	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparen de voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/04</i>	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J55/05</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/06</i>
			75	€ 16.672	€ 338.372	30	€ 6.611	€ 34.994

			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verm	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/09</i>	
			105	€ 0	€ 0	

			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/15</i>
			592	1.233	0	0	105	0
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b

			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J94/02</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J94/03</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J94/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J94/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J94/06</i>
1			LAI23-03475266	€ 861.907	587	4	€ 35.186	€ 0
2			LAI24-03762864	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
3			LAI25-03844945	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparen de isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/09</i>			
1			€ 16.697	€ 826.721	Nee			
2			€ 0	€ 0	Nee			
3			€ 0	€ 0	Nee			

VRO	J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J209/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/04</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: J209/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/06</i>
		1	RHA2023-03517660	Ontwikkeling flexwoningen Reisenakker te Zevenaar	€ 57.800	€ 57.800	€ 0	30
			Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/09</i>	<i>Aard controle R.</i> <i>Indicator: J209/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/11</i>	
		1	Ontwikkeling flexwoningen Reisenakker te Zevenaar	30	Nee	Ja	Ja	

KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Indicator: K28/01	Indicator: K28/02	Indicator: K28/03	Indicator: K28/04	Indicator: K28/05	Indicator: K28/06
			€ 2.911	€ 384.222	€ 313.949	€ 1.322.747	€ 274	€ 386
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t.					
			Indicator: K28/07					
			Nee					
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)

		Gemeenten						
			<i>Aard controle R Indicator: M16/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/06</i>
			€ 4.415.400			€ 801.418	€ 0	€ 267.249
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreeerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	
			<i>Aard controle R Indicator: M16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/09</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: M16/10</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: M16/11</i>	
			€ 17.441	€ 8.400	€ 220.257	1-11-2024	1-10-2025	
			Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)				
			Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13</i>				
			€ 5.289.651	€ 20.423.828				

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING ACCOUNTANT

De controleverklaring zal worden toegevoegd aan het accountantsverslag van Baker Tilly.